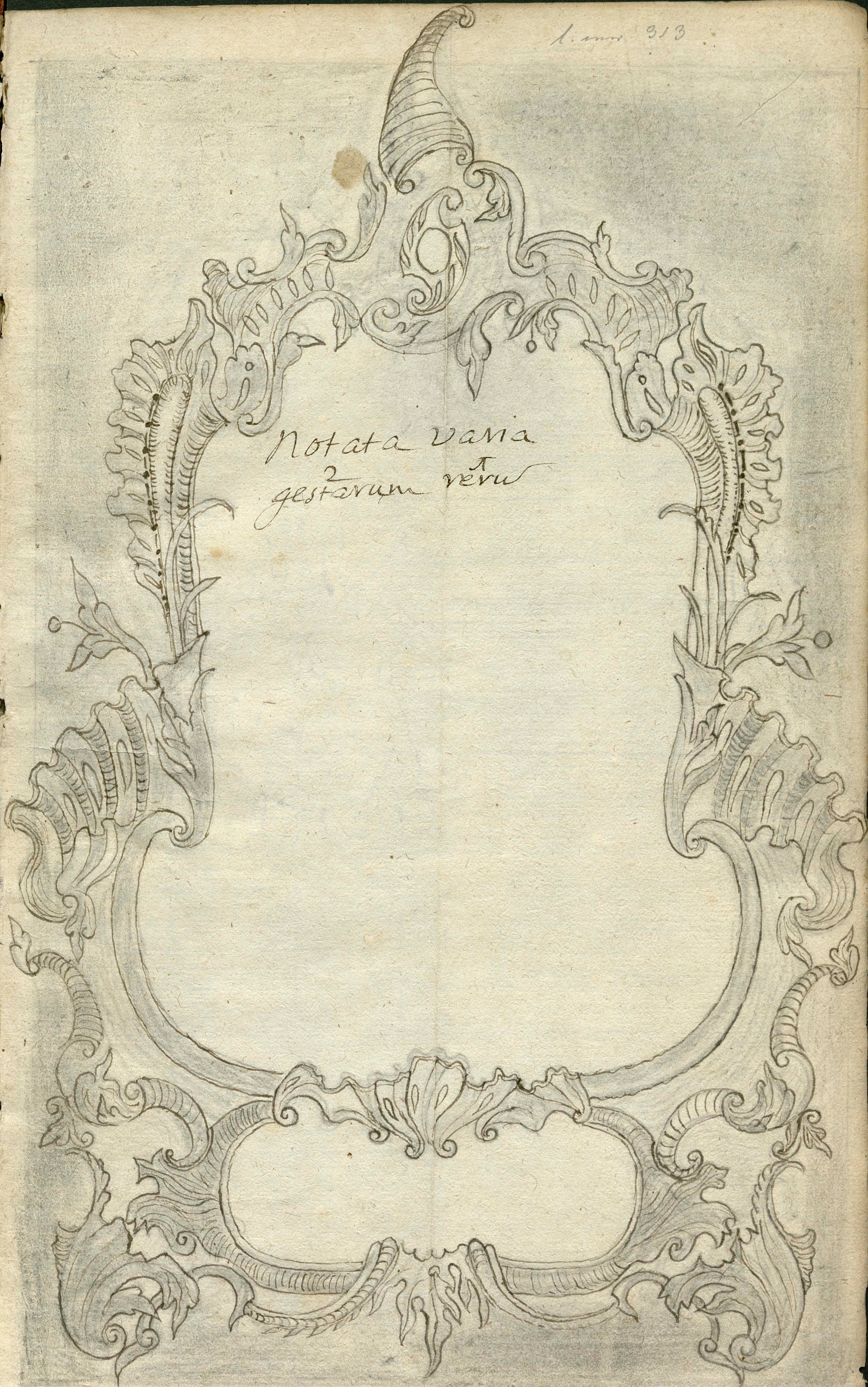
CCCXIII.

Notata varia [2] gestarum [1] rerū

Informacya przeciwna tey ktorą Xiąże Jmć Alexander August Czartoryński Kawaler Maltański, iako Plenipotent Zakonu Maltańskiego do Druku podał, y na Seymiki rozesłał, tymże przykładem Jmieniem Xiążęcia Jmći Pawła Lubartowicza Sanguszka Marszałka Nadwornego Wielkiego Xięstwa Litewskiego do uwagi stanu Rycerskiego podana.

Zdało się Xiążęciu Jmći Marszałkowi supervacaneum skryptami in Lucem wyprowadzać to, czego gruntownymi Praw swoich dowodami był securus, dopieroż zatrzymywał się subijcere censurę Publicę to, coby miał zgromadzonym Stanom Rzeczy Pospolitey na Seymie reprezentować. J przeto przyszedszy via naturalis successionis, po zeszłym z tego Swiata Illustriter rodzonym Bracie Xiężney Jmći Małżonki swoiey, Jmć Panu Lubomirskim Staroście Sendomirskim do wszystkich Dobr ktore longo ordine Dziadowie Jego od więcey niż sto lat Jemu podawali, y pacifice ich zażywali, nierozumiał mieć potrzeby validitatem sukcessyi swoiey drukowanemi skryptami probare, ktorą sam tak longus usus przez gruntownego Prawa authoryzował. Ale kiedy Xiąże Jmć Czartoryński Kawaler Maltański ex alti et praepotentis Ordinis minister z pretensyą pomienionego Zakonu nietylko się po Seymikach Koronnych y Litewskich do Dobr Ostrogskich, Ordynacyą Ostrogską nazwanych, odezwał, ale prawie w pomienionych skryptach Dekret już na te Dobra napisał, zapomniawszy punktu Konstytucyi 1677 anni, w ktorey to Rzecz-Pospolita sub titulo reces Ordynacyi Ostrogskiey, uspokoienie dopiero do Seymu y na dalszy czas odłożyła, tak bespieczne fundamenta fundacyi Maltańskiey zakłada, że prawie Rzeczy Pospolitey nihil ad decidendum zostawiła, y przed uformowaną od Rzeczy Pospolitey nową Konstytucyą już formę

Ex Libris Fr. Angeli Dobilowski S.Th. Mgri Prov. Russ. O.P.

Elekcyi

Elekcyi na siebie opisuie przez rozestane Proiekta swoie. Jeszcze się Stanow Rzeczy Pospolitey niespytał, ieżeli pozwoli na nową te fundacyą Kawalerÿi Maltańskiey w Dobrach Ostrowskich, a iuż tę samę Elekcyą na siebie formuie. Każdy zaś Szlachcic przyzna, że się niemyle, kiedy nową fundacyą nazwę. Huic etiam casum położywszy, kiedy by Rzecz Pospolita pretensyą Małty na Ordynacyą konfirmowała, kiedy by od więcey niż stu lat nigdy niepozwoliwszy na Formę Elekcyi Kawalera Maltańskiego na Ordynata Ostrowskiego, tak że niepozwoliwszy im apprehensyey pomienionych Dobr, teraz oboyga tego znowu pozwoliła, manifestum tedy iest, że należało Xiążęciu Jmci zgodnego zgromadzonych Stanow Rzeczy Pospolitey, y nowego tego fundusz czekać, a nie iuż per viam facti wolnemu Narodowi odiosam brać się do Elekcyi na Kawalera y Ordynata Ostrogskiego, ktorey do tąd nulla protulit aetas. Ta tedy Xiążęcia Jmci Kawalera tak śmiało wynurzona przez skrypta pretensya, y Xiążęcia Jmci Marszałka provocavit czego in discrimen vocare sobie życzył, aby tę Informacyą publico oculo podał, ktora choć krotko pokazać może, że nie ani Konstytucyom, ani Prawom Rzeczy Pospolitey Oyczystym, iako pars emula assent, nie wbrew nic in contra się niedzieie. Kiedy Xiążę Jmci czwarty iuż indiviso nomine et capite Sukcessor, przez Małżonkę swoią Naturali Successioni obią te Dobra trzyma, y owszem same Rzeczy Pospolitey Seymow Konstytucye usum Dobr tych pretendowanych Xięstwu Jchmciom Authorizant, ktore Xiążę Jmci z tym wszystkim Rzeczy Pospolitey Supremi Domini sub in amplioni forma apparebit.

A naprzod niewie Xiążę Jmci Marszałek Nadworny Litewski komu ma odpowiadać, kiedy w tytule czyta że Xiążę Jmci Czartoryński Kawaler Maltański iest characterisatus Plenipotentiarius Ordinis Melitensis. Wiadomo bowiem

Ecclesiae

całemu Swiatu że ten Ordo Statum et Rempublicam tempora-
lem etiam y Spiritualem componit. y Magister jego titulum
ma Xiążęcia y że swoich Postow pod Imieniem Ambassadorow
Admirałow, y innych charakteryzowanych Ministrow po Dwo-
rach Papieskich, Cesarskich, y Krolow Katholickich rozsyła,
iako y świeżo o wiezdzie, y Publiczney audiencyey tak na
Dworze Papieskim, iak y Cesarskim, wielkiego Ambassado-
ra Maltańskiego słyszelismy, y takie charakterom ich
oddawano y oddała honory, iako Ministrom y Postom We-
neckim, Genueńskim, Holenderskim &c. Xiąże Jmść tedy
Czartoryski sam się drukuie exotici Ordinis charakteryzo-
wanym Plenipotentem, a iako szlachcic Patriis Legibus
y allegowanemi Konstytucyami o Ordynacyą Ostrogską na
ten czas Zakon decerat, y wraz Cudzoziemskiego Zako-
nu Prawom naszym niepodległego pełno mocnym się
mianuie, y oraz na Polskim Prawie Ordynacyą Ostrog-
ską nie tylko na Zakon swoy, ale na osobę swoią prae-
tendit, co w iedney osobie iest in compatibile, bo z charakte-
ru swey Plenipotencyi iest Cudzoziemcem, a z pretensyi
y urodzenia swego iest Polskim Szlachcicem. Nie wiedzieć
tedy komu odpisywać, kiedy dwie contradictoria Cudzo
ziemca, y Szlachcica Polskiego in una Persona concurrunt.

Odpisać iednak et huic anonimo a raczey bez tytułu Or-
dynacyi Ostrogskiey Praetendenti y odpowiedzieć krotko zda-
to się tracyi zwysz pomienionych caetera et cuncta Rei Pu-
blicae na Seymie servantes.

Wspiera Xiąże Jmść Marszałek Konstytucyami roznemi
Jus succesivum et naturali małżonki swoiey iako to nota-
ter Konstytucyą 1624 anni sub titulo suplement woyska
kwarcianego, w ktorey położone słowa his formalibus: Do tey
że obrony należeć ma Ludzi sześćset z Ordynacyi nieboszczyka
xiążęcia Ostrogskiego, w czym pewni iesteśmy że Potomek y
opiekunowie jego przestrzegać tego będą aby były porzą-
dne &c. że słowa tedy tego Potomka oczywista rzecz iest, y

pokaśnie

pokazuie się że jus Sanguinis Rzecz Pospolita non exclusit, po tak blisko y świeżo uczynioney Ordynacyey z ktorego to Matkę miała obligowac do wystąpienia tych Miesięcy Ludzi. Gdyby iey mem była Kiedy Konserwowac Matkę przy tych Dobrach dum exclusione Potomka, ale manifestum iest, że y owszem manutenet non excludit Jus Sanguinis. Bo co się tknie Imienia Ordynacyey Ktorego Konstytucye rozne Ostrogskich Dobrach używaią. Że mowią Ordynacyey Imię non roborat nec solidat Matki pretensye, poniewasz wszystkiey w Rzeczy Pospolitey pozwolone, Ordynacye nie są a Successoribus de[illegible] bus alienowane.

Konstytucya anni 1661 sub titulo Pozwolenie Rezygnacyey de. Ta Konstytucya ustąpienia gruntu Ordynackiego Ostrogskiego, gruntem dziedzicznym per expressum go nazywa, a tym samym Jus naturale Haereditarium uznała.

Konstytucya 1673. anni sub titulo approbacya Rezygnacyey Jawnie dokłada, poniewaz niemogła stać się sine speciali consensu directi Domini Xiążęcia na Ostrogu y Zasławiu. Toć przez to samo manifeste patet że Ostrog był Dziedzictwem Rzeczy Pospolitey uznawa a per consequens successiva Bona et naturalibus Successoribus należące.

Konstytucya 1676 anni sub titulo Exemptya Zywca notandum że iest napisana już post extinctam masculinam lineam Xiążąt Ostrogskich, a tak sonat. A poniewaz Wielmożny Xiąże na Zbarażu y Wiśniowcu Wojewoda Bełzki Hetman Wielki Koronny Przypowiedział się na teraźnieyszym Seymie z długiem Wielmożney na Ostrogu y Zasławiu Małżonki swoiey, /: Ktora to była Matka Xiężney teraźnieyszey Sanguszkowey Marszałkowey :/ do Krola S. P. Zygmunta III. Tedy authoritate Comitiali tey Pretensyey na tey Komissyi mieysce naznaczamy. Kiedy tedy authoritas całego Seymu S. P. Matkę Małżonki Xiążęcia Imci in aequali lance et titulo kładzie y Panią się na Zasławiu nazywa, Ktorego indisputabilem successionem miała, a razem y Panią na Ostrogu, Ktory miała in actuali na ten

czas

czas possessione tak xiężna, toć tym samym rowne, y iednakie Prawo Ostroga z Astawiem Xiędze, y Ostrogowi Haereditanam successionem przyznać. a wiedzieć to potrzeba, że na tym Seymie na ktorym ta pomieniona napisana była Konstytucya był na ten czas praesens S.P. Hyeronim Lubomirski Kawaler na ten czas maltańskj et Summus pretensyi Zakonu tego maltańskiego zelator, a niemogł przecie zabronić tych słow w Konstytucyi wyrażonych. Inne adcytowane od Xsia Jmsci Kawalera maltańskiego Konstytucye wskrypcie jego mijają się. Kto bowiem in naturam ordinariam słowa y sens tych Konstytucyi weźmie, uzna że nie znich malta pretensyi swoich fundować niemoże, ale raczey te same Konstytucye pro interesse sukcessorow ex directis lumbis Xiążęcia Janusza Ostrogskiego pochodzących militant, et jus successionale roborant. Bo malty nigdzie niewspominaiąc Rzecz Pospolita szczegulnie in puncto wystawienia milicyi z tych Dobr na usługę publiczną opisała, y xiążętom Ostrogskim tę milicyą nie maltańczykom wystawiać kazała, co y oni reverenter zawsze czynili y sukcessorowie ich czynią nigdy non intendendo by naymnieyszym podobieństwem, albo approbare fundusz Zakonu maltańskiego, albo e contra jus successivum Domu Ostrogskiego vocare in Dubium ad Inquisitionem. Jako tedy mowią antecedanei Possessores tych Dobr na usługę Rzeczy Pospolitey Ordynowanych Ludzi wystawiali, tak y teraźnieysi wystawować będą longe majori securitate tego wystawienia in usus Publicos z tych rąk Szlacheckich, aniżeli exotica Potentia beneficyi religionis pokrytey, ktoremi saepius mogła by swego czasu znieukontentowania jakiego, lub pretextu aut ex non parendi libidine nietylko Rzeczypospolitey dispozycyi y hetmańskim Ordynansom non subesse, ale też do zwierzchności y Jurysdykcyi swoich, tanquam ad primum suum mobile odwoływać się y appellować.

Notandum y to że usamym pozwoleniu danym S.P. Xiążęciu Januszowi Ostrogskiemu do uczynienia Ordynacyey, gdy kto reflexa

deliberatione

deliberatione przeyrzeć się zechcą znaydzią evidentes fissuras et rimas ad elidendos Malty conatus.

Kończy się ten krotki skrypt, ktorym indigitantur tylko fundamenta Juriów Xięstwa JJmciów Sanguszkow a Latius et manifestius deducentur et probabuntur in facie Stanow Rzeczypospolitey da Bog na Seymie Zgromadzonych.

Kończy się y tą krotką reflexyą, że gdyby etiam Rzeczpospolita zapomniawszy arcana, et interessa status sui na Kawalera Maltańskiego takiego pozwoliła, iakiego Xiąże Janusz Ostrogski opisał, to iest, aby był artis bellicae peritissimus, woiennik iuż doswiadczony, przytym statysta consumatus; mogła by Malta in sterili aliquo virtutum saeculo, albo też zię defektu Kawalera nacyi Polskiey, Litewskiey, y Ruskiey, iako to często evenit w Krolestwach y Państwach, iż gravescentibus Publicis malis subsidia minuuntur, ordynować ad regimen tych Dobr Cudzoziemskiego Kawalera, a trudno by iuż było opponować się temu Rzeczypospolitey, gdyby raz ad apprehensionem bonorum przypuszczony był ten Zakon. Rzetelniey ieszcze powiem że Malta chcąc kiedy kolwiek plenius et independentius a Republica przywłaszczyć sobie Dominium, albo z Nacyi naszey non admitteret nikogo do Religii swoiey, albo ieżeliby Kawalerowie Nacyonalni znaydowali się przy wodzach ad nutus solis extraneis Gubernium tey tak znaczney fundacyi swoiey niechybnie poruczać by mogła. A zatym co za discrimina et pericula przez takową awulsyą redundaret na Rzeczpospolitą, tatko każdy przestrzegaiący integritatem Publicam zważyć y zpenetrować potrafi.

Te in compendio, clare facta Jurium suorum tabula Xięstwo JJmciów Sanguszkowie sine provida circumspectionis wszystkich JJmciów Panow Braci Szlachty składaią memoriey et sinum gratiae, na ktorą y Sami y Przodkowie ich zarabiali, y oni odsłużyć każdemu in particulari benevolum sensum y odwdzięczyć zapisuią się Kończąc dawnych Rzymian voto.

Vos vero o Cives, si diuturnum Imperium a Dijs propagandum vultis, Justitiam et amorem nostri Servate.

Excerpt z Listu JO Xiążęcia Jmć Prymasa do JW Jmć Pana Kanclerza W. K.

Nietayny podobno iest JW WMć Panu Xiążęcia Jmć Sanguszka w kolbuszowey dyspozycia ktorą pro arbitrio sub rozdziela y dysponuie dobrami Ordynacyi Ostrogskiey, a podobno iuż y ta planta działu ułożona iako mi ostatnim listem swoim donosi JW Jm Pan WWda Krakowski Hetman W.K. więc gdy ex munere Senatorio et ducalis ministerij sui avertendo quidquid nocivum scivent, otym mi donosi y do JJK. Mśi w tey materyi pisać, requirit w tey że materyi wzaiemnego zdania moiego. Ja zaś w tym punkcie niechcąc abundare proprio sensu, ale pragnąc tę rzecz zdanie moię cum distinctissimo sensu WMMćPana ezad pluralitatem profundiorum cogitationum, radbym porozumiał w tey materyi wielkie mysli WMPana gdyż spodziewam się że w tey że sameymateryi musiał y do WMPana odezwać się, iako y do mnie Jm Pan Hetman W.K. Ja przyznam się, że szperaiąc wprawach naszych wynalazłem de Ao 1609. za Zygmunta III Consensu Rzeczypospolitey Xiążęciu Janusowi Ostrogskiemu Kasztellanowi Krakowskiemu uczynienia Ordynacyi także de Ao 1624. za tegoż Krola iest wzmianka tit: supplementu Woyska Kwarcianego. Znowu za tegoż Krola 1628. Ao. tit obrona Ukrainy potym za Jana Kazimierza tit pozwolenie rezygnacyi i nadzałai w warszawie a potym za Michała Krola tit approbacya rezygnacyi. Nigdzie iednak approbacyi tey Ordynacyi in forma debita wynaleść niemogę do piero za Jana III. Ao 1677. posmierci Xiążęcia Alexandra Janusza iest w recess położona taż Ordynacya Ostrogska aż do przyszłego Seymu. Potym żadney dyspozycyi oney nie znayduię. Czyli była ad akta publica kiedy przez Xiążąt Ostrogskich podano caleminde eis contextu in Cognitum. Documenta publica dla Rzeczypospolitey supplementa Ludzi do obrony od Ukrainy zdaią się solidare substantiam tey Ordynacyi tudzież y niemnieysza monenklatura usq ad hoc tempus ktorą nieprzerwanie zachowywała. Z drugiey strony Considerando wielkie Jmiona Domy y familie w tym Kolbuszowskim dziale nominowane iusto timore perceller futurarum dissidentiarum cum ineffabili clade Seymow a zatym quavia progrediendum in hoc angustissimo in confidentia sincera lumen Lumen Wielkiego zdania tego requiro, a przynaymniey ieżeli iest iedno z Jm P. Hetmanu W.K. ia zaś upewniam cum magnis sensibus pro utilitate publica cały cyżyżny sentiam et concurram.

Kopia Listu JW Mci Pana Kaclerza W.K. na List wyżey wyrażony d. 6 Janua: 1757.

Przy na chodzącey uroczystosci Swiąt Narodzenia Pańskiego miałem honor złożyć moię powinszowanie W. X. Mci Dni cum voto omnium

prosperitatum kiedy mię łaskawa Jego pamięć teraz przyno:
wo zaczętym Roku napełnia dobroci Serca Swego expressyami nay
niższe z naygłębszym respektem ściele ossei Dewi podzię
kowanie ponawiaiący y powtore życzliwe chęci moie przytem czasz
W Xcia Mści y Dobrz wiadomości że JmcPan Hetman W.K.
pisał że ex munere Senatorio et Ducalis ministerij quidquid sei
venit nocivi powinien avertere y dlatego ganiąc dyspozycią dobr
uczynionych per resignationes przez Xcia Jmci Sanguszka
Marszałka nadw. Litewskiego ac Ti Ordinationi podległych pisał
y W X Mści y do Krola Jmci P.N.M. niewiem motiva JmPana Het
mana W.K. ktore go dotego przywiodły ale ktore mię pociągnęły
explikuię się. Sciendum że Xże JMC Marszałek N Litt. maiąc
dawney intencią a vanitate mundi oddalić się, pomyślał y otym
aby y po śmierci swoiey takiey kłotni niezostawił ktoraby Domow
między imionami albo familiami wzniecać mogła woynę y chciał
za żywota to uspokoić, niemaiąc beatitudinem successora de
lumbis. JmP. Hetman W.K. przeieżdżaiąc na Ruś iak się otym
dowiedział przysłał domnie JmcPa Wysockiego Bunczucznego
swego ktory ze mną mowiąc wtym interesie powiedział że dyspo
zycia Xcia Jmc Sanguszka dobr swoich JmP. Hetman W.K.
niebędzie przeciwny byle ustawiona milicia przez Xcia Janusza Ostrog
skiego na obronę ukrainy niezgineła, na com Ja odpowiedział że ambu
latoria każdego człeka voluntas niewiem czy nieodmieni primas inten
tiones Xcia JMc Sanguszka marszałka N. Litt. Pana ale
ieżeli nie będzie wokował upewniłem że tego dopilnuię, ażeby
Rzeczpta in contingenti tych dobr stawienia żołnierza na
obronę ukrainy niebyła frustrata. Zieżdża potym się Xiąże Jmc
Sanguszko do Kolbuszowy pisze domnie, żebym iak nayprę
dzey do niego przyjechał z otwarciem życzliwego domnie
serca, y niebawiąc poiachałem tam zapatrzywszy się na cały
interes, dwie dałem do przystąpienia mego kondycye ożeby fundus
zostawiony na usługę Rzeptey niepadł y Donataryuszowie się dla
cy wdobrach nie reguluiąc się do żadnych innych ewikcyi natychże
dobrach swą mieli securitatem y prawa iek żeby illese maneant In
hoc tedy fundamento Rzeczza koncessona y położoney plenese
przez Xcia Jmc Sanguszka iednym ex propinquitate San
guinis drugim ex propinquitate Cordis zaszły resygnacye y Do
nacye w Grodzie Sendomirskim po tey rzetelney histo
ryi wracam się do słow Jmci Pana Hetmana W.K. piszącey
do W.X. Mści że ex munere Senatorio et Ducalis Mi
nisterij że niema oco mowić wyexplikowałem się bo obwaro
wana milicya pod kommendą Hetmańską na obronę ukra
iny

iny, że ex munere Senatoris omnia nociva avertere powinień przyznaię
ale że nie iest nie nocivi Rzeplitey tak to oświecam pozwolenie stano
wienia Ordynacyi Dobr Xcia niegdy Ostrogskiego 1609 nastąpiło ale to
tylko praeambulum. Bo trzeba drugiey Konstytucyi żeby ią Rzeczplta appro
bowała, tey niemasz y owszem Klare Konstytucya 1622. śpiewa że decisio
nem oney Ordynacyi zostawuię sobie Rzeczpta na przyszłym Seymie a zatym
mi suo penso Rzeczpta została a tak nie złamane prawo tam gdzie go
niemasz. Jest Konstytucya 1624. et 1622. że na obronę ukrainy Supple
ment Woysku Kwarcianemu zostawiła Rzp: tę milicyę ktorę Xiążę Ostrogski
z dobr swoich naznaczył ergo ten Punkt tacite approbawała pozwalam
na to; że zaś kiedy in parte ergo in toto nego bo posiednieysza Konstytucya
1622. iako się wyżey namieniło zostawiła sobie decisionem oney Ordynacyi
na przyszłym Seymie a zatym gdyby iuż była approbowana in toto toby była
niemiała o czym mowić na przyszłym Seymie. Pozwolenie itidem rezygna
cyi Pałacu w Warszawie ta Konstytucya kiedy stanęła mogę mowić
że kiedy na iedną tę na drugię quod nego bo ten kto kupował obawiał się
aby kiedy Rzp: do approbacyi tey Ordynacyi nieprzyszła y chciał sobie obwa
rować kupno pałacu y to było ante Constitutionem 1622. takiłaki się
wyżey namieniło że zaś Rzp: nigdy niemogła approbować per rationes status
y niemoże tę daię racyę. Ordynacya dobr non mutat nationem bonorum terrestrium
sed mutat naturam successionis bo się dzieie favore Conversationis Imienia
et Domus tak iako Ordynacya Zamoyska y insze nie rządzą się iuxta gradus
naturae et leges succedendi sed iuxta Ordinationem praescriptam w Ordynacyi
y żeby alienować niemogł bona illa y na to trzeba pozwolenia Rzptey
osobliwego aby tę dobra nie podpadły legi publicae sed privatae bo aequaliter nati
aequalem legem ferre powinnismy chyba kiedy Rzpta excipit kogo ob aliqua
lege, tey wolno byiest Domina iurium suorum na to tylko nietylko potrzeba pozwo
lenia stanowienia Ordynacyi ale y approbaty tak iako wszystkie insze approbo
wała Rzpta Ordynacyę żeby wiedziała ieżeli illa Ordinatio niema punktow ktore
vel praeiudicant aequalitati vel iuribus vel Dominio supremo w pozwoleniu czynie
nia Ordynacyi Xiążęciu niegdy Ostrogskiemu tak była ostrożna Rzeczpta
że dołożyła Clausulam ista tamen ut in aliis omnibus conditionibus Ordynacya
ta iuribus et oneribus terrestribus subiaceat a tak niechciała nigdy mutare na
turam bonorum terrestrium. Xiążę Ostrogski uczyniwszy Ordynacyę spisał suc
cedendi modum a na ostatku napisał y casu deffectus successionis powinny
te dobra cedere Kawalerom Maltańskim. Pytam się tedy ieżeli dobra non mutant
natura bonorum terrestrium kiedy idą ad Spirituales et Convertuntur in bona Spi
ritualia co wielko było contra mentem Reip: tak approbowac tego niemogła
y niemoże. Rzpta napisała raz na zawsze prawo że ten tylko może dobra possi
dere w Polszcze ktory b. est iuri et [illegible] Reip. Kawaler Maltański choc
by był y szlachcic Polski et non extraneus wychodzi ex aequalitate iuris, wychodzi
ex iure Regni, wychodzi ex supremo Dominio Oyczyzny przysięgaiąc Ordini
suo et dependentia a magistro Ordinis (maiąc non a Rpca a tak Rzpta
bez wayny bez przymusu straciłaby tak wielkie kraiu porcyę Woiewodztwa
Wołynskiego. iuż dali Rzpta wypowiada Woynę Turczynowi kiedy chce
albo kiedy od tego sąsiada zaczepiona bronisię. Na tę Woynę gotuie się
et fert subsidia. Teraz z tym sąsiadem od traktatu Karlowickiego żyiemy
w pokoiu niema racyi zaciągać na siebie ciężar tey Woyny a tym bardziey przy
szczupłości Woyska. Kawaler Maltański dependentiam od malty maiąc in vici
nitate granic Tureckich dobra osiadszy z supplementem pieniędzy obcych Woy

ska

by zaciągał, a przysięgaiąc zawsze na Woynę z Turczynem Woynę by toczył exponendo całą Polskę nieszczęści wtenczas kiedy Rzpta niemiałaby in tenczas Woyny toczyć, ani przygotowała na to sił Turczynby nie Kawalerow Maltanskich attakował, ale całą Polskę a ieżeliby Rzeczpta chciała się temu opponować kto wie czy byłaby in statu? bo z sumptem obcych pieniędzy mogłby być mocnieyszy Kawaler Maltanski niż całe siły Rzpltey iako nas terrent exempla. Oto tedy per rationem status niemogła ta approbari ordinacya a trzymać tę Ordynacyę niemoże być tylko nociwo Reip: Xiąże Ostrog: ski otrzymawszy od niey pozwolenie uczynienia Ordynacyi podobno sam potym ex subsequentibus reflexionibus niestarał się o approbatę tey ordynacyi albo znalazł trudności bo supervixit kilka Seymow ktore stanęły a żadney niebyło na nich approbaty Ordynacyi Dopiero Hieronim Lubomirski amplectendo statum Kawalera Maltanskiego ex mente Ordinis sui chciał firmare ius Kawalerow na Seymie Rzpta niechcąc zepsucia Seymu 1677 odłożyła tę Materyę do przyszłego Seymu Decessit tera fa: milia Xiążąt Ostrogskich ktoś successit in bona nie Kawaler Maltan: ski ale de lumbis procedens Lubomirski z Xiężny Ostrogskiey urodzo: ny ponim Siostra połey teraznieyszey Xiężnie Xże Sanguszko Marsza łek Nadworny W. X. Litewski z Lubomirskiey urodzony Teraznieyszy zaś Xiąże Marszałek W. W. X. L. Lubo nieiest tak w podeszłym wieku ani podległy iakowey Zdrowia alteracyi żeby bliskość śmierci widział a że życia każdego termin w ręku Boskich niechciał po swoim zy ciu zostawiać chaos kłutni y za żywota swego uczynił dispositionem terre stris Niech Bog użycza Xiążęciu JMci Sanguszkowi Zdrowia ale gdyby Ojca tego zaszły y niestaneła była przedtym dyspozycya terrestris toli succe sores sanguinis mogliby się brać ad possessionem dobr bo Ordinatio non appro bata y nie może approbari z racyi wyżey wyrażonych y byłaby była kłotnia Domowa Woyna in iure succedendi. ieżeli kto powie że administracya na: takowe dobra powinna wychodzić ia na to odpowiadam że są bona terrestria na ktore od krola niemogą wychodzić administracye y lubo wyszła była admi nistracya za S. P. Augusta II. na osobę niegdy JMc Pana Tarła Wdy Sandomirskiego na ten czas Lubelskiego iednak y krol JMc iako zawsze voluit legibus adorari uznał informatione sui ministri y JMc Pan Tarło Wda na ten czas Lubelski ex abundanti scientia odstąpił aby iuramento administrationis, ieżeliby zaś y kto mowił że tę dobra iure fisci ad dispositione regia devolvuntur na to replikuię że 6 ius fisci tylko poddaie dobra ktora albo niema sukcessora ad 6um gradum albo kto od nich od sądzony iuxta gradus iuris contra się znayduie ieżeliby zaś kiedy Rzpta decido wała iuxta velle suo o tych dobrach zostaią securè w tych ręku ktorzy subsunt iuri et penis Reip: y ktorzy muszą słuchać co ta każe a Kawalerowie malt temu tylko obediunt co magister Ordinis każe nie co Rzeczpta a zatym y drugi raz concludo że nie nociwi Reip. praevideo W. X. Mc wspominasz że się obawiasz żeby ta Materya nie zatrudniła Seymu masz tę reflexyę ex amore boni publici że widząc in consultatio Remp. tak dawno nie życzysz nowych materyi ktoreby Seym zatrudniały, ale teraz Xiążę JMc Sanguszko żyię to niema na Seymie o czym mowić a po smierci tego, że to nie kontent będzie zawsze szukał sposobu allewacyi żalu swego gdziekolwiek go będzie mogł znaleźć. Kazałeś mi W X. M. D. wyexplikować się uczyniłem Przepraszam że nie zostawiwszy nie in recessu musiałem przedłużyć list moy ktory konczę zniesieniem onym o bo więzłisen zostawaniu na zawsze z glębokim respektem.

Informacya Krotka o Ordynacyi Ostrogskiey.

1mo Roku 1609. Ipso intuitu wielkich zastug pozwala JO: Xiążęciu Jmsci Januszowi Ostrogskiemu Kasztellanowi Krakowskiemu legę perpetuą uczynić Ordynacyą Dobr swoich, ktorą y iako ponim miałby succedere Fol 895 Titulo: Ordynacya JW Janusza Xiązecia Ostrogs. Kasztellana Krak. temi słowy Dla starozytnych y zacnych zastug JW Janusza Xcia Ostrogs. Kasztellana Krakowskiego za radą Panow, rad, y pozwoleniem Postow Ziem tak Koronnych iako y WXLit y Ziem do niego należących pozwalamy mu chwało Seymu niniey szego Lege perpetua nunquam in posterum abroganda, iako iuz od kilku Seymow przeszłych wszytkie stany pozwolone iest iz mu wolno będzie uczynić ordynacyą in futurum w Dobrach swoich nieruchomych y ruchomych gdziekolwiek lezących ktore teraz ma y mieć może kto y iako miałby sukcedowac, tak z Potomstwa Jego Masculini Sexus, iako co definiendo quoving gradu Succedentiu z dalszych Osob, ktora to Ordynacya wiecznemi czasy trwać ma non obstante ulla praescriptione et fatalibus aby wedle tey Ordynacyi te dobra vel in toto vel in Parte prout ordinaverit niemogły bydz per Haeredes (: etiam de lumbis eius :) et Successores alienowane Ita tamen ut in aliis omnibus Conditionibus Ordynatia ta Juribus et oneribus Terrae subjaceat. A ta Ordynacya aby do wszech wiadomosci przysta ma do Akt Trybunal w Lublinie y ad alia quaevis vim perpetuitatis habentia podana byc cum facultate immutandi emendandi, ipsi duntaxat durante vita ipsius reservata.

2do In hoc fundamento tegoz sobie od Rzeptey danego Konsensu ten ze JOXże Jmc Janusz Ostrogs. Kasztelan Krakowski czyni te Ordynacyą y dyspozycyą Dobr swoich, y zeznaie ią Personaliter według wyrazoney woli Rzptey y kondycyi iedyniewkwirowaney w Trybunale Lubel. Ao 1618 Feria 2da in Crastino Fti Nativ. S. Joannis Babtistae ktora to ordynacya przedtem iusz Ao 1675 z autentycznych Extraktow wydrukowana była y teraz recenter Ao 1721 znowu Fideliter przedrukowana iest.

Summa tey Ordynacyi (: ile do sprawy teraznieyszey :) zawiera się w tych punktach nay przednieyszych ex authentico iey wyiętych. Nay przod pierwsze y Generalne prawo Ordynacyi swoiey postanawia JOX Jmc Janusz Kasztelan Krakowski iako Fundator, aby ieden tylko wiecznemi czasy był possessor Dobr ordynackich, a ten Płci Męzkiey Wiary Katolickiey Powtore za naypierwszego sukcessora swego

Ordynuie

#

ordynuie własnego Syna swego starszego, ieżeli go Pan Bog dać raczy tym sposobem że ieżeli tylko ieden będzie tedy Starszy Panem zostanie Dobr ordynackich ieżeli zaś więcey wszystkie do bra Starszy otrzyma do Ordynacyi należące, a drudzy Bracia inne sobie podzielą Dobra od tey Ordynacyi wyięte ktore Dziedzicy z tym da lekko porządkiem nad Ordynackie spadkiem tam że także Sui DD Successores Feminei Sexus, na ktorych te Dobra, drugie na podział zo stawione spadaią żadney sobie krzywdy przez Ordynacyią uczynioną pretendować niemogą, kiedy ie hoynie opatrzył JO. Ordyna tor niż samego Ordynata. Potrzecie iż ieżeliby JO. Xiążę Janusz Ostrogski bez Potomka Płci Męskiey zeszedł z tego świata tedy ordynuie za Dziedzica Dobr swoich wnuka swego, to iest Syna Starszego JO Alexandra Xcia z Ostroga Zasławskiego Woiewody Bra cławskiego z Xiężny Eufrozyny Corki swoiey zrodzonego, na imię Franciszka A po śmierci Xcia Franciszka nastąpi Syn iego starszy, y tak daley, poki Potomka Płci Męskiey z tego pokolenia stawać będzie. Ieżeliby zaś Xiążę Franciszek żadnego Syna niezostawił, tedy Brat iego zaraz ponim narodzony Xiążę Karol Dziedzicem ma być y Synowie iego tym że porząd kiem iako wyżey A gdyby y Xże Karol zeszedł bez Syna tedy Brat iego Xże Dominik nastąpi y z Synami swemi tymże porządkiem Toż o inszych Synach Xcia Alexandra z Ostro ga Zasławskiego Woidy Bracławskiego z Xiężney Eufrozyny zrodzonych rozumieć, a gdyby wszyscy Synowie Xcia Alexandra z Ostroga Zasławskiego z Xiężney Eufrozyny Ordynatora Ostrog skiego Corki zrodzeni bez Potomstwa Męskiego przed Rodzicami swemi z tego świata zeszli, w takowym razie ponieważ przerze czona JO Eufrozyna Corka zeznawa od sukcessyi dziedzenia Dobr Ordynackich oddalona iest sam Xiążę Alexander z Ostroga Za sławski Woida Bracławski na mieysce y porządek Płci męskiey swego Potomstwa nastąpi ieżeliby iednak po śmierci Xiężney Eu frozyny drugą Małżonkę Xiążę Alexander poiął tedy potomstwo iego nietylko białey ale y Męskiey Płci wtorego Małżeństwa od wszel takiego uczesnictwa teraznieyszey ordynacyi y sukcessyey oddalo ne być ma Tym że sposobem gdyby Xiężna Xcia Alexandra Xię żna Eufrozyna za drugiego Męża poszła, Potomstwo Iey wtorego Małżeństwa od wszystkich Dobr teraznieyszych ordynacyi ma być excludowane Poiąte, ieżeliby się zaś trafiło, żeby wszyscy wyżey ordy nowani z Domu Zasławskiego Sukcessorowie zeszli bez potomstwa męskiego natenczas ordynuie JO. Fundator Xiążę Janusz Ostrogski że Dziedzictwo Dobr Ordynackich spadać ma na Siestrzeńca swego to iest naystarszego Syna Xiążęcia Radziwiłła Podczaszego WXLitt z Xcia tyny Xiężney z Ostroga Siostry Xiążęcia Janusza Fundatora

Iey

tey Ordynacyi urodzonego a potym na Syna iego Pierworodnego y tak daley tym że porządkiem y sposobem iako wyżey o potomstwie Xiążęcia Zasławskiego wyrażono Po szóste na ostatek gdyby za Boskim dopuszczeniem y tym porządkiem y ostatnia Linia obu pobrewnych pokoleniu Xcia Janusza Radziwiłła Podczaszego WX Litt Ustało, y żadenby mężczyzna z niego żywy niezostał aby wtakowym przypadku sukcessyia Dobr Ordynackich nie przypadła na Białegłowy, które od tey Ordynacyi wiecznemi czasy exkludowane bydź maią tedy Ordynuie Xiąże Janusz Ostrogski Fundator aby wzięta tedy ordynuie Xiąże Janusz aby z posrzodka Kawalerow Maltańskich aurata Militia męża tak z urodzenia, iako też y z dzielności Zacnego byle był Narodu Naszego Polskiego albo Litt albo Ruskiego Wiary iednak Rzymskiey Katolickiey A tego Pana y Possessora tym zapisem postawionego Prawem wiecznym y nieodmiennym Elekcyi albo obieraniem Rzplitey wszystkiey Polskiego Królestwa, Xięstwo W. Wiel. Litt Ziem Powiatów Stanow tak duchownych iako y swieckich y Rycerstwa pozwala, zapisuie, y ordynuie zachowawszy wtym porządek takowy y postempek aby na wszystkich Seymikach lub deputackich lub Przedseymowych ktoryby nay pierwszy przypadł za przedkowaniem głosow szl Szlachty wszystkiey Oboyga Stanu Duchownego y Swieckiego pluralitate numerum ponderando ieden z Rycerstwa Maltańskiego ktory się będzie zdał zlepszym pożytkiem y dobrem Rzpltey Zgodnieyszy a zwłaszcza do obrony granic y odpędzenia Nieprzyiaciół Tatarow y Turkow sposobnieyszy za Kandydata był mianowany a potym na Seymie z Regestru Kandydatow owych przed postem na Seym zgromadzonych per pluralitatem votorum obrany ma być na ktorego wsenaie od JKMci konfirmacyą otrzymawszy instrument tey iego Elekcyi na tę Ordynacyą uformowany JmĆ PP Posłowie qui vocibus partem minorem superaverint rękami swemi podpiszą y pieczęciami własnemi zapieczętuią y do akt Grodzkich miejsca tego, albo ieżelibym przy szem nie do nich niebędzie do iakich kolwiek Xiąg Publicznych w Królestwie przez ręce pewnych na to deputowanych Posłow Ziemskich podadzą który to tym sposobem obrany Pan y Possessor mocen będzie posiąść wszystkie dobra teraznieyszey Ordynacyi przy danemi Kondycyami niżey opisanemi Kondycye albo obligacye ktore ordynat wypełnić ma między ktoremi, zaszczyt Rzpltey Przeciwko Turkom y Tatarom trzysta Konnych dobrze uzbroionych y tak wiele Piechoty zgodney do potrzeby nakładami własnemi wyprawić y do woyska Rzeczypospolitey przyłączyć i tom że powinien będzie Zamki albo mieściny na Dobrach swoich własnych na

Kto

iako z pożytkiem Rzptey y obroną Granic albo Państw w Krolestwie y Prowincyi Woiewodztwa Ruskiego, gdzie mu się nayłepiey będzie zdało budować, stanowić naprawiać y wystawiać iako miey sca okkazya, oportunitas, y czas będzie potrzebował á pobudowawszy potrzebną strzelbą y wszystkiemi potrzebami do rynsztunku woiennego y obrony Zamkowey także Zywnością Zołnierzow należącą nadać y opatrzyć dla całości Krolestwa y Rzptey y krwie Chrześciańskiey przeciwko Turkom Tatarom y inszym Imieniowi Chrześciańskiemu Nieprzyiaciołom obrony y dla Zdrowia Rzeczy Pospolitey.

4. Wszeli lat po postanowioney tey ordynacyi na Seymie 1624 akkceptuie Rzpita tę Ordynacyą iako cum bono publico uczyniona naznaczone z ordynacyi z Dobr Ordynackich szesc set ludzi do supplementu Woyska Kwarcyanego applikuie Fol 2 Titt Supplement Woyska Kwarcianego Toż czyni na Seymie powtornie 1627 Fol 3 & 4 Titt obrona Ukrainy od Pogan Toż czyni poczwarte na Seymie 1635 Fol 6 Titt obrona y bespieczeństwo Ukrainy, nad to Roku 1667 Xiąże Alexander Janusz Ostrogski y Zasławski Possesor chcąc zawał gronta z dobr ordynacyi S. P. Antecessora swego Xiącia Janusza Kasztellana Krakow. podległych alias Plac na Patac w Warszawie będący rezygnować in Personam Jegomości Pana Theodora Denhoffa Podk. Koronn. niedysponuie tym gruntem iak mere gruntami Ziemskiemi ale eo quo ordynacyi ten grunt podległy bierze na to osobliwy od Rzptey Konsens Const. 1667 Fol 3 Titt potwierdzenie Rezygnacyi niżey wypisaney, ktora to rezygnacya w Roku 1671 Feria [illegible] castrensi Varsavie uczyniona nabyta Rzeczpta one approbuie Constit 1673 Fol 30 Titt Approbacya rezygnacyi niżey opisaney.

5to Z tych tedy Rzptey dyspozycyi Konstytt wyżey wyrażonemi opisanych patet so le clarius, że ta Ordynacya iako in fundamento Konsensu Rzptey uczyniona tak też od Rzey ipso facto et usu eiq in effectu deducto akkceptowana iest w ktorey Prima et ultima Fundatoris Intencya była, aby Foemineus Sexus Foeminedz linea Successores ktorzy kolwiek byli albo są żadnego prawa od tey ordynacyi ani mieli ani maią też tę dobra per Rem Publicam Virostrenuo ex genere claro e medio Kawalerow Maltanskich Gentis Polonae aut Litthuanae sive Ruthenae Religionis tamen Catholicae

por

per pluralittem votorum maią być podane.

6 Anitez może in Stra produci pacifica tych dobr Possesio Ichm. P.P. Sukcessorom Feminei Lineae przez tak wiele Lat nie attribui Ichm P.P. Kawalerom Maltanskim że non egerunt zaraz post extinctum Masculum Sexum y że Samijus Suum ad rem neglexerunt bo przez tego że ta Ordynacyia od wszelkiey preskrybcyi iest exceypowana powagą całey Rzplitey iako to constat z wyraznych Słow w Konsensie ieytu wyzey za fundament produkowanym non obstante ulla praescriptione et fatalibus etc. et admissio Possessioni non subsequeretur bo oto tegoż mowią zaraz post extinctum masculum sexum ut supra Ichm Pan Lubomirski Kawaler na owczas Maltanski fortiter o to egit y naprzod tempore Interregni po smierci Krola Ichm Michała na Elekcyi Krola Ichm Jana in suffragiis w Wodztwa Krakowskiego cavet sobie et Ordini sacro jus ad rem temi podpisuiące się słowy Hieronim Augustyn Lubomirski Kawaler Maltanski salva in toto Ordinatione Ostrogiana Ten że Ichm P. Lubomirski Kawaler Maltanski fortiter o to egit na Seymie Coronationis 1676 y na Seymie 1677 gdzie dla nagłych na ow czas Rzplitey spraw niedozwiące finalney Decyzyi RzPospolita odkładała te Sprawe ad recess. A. 1677 Fol. 21. Titt. Recess Ordynaciey Ostrogskiey ktorym to Recessem iawnie pokazuie RzPospolita że dyspozycya tych Dobr do niey należy nie ad successores Feminei sexus z ktoremi tu kontrowersyia była

7mo Gdy tedy dla rożnych przeszkod y publicznych konjunktur ten ordynacyi Ostrogskiey recess swego do tych czas nieotrzymała skutku revivificat jus suum ad rem religia Kawalerow Maltanskich per Contractum et Charactere̲ missa tum suum ad hunc finem plenipotentiarium Xiecia Ichm Augusta Alexandra Czartoryskiego Kawalera Maltanskiego y tak wdzięczney utęskniona expektatywy wyżey wyrażonym recessem deklarowaney Determinacyi pulsat ad fortium gorliwych dla chwały Boskiey y całości Oyczyzny serc aby RzPospolita iako supremum oraz directum Dominium tych Dobr sobie zapisane maiąca zważywszy iawne dotąd jura nominationis sua [illegible] praejudicium bratalia tandem ad finalem pro boni Publici utilitate w tym interesse decisionem

Protekt Mani

2

Proiekt manifestu Wdztwa Podolskiego Przystany z Kamieńca

My Dygnitarze Urzędnicy Ziemianie Szlachta Wdztwa Podolskiego z Rękawszczyzny do miasta JKMci Kamieńca Podolskiego obradom naszym zwyczajnego przestrzegaiąc całości Kraju naszego tudzież wdzięczny pokoy z Ordynacyi Ostrogskiey przez niegdy JO Xcia JMci Janusza Ostrogskiego dla Wdztwa naszego y fortecy Kamienieckiey uczynione przez niżey zaś wyrażone JO Xcia JMci Janusza Sanguszka Marszałka nadwornego WXL. tranzakcyę do ruiny nakłonionych manifestuiemy się w niżey opisany sposób.

Trudno iest żałosnym niespoyrzeć okiem y nieczuć żywego albo boleiącey rany niebez przez człowieka widząc że z gruntu y fundamentu swoich walecznych Antecessorow naszych krwią zapisane prawa wzruszaią się y upadaią kiedy przez prywatne osoby to co wszystkim Oyczyzny Synom a bardziey trzem iey stanom wiedzieć y decydować należy bezprawnie y gwałtownie iest transformowana wiadomo całemu Polskiemu światu z Publicznych Praw Jaśnie oświeconego Xcia JMci Janusza Ostrogskiego Kasztellana Krakowskiego krew swoię z Antecessorow swych purpurą ozdobioną maiącego dobra Pospolite obrone Oyczyzny a osobliwie Wdztw Kijowskiego Bracławskiego y Podolskiego pogranicznych y incursiom podległych dziadka [illegible] wiadome przez Rzpltą Konstytucyą Publiczną w Roku 1609 Ordynacyi Ostrogskiey samey tylko Płci męskiey uczynienia pozwolenie y zaraz przez tęsame Konstytucyę że pomieniona ordynacya żadną miarą wzruszona być nie ma ani też dobra tey Ordynacyi żadnym sposobem alienowane być niemogą utwierdzenie wiadome na potym teyże Ordynacyi Postanowienie y przed Aktami Ziemskiemi Lubelskiemi w Roku 1618 zeznanie a oraz przez tęż Ordynacyą 600 Ludzi na zasłonienie Woiewodztw Pogranicznych ustanowienie y onych pod władzą Hetmańską inkorporowanie y Dworna Konstytucyami w Latach 1624 y 1627 nastąpionemi teyże Milicyi Utwierdzenie wiadomy recess zwyż rzeczoney samym tylko Stanom Rzpltey a nie prywatnym osobom do rozwiązania y Interpretacyi podległy wiadoma także approbacya Gruntu w Warszawie przez opiekunow JO Xcia Ostrogskiego na osobę JMci Pana Denhoffa w Roku 1661 zaszła wiadomy na koniec dekret Seymowy między Opiekunami JO Xcia JMci Alexandra Ostrogskiego a Instygatorem Koronnym na Instancyą JWW

Hetmanow

Hetmanów respektem Milicyi Ordynacyi ostrogskiey w Warszawie d. 10 Kwietnia Roku 1696 forowany Wiadomo na ostatek wszystkim że ta Ordynacya od początków swoich przez pierwszego Fundatora uczyniona, y ani przez niego, ani przez nabytych Sukcessorow nie reklamowana owszem we wszystkich Punktach świątobliwie dotrzymana: Zaś Xże Jmć Janusz Sanguszko Marszałek nadw. WXLitt. lubo z fundamentow Ordynacyi od niey daleki a przez Miłościwą Rzpltą po zeyściu sprawiedliwych Ordynatow też Ordynacyą wadministracyi trzymaiący, y tak wrodzonym S. P. Oycu swoim iako y w sobie samym Tytuł Ordynata noszący y dotąd zatrzymuiący w Sbierz przeciwko tym Konstytucyom y same yż Ordynacyi idący wzięwszy sobie za pretext Rcess Seymu w Roku 1677 o tę Ordynacyą dla pretensyi na ow czas Xcia Lubomirskiego Kawalera Maltańskiego do tey Ordynacyi Konkurującego do przyszłego Seymu następiony stanom zaś całey Rzpltey a nie prywatnym Interpretacyom podległy śmiał y ważył się też Ordynacyą z rożnych przyczyn y okoliczności mniey do siebie należącą w Roku przeszłym do Akt Grodzkich Sandomirskich zrechawszy przez Transakcye prywatne rożnym osobom według swego upodobania rozpisać a przeto pokoy zewnętrzny, pod słodkim panowaniem Miłości. Nayiaśnieyszego Augusta III szczęśliwie nam panuiącego uwszystkiey Miłościwą tylo Konstytucyami approbowaną na podporę Oyczyzny y Wydztw Nieprzyiacielowi podległych postanowioną zniszczyć, Dobra Służbie Woienney podległe alienować y tey że Ordynacyi mniey chwalebnie zażywać a przeto My na Podpisach wyrażeni innych Wydztw chwalebnym idąc torem y przykładem maiąc wzgląd na wspomnioną Ordynacyą a w niey Punkt o nieza pomnionym wydztwie Naszym y Fortecy Kamienieckiey uważki Naszey y całey Rzpltey Bramy według tak oczewiste bezprawia, zabiegaiąc przytym Kraiu naszego ubespieczenia o nieważności Transakcyi przez Xcia Jmći Sanguszka na iakiekolwiek osoby poczynionych, a zatym mniey chwalebne zażycie Prawa Ordynackiego używaiąc w tym Punkcie Praw oyczystych y Nayiaśnieyszego Pana Augusta Szczęśliwie nam Panuiącego, pokoy y sprawiedliwości kochaiącego obrony przytym Jo. JWW. Obojga Narodow Hetmanow powagi manifestuiemy się.

Punkta

Ce sont les instances Sire de M. les Generaux des armées et de plusieurs Senateurs du roiaume, jointes a celles

d'une nombreuse Noblesse, mais plus que tout ceci, c'est le danger eminent des troubles domestiques qui m'amenent aux pieds de votre Mté. Et comme c'est dans la Sagesse et ses soins paternelles que nous cherchons des remedes aux maux qui vont nous accabler, V. Mste permettera que je Luy en expose La vraje Situation.

Le procedé irregulier de Mr Le Prince Sanguszko est si notoire qu'il seroit superflu de repeter les raisons qui l'aggravent, Il est cependant sûr Sire que si l'ordination d'Ostrog pouvoit ne point subsister, encore alors Mr Le dit Prince n'en seroit plus, seulement un Legitime possesseur, et mes enfans avec quelques autres familles y auroient tout au moins autant de droit que Luy, et celuy de Lui demander le remboursement des revenüs que ses ancetres auroient usurpés, mais Sire nous respectons trop Les loix, pour vouloir Les sacrifier à l'interest et à l'avantage qui en resulteroit.

Mr le Grand General de la Couronne aiant eté averti de ce projet du partage de l'ordination, avoit envoje Mr Wyskowski son officier à Mr Le Grand Chancellier avec des representations pour la justice, Mr Le Grand Chancellier a dit a Mr Wyskowski qu'on ne pensoit a disposer de l'ordination que pour s'opposer au Marché qu'on traitoit effectivement pour faire tomber la dite ordination entre les mains d'un des Mgrs Les Princes Roiaux, C'est ainsi Sire que Mr Les interessés pour excuser Leur procedé, tachoient d'aigrir Le public par des faux rapports et des bruits aussi injustes que destitué de verité. Ce trait suffit pour faire connoitre combien tout ce qu'ils allequent dans cette affaire, est sujet a caution.

Ils accusent Les deux Grands Generaux et particulierement celuy de la Couronne d'avoir agi contre l'authorité de la Constitution de l'année 1717, contre celle de V. Mté, et contre son serment, en s'emparant du Chateau de Dubno et faisant camper une partie des trouppes dans Les environs.

C'est cependant ce qui at empeché d'eclater la fougue et le desespoir de la Noblesse jouissante des biens de cette ordination accordée ou par le fondateur, ou achetée des proprietaires authorisée par l'ordination meme et prets a en etre deposedés par la disposition despotique de Kolbuszow.

Le Grand General n'a point fait reforcer La Garnison de Dubno que lorsqu'il at sû que Mr Le Prince Lubomirski Podstoli de la Couronne s'en etoit saisi comme d'une terre hereditaire en vertû de la donation du Pr. Sanguszko. Il s'agissoit alors de conserver les droits de la Republique sur une place

place forte a voué publique, contre une usurpation. Il etoit du devoir de sa charge de le faire, et il ne pouvoit que se servir des troupes publiques dans une cause publique. Il ne pouvoit absolument pas differer ce coup, Mr Lubomirski etant sur le point d'y jetter du monde qu'il avoit par tout ramassé. Ceci dont non seulement n'est pas dans le cas de la constitution de l'année 1717 mais c'est au contraire soutenir les droits de sa Majesté qui sont inseparables d'avec ceux de la Republique. C'est encore la meme rayson qui a decedé Mr le Grand General a y faire placer un detachement des troupes destinées a la sureté de l'Ukraine ;: ou est situé une partie de l'ordination ./ le meme pais etant menacé de perndre sa tranquilité et le mepris des loix des interessés qui amassoient des Cosaques, et dont ils ent actuellement plus de trois milles pour le soutenir dans leurs actions, se manifestent par leurs actions, et les paysans qui ils incitent a prendre les armes dont les exemples terribles du temps de Chmielnicki font encore fremir le pais que ce fameux chef des paisans rebelles avoit rempli des brigandages et des cruautés, Revolution memorable qui sous le Regne du Roy Jean Casimir avoit mis le Roiaume a deux digts de sa perte. Les loix ordonent sire aux Grands Generaux de ne pas permettre des pareilles recrüées, de les dissiper et poursuivre en cas que quelqu'un osâtes rassambler, dont le detachement present des troupes de la Couronne, loin d'et recontre les loix et le serment du Grand General, n'est que l'effet et l'execution de ce qu'ordonent les unes et de ce qu'exige l'autre, C'est ainsi que ceux memes qui troublent le repos publi au mepris des loix et de l'authorité Royale crient a l'injustice et a la violence contre ceux qui les defendent. Il n'y at rien d'avance ici que je ne sois en etat de prouver par les actes authentiques, et je supplie V Msté de me permettre de dresser un memoire plus ample pour et re rendu a V. Msté apres avoir eté examiné par les ministres.

Je suppli V. Msté comme le Pere comun de la patrie au nom des touts les bons citoiens et par consequent comme les fideles serviteurs de V Msté d'arreter par son authorité le mal qui est pret d'eclater, sa presence auguste dans son Roiaume declarée au plutot en est le seul et le plus sur moien.

Or comme Mr le Pr Sanguszko possesseur toujours illegitime de l'ordination ;: et dont son pere n'en a joui qu'en vertu de l'administration du feu Roi de glorieuse memoire ./ s'en est encore tout a fait depouillé par les resignations faite contre tout droit et justice, et par consequent

La

la dite ordination n'a point actuellement de possesseur qu'il plaise a V. Mté d'en nommer des administrateurs au nom public, en attendant que les etats en decident souverainement, j'exposeraj dans le memoire suivant les rajsons que nous font demander de V. Mté ce coup d'autorite legitime.

Jusqu'alors Sire le memoire present ne contient que ce que Mrs les Generaux et particulierement celuj de la Couronne m'a prié d'exposer a V Mté pour justifier la conduite qu'il a tenue pour le maintient de la tranquillité publique, Il vous supplie Sire par moj d'etre assuré qu'il ne se departira jamais et de la solide zele et de la fidelité dont il est penetré pour son Roy, permetter Sire qu'en homme qui a la tranquillite de la patrie a ceur, j'ose supplier V Mté de faire expedier des ordres à touts ces Mrs qui ont part a cette depouille publique de congedier incessamment leurs Cosaques et autres troupes rammassées qui menacent le pais en reveillant l'animosité des Palatinats

Daigner Sire encore m'honorer des ordres pour Mrs les Generaux et leur faire part des vos intentions auxquelles il plaira a V. Mté qu'ils conforment a l'avenir leurs conduite dans la conjoncture presente

Wypis z Xiąg Grodzkich Krzemienie: ckich Roku 1757 23 Marca

Wroczki Sądowe Krzemienieckie od dnia 2 Mie:
siąca y roku teraz idących Złoyi na akcie expresnowa:
nych przypadłe y sądownie odprawowal się zaczęte prze:
demną Piotrem Antonim z Drewicna Barszarowie
Barszą Drzewieckim Podczaszym Wołyńskim Podsta:
rościm Grodzkim Krzem. y z aktami niniejszemi Grodz:
kiemi Krzem. personaliter comparentes JWW Imc
PP obywatele Woiewodztwa Wołyńskiego ten manifest
ad acta praesentia podali de tenore verborum tali:
My Urzędnicy Szlachta Korony Polskiey Obywatele y
Ziemianie Woiewodztwa Wołynsk: niżey na podpisie rąk
naszych wyrażeni w dni sądow Grodz: zgromadziwszy
się manifestuięmy się de jonantia vocum imminenti.
Ktożby się spodziewał publicznych y oczywistych skarg
w tak spokoynym Rzeczypltey uiszeniu pod słodkim ci:
mityn Nayiaśn. Augusta 3go nam Panowaniem które:
go wszytkie sprawy y uczynki inszego nigdy nie maią celu tyl-
ko tylko dobro pospolite y szczęśliwość Królestwa Polskie:
go. Daiąc nam od początku panowania z Boby swo:
iey przykład należytego prawa posłuszeństwa za co
powinne Majestatowi J. K. Mci oddaiąc podziękowa:
nie w krótkich słowach zawieramy pochwały: Bonus
Princeps orbis amor. uważamy teraz secreto gemitu w
odmie^[nie]niu Stanu dobr Ordynackich gwałcone y podepta:
ne prawo y przeformowanie natury onychże żadnym
praetextem do J. O. X. Imci Sanguszka Marszałka Na:
dworny W. X. Litt. nie należących dowodnie pokazuią kon:
stytucye Annow 1609. 1624. 1646 23. 1677. O teyże ordynacyi
Ostrogskiey napisane a przez Nayiaśn. Monarchow pactis
Conventis y szczęśliwie nam teraz panuiącego Nayiaśn.
Augusta 3go ztwierdzone którym potwierdzeniem a przez
to y prawa zachowaniem (: uczy:) Observantior sit popu:
lus Legis cum viderit ipsum authorem parere sibi: Wyro:
cony sam nawet Seymowy dekret ieszcze za czasow

Nayiasn.

Nayiaśoł Jana 3go ferowany wieczną trwałość ordynacyi Ostrogskiey authoryzuiący. Trudność w tak zgodney politowania sytuacyi publicznego y oczywistego ukrzywdzenia Cuius generosa agnitâ proli prawdziwym Oyczyzny Synom non sine sensu zostawić gdy J. O. Xiąże Sanguszko Marszałek Nadworny W. X. Litt. po nastąpioney y uczynioney różnym osobom rezygnacyi ustanaweg Rescripto Legis dobr ordynackich rozdzieleniu tym samym znosząc Tytuł ordynacyi odłącza y odrywa onęż od Rzeczypltey ktory J. O. X. Ime Ostrogski Kasztelan Krakowski inviolabiliter trwaiącą być postanowił et in Praemium virtuti deklarował iako świadczą wyżey rzeczone y mianowane Konstytucye umacniaiące primi ordinantis Xięcia Kasztellana Krakowskiego ustawę, co obszernym nie wykłada się tłumaczeniem bo dosyć w pierwszych przez braci naszych zaniesionych manifestach dostatecznie y rzeczywiście tytułowane Praw Oyczystych obiaśniaią uciążliwość z nieprawnych J. O. X. Marszałka Nadworn. W. X. Litt. wynikaiącego czynow. Zaczym nie tylko w sercach naszych ale w każdego Oyczyzny Życzliwego Syna tym cięższy żal im większą uwagą szkodliwych ztąd Krolestwu naszemu skutkow, y tak referuiąc się do zaniesionych manifestow pokazawszy y obiaśniwszy puritatem zeli nostri o nieważność aktow w Grodzie Sandomirskim poczynionych Prawom Oyczystym sprzeciwiaiących się ten manifest solenniśsime zanosiemy. Michał Jozef na Borku Podhorski M. L. Kommissarz Wojewodztwa Wołynsk. Antoni na Berechu Deniszko C. S. Hieronim Piotr Bożenia Jatowicki Sta Pereiasławski. W. Ochota Peretiatkiewicz Pp. Mikołay Podhorski, Jozef Skarbek Kiełczewski. Jozef Ledochowski. Ledochowski Chorąży Łomżynski. Adam Przyłuski Czesnik Nowogr. Jan Kazimierz Kaminski. Antoni Lasota Łukasz Malinowski. Jerzy Bukoiemski Burgr. Grodk. Kawski Piotr Wierciński M. Ziemi Bilskiey Jakob Szołayski. M. A. Zaganowski. Jozef z K. Konarski S. L. Jozef Zalewski Obywatel Woiewodztwa Wołynsk. Woyciecha Potrykowskiego Imieniem podpisuię się Jozef Wiszniowski Mateusz Gurski Czesnik Zatorski Stanisław Dunin Burgrawski Stanisław Gozdawa Piotrowski Obywatel Woiewodztwa Wołynsk. Jozef Ledychowski Franciszek Kalczycki Maciey Boreyko Ignacy Przyłuski Jan Przyłuski Michał Kozubowski

Feli

Felicyan Zabierzewski Andrzey Brzeski Michał Czarnec:
chi Wawrzyniec Royala Thorzewski Jan Jerzy Zalew
ski Kajetan Bużeciński Woyciech Dydyński Marcin
Antoni Piotrowski Franciszek Paprocki Mikołay Kuś
salski Stefan Mysłowski Teodor Wasiewicz Michał
Pruszyński Józef Kaplewicz Zysogurski Antoni Strze
lecki Alexander Grek Burgrab Grodk Mielcz: tu
dzież Imieniem J P Pisarzowskiego podpisałem Jan
Długopolski Ignacy Samuel Sreniawa Kohoza
C. M. Jan Popiel Ignacy Antoni Żywult Podk
Ziemi Dobr Mikołay Drohoiewski C P Karol Z.
Mody Mośski, Stefan Krajewski Imieniem Bra:
ta rodzonego Jana Krajewskiego podpisuię się
Dunin Wąsowicz S. B. Józef Szaniawski Z Któ:
rych xiąg y ten Wypis pod pieczęcią Grodk
Krzemn iest wydany pisany w Krzemn Correxi: Kan
lli. Legi Storhet (Locus Sigilli)

Kopia Kombinacyi względem Administracyi Ordynacyi Ostrogskiey.

Kombinacya ratione daney administracyi do dobr Ordynacyi Ostrogskiey sub beneplacito et Ratihabitione na Króla Imci y Stanow Rzeczypltey między JW Jm Panem Janem Tarłem Woiewodą Lubelskim JmPanem Stanisławem Poniatowskim Gnłem Kmci a Xięciem Jmcią Pawłem Lubartowiczem Sanguszkiem Marszałkiem Nadwornym W X Litt za interpozycyą zobopolnych Przyiaciół y Medyatorów w Wyborowie D. 7. Junii 1722 postanowiona y konkludowana. In causa juris Decyzyey Seymowey iuxta Constitutionem 1677 partes praetendentes czekać tenebuntur non derogando servitio militari pro Republica in casu necessitatis.

Administracyi zupełney tey że Ordynacyi pratio tranquillitatis publicae Jm Pan Wda Lubelski y JmPan Gnł J K Mci Xięciu Jmci Marszałkowi Nadwornemu W X Litt przyrzekaiąc iż do niey interessowai się nie będą. Xiąże Jmć zas Marszałek Nadworn W X Litt Majestatem Principis deprecari ludzici JW Jm C P Ministrom amicabilem satisfactionem deklaruie a JW Mci Panu Woiewodzie Lubelskiemu y Jmci Panu Generałowi Poniatowskiemu circa presentem combinationem ex nunc Cessat. Zaszłe Dyssydencye niechęci y Processa in causa facti partes interfere transigentes ad ipsens umarzaią

telisnes

Missiones iednak Consentes a Complicibus per Judicium compromissionale decidere maią w Jakubowicach 13 Augusti Anno praesenti, do którego kompromissu Jaśnie Wielmożnego Wojewodę Krakowskiego strony obiedwie za superarbitra obieraią y na ten czas citant stawić się będą powinni. Tey kombinacyi partes paciscentes fide suspitione mediatoriali assekurowany sub fide honore et Conscientia dotrzymać sobie wzaiemnie obiecują nie tylko podpisaniem rąk własnych stwierdzaią ale y takiego waloru znice chcą żeby coram actis publicis roborowaną była Datt ut supra Konstanty Szaniawski Biskup Krakowski Mediator Janusz Korybuth Wiśniowiecki Wojewoda Krak. Starosta Przemyski Mediator Stanisław Chomętowski Wojewoda Mazowiecki Józef Mniszech Marszałek W. K. Jan Tarło Wojewoda Lubelski Starosta Zwoleński Paweł Karol Sanguszko m. n. W. X. Litt. Stanisław Poniatowski Generał J K Mci m.p.

Wypis z Ksiąg Grodzkich Krzemienieckich Roku Tysiąc siedmset pięćdziesiątego czwartego Miesiąca Marca Trzydziestego dnia.

Przed Urzędem y aktami ninieyszemi Grodzkiemi Krzemienieckiemi y przedemną Michałem Karwowskim protunc Namiestnikiem Burgrabstwa Krzemienieckiego stanąwszy oczywiście woźny Generał Województwa Wołyńskiego y innych opatrzny Stefan Papara który ni cim sub vera ac fidelis relationis palam publice libereque ac per expressum recognovit, Iż on snaiąc przy sobie stronę szlachty Ludzi wiary godnych Urodzonych Ichmość Panów Jana Sawickiego y Tomasza Dolinskiego causa majoris evidentiorisque testimonii gratia ad hunc actum adhibitos był w dobrach Mieście Dubnie Ordynackich w Rezydencyi Urodzonego Gubernatora Tameyszego gdzie będąc mandat J K Mci na Seym Ordynaryjny Warszawski wydany tamże na stole położył o położeniu y essencyi onego prawnie opowiedział y publikował tenoris sequentis: Augustus Tertius Dei gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lithuaniae Russiae Prussiae Masoviae Samogitiae Kijoviae Volhyniae Podoliae Podlachiae Smolen. Severiae Czerniechoviaeque nec non Haereditarius

Dux

Dux et Princeps Elector Vobis Mgce Dni Sanguszko Mareschalco Curiæ Magni Ducatus Litth Bonorum Ordinationis Ostrog Illegali Jurisdatori atq ab eadem Bonorum eorundem præjudiciosis juris Quæstionibus de causa infra scripta Bonisq vestris generalit omnibus mandamus ut in Comitiis Generalibus Regni ex dispositione legis proxime celebrandis et incidentibus personalit et peremptorie compareatis ad Instantiam Gnsi Instigatoris Regni ejusq delatorum magnificorum in Choiezno Choiecki Tribuni et Judicis Finitimorum Palatinatus Braclav Colonelli Stefani de Burzyn Burzynski Cohortis Loricatæ Vexilliferi Josephi Weleczynski Lucerien. Stefani Swatopelk Ducis Czetwertynski Casimiri Przytuski Succamerarii Inflantiæ Cajetani Liżycki Castellani Vistogen. Nicolai Szaskiewicz Pincernæ Vinnen Thomæ Szaskiewicz Thesaur. Vinn. Francisci Casimiri Drzewicki Stanislai Wroblewski Stefani de Kadlina Kadlinski Francisci Brodowski Feliciani Jabłonowski Vexilliferi Cohortis hastatæ Celsissimi Ducis Subdapiferi Magni Ducatus Litt. Alexandri Trocholski Ensiferi Pinen. Stanislai Jamiecki Vexilliferi Cohortis hastatæ Illustris Mgci Dui camerarii Luceorien Lited et Ignatii Strutynski Capit Horodn. Fratrum Joannis Piaskowski Josephi Zambinski Vexilliferi hastatæ Stanislai Kozniatowski Josephi de Buderaz Buderadzki Venatoris Gostynen Joannis Sakowicz Joannis Sadowski Pincernæ Livon Xaverii Szydłowski Pincernæ Smolen. Balthasari Krechowiecki Casimiri Ilinski Stanislai Chorzewski Josephi Zabokrzycki Josephi Kaiborowski Antonii Zardecki Porucz Smolen Petri Sobieszczański Josephi Petrykowski Leonis Jezierzchowski Michaelis Bożowski ac aliorum Bonorum Ordinationis Ostrogiensis Jure Ordinationis Possessorum tam loricatæ quam hastatæ Cohortis ejusdem militiæ Ordinationis Ostrogiensis Commilitonum coram actis publicis de lesione Juris Ordinationis Manifestantium qui vos inhærendo Legibus Regni nec non Manifestationibusq coram variis actis authenticis Regni ratione infra scriptorum factis citant ad videndum et audiendum attentandumq vos cassatis juribus Transactionibus per Te Mgce Dux Sanguszko Mareschal Curiæ M. D. Littae in rem Variarum Personarum contra mentem legis ac dispositionem Primi ordinantis super bona ordinationis Ostrogiensis nulliter recognitis se auctores circa Jura ordinationis

et posses-

et possessiones Bonorum ejusdem Conservari ratione vero per-
xactus vestri Convulsionis Legum ac decretorum Comitia-
lium oppressionisque Status Nobilitaris ac altra aequalitatem
per editos in Bore reproductionis Jurium sibi Autoribus
absoluta potestate universales processiones poenis puniri
refusionem damnorum injungi bona vero ad mensam ordinati-
onis Ostrogianae spectantia ex lege et justitia rationi-
busque in Termino termini inferendis Commissiq abusus
dispositioni Serenissimi Regis et Reipublicae subesse
declarari ac juxta exigentiam Negotii responsionem injun-
gi. Ceteraque pro causa hujus exigentia status. Sitis ju-
ri parituri et Termino attentaturi ad praemissa hoc et
alia judicaliter responsuri. Datum Varsaviae In Cancella-
ria Regni Feria 2da post Dominicam oculi Quadra-
gesimalem Anno Domini Millesimo Septingentesimo
quinquagesimo Quarto. De quo praesens ejusque ministeri-
alis Relatio X Ignatius Generalis scribendi posuit licen-
ciam Z ktorych xiąg y ten wypis pod pieczęcią Grodz-
ką Krzem. iest wydany pisany w Krzemieńcu

Umowa

O Sześć set Ludzi z Dobr Ostrogskich dla Rze-
czypospolitey Ubespieczonych.

Między J.O. Xciem Jmcią Januszem Alexandrem na
Białym kowlu Smolanach Rakowie Zasławiu y Ostro-
gu Lubartowiczem Sanguszkiem Marszałkiem Nadwornym
W X Littᵒ z iedney a J.OO Xiążętami Ichmci Czartoryj-
skiemi Woiewodami y Generałami Ziem Ruskich y Podol-
skich przez J.O. Xcia Jmci Stanisława Hrabie na Wiśni-
cu y Łańcucie Lubomirskiego Strażnika wielkiego Koronne-
go używaiącemi tudzież JW. Jmc Panem Małachowskim Kan-
clerzem W. koronnym Opoczyńskim Ostrzeszkim Starostą
iako też y JW Jmc Panem Franciszkiem Potockim Kraj-
czym koronnym y JW. Jmc Panem Ignacym Sapiehą Woiewodą
Mścisławskim iako y J.OO Xiążętami Ichmc Antonim
Woiewodą Lubelskim Stanisławem Strażnikiem W K. An-
tonim Kazimirskim Franciszkiem Olszyńskim Teodorem
Bohusławskim Starostami Stanisławem Koronnym Jozefem
Litewskim Podstolemi Lubomirskiemi y Jozefem Jabłonow-
skim Stolnikiem W X Littᵒ z drugiey Strony Stanęła tako-
wa zgoda umowa y postanowienie Iż J.O. Xiąże Jmc
Sanguszko Marszałek Nadworny W X Littᵒ przedawszy
dobra swoie Dziedziczne klucze Dubieński Stepański
Konstantynowski Mirowski Wielki Czudnowski Pików-
ski Bazałyiski Krasiłowski Sulżyński Ostrogski y Luto-
wicki cum omnibus eorum adjacentiis Prawem naturalnym
po niegdy J.O. Xiężnie Jmci Maryi Annie z Xiążąt Lubomir-
skich niegdy J.O. Xięcia Jmci Pawła Lubartowicza Sangusz-
ka

ka Marszałka W X Litt^o^ Interwencji voti Małżonce a Matce swoiey spadłe znaiąc amorem † Boni publici pro sumis osobliwie Ukraińskiego kraiu częstokroć naiazdom Nieprzyiacielskim podległego przez J. O. Xięcia Imci Alexandra Dominika Lubomirskiego Starostę Sądeckiego ku obronie kraiu Ukraińskiego w przystawieniu sześciuset Ludzi z dóbr Przerzeczonych iako wyżey wyrażono przez niebie zprzedanych do takowegoż chwalebnego tych że JOO JWW. wyżey wzpomnionych wnuków y Braci swoich wzywa aclyakłość którzy wysoce Miłości Oyczyzny sobie szacuiąc poważaiąc oraz godne Swiętli JO Xięcia Imci Marszałka Nadw. W X Litt^o^ nieprzełamane na Obronę kraiu wzpomnionego obrócone takowy do expedycyi woienney między sobą dyspartyment czynią. A naprzód Ludzi pieszych na prezidium Fortecy Dubieńskiey pod władzą Hetmańską konserwowai ma 220 klucz Dubieński. Klucz Stepański Ludzi konnych 63. Klucz Miropolskich y Wilski 33 Klucz Cudnowski konnych 32 klucz Pikowski konnych 20 klucz Badylicki konnych 33 klucz Krasiłowski konnych 33 Klucz Ostrogski konnych 31 Klucz Sułzyolski kon 32 klucz Lutowicki kon 7 W każdey gwałtowney potrzebie za ordynansami Hetmańskiemi ku obronie kraiu wyprawiać wszystai y do komendy JW Imc Pana Hetmana W. K. ordynowai mutuo sub processu bona fide obstringunt. Pod ni casu Contraventionis forum Tryb Radomo do opowiadania sobie na znacżywszy rękami własnemi y z Pieczęciami podpisuią Datt^o^ w Kolbuszowy 15 X^bris^ Decembris 1753 Jo Janusz X Sanguszko Marszałek Nadw. W X Litt^o^ swoim y JOO Xiążąt Czartoryskich Woiewodów y Generałów Ziem Ruskich Imni dniem podpisuię się Stanisław Lubomirski Strażnik W Koron Franciszek Lubomirski Sta Olsztyński Jan Małachowski W Koron Antoni Lubomirski Sta Kazimirski Stanisław Lubomirski Podstoli Koron Józef Lubomirski Podstoli Litewski

Genealogia Ich Panów Koniecpolskich poczynaiąca się od Stanisława Kasztellana Sieradzkiego y Mikołaia Kasztellana Rospirskiego Braci rodzonych

Stanisława Kasztellana Sieradzkiego z Ligięzianki Synowie Stanisław Podkomorzy Sieradz Mikołay Sędzia Ziemi Lubel Zygmunt Alexander Wwda Sieradz Krzysztof o Córkach znie piszę.

Syn Pierwszy od Stanisława Podkomo Sieradz z Bnińskiey Synowie Samuel Kasztellan Chełm Alexandr Córka Elżbieta.

Samuel

Samuel kasztelan Chełmski Syn Stanisława Podkom Sieradz z Herburtowną zmiat Syna Stanisława O którym więcey nic pisze Corka była za Szczawińskim Sterilis. 15.

Druga Corka Samuelowa kasztellanka Chełmska była za Krasinskim Kasztellanem Ciechanowskim z Potomstwem ale onim niepisze trzecia Corka Mnieszka

Alexander Syn Stanisława Podk Sieracz primo voto z Dembinskiego zmiat Jana Syna ktory zdołu opisano z Dębińskiej zmiat Synów Jakuba y Stanisława y Zofią Corkę a Obadwa Jakob y Stanisław poginęli od kozaków Steriles

Zofia Corka Alexandrowa była za Rzepkowskim Kasztellanem Brack Sterilis

Jan Syn Alexandrów ex primo voto z Dębinskiey żenił się dwa razy ale auktor niechciał pisać z kim

Elżbieta Corka Stanisława Podkomo Sieradz Siostra Samuelowa y Alexandrowa była za Adamem Wężewskim kasztell Sieradz NB od tey idzie Imc Pan Jan Walewski Poruczni k y Synowie Franciszka Walewskiego Stolnikowicza Sieracz

Syn drugi
Mikołay Sędzia Ziemski Lubel Syn Stanisława Kasztellana Sieradzkiego Sterilis.

Syn trzeci
Zygmont Syn Stanisława kasztel Sieracz sterilis.

Syn Czwarty
Krzysztof Syn Stanisława kasztel Sieradz sterilis zginął na Moskwie.

Syn piąty
NB Alexander Wwda Sieradzki Syn Stanisława kasztellana Sieradz z Sroczycką zmiat Synów Stanisława kasztellana Krak Hetmana W K Przedbora Remigiana Biskupa Chełm Krzysztofa Wwdę Bełzkiego Jana Woiewodę Sieracz Corki Alexandrę Leonorę Barbarę Eufrozynę Annę.

Syn Pierwszy
Stanisław Hetman W. K. Syn Alexandra Wdy Sieradz z Krystyną Lubomirską zmiat onieu Filiu Stanisława Kasztellana Krakow Sterilem ktory Brody durował

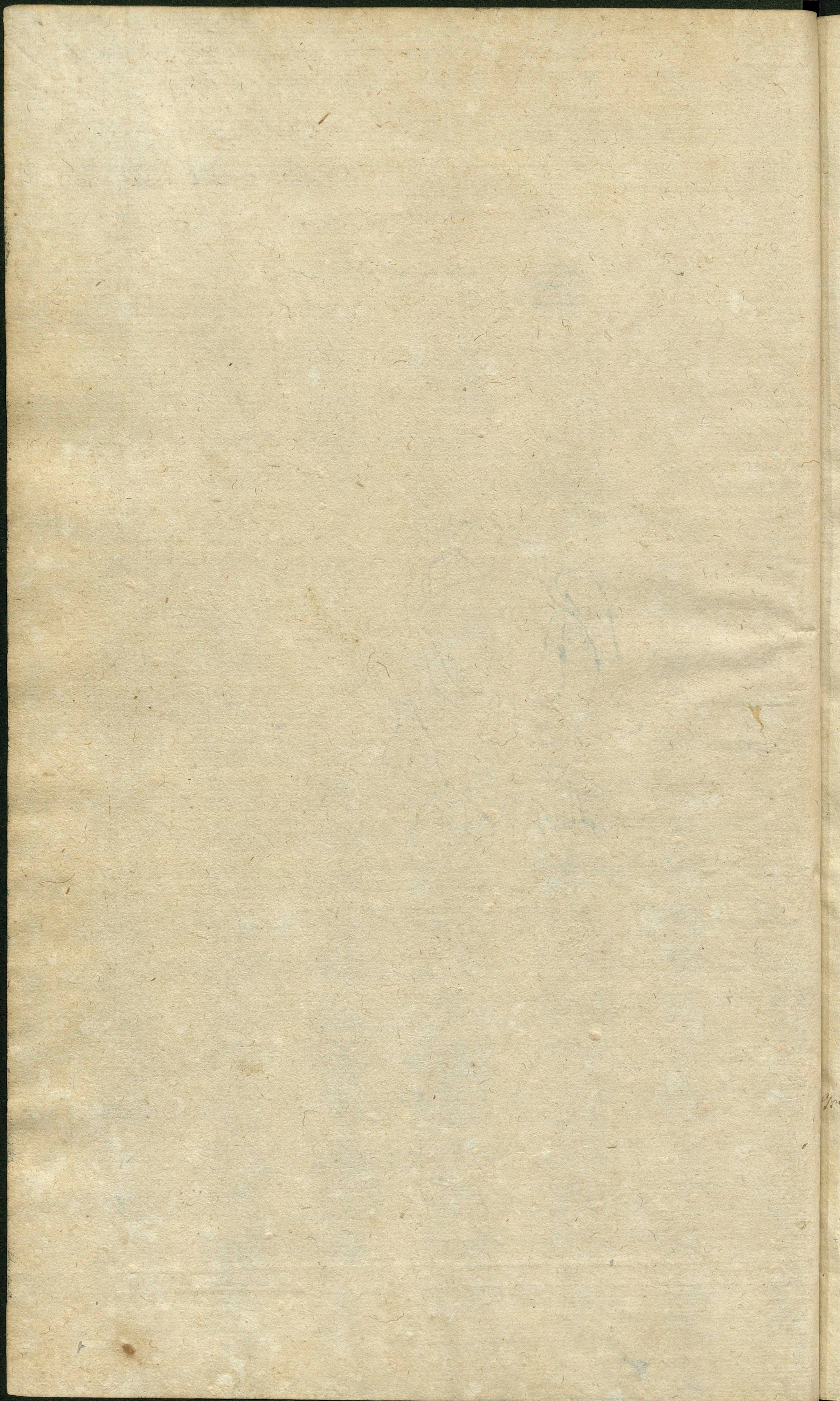
Syn drugi
Przedbur Syn Alexandra Woiewody Sieracz zginął na Moskwie Sterilis.

Syn Trzeci
Remigian Syn Alexandra Woiewody Sieradzkiego Biskup Chełmsk

Syn 4

Syn 4. Krzysztof Wojewoda Bełzki z Konstancyą Stanisławską miał
Syna unicum, Jana Wojewodę Sieradzkiego, który ostatni Domu swe
go decessit in Anno 1719 d. 3 Aprilis
Syn 5. Jan Woda Sierad. Syn Alexandra Wojdy Sierad. miał z Sarnowskey
Syna N. Wodę Sarnaw. tego Wody Sarnaskiego Corka porodziła Fran
ciszka y Alexandra Watenskich Kasztellanicow Rospirskich, z których
jeden ad Praesens est Starostą warskim.
Corki 1. Leonora y Barbara Corki Alexandra Wody Sierad. Zakonniczkami
były w Wieluniu
2. Alexandra Corka tegoż Alexandra Wody Sierad. była za Denhof
fem Wodą Sierad. która porodziła Synow Alexandra Opata Jen
drzejowskiego, Stanisława Staroste Wieluńskiego, Zygmunta Staro
stę Lokals. Denhoffow Corki: Annę y Eufrozynę. Alexander Denhoff Syn
Alexandry Opatem Jędrzejowskim. Stanisław Denhoff Syn Alexandry Sta
rostą Wieluń. miał z Xiężną Radziwiłłowną Synow Kaspra, Alexan
dra Denhoffow. Zygmont Denhoff Syn Alexandry Starosta Lokals.
miał z Ossolinskiey Synow Karola, ciekawego więcey nie piszę
3. Anna Corka Alexandra Wody Sieradz. Koniecpolskiego by
ła za Bogusławem Leszczyńskim Wodą Bełzkim, od którey
idzie wnuk Stanisław Leszczyński Coronatus Rex. Abrenuntiata.
4. Eufrozyna Corka Alexandra Wody Sier. Koniecpolskiego była
primo voto za Byszewskim Starostą Sieradz. Sterilis. Secundo voto zaś
Eufrozyna była za Janem Wężykiem Starostą Sierad. od tey idą we
Zykowie z Stawu w Wodztwie Sierad. In Koniec Liny Stanisława
Kasztelana Sieradz. Rz. była wszystkowa abrenuntiata.
Mikołaja Kasztell. Rospirskiego z Wężowskey Synowie Jan Miko
Syn 1. łay, Andrzey, Jan Sędzia Ziemski Lubel. Sterilis
Syn 2. Mikołay Syn Mikołaja Kasztell. Rospirskiego ten z Przerębskey
miał Synow Andrzeja Staroste Szczercowskiego, Mikołaja Zy
gmonta, Corki: Zofię y Katarzynę, o tych Corkach nic nie piszę.
Andrzey Starosta Szczercowski Syn Mikołajow miał z Jarzynian
ky Syna Andrzeja, y Corkę Zofię.
Andrzey Syn Starosty Szczercowskiego Andrzeja Sterilis.
Zofia Corka Starosty Szczer. była za Dobrzańskim z Potomstwem.
Mikołay Syn Mikołajow a Brat Starosty Szczercowskiego Xiędzem
Zygmont Syn Mikołajow z Przerębskiey Brat Andrzeja Staro
sty Szczerzowe miał z Łomnickey Syna Adama Corkę Zuzannę
Ten Adam Zygmontow miał Xiężnę Czetwertyńską Sterilis
Zuzanna Corka Zygmonta a Siostra Adama była za Budzyn
skim, miała Potomstwo, o którym nulla Informatio.
Syn 3. Andrzey Kasztelan Połaniecki Syn Mikołaja Kasztell. Rosp.
miał z Zagierzanskey Synow Alexandra y Stefana, Corkę Ely
zbietę y Zofię.
Alexander Syn Andrzeja Kasztellana Połan. Sterilis
Stefan Syn Andrzeja Kasztel. Połan. miał z Daniłowiczówną
Wwdzanky Ruskey Synow Andrzeja Pisarza Koronnego, Alexan
dra Stanisława, Kasztellana Braclawe
Andrzey Pisarz Koronny Syn Stefana, miał z Wiktoryą Po
tocką Syna Mikołaja, Ten Mikołay miał młodo umrzeć
Alexander Syn Stefana z Daniłowiczowney Sterilis Xiędzem
Stanisław Kasztelan Bracław Syn Stefana z Daniłowiczówny
miał żonę z Francyi, potem: Workowską, z nią Corkę Zofię, która
była za Załuskim Wodą Rawskim, 3tio voto ten Stanisław miał
Kossowską

Horzowskiego, z tą miał Syna Leonarda Sterilem Zm od Zofiy Zatuskiey Corki Stanisława idzie JmcPan Kuchmistrz Litewski
Elzbieta Corka Andrzeja Kasztelana Połanc: była za Celewiskim z Potomstwem.
Zofia Corka tegoż Andrzeja Kasztelana Połanc: była za Dedynskim
Propinati pisze Siostry rodzone Stanisława Kasztelana Sieradzkiego, Nikołaja Kasztelana Rospirskiego
Była iedna za Przerębskim z Potomstwem
Była druga za Dąbrowskim Sterilis
Była trzecia za Zyńskim z Potomstwem

Konnotacya Donacyi przez JO. Xiążęcia Sanguszka Marszałka W. W. X. Litt. w Grodzie Sandomirskim Sabbatho post Festum S. Luciæ V. et M. Anno 1753 uczynionych 17.

JW Jmć. P. Małachowskiemu Kanclerzowi Wielkiemu Koron.

Oppidi Ostropolskiego Czalewo Civitt. Między Villas w Bielmasz
Hutch Prædium
Śmiechow
Zbrodow
Zawidow
Drzewienica
Białaszow
Hrożów
Hrymacze
Łebedzie
Urwenna
Łedawa
Wieszcze
Mizocza z Matteo Prædietatem
Romicki
Nowosiółki
Nowozawice
Horow
Rożważy
Zeżulińce
Dołżewiki
Pruciaty
Sołpow
Wierzchow
Krajow
Mikocz
Piwecze
Dobryn
Porzem in Zoynile
Buligowa wola
Delimowka
Sosnowka
Jaremnice w Wdztwie Wołyns. leżące
Item villas Ruda alias Rohosz cum attinentiis
Item villas Stodułki Wielkie w Wdztwie Sandomirskim leżące.

Jmć. P. Potockiemu Krayczemu Koronnemu oppidi Lutowicz villas Grzybowice
Luszna
Jezimilowice
Pawłowice
Chołopecz
Oppidi Łokacze cum suburbiis
Kruclynice
Winica
Czewelice z połowę
Łazi Świnarze wszystkiego należące w Wdztwie Wołyńskim Powiecie Włod.

Jmć. P. Czackiemu Kaszt. Wołyns. Villas
Szymiarzyn
Czerniejow
Wołczki
Morzykli
Oppidum Berezniza cum attinentiis
Kemerzyne stor.
Kemerzyne nov.
y inne Dobra Possessyi Jmć Pana Kaminskiego leżące

Jmć Panu Grocholskiemu Sędziemu Ziem. Braclawskiemu Villas
Soreszki
Malinki
w Wdztwie Wołyns. Powiecie Krzemien.

Jmć P. Boguckiowi Podstolemu Braclaw. wies Wlaszynowki

Jmć P. Zylonowskiemu Miecznikowi Smolen. Kuźmin cum attinen:
Horodec
Swarzyn
Woronkowce
Mikołowce
Sobodynce
Sobodynce drugie
Kalatarzynki
Holinki
Snotczany
Snotupki
Seibowska
Hrebeninka
Samorynki
Samorynki drugie
Dzierki w Kluczu Konstantynowskim do Kuźmina należące
Koski małe
Koski wielkie

Jmć Jaggelowi Pan. Grabiemu Krak.
Drytowce
Dzbłowice
w Wdztwie Kijowskie Powiecie Żytomi.

Jmć P. Jabłonowskiemu Cześnikowi W. W. X. Litt.
Szułtynce oppidi
Sułtyn
Zawale
Dziemnice
Lilince
Święta Krynica
Karadowce
Laskowce
Mice
Krzemieniczki
Orechtyce
Wołkiany
Drasze
Niedźwiedziówka
Niedźwiedziówka mała
Marhowce
Bezżymy stare
Skrzynowce
Wierzbowce w Wdztwie Pod. leżące

Jmć P. Romanowi
Demkowce
Małki w Wdztwie Wołyns. leżące

JO. X. Xiążętom Jmciom Czartoryskiemu Wdzie Ruskiemu Lubomirskiemu Straż. Kor.
Oppidi Konstantynow
Starki
Nowiki
Hreorowka
Swinna
Karmowka
Łażawa
Bastaie wielkie
Ignatki
Łonczynie
Mołdietnice
Niemierzynce
Pochonka
Pochobyka drugi
Mikhowce
Wytynce
Łapkowce
Sachnowce
Krasnosiółka
Derbacze
Łożowa
Kaklaie
Samczyki
Nowa wiolka
Krychtiki
Jorzbki małe
Jorzbki wielkie
Radkowce
Jonilki
Herychowce
Poniorbowce
Jachowcze
Radkowszczyzna
Wierborodynce w Wdztwie Wołyńskim Powiecie Krzemienieckim

JO. Xiążęciu Jmć Antoniemu Lubomirskiemu Star. Kazimirskie

Oppidi Mirowol
Płoszkiki
Horbowce
Szczerbin
Jachnyn
Holoblyowka
Kozmaczowka
Budki
Peptanka
Lennowce
Wołoszowka
Wróblowka
Podgorki cum attinentiis w Kluczu Andrzejskim
Kuliżyny
Kuliżynki
Pesztyla
Czernelowka
Mnonki
Dubiszcza
Walica
Buchtki
Jemoże
Czeczyłowka
Kilkkie
Pisarzówka
Laszki
Waleiszka
Wierzchniaki
Zielince
Kulężówka
Prochorówka
Jaworowce
Stryczki
Hryszki
Jenuczyce
Hnatki
Napadówka
Szwaczówka
Szelki
Cieplówka
Wolica
Jarmolinki
Zamowce
Stryczki
Ciermatyn
Ciernitatynek
Prażurowka
w Wdztwie Wołyńskie leżące

JO. Xiążę Lubomirskie Xżnie Olizarskie
Dominium Nawojowa
Szlachtowa
Czarnowoda
Jaworki
Białowoda cum attinentiis
Kunina
Bończa
Łęg
Kamionka
Popardowa wyżna
Popardowa niżna
Mazgan
Rybien
Stolne
Czaczow
Barnowie
Kostolka wielka
Kostolka mała
Chomrzyka
Składziste
Maciejowa
Łazowice
Kotow
Hanyn wyżny
Hanyn niżny
Nowa wieś
Łosie
Krzyżówka
Łabowa
Fryczowa do Klucza Nawojowskiego nale:

Item villa Jazłowsko
Obirka
Szczyrna;
Leżą w Włości Krakowskiej
Powiecie Sendo: Leżące
Item Oppidum Witsk
Villas nowy put
Iwanowice
Szybisz
Dawidówka
Hruszki
Kamionka
Zarobków
Wyszpole
Hryniowce
w Włości Kijowskiej Kluczu
Zunen Leżące
ite vil. Pisarzówka
Fitiki
Komarzynce
Wolica J. Pa Witepskiego
Milynce
Wejeniówka
Kopyła
Sztuki
Rosołowce
Ławniki
Korczówka
Wolica Jmć Pa Branskiego
Samczyki
Popowce
Kamstyn
Żabcze
Kostenice
Maciejowice nowe
Maciejowice stare
Szharawka wielka
Szharawka mała
Złodziejówka
Zaporowce
Dubrowno
Okrużynce
Międzyńce wielkie
Międzyńce małe
Kudzkowce
Maskowce
Ostykowce
Szmelki Jmć Pa Branskie
w Włości Wołyńskiej do Ata
oza Konstante należące

JO. Ksie Lubomirskiemu
Wodzie Lubelskiemu
Oppidum Pików
Vil. Krzywoszynce
Futor. Krzywoszyński
Zużna
Hrycenice
Kaszowce
Ostrożec
Niszkiowa
Ostrożec nowy
Szupiki
Klitenka
Niepruierzynce
Mięczynke
Napadówka
Hlinsko
Komintynce alias Chorosz-
ce Hlaski
Słobodka
Bogdanówka
Kalybabince
Hołyszczynki
Kokoszkna
Nalinki
Zaryki

Szepianka
Dzyjonie
Leśniesze
Leśnieszówka
Lutenie
Wierzchiki sen Wierzchniaki
Łopuszna
Pochorytza
Radówka sen Częstówka
Żyrnatowka
Futory Uroczyszcza stepy i insze attinencie caliterlewiskie Gminiem nazwane w Włości Krac Powiecie Winnickim leżące Ulanowi Przełożonemu Zdawna przyległe

---

Wo JPa Krajewskiemu Star Czelkanowskiemu villa Kozłowa w Włości Wołyńskiej Leżąca Futor w Włości Kijowskiej Item na wsi Miesczynie do żywocie

---

JO. Ksiu Lubomirskiemu
Ksie Bucha Starostce
Oppidum Ludnów
Janusz pol
Krasnopol
Kamionka
Dzibka alias Szczeła
Vill. Lipne
Szatołów
Krasnoliutka
Michałówka
Myszczykwy
Motropoli
Wolica
Basalki
Leśnieże
Andrzejówka
Budiowce
Ożerowdka
Leczki
Korowince
Maytowce
Mikelince
Korowinczyki małe
Zapczyńska
Szczymurówka
Mołodki
Tatarynowka
Lipkowka
Proszeza
Symenówka
Kiryowka
Bułatów wielki
Łożonówka
Manie
Romanówka
Hołbow
Szalarki
Wolica Borbowiczna
Karmen
Kołodeżna
Żaborzyce
Ułów alias Uleża
Wożary małe
Kozary wielkie
Kowalinki
Niemierzyńce
Wolica Jakubłowska
Szepchów
Bubdyków
Kożle
Krulicinki
Michałówki
Dzelki
Szelbuszki
Krasnidzeże
Kolki
Koie
Lubczów
Lużki
Galiowce
Kiemiówka
Drozmieże
Szarylki.

Kniażyn
Dryszków
Hawryszcze
Wolica Dzemidzka
Tataryzynowka
Wolica Halecowa
Wolica Ostrożec
Iwanowice nowy
Bohowce
Ayrzyńce
Ożayna
Chrynpilu
Klitysciże
Kobyzie
Jasnogóra
Hatynki
Hołotki
Hołotki drugie
Szczyzyny
Futiłantek
Lipy
Dalszki
Wołobiówka
Żarobki
Krasnopol
Szczepiórna
Hatyówka
Łukiżże
Kamionka zewsząd
Ziemi partynie
Futory Uroczyska
Dworszczyzna y
nowymi nazwami
posiadłymi sąsiednimi
wiele Gminiem y
nazwiskiem lokowane

JPa Gumowi Dzier-
żonskiemu Vil.
Hożynce
Żydaczówka w
Włości Kijowskiej
Leżące

Jmć Pa Kazimirzo-
wi Glińskiemu
Star Mirskiemu
Vil. Pianiowce
Pastynce
w Włości Wołyńskiej
Powiecie Krzemienieckim

Jmć Pa Ostaszewskie-
mu Wies Komo-
nów wielki w
Włości Wołyńskiej
Leżące

Jmć Pa Szybałowi
Romanowiczowi
Vil. Szniatkówka
Iwankówka
Karczenice
Gaździnka zkądinąd
y staw z grobla w
Włości Kijowskiej
Powiecie Żytomirskim

JPa Sobieszczańskie-
mu Wies
Chyżówka
Olszynki w
Włości Wołyńskiej
Powiecie Krzemienieckim

Jmć Pa Cieszkowskie-
mu Vil. Sosnówka
Konstyneh w
Włości Kijowskiej
Powiecie Żyto-
mirskim

Jmć Pa Błeszyńskie-
mu Vil. Zawałówka

Futor w Włości Wołyńskiej

JO. Ksiu Lubomirskiemu
Podcz. Korony Oppidum
Dubno Civitas Styża
Vill. Pochorystcze
Boszkiewicze
Samodziałka
Liszłwin
Dzierzka
Trebanow
Pełcza
Iwanie
Radżyn
Zarwale
Iwankowice
Radów
Korabiszcze
Molne
Kostenice
Szuleto
Mieyce
Mostkowica Wezytowa
Moszczanica Sołtanowa
Moszczanica Dzyborna
Zaliborka
Krymo
Obliszpow
Kluki
Brostenice
Strakowce alias Makowany
Buszcza
Zbyszyn
Wolica Zbyszynska
Zuliaska
Zaliokne
Bereża w posiesieniu Jmć
Jana Potockiego
Brodeżatka
Ludobyez
Wrosów
Bratynice
Płoska
Płoszczanowska
Semiduby
Jnieskie
Białogródka
Buderaż
Podtonieże
Zoto
Iwanice
Podhorzec od Włości Łuckiej
Miatyn
Murwin
Derman
Juraż
Ulbarów
Zawale
Wierzdel
Koniuszki
Detynice
Petyny
Smolete
Kozarzów
Hlinsko
Zdołbice
Zdołbanów
Curłów
Omelana
Szeptyn
Studzinka
Brzeżina
Konszów
Białostów
Kunikinin
Zatuszcze w Włości Wołyńskiej
Leżące

JO. Ksia Lubomirskiego
Podstole W. X. Lit. Oppidum
Mopan Civitas Derażna
vill. Gorbowce
Konstów Hipor
Kniaziek

Wedełko

Werbcze wielkie
Werbcze małe
Batumy
Buteyki
Bealczyce
Zawalia alias Krasowska
Borowsko
Komeyki
Hoczewice
Połowicki
Czypiewice
Stroszyn
Kuna alias Kudrow
Załna
Bołowice
Jaseniczki
Owaniczyce
Doszcza
Kraymowice
Czadle
Snoszyce
Wysko małe
Wysko wielkie
Kiedle
Żeluwk alias Słuban wielki
Lipnie
Chotniewicze
Łotochy alias Złotolin
Bereżdżonice
Jzbucz
Zatyń
Zatyńska wola
Włożno alias Zarzyce
Włożno wielkie
Japołot alias Japołow
Stawki
Zwyzdy
Podmiłno
Jaminarz
Hubliszcze
Sychów
Bycał
Blażce
Słopniów
Hołowli
Wolica Hołowlińska
Borostowce
Osztalce małe
Inkiżcze
Podłożne
Lubarzów
Piaskow
Wolka mała
Kolitna wolka
Krzemionka
Osztalce wielkie
Braszcze
Łowinka
Pomorowska
Wielechow
Dubowka
Żwolice
Łopuszka wola
Woblowicze
Bachon
Trubicze
Białobrzegi
Wulka Lipińska
Zbuż
Postoyne
Poremińka
Lubacze

Woliszcze
Świedzie
Trzybinice
Wołosza
Dworzec
Zlażne w Województwie
Wołyń[skim] Powiecie
Łuckim leżące, ze
musi klucz Czarto-
ryski Czartoria
alias Czartonia
Dziwitów
Horodunowka
Daniowce
Horbowice cum attinentiis
w Województwie Kijow[skim] Po-
wiecie Żytomirs[kim] Leżące

JW Jgo Sapieże wojewodzie
Mścisławs[kiemu] Starostwo
Bazylin villa
Czahale małe
Czahale wielkie
Meckerzyńce
Zażuczyn wielki
Zażuczyn mały
Zezulince wielkie
Zezulince małe
Kolotna wielka
Kolotna mała
Antonowka
Stroki
Borlikowka
Jmci Krasickiej
wsie Zapadynce
Janowo
Juarkeżyce. wyjąt-
kowszy Dobra Jwi-
żerbski małe tu
dziesz Kotiurzy-
nce wielkie y
małe w Województwie
Wołyń[skim] Leżące
Item wsie
Zarudki
Barsowa
Ledocoowka
Łyczówka
Sołotowka
Trojanówka
Jndyki
Wolica Kuralowa
Wasylowa
Trybuchowce
Boreszczuki
Szubowce
Dziczuki
Popowce
Chotkowce
Jmć Pa Wilczopols-
kiemu
Wieś Popowce
w Województwie Wołyn[skim]
Leżące

Jmć Dn Xawerem[u]
Szydłowskiemu
Wieś Rapsztowka
w Województwie Wołyn[skim]
Powiecie Krzemie[nieckim]
Leżące

JmćPa Wiktorowi
Glinskiemu
Wieś Ostaloczek w
Województwie Kijow[skim]
Powiecie Żytomir[skim]

Jmć Da Leszczyń-
skiemu Pisarzowi
Grod[zkiemu] Krzemienickiemu
Wieś Kotiurzynce

JmćPa Małachow-
skiemu Nie osiadł-
y wieś Hub-
czanów Województwie
Wołyn[skim] Powiecie
Łuckowskim

JmćPa Kazimierzo-
wi Glinskiemu
Wieś Mażepince
w Województwie Woły-
nskim Powiecie
Krzemie[nieckim]

JmćPa Józefowi
Sikorskiemu
Wieś Kurdwolka
Dziabty

JmćPa Wielopol-
skiemu Cześni-
kowi Koron[nemu]
Kamienice Włoch-
kowie Podkarany
nazwane

Wypis z Xiąg Grodzkich Zamku Łuckiego 1754.

B Dnia 13 Miesiąca Marca

Na Urzędzie Grodzkim w Zamku JK. Mci Łuckim przede mną Szymonem Stanisławem Kostką Sokołowskim Namiesnikiem Przysięgłym Burgrabstwa Łuckiego z Xięgami Niniejszemi Grodzkiemi Łuckiemi stanowszy ożywiscie woźny Gnał Ujezdwa Wołyńskiego y innych opatrzny Sebestyan Fedorowicz, który w moc prawdziwey, wierney, y skuteczney relacyi iawnie, ustnie, dobrowolnie zeznał, iż on Roku teraznieyszego 1754. Dni rożnych a 2. Martii był w Dobrach Miescie połowy Ostroga cum attinentiis do tegoż Miasta należących ad affectationem Juridicamq requisitionem JWielk Hrabi Jana na Końskim, Białaczowie y Rzęgraiu z Małachowic Małachowskiego Kanclerza WK, Opoczyńskiego Starosty maiąc przy sobie Strone Szlachty Ludzi Wiary godnych majoris evidentiorisq testimonii gratia sibi adhibitos Urodzonych PP. Jana Bzowskiego y ant. Wszczyckiego, gdzie będąc tam vigore Kontraktu resignationis Roku 1753 d. 17mo Xbris w Kolbuszowie Spisanego qm Donationis in Castro Sandomi Sabbatho post Fstum S. Luciæ V. et M. proximo Anno eodem recognita był w Dobrach naypierwey Części Miasta Ostroga Połowy z Przedmieściem tudzież Międzyrzycu Ostrogskim do tegoż Miasta cum attinentiis należącym, to iest we Wsi Bielmożowie Folwarku Hutek, Miechowie, Brodowie, Zawidowie, Drewnicy, Białostowie, Krostowie, Krymiaczym Łebedynie, Urwennie, Ledawie, Wieszcze, Mireczu, małym Połowie, Komiecki całey, Stołpowie, Wierzchowie, Kraiowie, Miłoczu, Piwczu, Dobrynie, y części Swyney, Nowosiołkach, Nowostawiach, Cherowie, Rozważu, Zozulinach, Toczowikach, Paciatach, Duligowey woli, Delimowce, Sosnowce, Daremnice, nazywaiących Wsiach do teyże Części połowy Miasta Ostroga należących nemine Contradicente ac impugnante obwoławszy naźwyż rzeczonego requirente owo Zgoła secundum positionem circumbonorum nowych Kolonii ad præsens osiadłych, y ich Granic cum omnibus attinentiis iuxta antiqum usum et latifundiorum każdych Dobr cum Inseminationibus hyemalibus et vernalibus z Chrostami, Lasami, Borami, Gaiami, Łąkami, Młynami, y wymełkami, Stawami, Sadzawkami, Arędami, y wszelkiemi pożytkami do tych Dobr należącemi, iakoś obszerniey w Kontrakcie y Do:

nacyi

cyi wyrażono iest: / że wszelką własnością, oraz Zamkami, Dworami, Dworzyskami, etiam cum jure Patronatus Ritus Græci et Latini do tiniecyskiego requirentia należącemi Sadzawkami, Sadami, ogrodami, Pasiekami Polami, oranemi y nieoranemi, poddanemi ad præsens będącemi y zbiegłemi czynszem czynszami, daninami y ich robociżną, Futorami, Uroczyskami, Dworzyszczami nowo osiadłemi iakąkolwiek denominacyą na Gruncie y Stepach wyrażonych, Miast, Miasteczek y Wsi znayduiących się y nazywaiących się, takiako te Dobra, Wsie y Miasteczka w swoich Granicach ex antiquo należy podał y postąpił Possessyą gdzie w pryncypalnym Mieście Połowy Ostroga Possessya iest obwołane przed Dworkiem y Przedmieściem Tatarskim Chorążego Tatarskiego potym przed Bramą Rowieńską y Bramą Krasnogorską iako też y Ulicą Bielmiazką do Miasta Ostroga idącą tudzież Zamkiem y Mostem częsci Miasta Ostroga niemniey Konwiktem Soc Jesu do Zastawia przez Most idącey drodze do Miasta Ostroga obwołane a potym tegoż Roku Wyż wyrażonego Aktu y dni różnych distinctim w każdey Wsi specyfikowanych Dobr in Actis superwyrażonych, każdey mi ten że wyrażony woźny do tych że Dobr Miasta Ostroga należących a Wyż mianowanych in præsentia eorum Nobilium obwoławszy, w aktualną dziedziczną podał y intromittował Possessyą gdzie tenże Woźny y obwołaniu y Podaniu Possessyi Szlachte sobie przytomną onowym Dziedzicu opowiedział o oznaymił Tudzież Żydom Kahalnym Miasta ostroga połowy iako też y Chrześcianom niemniey Gromadom oznaymił, y rożne podatki z Miasta należące y im oddawać y odbywać roskazał y o wszystkich powinnosciach oznaymił a wtym Woźny Szlachte sobie przytomną o swiadczywszy się ztamtąd odiachał y przedemną urzędem stanowszy prawdziwey Possessyi uczynił y zeznał relacyą z ktorych Xiąg y ten Wypis pod pieczęcią Grodzką iest wydany pisany w Zamku Łuckim Correxi Szczepkowski A 1754 d 2 Maji extr ex actis Castr. Capitt. Luceorie Legi Korzeniowski mp

Ceux qui ont part au partage de Kolbuszow, n'etant plus de fendre leurs procedé, en abandonent la Justification comme impossible, et ne pouvant pas se rendre innocens, ils tachent de trouver d'autres coupables pour le paroitre moins dans la foule, et ils n'en ont tant a coeur que de jetter une apparence de Crime d'etat sur M.rs les Grands Generaux, et voici leurs vrai but et intention. Ils connoissent sa Majesté, le zele des dits M.rs les Generaux pour la Patrie et le Maître, ils sonts convaincüs de leurs docilité pour les ordres du melieur des Rois. Ces qualités leurs sont importunes, et viennent de les empecher d'envahir le patrimoine de la republique, le jugement que le public desinteressé dans le pais vient de procurer entre les deux partis leurs est desaventageux. Ils tachent de prouver a ces adversaires les memes vices d'interest, d'ambition qui les ont guidé eux memes. Ils n'omettent rien pour caracteriser leurs actions comme autant d'attentat contre l'autorité Roiale et contre les prerogatives de la noblesse en un mot ils les traitent d'orgueil de parjure, et des gens qui n'ecoutent que leurs vanite et leurs interest.

Amo Ils objectent a M.r le G. General de la couronne qu'il avoit proposé d'en estre pas contraire a la disposition de l'ordination d'Ostrog pourvü que le pr Sanguszko en eüt disposé aussi en faveur de sa niece, mais en meme temps s'ils n'osent nier qu'il n'aie aussi demandé la surete des 600 hommes dont l'ordination est redevable a la Republique.

2. Ils disent qu'il a peché contre la constitution de l'annee 1717 et contre l'autorite du Roi en mettant une garnison dans la forteresse de Dubno.

3. Qu'il agit contre son serment en assemblant une partie de l'armée de la Republique aux environs de Dubno

4. Que l'administration qu'on demande a la M.te est une chose injuste et qu'elle ne peut pas avoir lieu

Ad Amum Le Grand General apelle aux personnes dont il s'est servi auprez de M.r le Grand Chancellier et a Kolbuszow M.rs Wyszoski et Rostkowski touts deux, gens d'honeur et incapables de Autiorum dementi, que la condition de l'avantage de sa niece ne jamais eté de leurs comission bien qu'elle eut tout autant de droit a y pretendre que les autres Lubomirski mais on aime mieux a juger par la comparaison, et on ne voudroit pas qu'il y eut quelqu'un de desinteressé mais il faut me les accusateurs dans leurs tort et les reduire a l'aburde. Les deux conditions qu'on prete

ici au Grand General pour cela. Qui ne voit pas que la Sureté de 600. hommes comme pour la republique ex clue tout partage de l'ordination, le devoir de fournir ce monde cessant au moment que l'ordination cesse, puisque la Constitution de 1609 est la baze des touts les deux, et que dans le posterieur, jamais la loi ne nomme point ces 600 hommes sans le nommer ceux de l'ordination d'Ostrog, et comment pouvoit elle charger autrement d'un pareil devoir les biens hereditaires d'un Citoien. Je ne m'expliqueray pas plus au long parceque c'est a un Roi que je m'adresse que les Lianons a accordé en grace, et dont le coeur est rempli d'equité. Comment le Grand General auroit il pû proposer des conditions aussi contradictoire et inexistente d'une part et autre, Concluons de l'aveü meme des les adversaires qu'il enna proposé celle de 600 hommes pour la patrie, parce qu'il est bon Citoien, et c'est ce qui on prouvera en reponse au Second.

Ad 2dum Le bon Citoien est celui qui remplie son devoir vis a-vis de Dieu, de la patrie, et de son Roi, et tout ce devoir regle son amour propre, l'un entraine l'autre et l'homme de bien, est necessairement un bon Citoien. I-a-t-il a choisir entre un homme qui sacrifie à son interest l'utilité publique, et celui qui defend la Cause commune. Dans le premier l'intention meme fait un Crime, dans le second l'excés porte encore l'empreinte de vertu. le premier memoire que j'ai eu l'honneur de presenter, prouve assez que la Constitution de l'année 1711 n'est pas pour le cas present, et que pour le renforcement de la Garnison de Dubno, cette loi ne sauroit absolument et atéé, par ce que le Grand General n'est point Saisi de cette place, que lors qu'un particulier l'avoit usurpeé sur le public, temoin l'intromission et la videnda du pr Podstoli de la Couronne. les procedures de la justice qu'on fait semblant de reclamer, ne sonts faites que contre les pauvres, mais on n'y poursuit pas aisement des ambitieux puissans qu'aprés les avoir reduits, aussi le temps pressé trop, pour que le grand General eut eü celui d'en avertir preallablement La Tête. Il l'avertissoit de tout, tant qu'il en avoit le loisir, et il at expedié presque en meme temps le monde destiné pour Dubno, et le Courier pour le Roi.

Ad 3tium Le Grand General de la Couronne a placé aux environs de Dubno, une partie de l'armeé de la Couronne, c'est (outre les raisons exprimeés dans le memoire precedent) qu'il craignoit que ceux qui n'ont pas eü du respect pour les loix de la patrie, ne l'eussent perdü pour un detachement de ses troupes destineé pour le temps justifié son ideé. Cette

partie

partie de l'armée qui y etoit amenée par prudence, devient a present de necessité. Les nouveaux Donatairs de l'ordination aiant malgre les loi amassé plus de trois milles hommes tant Cosaques que paisans armées osent envahir la possession injuste de la dite ordination, et le Sr Podstoli de la Couronne qui vient de s'emparer de Konstantynow a la tete de 700 hommes de cette milice, n'en auroit il pas fait autant de Dubno, sans la sage precaution du grand General. Que ces Mrs lisent la Constitution de l'année 1609 tit: o Liwawolnych ludziach, confirmée continuellement depuis l'année 1613 jusqu'a celle 1717 inclusivement page 603, Ils verront que leurs sont dans le cas et que les Grands Generaux son autorisés et meme obligés de se servir de l'armée de la republique pour dispenser et pour suivre des pareilles milices, et que ceux qui les amassent, y sont traité d'enemis de la patrie. Diront il a pres que le Grand General agit contre son serment, N'est il pas visible que c'est a eux les premiers de congedier leurs troupes sans aveü, et d'avouer que ce sont eux qui ont agi contre leurs devoir en les amassant, et contre toutte lontes de droit, en s'emparant de Konstantynow pendant que les troupes que le Grand General y at fait venir s'y tiennent tranquilles.

49 4tum Voici Sire les raisons qui font de demander a VMste de donner des administrateurs a l'ordination d'Ostrog. Le Pr Sanguszko s'etant depouillé de cette ordination par les resignations autentiques et non conditionnées elle est actuellement sans possesieur le nouveaux Donatairs en aiant pris les intromissions, elle est usurpée elle est incontestablement, et en vertu des loix, et de celle de l'ordination du fondateur, un fief de la republique, ce qui n'exclus point qu'elle n'est soit de nature de biens terrestres. Elle est dont dans le cas d'etre administrée jusqu'a la decision des etats. On n'en demande pas l'administration a Mr le Grand General de la couronne, car allors elle seroit irreguliere au lieu que celle que VMste donneroit ne porteroit aucun prejudice a la nature terrestre ce bien. Elle le Sequestreroit aussi l'administration que le feu Roi de glorieuse memoire a donnée l'année 1720 en vertu de laquelle le feu Pr Sanguszko possedoit la dite ordination n'at jamais eté comptée parmi les orbitances, dont les dietes de convocation et el'Election ont pris connoissace. On ne peut pas objecter que Mr le Pr Sanguszko etant vivant la dite administration ne sauroit avoir lieu, car il a cessé de son pro

pre

pre gré a la posseder. l'advitalité dans ses resignations etans contre se forme de droit, donne par son procedé qu'il l'at anneanti jusqu'a la tolerance que la republique a eü a son egard. D'ailleurs cette administration n'etant ni d'une charge ni d'un bien roial, mais plutot etant de nature fiscale et militaire tant a cause des revenües dont on seroit obligé de rendre compte au Public par rapport de 600 hommes et des autres biens appartenans et destinées au service militaire, il n'y a pas de doute que la dite administration peut etre signée hors du Roiaume.

Jene veut point abuser de la permission de V Mté par la prolixité de ce memoire, je ne fai qu'ebaucher les raisons que Mr le Grand General m'at fournie pour la justification de sa conduite. Aussi at il compté le plus sur celle de son zele et de sa fidelite pour V Mté dont il a fait profession dans tout le cour de savie. Je ne met poin de conclusion dans ce memoire, pret a recevoir celle qu'il plaira a V Mté me donner par ses ordres.

Konnotacya Donacyi przez J. O. Xcia Jmści Sanguszka Marszałka Nadwornego W. X. Litewskiego w Grodzie Sandomirskim Sabbato post Festum S. Luciae Virgin. et Martt. Proxi: mo Anno Domini 1753 Poczynionych

Jaśnie W. Jmści P. Małachowskiemu Kanclerzowi W. K.

Oppidi Ostrog Medietatem Civitatem Międzyrzycz Villas Bielmasz Hutek Praedium Miechow	Wieszcze Miłocza małego Medietatem Komichy Nowosiołki	Dobryn Sortem in Łoynice Duligowa wola Delimowka Solnowka

Brodow	Nowostawie	Daremnice Wdztwie
Zawidow	Horow	Wołyńskim leżące
Drzewienica	Rozwazy	Item Villas Ruda alias
Białasłow	Zeżulince	Rokosz cum attinentijs
Hrozow	Toczewiki	Tum Villas Stodołki
Hrymacze	Puciaty	Wulka Woiewodztwie
Lebedzie	Stołpow	Sandomirskim leżące
Urwenna	Wierzchow	
Fedawa	Kraiow	
	Mizocz	
	Piwcze	

JW JMsci Panu Potockiemu Kraiczemu K.

W JMsci P. Bogatkowi Podstolem Bracławskiemu.

Wies Utaszynowki.

Oppidum Tutowisz	W JMsci P. Karolowi Szydłowskiemu Miecznikowi Smoleńskiemu	JW JMsci Panu Jabłonoskiemu Stolnikowi WoW.
Villas Grzybowice	Oppidum Kormin cum attinentiis	Oppidum Sulzynce
Lustna	Horodci	Sulzyn
Iszmitowice	Swarzyn	Villas Zawale
Pawłowice	Villas Woronkowce	Dziemnice
Chołopecz	Mikołowce	Silince
Oppidum Sokalże	Łobodynce	Swięta Krynica
cum sub Urbiis	Łobodynce drugie	Napudowce
Villas Kruckynice	Kałamarynek	Lajkowce
Pawłowice	Holinki	Miec
Winica	Motczany	Krzemienczuki
Czewelicc z potowq	Motnunki	Opechtyie
Sasu Swinarzewskiego należącq	Sciborowka	Wołkany alias Bołkuny
z wolnym	Hrebeninka	Drace
wrem bem, Wdztwie	Samorynki	Niedzwiadowka Wielka
Wołyńskim powiecie Włodzimirskim	Samorynki drugie	Niedziadowka mała
JW. JMsci P. Czaikiemu Kasztellanowi Wołyńskiemu	Pienki w Kluczu Konstantynowskim y Salzynskim leżące do Kozmina należące	Markowce
Villas Swiniarzyn	Item Villas Kotki Wielkie y Kotki małe	Brykula
Czerniorow		Bezzymy stare
Wołczek		Saurynowce
Morzytki		Wierzbowce
Item oppid. Beretnica cum attinentiis		Wierzbowce WWdztwie Podolskim leżące.
Villas Remerzyce		
Mayena		

Remerzyce minory inne dobra w possessyi W Imsci P. Kaminskiego zostaiące

W. Imsci P. Proholskiemu Sendziemu Ziemskiemu Bracławskiemu

Oppidum Konstantinow
Villas Staryki
Nowiki
Strzorowka
Swinna
Karaimowszka
Łazawa
Bahtaie wielkie
Ichnatki
Son czynie
Nowoselnice
Niemierzynce
Pohoryła
Pohoryla druga
Starbutzyna
Milkowce
Mylyace
Raszkowce
Jachnowce
Krasnosiułka
Borekiele
Derkocze
Łozowa
Bachlaie
Samczyki
Barzkielmie
Skoworodka
Kreachliki
Żerebki mała
Żerebki wielkie
Radkowce
Foniki
Hrytkowce
Powierbowce
Sarzkowce
Radkow Szczyzna
Werberedynce
Wdztwie Wołynskim
Powiecie Krzemienieckim

W Imsci P. Taygielowi Burgrabiemu Krakowskiemu.

Villas Drytowce alias Drychtow
Dytkowice
W Wdztwie Kiiowskim Powiecie Zytomirskim
Hrobowce
Szczerbiny
Łachodyn
Kołodyowka
Kosmaczowka
Buki
Popławka
Karpowce
Wołoszowka
Wrobłowka
Pędynki cum attinent
Wodztwie
Wołkluczu bzudym y inszych Mieiscach
Oppidum Kulczyny
Villas Kulczynki
Peczytka
Czernatowka
Monki
Dubitwa
Wolica
Buktayki
Jemcze
Czeczniowka
Ordynia
Kiszele
Pitarzetka
Łaszki
Wotinezka do dobr Kulczyny należąca
Wierzchniaki
Zielince
Karzewka
Prohorowka
Jaworowce
Hrycyki
Frytzki
Dunaiczyce
Dunaszki
Napadowka

W. Romanowi

Villas Demkowce Małki W. Wdztwie Wołynskim Ukrainie

JO Xiążentom Ichmościom Czartoryskiemu Wdzie Ruskiemu y Lubomirskiemu Strażnikowi Koronnemu

J O. K. Sai Olsztyz:

Dominiam Nawoiowa
Nachtowa
Czarnowoda
Jaworski
Biała woda cum attinentiis
Kunina
Boncza
Lang
Kamionka
Papadowa wyzna
Papadowa nizna
Margam
Zybeń
Okomrzytka
Złotne
Maczow
Barnowie
Rostoka wielka
Rostoka mała
Składzyste
Maciciowa
Sagowiec
Kotow
Haryn wyzni
Haryn nizni
Nowa wies
Łosie
Krzyżowka
Łabowa
Frycowa do Klucza Nawoiowskiego należące
Item vil. Pozowsko
Obida
Krzynna
Łazy Wodztzie Krakowskim ~~Powiecie~~

JOXJP wsi Starosciè Ka:
zmirskiemu.

Oppidum Miropol Ptekyn
ka
Kamionka
Zarobkow
Wyszpole
Hryniowce
w Wdztwie Kiiowskim
w kluczu Andnowskim
leżące
Item Vill: Pitarzowka
Hlibiki
Kociurzynce
Wolica J. P. Witebskiego
Mitynce
Woremiowka
Kobyla
Luszki
Rozotowce
Sunki
Korczowka
Wolica J. P. Oranskiego
Samczyki
Popowca
Kapustyn
Zabesr
Kozenica
Maciejowice
nowe
Maciejowice stare
Szkarawka wielka
Szkarawka mała
Wodziciowka
Parchowce
Dubrowno
Chrozynce
Międzynce małe
Kuzkowce
Markowce
Ostykowce
Szmarki J. P. Oranskiego
W Wdztwie wołynskim
do klucza Konstantyno
należące

Wolica
Jarmolinki
Łanowce
Arycenki
Ciermiatyn
Orzechowka na Woły
niu

Wdztwie Lubel
Oppidum Pikow
Villas Krzyżotrzynce
Futor Krzywotrzyzski
Łuzna
Kogienica
Kastowce
Ostrożek
Wiszniowa
Ostrożek nowy
Stupnik
Klitynka
Niewierzynce
Międzynce
Napadowka
Hlinko
Hremeczynce
Holaki
Hobudka
Bogdonowka
Koliba bince
Kotyłżynki
Kropienna
Malinki
Zarki
Hupiorka
Droginie
Semiesze
Semieszowka
Lutenir
Wierszniaki
Łopuszna
Pohoryla
Rusłowka
Żyhalowka
Futwyurocżysza Stepy
y insze attingentye iakim
kolwiek imieniem nazwane
w Wdztwie Bracławskiem
Powiecie Winnickim leżące
kluczowi Przerzeczonemu da
wna przyległe

W. J. P. Krakowskiemu Skarbni
kowi ciechanod

Villas Kołzkow w Wdztwie Wołyn
ski Jm Ryzyn Futor w Wdztwie
Kiiowskim

Powiecie Sandeckim
leżące
Villas Nowypol
Iwanowice
Tbybitz
Dawidowka
Hrulcki

Item Nawsimię Stypie
dożywocie

X. Sie Boguslawskim

Oppidum Ozudnow.

Instrukcya Wietz Jchmciom Panom Mikołaiowi Staszkiewiczowi Cześnikowi Winnyckiemu Stanisławowi Kaminskiemu Podczaszemu Mscisławskiemu Kompanij Husarskiey Złotey Chorągwi Pułku Ordynacyi Ostrogskiey Posłom do Jasnie Wielmożnego Jmści Pana Rzewuskiego Woiewody Podolskiego Hetmana Polnego Koronnego przy Ziezdzie Wietz Jchmciow Panow Officyerow y Kompanij tegoż Pułku niżey napodpisach wyrażonych w Białey Krynicy Roku 1754. Dnia Dziewiątego Lutego Dana.

1mo Jako Pierwsza Post Regiam J. K. Mci Pana naszego Miłosciwego Praw y swobod Oyczystych Nayiasnieyszey Rzeczy Pospolitey tudzież Woyska Koronnego twierdza y bezpieczenstwo, Łaski y Protekcya Wodzow tak y Woysko Ordynacyi Ostrogskiey salubri et munifica erga statum Equestrem, Swiętey, Wiekami nieprzepomnianey Pamięci, JO Xiążęcia Jmści Janusza Ostrogskiego, za powszechną wszech Stanow, z Godą in Usus Rei Publicae formowane, a zaś wielo Konstytucyami tey że Nayiasnieyszey Rzeczy Pospolitey pod władzą Jasnie Wielmożnych Wodzow Koronnych oddane, na Obronę Ukrainy, Obrucone, kiedy privata Authoritate in discrimen podana niegdzieindziey szuka dla siebie difensy tylko w Walecznych Jasnie Wietz Wodzow swoych Ręku Jakoż nieptonne w Sercu miłością Publicae tranquillitatis et Status Nobilitatis, napełnionym, Jasnie Wielmożnego Jmści Pana Branickiego, Woiewody Krakowskiego, Hetmana Wielkiego Koronnego, wynalazła należycie, ktory mocne Starania y usilno dokłada Kooperacyą aby nietylko Prawa Ordynacyi Ostrogskiey in tuto et toto zachowat ale et tranquilitatem Publicam ktora się prywatno Dobr Ordynackich w Dobra Dziedziczne transformacyą strwożyła y niepomału zamieszała w spokoynosci utrzymywał dla czego Wcettm Jchmsci Panowie Posłowie nisi przyzpowinney odwas, Jasnie Wutmu Rzewuskiemu Woiewodzie Podolskiemu, Hetmanowi Polnemu Koronnemu złożeniu Adoracyi, suplikowac będą

aby

aby ziednoczoną Myslą, Sercem y władzą z Jasnie Wielkim Hetmanem Wielkim Koronnym Jasnie Wielmozny Jmości Pan Hetman Polny upadaiące, przez Prywatne Akcye, Woyska Rzeczy Pospolitey siły ratowai raczył.

2do A że Imminenti Periculo Principiis obstare należy więc że Transformowanie Ordynacyi Ostrogskiey y poniżenie Stanu Rycerskiego przez naruszone Milicyi Ordynackiey Prawa wzruszyło po Woiewodztwach in Equestri Ordine Sensibilitates coby nieomylnie uchoway Boże Diluvium Sanguinis uczyniło. Bo ci ktorzy ażardui ąc za Ordynansami Jasnie Wielmożnych Wodzow z Nieprzyiaciełami Oyczyzny krew y życie tożsi maią tylko z Dobr przez siebie wysłużonych, okupionych et post Hostilitates własnym kosztem Reknitowanych rekompense, gdy ten sanguine partum Łotdu swego utracai będą Sustentament, pewna rzecz że y życia straty przy nim żałowai niebędą. Więc upraszai będą Wielmożni Jchmości Panowie Posłowie Nasi, Jasnie Wielm. Jmci Pana Hetmana Polnego Koronnego, aby junctim z Jasnie Wielm. Wodzem Wielkim Koronnym Nayiasnieyszego, aby do uspokoienia y zattumienia zapalaiącego się w Oyczyznie Naszey Ognia, ad Regiam przybyc raczył a teraz zasłużonego w Oyczyznie Tykaiącego się krwią cnotą y miłością ku Szlachcie, et Concivibus. Woiewodztwa Wołynskiego, do Administracyi, Ordynacyi Ostrogskiey z Oycowskiey nad Rzeczą Pospolitą Miłosci wyznaczył.

Kazimierz Chojecki Woyski Zbrażki Porucznik Rotmistrz Usarskiey Chorągwi Pułku Ordyn. Ostrogskiey mpp Jozef Wyszczynski Chorąży Ziemski Łucki Towarzysz z Chorągwi Złotey pułku Ordyn. Ostrogskiey mpp Stefan Świętopełk Xiąże Czetwertynski Towarzysz z Chorągwi Złotey pułku Ordynacyi Ostrog. mpp Stanisław Wrobłe

Olewski Towarzysz Chorągwi Złotey pułku Ordyna
cyi Ostrogskiey. Mikołay Podhorski Obywatel Wdz Wołyń
Michał Borowski Towarzysz Chorągwi Złoty Husar
skiey Ordyn Ostr. Stefan z Radkey Radlinski To
warzysz Chorągwi Złotey pułku Ordyn Ostr. O. J. Drze
wiecki Obywatel Woiew Wołyn. Stanisław Boruchow
ski Towarzysz Chorągwi Złotey pułku Ordynacyi Ostr.
Jozef z Buderaza Buderaski Łowczy Gostyn Obywatel
Woiew Wołyn. Stefan Zabłocki Towarzysz Chorągwi
Złotey pułku Ordynacyi Ostrogskiey. Kazimierz Kucewski
Towarzysz Złotey Chorągwi Husarskiey. Mł Iwanski
Towarzysz Złotey Chorągwi pułku Ordynacyi Ostr. Stani
sław Chorzewski Towarzysz Chorągwi Złoty. Jan Sako
wicz Towarzysz Chorągwi Złotey Husarskiey. Stanisław
Rozniatowski Towarzysz Chorągwi Złotey Dubien. K. D. M.
Przyłuski Podk Instancą swoim y Brata swego imieniem
Towarzysz Chorągwi Złotey Pułku Ordyn Ostr. Jozef
Raciborowski Towarzysz Złotey Chorągwi Ordyn Ostr.
K. Drzewiecki Towarzysz Chorągwi Złotey Pułku
Ord Ostr. O. J. Jabłonowski Chorąży Chorągwi Pancer
ney J. O. X. S. W. Ks Lit. M. Awdasniewski Towarzysz
Złotey Chorągwi. Jozef Motyszko Towarzysz Chorągwi
Husarskiey. A. Leon Wierzchowski Towarzysz Chorągwi
Zło: Husarskiey. J. Ks. Glinski T. H. P. Ord Ostr. Piotr Ło
bieszański T. Z. H. A. Zabokluski T. Z. H. Husarskiey
A. Zarecki Podz Smolensk T. H. Z. Husarskiey Pułku
Ord Ostr. Antoni Kaniowski Towarzysz Chorągwi
Białey Pancerney Pułku Ord Ostr. Konstanty Bia
łobłocki T. H. B. P. P. Ord Ostr. Stanisław Szyszkowski Y
mieniem Brata mego podpisuię Ks Baltazar z Kre
chowiec Krechowiecki mp Franciszek Sorokowski Oby
watel Woiew Wołyn. O. J. Sinowski m.p. Bogdanku
czeski T. Z. H. Rotmistrz Lekkiey Chorągwi do pułku Ord
Ostr należącey. Konstanty Mogulec Towarzysz Złotey
Chorągwi Husarskiey od Lat 80. Adam Szampacha Bo
smarski Towarzysz Złotey Husarskiey Chorągwi Ord
Ostr.

Wypis z Xiąg Grodzkich Krzemienieckich 7.
R. P. 1754. Dz. 23. Mar.

Wrotki Sądowe Krzemienieckie od Dnia 7go Miesiąca y Ro-
ku teraz idących wyż na Akcie Exprymowanych trzy
padłe y Sądownie odprawiać się zaczęte przed Urzę-
dem Grodzkim Antonim z Drzewina Bajzaso-
wic Starosz Drzewieckim Podczaszym Wołyńskim
Podstarościm Grodzkim Krzemienieckim y Akta-
mi Niniejszemi Grodzkiemi Krzemienieckiemi personali-
ter Venientes J. W. Ichmć Panowie Obywatele
WWdztwa Wołyńskiego ten Manifest ad Acta
praesentia podali de tenore Verborum tali. My
Urzędnicy Szlachta korony Polskiey Obywa-
tele y Ziemianie WWdztwa Wołyńskiego ni-
żey na podpisie rąk naszych wyrażeni w Dni
Sądów Grodzkich zgromadziwszy się manife-
stuiem się do Sonantia Vocum imminenti
Którzby się spodziewać publicznych y oczywi-
stych Skarg u tak szczęśliwym Rzeczypospolitey
uciszeniu pod Słodkim Nayjaśnieyszego Augu-
sta 3go nam panowaniem którego wszystkie
Sprawy y uczynki inszego nigdy nie maią Celu
tylko Dobro pospolite y Szczęśliwsze Króle-
stwa Polskiego. Dając nam od początku
panowania z Osoby swey przykład należy-
tego Prawu posłuszeństwa zaczym powinni
Majestatowi Je° K. Mci oddając podzięko-
wanie w krótkich słowach zawieramy poch-
wały. Bonus Princeps Orbis Amor. uwa-
żam teraz Secrete gemitu w odmienieniu
Stanu Dobr Ordynackich zgwałcone y pode-
ptane Prawa y przeformowanie nakto-
onych że żadnym Prezentom do J. O. X. San-
guszka Marszałka Nadwornego W. X. Litt.
należących dowodnie pokazuią Konstytucye

Annis 1609. 1624. 1667. 1673. 1677. dotyczące Ordynacyi Ostrogskiey napisane a przez Nayjaśnieyszych Monarchów w Pactis conventis a szczęśliwie nam teraz panuiącego Nayjaśnieyszego Augusta Zego stwierdzone, w których podwierdzeniem a przez to y prawa zachowaniem, ut ejus observantia, ut sit populus legibus, ipsum Authorem parere sibi uważony, sam prawo Seymowe Dekret się przez zaczął od Nayjaśnieyszego Pana Zego ferowany w rzecz nastruszającej Ordynacyi Ostrogskiey authorytetu. Tradmożę w tak godney protestowania sytuacyi publicznego y szczególnego pokrzywdzeniem ... generosa equitis Proles prawdziwym Oyczyzny synom, non sine oppressu Zostawać gdy J. O. X. Sanguszko Marszałek Nadworny W. X. L. ponaślą skonczy uczyniony ... rezygnacyi velante maxime pro Legis Dóbr Ordynackich rozdzielenie tym ... onym Zrosząc Tytuł Ordynacyi oddał zaydowanie Kapitule, który J. O. X. Ostrogski Kasztelan Krakowski in vita, ... trwającą by postanowił et in praemium Virtuti deklarował, jako sprawiedliwie wyżey rzeczone y mianowane konstytucye ... maiące Xiążęcy Ordynatów ... Nastąpiła Krakowskiego ustawę w ... kładą się objaśnieniem, bo dosyć wspierających przez Obywateli naszych zaniesionych Manifestach dostatecznie zytuowane Praw Oyczystych objaśniają niewaznosć z nieprawnych J. O. Xiążęcia Marszałka Nadwornego W. X. L. czynów. Zaczym nie tylko w Senatach naszych, tak każdego Oyczyzny życzliwego Syna Sprawnie tymczasem żal im większą uwagę szkodliwych ... Krolestwu naszemu Skutków, tak referujące się do zaniesionych Manifestów pokazawszy y objaśniwszy powtórnem zelnostnie o niewaznosć Aktów w Grodzie ... Mińskim poczynionych Prawom Oyczystym sprzeciwiające się, ten Manifest solennissime

Zaręczamy. Michał Józef na Borku Podhorski MŁ. Komisarz z Wdztwa Wołyńskiego mp Antoni na Szczerku Deniszko C.S. Chieronim Piotr Bożeniec Jełowicki C. Szczęsny Perestawski W. Ochota Zeręcany Loncz Ł. mp Mikołay Podhorski mp Józef Charbek Kielczewski Józef Ledóchowski Chorąży Ł. mp Adam Przyłęcki Jan Kazimierz Kamiński mp Antoni Laszota mp Łukasz Malinowski mp Jerzy Dunin Kozłowski Burgrabia Grodzki Raski mp Piotr Wierzyński mp M. A. Zagarowski Józef z K. Kinarski Józef Załęski Woyciecha Potyrskiego imieniem podpisuie się Mateusz Górski Czesny Załęski Stanisław Dunin Burgraski Stanisław Pozdawa Piotrowski Franciszek Kalężycki mp Maciey Dobrzyko, Ignacy Przyłęcki mp Jan Przyłuski, Michał Kożubowski mp Feliciar Zabierzeski Michał Czarnecki Wawrzyniec Rogala Zborzeski C. mp Jan Jerzy Załęski mp Kajetan Czureczyński, Woyciech Dobrzyński Marcin Piotrowski mp Franciszek Płaszowski Mikołay Rupalski, Stefan Myszeski Feodor Waniewicz Michał Proszyński Józef Kapłewicz Łyszgorski Antoni Szczęsny Aleksander Grek Burgrabia Grodzki Mielnic. tudzież imieniem ofa Pisarzowskiego podpisałem mp Jan Długoszewski Ignacy Samuel Szczybawa Kohoża Cm. Jan Popiel mp Ignacy Żywult Podkomorzy Ziemi Dobrzyńskiej Mikołay Drohojeski, Karol z Miedzy Brodski Stefan Krasicki imieniem Brata Rodzonego Jana Kraicskiego podpisuię się Dunin Wasowicz. Józef Szczaniawski z których całą y teń Wypis pod pieczęcią Grodzką

Krzemieniecka iest wydany pisany Krzemieniec

Jerzy Karski mp

16

Leg. Czernek mp

Kopia pewnego Listu z Łucka dnia 31 Martii A. 1754 pisanego.

Ostatnia wiadomość z Dubna dnia 28. przeszła
że za odebraniem Listu JO. X. JMci pisanego
do JW. JMP. Hetmana W. Korona rada tamtey
skromnie się w zatrwożona została iednak JP. Pan
Hetman chcąc poprzeć zaszłych swoich Senty-
mentow pisał do JMX. Kraieżego do JMPana
WWdy [illegible], a iak rzetelnieysza uza-
domość że miał siedzieć perswaduiącą aby JP. [illegible]
niowych sobie Donacyi przez JO. X. JMci Marszał-
ka Nadwor. Litt. w Ordynacyi Ostrogskiey będą-
cych y racżyli poprzeć Listami swemi ordynowane-
mi do Dworu zdanie JMP. Hetmana y Jego An-
tecessora że miała by dobra y Rzpltey potrzebna, że
go zatuc się wyexkuzowali a osobliwie JP.
Kraiczy ktore daiąc z siebie Exkluze-
zom tak niby potrzebney Donacyi, ale
kiedym ia odebrał z pamięci y Respektu JO. X. JMci
JMP. Marszałka utrzymał się nawet przy niey
żaby [illegible] a gdy założone Protestur
nie udało się JPanu Hetmanowi będą przy
więcieyszy Listem JO. X. JMci aby wszystkie Donacye
ściągnione do Ordynacyi Ostrogskiey na
swoi konsystencye anihilowane cała rada rozjechała
za się y każdy z nich wypuścił co mu nie udała
osobliwie JMP. Wojewoda Bełzki w ziązny
pro nostre ... ratione niepilnowania funkcyi
swojey w Trybunale Piotrkowskim zarazu y brał
się do Piotrkowa y przez Radom 29 dnia
[illegible] przeieżdżaiąc był na obiedzie u JMP.

Pana Łaszalskiego Pisarza Grodzkiego Radomskiego
gdziem y ja się w Radomiu znaydował, y jako mi
czynił relacyą, że to JmćP. Łaszalski że zwiedziłem
niekontentowaniem JmćPan Wda Bielski
z tey zaszłey imprezy powracał do Lzopikowa
JmćP. Hetman przed Ewakuacyą Woyska z
Ordynacyi Ostrogskiey na koniec miał sprowa
dzić do siebie niektórych Książąt Lubo
mirskich obligacyi ich aby odstąpili, kazali lu
dziom swoim, y tak się stało, jednak że chcieli
założyć kondycyą, aby JmćP. Hetman obmy
ślił zkąd ukrzywdzonym Kupcom y mieszczan-
om przez wprowadzenie Woyska nadgroda
była, zaczym JmćP. Hetman Regestrem
wskazał sobie podać pretensye, a z tych u
znawszy niektóre za słuszne y rzetelne z swego
Skarbu zapłacić się obligował, także po takowey
umowie wyjechał JW Hetman do Siebie dawszy
Ordynans Chorągwiom, aby się na swe Kon
systencye z Ordynacyi ruszyły, a za wolą
JKMci zostawił Regiment w Dubnie leżący
Bazylika Strona jeszcze nie zupełnie konten
ta y że ten Fawor dla JmćP. Hetmana spo
dziewając się jednak jeszcze w krótkich Dniach
rezolucyi od Dworu, y ten Regiment pomaszo-
ruie. Za Jnszemi JmćP. Podkomorzy Litt. a Le-
gatem został do Dworu od Przerzeczoney
Rady, ale tam nie z dobrą gracyą przyjęty,
ponieważ JW JmćP. Kanclerz WKL. służbę do
Dwór de Statu Ordynacyi
przez informował
y tego zamieszania które się wszczęło przez
wprowadzenie Woyska Polskiego, a co Książę JmćP.
Marszałek Nadworny z okazyi przybycia
Brata swego do Drezna bawić się, zatrwo
żył, ponieważ już dobrze wiedział, zaś koń
przeszłom będzie dalszego zaś tu fertur, że to Po
selstwo JmćPa Podkomorzego nie tylko jemu sa
memu, ale też y JmćP. Marszałkowi imputuy
pro Vstęp. y P. ... JmćP. Podkomorzy
wyjechał z Drezna bardzo nie ukontento
wany, bo nic nie sprawił y owszem się narazić, teraz
tu żadnych Listów nie mam, ani tey an-

z tamtey Strony, a zatym y zadney inney nie kazawszy Xiązę Jmć Sułtowac będzie wzruszawać y oczekiwać na przyiazd Xięcia Jmci Adama umyślił który w wielkim Tygodniu stanie w Krakowie przeciwko któremu już poszły Cugi. Życzno się Naywyższy Pana w Warszawie ultimis maij się spodziewaią Stawiey y Sztafety są rozstawione. więcey nie niemam Donoszę że życzkowy znaię etc.

List Jaśnie Oświeconego Xcia Jmci Sanguszka Marszałka Nadw. W. X. Litt. do Nayiaśnieyszego Króla Jmci Polskiego przesłany L.K.M. pisany, a z Fraszerykiego na Łużego w Warszawie oddany Dnia Szesnastego

Roku 1754.

Będąc naieżdżany gwałtem od Hetmana W. X. z Woyskiem Rzeczy Pltey w possessyi mey spokoyney w którey od stawałem od trzydziestu Lat Dóbr Ostroga. Powaga Praw, y W.K.M. stać mi się mieszka za kosztem Szlachty podpora bezpieczeństwem wszystkiey Konstytucye wiadomo W.K.M. że Rplta przez Konstytucye Roku 1677 rezerwowała sama sobie Decyzyą w dalszym czasie ztwierdzenia Ordynacyi Ostrogskiey do tego czasu, nie zdało się jey traktować tey materyi y przez ten czas nie sprzeciwiała się Dyspozycyom różnych Possessorów Dóbr tey Ordynacyi tym sposobem Wuy mey uczynił się tak possessorem bez żadnych Kontradykcyi. Hetmanow na owczas nayurzędszych y Zelantów Rzeczy Pltey Jeżeli mi Prodecessorowie w tym żadnego występku nie popełnili przeciwko Rzeczy Pltey tak że nowe będą, żem ja go popełnił. Tyle dobrego uczyniłem Szlachcie ile mogłem y nie miałbym być zapewnie napaśtnikiem gdybym był obwinił że w rozdział na zebranie y zapłatę znaczney Partyi Woyska Życzyłbym był sobie żebym mógł ukontentować wszystkich y tych samych którzy bez racyi sąż chcieli Dobra mojego, ale ta rzecz wość Twego Łaska, którey W.K.M. sam używać

używać nie możesz chociaż jego Rzecz dobrze czynić
ie nie są nie tym innym źrzódłam które obfsicie
wylewaią zostaią zawsze nie zaspokoione Duchy kto-
rym niemasz nigdy zadosyć. Ale ieżeli mi nawet
w tym uczynić co złego, czego niedowodzą mam
W. Krolę się za Pana ktorego rady y rozkazy
z powinnym Respektem pełnić powinienem y peł-
niłem przez cały życie moie czyniłem kiedy
mi W.K. Mść w niczym nagany niedaiesz że ście-
rpiał W.K. że muszę Dyspozycyi swoia nie
podobała zadzyma mię zbroyną ręką karać
nieoskarżonego ani osądzonego za wystepek
który niesiesz rzetelny, tylko w iego zdaniu
y nie maiąc uzględu na powagę W.K. Mci
y Praw które zabraniaią zażywać Woysk
Koronnych we wszelkiey okoliczności przeciw
po Szlachcie czyni się Panem, tak gdyby
W.K. Mść nie tym nie był y rozumi że samowolnie
iako Panu absolutnemu przewrocić cały
porządek Sprawiedliwości y zburzyć Prawa
konstytucionalne bezpieczeństwa Szlachty posłał
Woyska Koronne na zaiazd Dobr w posesyi mey
będących zaczynaiąc od wzięcia zamku Dal-
binskiego y zda się że mnie chce wygnać z
posesyi wszystkich Dobr moych y uszystkie
przełożyła nad Krzestnicy wyrażone do potrzy-
ma Urodzoney która oczywiście uczynił Dla
niem y Protekcyi W.K. Mci ktorey nas Bo-
ska y Opatrzność oddała, nie będą zdolne
do usprawiedliwienia iego wystepku mowa
że się wymawia że go do tego przywiodły obgra
zanea które sobie dał czynieć Konfederacye
ieżeliby nie dał Ordynansow Woysku na wzięcie
Dobr moych nikogo tedy nie straszę wypatywnie Kro
lestwa którym by był pewien swego gdyby zara
cya była dostateczna. Ponieważ gdy kto Konfede-
pogrozi Hetmanom W. Koronnym że zużyć Dobr tego
racyą, gdyby nie szli na
albo owego Pana to będą powinni zieday-

ny to żeby kto miał żyć do swego poufałości
y tak mały względu na godność Hetmańską
żeby mu uczynił takową Deklaracyą, która
Dotąd była y JPanu Hetmanowi przyzwoita
Jak kiedy go Dobro Oyczyzny tak mocno do
tyka bez uwłoczenia Praw y Spokoyności
publiczney dla umknienia wszakże zamiesza
nia. Lecz nie nie masz tak złego, któremu
by nie zapobiegło Dobrotliwe Serce WKMci
tylko iest Oycowska y łaskawe o nas starania
pod którem nas rządzisz nayurocznieysze
chmury mogą się zaraz rozpędzić w Ledwa
myśli, tak wiernych całą Polacy nay
mnieyszym Obaleczom, Powagi WKMci
wszey ustnosi pełen pokory y głęboko
respektem obowiązany Sprzedyuam przy No
gach WKMci etc.

Jako Spokoyność powszechna którey pod szczęś
liwym JOKMci panowaniem zaży
wamy iest Darem Świętym tak pochodzi
równie Oneyże z teraźnieyszego Ordy
nacyi Ostrogskiey zjazdu wzgledem swo
wolny y Śmierci.
Uciekamy się tedy ad Asilum Primo
et Custodum Legum do JWWPów Urzędników
naszych, naprzód szczególniey Wojewódzkiego
Podolskiego na którego obronę sura sobie
uje Institutum primi Ordinantis zdaie
się szczególniey dysponowane być.
Lato fundamento totum totius aedificii
Raczcie tedy JWWWPM Panowie Dobrodzie
ie radzić ut Patria nostra in suo Even
tu felici et progressu prospere abundaret,
Raczcie mocno y usilnie pokazać aby powrot
uczy do Panstwa chciał Naczelnik, racz
cie prowadzić y ad latus Ministerij resnoftw
wat

ale że w razy tak wielu głownych bo do całey Europy interessow ściągających się wy-stawiając, ktore teraz że wożadanego y pisa-nia swoiego w niey przyimuie, tak więc śmieliśmy się z wyswiadczać aby za wy wypra-wie Subiectum Majestati gratatis Mi-nisterio charum y ktoreby wpoiwszy do swoiego porządnostki Oyczyzny respondo-wać necessitates et dispositia dobrego zdania swoim sprawny wsze Pan Podkomorzy WXL z wielu swiat były nayskuteczniej-szym y naysposobniejszym, który był naydo-skonaley y rzetelniey swoią rzecz prze-łożyć, miłości jego ku Oyczyźnie przykładem wszelkich Obywateli porow-nie ważniemy że go pobudzi y chętnym dla przysługi publiczney uczyni do tey podrozy Administracya wydana na swoi że być ledynym sposobem do otrzymania spokoyności. Sercu obawiać się żeby się nie zajął ptomien wszelkie do ugaszenya.

ROZMOWA

Przyiaciela z Interesuiącym się do Ordynacyi Ostrogskiey dla powszechney Innym Wiadomości Opisana.

Przyia. Naypierwsze Naywyższemu Rządcy Bogu niech będą powinne Dzięki że pod łaskawym Nayiaśnieyszego Krola JMc Augusta III Panowaniem y za usilnym Oycowskim Jego staraniem, wszyscy powszechnie pożądanym Dwudziesto letnim cieszemy się pokoiem, z tym zupełnym ukontentowaniem, z tym naszym teskliwym upragnieniem, aby tę miłościwe rządy z tymże Samym Panem y Krolem z tym pokoiem nam Polakom nieprzerwanym sprzyiały wiekiem z tym wszystkim lubo te są szczere szczęśliwego serca pochodzące upragnienia iednak mocno się trwożę y obawiam aby publiczny interes Ordynacyi Ostrogskiey takowych arcyszkodliwych y skwapliwych nieuczynił krokow ktoreby mogły y wnętrzny pokoy wzruszyć y zamieszać y kochaną Oyczyznę zasmucić y umartwić, dla tego lubo iestem całe informowany o Ordynacyi Ostrogskiey, iednak WMc Pana y arcy biegłego w prawie y przez urząd swoy obowiązanego do utrzymania Donacyi Sandomirskiey upraszam chciey mię ieszcze obszerniey y rzetelniey informować ziakowey przyczyny tak zrawę wszczęły się kłotnie y sarkania o pomienioney Ordynacyi?

Interesuiący. Te są moie prawdziwe upragnienia abyśmy w nieprzerwanym y iako naydłuższym zostawać pokoiu pod słodkim P. N. Miłościwego Panowaniem ale kiedy niektorzy Ichmc niewiem ziakowey żarliwości, utrzymuiący mniemaną Ordynacyą Ostrogską całe sobie Tego nieżyczą Więc oni są y będą niezawodną przyczyną domowych kłutni, Tego niepokoiu iednak czyniąc zadosyć woli iego tak informuię upraszaiąc oto naypierwey abyś sobie zupełnie wypersfadował że całe niemasz tey y racyi niemasz tak zwanej na Donacyę Sandomirskię następować

Przyiaciel. Przyznaię to że kiedy niemasz Ordynacyi Ostrogskiey niemasz y racyi nastempować na Donacyę Sandomirską, ale kiedy iest pomieniona Ordynacya tec nietylko rzecz iest słuszna, chwalebna, y sprawiedliwa, aley każdego dobro pospolite kochaiącego obowiązuiąca do Jey utrzymania: Jednak żebym każdego nałę propozycyę że niemasz Ordynacyi Ostrogskiey doskonale opowiedział. Poydźmy do prawa Koronnego toiest do siedmia kon

stytucyi wyraźnie do dyspozycyi Ordynacyi Ostrogskiey ściągaią cych się, ieżeli Rzeczpta w tych samych Konstytucyach nie osimna scie razy Dobra Ostrogskie zowie, zowię ordynacyę Ostrogską, y Possessora tychże Dobr Ordynatem Ostrogskim podźmy y do Aministracyi Ostrogskiey w Roku 1726 d. 16 Xbra przez S. p. J. O. Xiążęcia JMć Marszałka W. Litt. bycia Dzisieyszego Xiążęcia JMć Marszałka N. Litt. wyraźnie na Ordynacyę Ostrogską otrzymaney, Podźmy do dekretow Trybunalskich do Protokułow Ziemskich y Grodzkich, ieżeli sam Xiąże JMć Marszałek Nadw. Litt. w nich się ordynatem niepisał y na Fundamencie Ordynacyi Ostrogskiey do Akt. Lubel. podaney przeciwko Possessorom Dobr słusznych Ordynackich o niezachowanie artykułow teyże Ordynacyi, sądownie niemowił y nieobstawał, ieżeli tenże Xiąże JMć Marszałek nawet przed samemi Donacyami Sandomirskiemi, dobr słusznych prawem Ordynackim niedawał Podźmy y do dekretu Seymowego w Roku 1667. ferowanego, ktory iako od wszystkich trzech Stanow iest postanowiony, tak moc wyraźnego Prawa ma y mieć powinien. Jeżeli Rzeczpospolita przez ten pomieniony Dekret Seymowy niewyraźnie, nie oczewiście, niedokładnie każe, aby Ordynacya Ostrogska we wszystkich punktach, klauzulach, nienaruszoną chcemy zachować y deklaruiemy powagą niniejszego Dekretu Seymowego. Po tych tedy oczywistych y dokładnych dowodach, gdybym był znaywiększym przywiązaniem do utrzymania podziałow Kolbuszowskich a Donacyi Sandomirskich, czylibym mogł sumiennie y sprawiedliwię nietylko sobie wypersuadować ale nawet o tym powątpiewać; że niemasz Ordynacyi Ostrogskiey

Interessuiący się

Na zbicie tych wszystkich obszernie przywiedzionych racyi y dowodow, dosyć mi położyć Komplanacyę między S. P. Katarzyną z Sobieskich secundo voto Radziwiłłową Matką, a Teofilą Xiężniczką Ostrogską Corką, za interpozycyą wielu JchMć przyiacioł do przyiacielskiego uspokoienia od N. Krola Jana Trzeciego delegowanych nastąpioną, y przywileiem tegoż K. JMć Jana Trzeciego, Wuia rodzonego Teofili utwierdzoną, ktora komplanacya Przyiacielska, iako podział Dobr Ostrogskich Dziedzicznych w sobie zawiera, y iest po Dekrecie Seymowym wyżey namienionym uczyniona, tak wszystkie pretensyę do Ordynacyi Ostrogskiey sciągaiące się uspokoić by powinna

Przyiaciel

Rzecz osobliwsza y niemałego godna podziwienia słyszę że przyiacielskie komplanacyę, Konstytucyę y Dekreta Seymowe a jeszcze z innemi nastąpione nie z temi, z ktoremi komplanacya iakoby znosić miały. Dla Boga? wszak Alfabet Prawa Koronnego wyraźnie nas uczy, że autentyca authenticus judicata judicatis tolluntur, bo iako Donacye Sandomirskie od JO. X. JMci Marszałka na Ordynacyę poczynione, tak y komplanacya z naywiększemi Ceremoniami nastąpiona żadney Konstytucyi, żadnego Dekretu Seymowego znosić niemogą, y owszem iest powszechna prawda y

usta

ustawicznemi Dekretami stwierdzona że Przywiley y Kompla-
nacye Przyiacielskie, ieżeli są przeciwko Konstytucyom y Dekre-
towi Seymowemu iako są przeciwko prawu, tak są całe nieważne
y żadnego waloru mieć niemogą. Wiemy otym że dobr że dobr Ordyna-
ckich, Władysław Xiążę Ostrogski y Zasławski naprzod Wojewo-
da Sandomirski a potym Krakowski Hetman iako był żarliwy
o całość Ordynacyi Ostrogskiey, y miał dwie wyraźne Konstytucye
dla siebie 1627 1628. aby wedle Ordynacyi Ludzi Sześćset dawał
na obronę ukrainy, tak tedy niemogł poddawać y niepoddawał pod
dożywocie Katarzynie z Sobieskich małżonce Swoiey, Wiem
y otym że y posmierci Xiążęcia Władysława żadnych dobr Ordyna-
ckich za dożywociem nietrzymała Pomieniona Xiężna Katarzy-
na, ponieważ po smierci Xiążęcia Władysława Imci Opiekuni
y Xiążęcia Alexandra Syna, Ordynata y Dobra Ordynackie wzieli
w Opiekę toć po smierci Tegoż Ordynata Xiążęcia Alexandra nie
mogła Xiężna Matka Wdowa Dobr Ordynackich pod Dożywocie po-
ciągać. Na Koniec nie wspominaymy o siedmiu Konstytucyach
dla Ordynacyi Ostrogskiey nastąpionych; odłożmy na stronę y Dekret
Seymowy moc Prawa maiący weźmy do akceptacyi pomienioney
Komplanacyi, Jeżeli pomieniona Komplanacya była akceptowana
przez sukcessorow Xiężny Teofili kiedy y po Komplanacyi nietyl-
ko formam regiminis Ordynacyi Ostrogskiey ale też y tytułu Ordy-
nata zażywali Jeżeli tedy pomieniona Komplanacya niebyła ak-
ceptowana iak że ona mogła wzruszać Ordynacyę Ostrogskę?
wszak przywileie Krolewskie dopieroż Komplanacye przyiaciel-
skie, ieżeli nie są akceptowane żadney wagi y mocy mieć niemo-
gą? Tym bardziey wyrażona Komplanacya, ktora gdyby nastąpi-
ła względem Ordynacyi Ostrogskiey, iako byłaby przeciwko wyraźnym
Konstytucyom y Dekretowi Seymowemu tak akceptowana bydź
niemogła. A trzecia nayważnieysza że gdyby dobra Ostrogskie nie
były Ordynacyą Ostrogską tedy by ani po smierci Xiążęcia Alexan-
dra Ordynata Imć Pana Tański Instygator Koronny Imie-
niem całey Rzeczyptey o Zachowanie całosci Ordynacyi Ostrog-
skiey w Roku 1673 niemanifestował się był, ani też Xią-
że Hieronim Augustyn Kawaler Maltanski a potym Ka-
sztelan Krakowski Hetman W. K. naprzod na Elekcyi Krola
Jana temi by się niepodpisywał słowy: Hieronim Augu-
styn Lubomirski Kawaler Maltanski Salva in toto Ordi-
natione Ostrogiana ani też Tenże Xiążę Hieronim per directam
Lineam od Zofii Alexandra Xiążęcia Ostrogskiego Woie-
wody wołyńskiego corki idący Pradziad Jednych Dzisiey-
szych Xiążąt Lubomirskich Innych Dziad Rodzony
wedle opisania Ordynacyi Ostrogskiey nieotrzymowałby na
rożnych Seymikach iako na te czas Kawaler maltan-
ski Elekcyi na siebie do odebrania pomienioney Ordyna-

cyi

cyi, ani powspomnioney Komplanacyi na Seymie Coronati
onis w R. 1676 iako Kawaler Maltański niedopominałby się
Ordynacyi Ostrogskiey, y gdyby na ten czas niebyła Ordynacya
Ostrogska, toby niebyło racyi i na potym w iakimkolwiek punkcie
aby Rzeczpta w Recess. ią podawała a przecież względem deter
minacyi Kawalerów Maltańskich podała

Interessującym się: Tegom czekał żebyś WMś Pan z tym recessem wypadł który
iako inwalidował Ordynacyą Ostrogską tak też y racyi niema do
Jey utrzymania.

Przyiaciel: Jeżeli według zdania Jego Komplanacya mogła inwalidować Ordy
nacyą Ostrogską, toć niebyło racyi aby potym y recess ią inwa:
lidował iako Komplanacya dla wszystkich wyrażonych racyi niemo:
gła inwalidować, tak też y recess Seymowy, który ieżeli Ordynacyą
Ostrogską zowie Ordynacyą, toć bardziey ią utwierdza a nie in
waliduie, bo cóż to iest z istoty swoiey każdy recess Seymowy?
oto kiedy Rzeczpta dla innych gwałtownieyszych spraw, iakowych
Interessow resolwować niemoże, żeby tę zawieszenie resolucyi ma:
to kiedy iaką rzecz inwalidować

Interessujący się: Mnieysza oto niech że iuż y recess nie inwaliduie Ordynacyi Ostrog:
skiey, to iest zbita prawda, że ponieważ Ordynacya Ostrogska
nie iest approbowana, iako iako Ordynacya Zamoyska lub Mysz
kowska tak tym samym słusznie sprawiedliwie przez donacyę
Sandomirskie iest Dysponowana

Przyiaciel: Ponieważ WMś Pan Ordynacyą Zamoyską lub Myszkowską chcesz
mi konwinkować, to ia muszę Ordynacyą Ostrogską Ordynacyę
Zamoyską y Myszkowską podobnie tak konwinkować. Ponie:
waż Ordynacya Zamoyska lub Myszkowska na tylu Seymach
niebyła rostrzęsona tylo seymami niebyła pozwolona, nako:
niecniem a Dekretu Seymowego iako ma Ordynacya Ostrogska
która była na tylu Seymach rostrzęsona, tyle Seymami po:
zwolona, toć Ordynacya Zamoyska lub Myszkowska może bydź
podobnie podzielona iak Ostrogska? Czego żeden mowić nie
mogł y niemoże

Interessujący się: Co innego iest approbacya, co innego pozwolenie, rostrzą
sanie Seymowe, lub dekret Seymowy

Przyiaciel: Prawda że iest to wszystko co innego ile z istoty swoiey leczy
to prawda, kiedy mi się WMś Pan approbacyą konwinkuie,
approbacyą Zamoyską lub Myszkowską która iednego Sey
mu y approbacyą y pozwolenie otrzymała za cel y prawo dla
Ordynacyi Ostrogskiey wystawiasz toć ia podobnie pozwole
nie tylu Seymow, y rostrząsanie ordynacyi Ostrogskiey iemu
wystawiam za model y prawo. Jeżeli Ordynacya Ostrogska
dla tego iest niedobra że niema tych Terminow ktore ma
Zamoyska, toć dla tego y Zamoyska nieiest dobra że nie

ma

ma tych terminow ktorę ma Ostrogska. Iednak pewnie zgo:
dziemy się na to, że iako sposob założoney Ordynacyi Ostrog
skiey nieiest sposobem Ordynacyi Zamoyskiey tak też sposob
Ordynacyi Zamoyskiey, nieiest sposobem Ostrogskiey ale żebyś
mi WMć Pan doskonale z konwinkował, że Ordynacya ta
ktora perpetua et nulla Lege, słowa są Konstytucyi abroganda
powinna bydź approbowana. Proszę mi na to pokazać powszechne
prawo Koronne, bo bez prawa trudno się do pominać o appro
batę.

Interessuiący się: O to Ordynacyi Zamoyskiey lub Myszkowskiey approbata iest
prawem

Przyiaciel: Approbacya Ordynacyi Zamoyskiey iest Prawem dla Ordynacyi Zamoy
skiey a nie dla Ostrogskiey, bo iako prawo dla Miasta Powiatu lub
Ziemi nieiest prawem powszechnym innym Powiatom y Ziemiom,
tak też o Ordynacyach mowić trzeba, atoli kto pragnie doskonalszey
odpowiedzi y informacyi o Approbacie, proszę w tym punkcie czy
tać List ciekawy przyiaciela. Iednak dla większego tey prawdy
obiaśnienia, tak z WMć Panem mowię że gdyby było prawo kto
rego niemasz, że każda Ordynacya powinna mieć y pozwolenie
y approbatę. lub gdyby pozwolenie Ordynacyi Ostrogskiey miało
to tę klauzulę salva approbatione, czyliby dosyć było dla Ordy
nacyi Ostrogskiey na wyżey wyrażonym Dekrecie Seymowym

Interessuiący się: Niedosyć się bo cała Rzeczpta powinnaby zezwolić na tę appro:
batę

Przyiaciel: A Dekreta Seymowe czyli nie od całey Rzeczyptey kiedy od wszyst
kich trzech Stanow są postanowione y owszem Dekreta Seymowe
większą wagę y szacunek mieć powinny niżeli konstytucye, bo
lubo Konstytucie y Dekreta Seymowe od wszystkich stanow
Rzeczypltey są uczynione, iednak że Dekreta Seymowe przez
swoy proces y kontrowersye publiczne od oboiey strony wniesione
y przez całą Rzeczpte roztrząsane y uważane są dowodnie bywa
ią dla tego większą moc y powagę mieć powinny, a zatym grun
towniey sze utwierdzenie Ordynacyi z tey przyczyny niżeli iesz
cze przez Konstytucye, bo niech każdy uważy ktore to iest
Ordynacyi gruntownieysze utwierdzenie czy Ostrogskiey czy
li Zamoyskiey lub Myszkowskiey? Utwierdzenie czyli approba
cya Ordynacyi Zamoyskiey, iest takowa: approbuiemy approbu
iemy iednak y po approbacyi pozwalamy aby według żądania
swego I. W. Zamoyski iak tylko zechce odmieniał lub
inne artykuły Ordynacyi postanawiał. Ordynacya zaś Myszko:
wskiey pozwolenie y approbacyą iednego odbiera Seymu. et Ordyna
cya Ostrogska mało na tym że była kilko pozwolona Sey
mami że siedem dla siebie miała Konstytucyi ktorych tak
wiele żadna niemiała y niema ieszcze po owych publicznych

Kontro

kontrowersyach Dekretem Seymowym utwierdzona zostata

Interessuiący się Czytałeś WMśćPan tłumaczenie Dekretu Seymowego? ktory ieko gruntownie napisany iest tak mocno broni że pomieniony Dekret że pomieniony Dekret nieapprobował Ordynacyi Ostrogskiey

Przyiaciel Nietylko czytałem, ale y na to tłumaczenie odpowiadałem y gdybym niewiedział że to WPan pisałeś, y Jego osoby niebył prawdziwym Przyiacielem, tobym nie tak dyskretnie na to odpowiadał tłumaczeniu bo za pozwoleniem Jego co powiem że WPan lubo iesteś doskonale wiadomy Terminow Prześwietnych Trybunałow ale rozumiem że ieszcze nie miałeś praktyki sądow J. K. Mśći dopiero z sądow Seymowych iakowym sposobem formuie dekreta Jakoż te wszystkie głosy y tłumaczenia do druku podane obrotne być mogą dla Dekretow Ziemskich Lub Grodzkich kiedy przez appellacyę do Trybunału przyidą, ale dekret Seymowy iako y Konstytucya takowych interpretacyi na siebie zaciągać niemoże y owszem nie iest całe rzecz bespieczna przez publiczne pisma im przyganiać bo ia WPanu raz na zawsze powiadam że iak tylko chcesz tak sobie tłumacz y trzy pomieniony Dekret Seymowy wyraźnie y absolutnie nakazałci aby Ordynacya Ostrogska we wszystkich Punktach y Klauzulach była nienaruszona ~~Kiedy WP~~

Interessuiący się Kiedy WPan tak mocno y żarliwie ten dekret Seymowy utrzymiesz za coż potym Rzeczpta w recessie podała za coż kawalerow Maltanskich niedopuściła y Sukcessorow de Faemineo sexu pochodzących Ordynacyę trzymać pozwoliła

Przyiaciel Czy dopuściła czy niedopuściła Rzeczpta Kawalerom Maltanskim trzymać Ordynacyę to na to ieszcze niemasz determinacyi względem ktorey recess nastąpił bo tę samą powtarzam co w Piśmie ciekawym że cała Rzeczpta iako iest Pani swoich praw tak co na iednym stanowi Seymie to na innych z nowych okoliczności potrzeby powagą swoią odmienić może; na przykład zapatrzywszy się Rzeczpta na to że dla domowych prywatnych kłotni Seymy niedochodzą a zatym trudne było to odebranie Kawalera Maltanskiego, Może tedy inną przedsię wziąść drogę dla lepszego Dobra tey Ordynacyi ale żeby kto owe dług zdania swego mogł ią przez iakowe dyspozycye ponować transakcyę to żadną miarą niemoże przy tak wielu Konstytucyach y Dekreciech Seymowych. Że zaś Sukcessorowie de Sexu Faemineo ią trzymali na to iest łatwa odpowiedź bo iest wolno Rzeczypospolitey na przykład przez administracyą za przywileiem J. K. Mśći nadawać ale tę administracyą y ktorą kolwiek dyssymulacyę iako dekretu Seymowego tak y ordynacyi znosić niemogą ile że pomieniona Ordynacya od wszelkiey preskrypcyi iest excypowana powagą całey Rzeczypospolitey iako to się pokazuie z tych wyraźnych słow Konstytucyi pozwalaiącey na Ordynacyę

osoby

Ostrozskey non absente ulla praescriptione et fatalibus si et admissio
possessionis non subsequeret.

Interessujący się: Coż jednak za krzywda Rzeczypltey kiedy tak wielu Imien
zasłużonych pomienioną Ordynacyą trzymać będą jeżeli jdzie o
Ludzi 600 to skryptem ręcznym pomieniona milicya iest ubezpieczona

Przyiaciel: Pominąwszy mnieyszą krzywdę, ta być powinna nayważnieysza dla Rzeczy
pospolitey że tyle konstytucyi y Dekret Seymowy moc prawa ma
iący niema swego powinnego zachowania y oczywistą swoich ustaw
złamanię dla prywatnego Interessu cierpieć musi względem Tego
skryptu. Jeżeli mi WPan pozwolisz szczerze na to odpowiedzieć
y na rzetelną nieurazisz się odpowiedź? Rezolwuię tak: że tak
rzekę: że ten skrypt widzę że y nie roborowany ale mnieysza oto bo
roboracya in tantum iest dobra in quantum skryptu iest istota dobra
ten mowię skrypt iednym: że tak mowię: zabalamuceniem Ludzi nie
znaiących się na prawie y wszystkiemu całe wierzących. Tu tyle
Konstytucyi o Ludziach 600 y o Ordynacyi niemaią swego bespie
czeństwa a iakżę ieden ręczny skrypcik może mieć swoię bespie
czenstwo a co większa y osobliwszey godna rzeczy uwagi że ten skrypt
niepraktykowanym w świecie sposobem iest uczyniony bo czy tam
początek iego taki Między J.O. Xięciem Jmcią Marszałkiem
nadwornym Litewskim z iedney strony a J.J. OO XX Ichmć WWdami
Ruskiemi y innemi z drugiey strony &&&. Podpisał się Janusz San
guszko Marszałek Nadw. Litt. swym y J.W. Xiążąt WWdow Rus:
kich Imieniem podpisuię się. Rzecz dziwna żeby czyniące z dru
gim transakcyą iako y za siebie y z drugą stronę podpisywał się
Jednak dalsza mię ciekawość bierze ponieważ ten skrypt
wyrażaiący Ludzi [illegible] 600 a bardziey 552 iako
ich wolną rachować w umowie do Druku podaney. niech mi zmian
ki o konstytucyach dysponuiących temi sześciąset Ludźmi
z Ordynacyi Ostrogskiey czyli pomieniony skrypt tych Ludzi wy
raża 600 bez 48 ktorzy są w konstytucyi spełna 600 czyli innych
procz tych sześciąset Jeżeli tych samych to niepotrzeba skryptu kiedy
są konstytucye ieżeli innych oprocz tych 600 to czemu ta żarli
wość o dobro pospolite nienastąpiła, na przykład z Opatowa z Kol
buszowy y innych a nie z dobr Ostrogskich, zgoła samego WPana
wzywam zdania, ieżeli pomieniony skrypt uymuiący Ludzi
z 6 powinien mieć sprawiedliwą wagę y walor u nayinteresso
wańszych Ludzi lepiey gdyby to nie pisać tym bardziey do Dru
ku niepodawać toby niebyło materyi nagany iego.

Interessujący się: Przyznam się WPanu tylko proszę o sekret że iego sam
niechwalę a coż mam czynić muszę y takowy skrypt z Urzę
du mego publicznie bronić y chwalić iednak y tego approbo:
wać żadną miarą niemogę że JMć Pan Hetman W Koron:
ny Woyska Komputowe do Dubna y Fortecy wprowadził a:
iednak Konstytucya 1791 wyraźnie zakazuie aby Woyska
Komputowego według zdania swego niezażywał y w Dzie

dzi

Dziedzicznych Ziemskich nastawiał Dobrach y dla WWtwo Wołynskię w Łucku Solenny zaniósł to manifest.

Przyiaciel — Że WPan nieapprobuiesz, to nie przeto powinien bydź JmćPan Hetman obwiniony bo trudno po donacyach Sandomirskich inaczey mowie y rozsądzać przez sam punkt Honoru ale czyli przez sam punkt Summienia? w to nie wpadam że JmćPan Hetman wprowadził, Żołnierza Komputowego do Dubna y Fortecy to wprowadził do Fortecy Rzeczypospolitey Dekretem nawet Seymowym uznaney przy odebraniu powinney od Żołnierzy przysięgi dla Rzeczypltey y Nayiaśnieyszego Pana wszakże żaden Łęczniczani ani Woiewodztwo Podolskie manifestu zanosi że w Kamiencu lub w Okopach S.S. Troycy Żołnierza Komputowego lokuię ani WWtwo Wołynskie uczyni to manifest bo Ichmć Łuccy Kacelarzystowie ktorym wymowiać niemogę y ktorych naywięcey podpisow czytam w manifescie tym, nie są Wołyniem. Chwalę im tę żarliwość a bardziey alikomo ku swem Staroscię, pewnie tedy Rudecki niepretenduiącego, Czytuiesz WPan wyżey wyrażoną Konstytucyę że Hetman niepowinien zażywać Woyska, ale o dalszych zamiłezałes WPan Terminach że pomieniona Konstytucya zakazuię zażywać Woyska Komputowego na Interess prywatny ale nie na publiczny Czy możesz tu bydź Rzeczypltey publicznieyszy interess iako Interess Ordynacyi Ostrogskiey? Czyli może bydź publicznieysza Rzeczypltey krzywda iako kiedy od Iey Dyspozycyi blisko Tysiąca wsi, odpada to JmćPan Hetman z urzędu y przysięgi straż Krainy Dobr Rzeczypltey maiący mieć y przez starać powinien Ktorem Rzplta iako milicię Ordynacyi Ostrogskiey w komendę podała takie też y straż dobr Iey zalecita, bo iakże się może milicya ta utrzymać sine nervo wypada z swych klubow Ordynacya Ostrogska musi upadać koniecznię y milicya że w dobrach Dziedzicznych nie powinni stawiać Żołnierza Komputowego, ale w Dobrach pure Ziemskich y prywatnych Dobra zaś Ordynackie nie są pure Ziemskię kiedy są całey Rzeczypltey y do Iey dyspozycyi należęcę

Interessuiący się — Mylisz się WPan że dobra Ostrogskię nie są pure Ziemskię

Przyiaciel — Mylę y mocno się dziwuię z WPan po tylu Konstytuciach po Dekrecie Seymowym ieszcze się upierasz przy tym że dobra Ostrogskię są pure ziemskie a nie Ordynackie

Ico

Interessuiący się — Niech że będę y Ordynacyię to Imć Pan Hetman powinien nieprzewiodłszy prawa fortece odbierać y Dobra zaieżdzać

Przyiaciel — To mi się nayb ardziey podoba że Imć Pan Hetman pozwy powinien dawać y processa prawne formować kiedy fortecę Rzeczypospolitey odbierać y Iey się dobrami dzieło takie że gdy na przykład Kamieńcem Dzielic się będę to wtrczas Imć Pan Hetman Woznego posyłać powinien z pozwem Wtę tylko kroki wprowadzie według Hetmańskieg żeby w publicznych interessach tak sobie postempował, To upewniam że od wielu Fortecy y miast Rzpla łatwo odpaść może namieniasz WPan że Imci Pan Hetman pozaieżdżał dobra, iako żywo bo co innego lokikowac Zołnierza kompułowego w dobrach Ordynackich własnym żołden żyięcego, a co innego zaieżdżać Dobra y prowenta odbierać, co gdyby na słuszność przystę zapatrzywszy się na konstytucyę ordynacyi Ostrogskiey ktorą podały w kommende Imć Panu Hetmanowi Iey milicyę a zatym y całość Dobr, zapatrzywszy się na wyraźne prawo dla Imci Pana Podskarbiego Koronnego ktory za walkowane Dobra powinien brac w Administracyę do dyspozycyi Rzeczyptey lub nayiaśnieyszego Pana tedy potrzeba było odebrać dobra z prowentami.

Interessuiący się — A dla Boga iakże to WPan bespiecznie możesz mowic, że walkowane Dobra, kiedy Xiąże Imć Marszałek nadworny ieszcze żyię?

Przyiaciel — Prawda że żyie ale nie iako ordynat kiedy się wyzuł z Ordynacyi Ostrogskiey y przez donacyę Sandomirskię renuntiavit favori y Dyssymulacyi Rzeczyptey tak by słusznie Imć Pan Hetman poszedł do Dobr Ordynackich tanquam ad bona vacantia

Interessuiący się — A Xiąże Imć Sanguszko zostawił sobię do żywocię na tey Ordynacyi.

Przyiaciel — Iako Xiąże Imć Sanguszko Marszałek Nadworny Litt po tylu Konstytucyah y Dekrecie Seymowym niemiał prawa czynie Donacyi taky y Do rezerwowania sobię do żywocia niemiał prawa a co większa y osobliwszey godna rzecz uwagi że sama Ordynacya Ostrogska do Akt Lubel podana y Dekretem Seymowym stwierdzona wyraźnie każe że gdyby kto niewątpliwy Dziedzic Ordynat nawet z płci męskiey pochodzący ordynacyę alienował tedyby tym samym bez żadnych processów odpadać od ordynacyi powinien. Tym bardziey Xiąże Imć Sanguszko ex sexu Femineo idący ieżeli żadnego

niemiał

niemiał prawa tośc gdyby odebrane dobra na Rzeczpto
tobysię tym samym żadna Jmci Xięciu Sanguszkowi
niedziała krzywda boby na fundamencie opisania Ordyna
cyi Ostrogskiey odebrane nastąpiło

Interessujący się

Musiałeś się WPan długo na mnie gotować, gdy mi tak
mocno Komunikuiesz, iednak tego WMPan przy nayumniey
approbować niebędziesz że Pan Porucznik Ordynacki we zwa
wszy bez Ordynansu Jmciow Do białey Krynicy manifestow
Krzemienieckich uczynił Spisek przeciwko Xięciu Jmci
Sanguszkowi y innym y delegował do rożnych Jchmciow
PP. Ministrow

Przyiaciel

Rzecz osobliwszą WPan mi ogłaszasz naprzod że Pan Poru
cznik wziąwszy porucżenstwo Ordynackie y Ordynans do
Pułku Ordynackiego przez List Jchmciow Kompanij
nadgłosił się zapraszaiąc Jchciow Towarzystwa Ordynackie
go pułku do białey krynicy dla powzięcia rady y uczynienia
między sobą Konferencyi w tey tak publiczney swoiey krzy
wdzie. ey dla Boga! towarzysz pod Chorągwią maiący Kom
mendę wzywa swoich wspoł braci w Interessach Chorągwi
nych a dla Porucznika Ordynackiego kryminał, że podobne
uczynił kroki y owszem miałbym P. Porucznika za ostatniego
gdyby o dobro pułku swego nieobstawał a potym że ten Pan
Porucznik z pułkiem swoim y innemi poszedł z manifestem
do akt. Krzemienieckich y mandaty na Seym wydał ucie
kaiąc się oraz do protekcyi Jchmciow PP. Ministrow iako
stróżow y obrońcow Praw Koronnych to to spisek? cynie
znośna! ey wielka y niewypowiedziana krzywda nietyl
ko być ukrzywdzonym ale ieszcze niemieć władzy do po
wszechnego użalenia się lub szukania dla siebie innych
obrony Coż złego czynią Szlachta y Woyskowi Ordy
naccy że maią przywileie od fundatora nadane Dekre
tem Seymowym stwierdzone inni wyzuwszy się z dobr
Dziedzicznych do Kupili się dobr y praw Ordynackich
Inni w tylu publicznych Bataliach y okazyach szafunkiem
krwie własney zasłużyli Coż mowię złego czynią
że przy tych prawach utrzymać starają się. Wolney
byłoż Xięciu Jmci Marszałkowi Rozpisywać Listy
po całey Polszcze y W X Litt żaląc się na swoię
mniemaną krzywdę a dla szlachty spisek kiedy cum
desiderijs a bardziey z supliką delegują do Jmciow
Ministrow y owszem tym samym nie spisek kiedy się

do

do Swoich ucieкaią Ministrow y obroń cow y mandaty na Seym wydaią

Interessuiący się Iest Spisek y dlatego niektorzy JmcPP. Ministrowie nie znali się na swoim Charakterze y godności kiedy delegowanym od pułku Ordynackiego dali publiczną audiencyą

Przyiaciel Chciałbym wiedzieć to Poselstwo od Woiewodztw od Woyska do Jchciów Ministrow czyli są pozwolone prawem czyli przez ludzkość y interess iakowy. Rozumiem że nie przez prawa tę poselstwa są bo tylko te są zwyczayne do Krola a kiedy nie przez prawo a te przez iakoś ludzkość y interess toc nieznayduię przyczyny żeby ktory J.W. Minister był przez to naganny gdy przy drugich to iest publiczną daią audyencyą y iako swoich Braci młodszych w zaiemnej ludzkości przyimuią y chętnie Ich prozby oraz interessa odbiera ktorych do siebie nieprzypuścić rowszy iako podeyzrzałość w Braciach młodszych Cinię taky do wyperswadowania sey sposob upada Dla tych tedy y innych racyi chwalebnie y doskonale uczynili niektorzy Jchmć PP. Ministrowie że z ludzkością przyięli &c.

Interessuiący się Po tym przedłużonym Dyskursię co z tą zostanie będzie resolucya, osobliwie coby się WPan sądził w tych koniekturach uczynić?

Przyiaciel Moim zdaniem ktore pod wielką decyzyą Iego poddaię sądziłbym y dla utrzymania całości Ordynacyi Ostrogskiey y dla zabieżenia domowym kłotniów aby Xiąże Jmci Marszałek w Litt iako nayprędzey poszedłszy do Akt. przez manifest Donacyą Sandomirską reklamował a Pan nasz miłościwy widząc tą sprawiedliwą łatwość Xięcia Jmci Marszałka powinienby wydać administracyą na osobę Iego dla uniknienia przyszłey kłotni

Interessuiący się Niewiem co uczyni Xiąże Jmć Sanguszko czy li się wtą reklamacyą uda czyli nie tylko powiadam że gdyby X Jmć reklamował tę donacyą y od niey odstąpił to niewidzę racyi y potrzeby żeby na iego osobę administracya wychodziła

Przyiaciel Wielka racya y potreba bo X Jmć Sanguszko lubo się tego niespodziewam mogłby zhwitować z tey reklamacyi y tak zostałyby Donacyi Sandomirskie w swoiey ystocię, a kiedy wypadnie administracya to choćby na

stonspid

nastompił kiedy niebyłby w zmacniaiącey Donacyę Sando
mirskię przy przywileiu administracyi

Interessuiący się Xiążę Imć Sanguszko mogłby odstompić y odstom
piłby od administracyi

Przyiaciel Gdyby odstompił Xiążę Imć Sanguszko administracyi
toby innemu dana była tym fundamentalnieysza że y po
Reklamacyi y po pierwszey administracyi od Xiążęcia Imci
Sanguszka exportowaney

Interessuiący się A kiedy reklamowac niebędzię Xiążę Imć Sanguszko
ile że y pieniądze są wzięte na Dobra Ordynackię

Przyiaciel Niewielkie sumki podane y dlatego w kontraktach Rezy
gnacyi nie są wyrażone to ię łatwo będzię z prowentow
Ordynacyi Ostrogskiey oddać lubo by przez sprawiedliwość
nie powinny bydz oddawane osobliwie tym ktorzy inna pure
dobra Ziemskię non adequato probali pretio gdyby mowię
nie reklamował tych Donacyi Xiążę Imć Sanguszko
bo bez wątpienia powinna bydz wydana administracya
na osobę J. W. Imć Pana Hetmana W. K. y innych podo
bnię o Dobro pospolitę żarliwych et Imć Panu Insty
gatorowi koronnemu przez wyraźny instrument Jego K.
Mci zlecić aby przy expensach z Ordynacyi Ostrogskiey rad
w Trybunale o skassowanie rzeczonych Donacyi

Interessuiący się Gdyby wypadła administracya na Imć Pana Hetmana
lub kogoś innego wielkaby nastąpiła kłotnia boby
Ichmć Donataryuszowię z Dobr nieustąpili

Przyiaciel Czyli iakowey kłotni y strachow obawiać się, czyli nie?
to tylko powiadam że gdyby ten interess Ordynacyi Ostrog
skiey płazem poszedł y milczeniem czyli dyssymulacyą
był ukryty toby Ichmć inni innemi Ordynacyami lub Eko
nomiami podobnie dzielić się mogli

Interessuiący się To by była rzecz nie sprawiedliwa

Przyiaciel Ale teraz sprawiedliwa iest rzecz dzielić się Ordynacyę Ostrogskę?

Interessuiący się Cożby to była za nie sprawiedliwość gdyby ci sami Do
nataryuszowię trzymali Dobra Ordynackię byleby lepsze
bezpieczeństwo w zględem 600 ludzi upatrzyli

Przyiaciel Wielka niesprawiedliwość czynię podziały przeciwko tylom
Konstytucyom y Dekretowi Seymowemu wyprawa zaś ludzi
600 bo całosci y nierozdzielnosci Ordynacyi żadnym spo
sobem ubezpieczona bydz niemoże ponieważ iako ta wy
prawa iest teraz dysponowana na pięć czyli sześć głow /:

lubo

lubo więcey niż trzydziestu uczesnikami zostało podziałow Ordynacyi, a potym pomieniona wyprawa w sukcessorach do kilku Dziesiąt przystałaby głow a tym samym że do tak wielu upadałby koniecznie musiała, boby sami liczni Sukcessorowie lubo też Jurisquesytorowie mieliby ustawną między sobą kłutnię ktory ma wiele Zołnierzy dawał wymawiaiąc sobie WMć Pan lepsze dobra trzymasz więcey powiniensz Zołnierzy dawać y tak byłaby nieskończona kłotnia z publiczney Rzptey szkodą. Nakoniec ieżeli Siedem Konstytucyi y Dekret Seymowy niemogł ubespieczyć Ordynacyi Ostrogskiey przez tyle Seymow nienaganioney, ktoż może wynaleść sposob do ubespieczenia o niezawodney wyprawie sześciu set Ludzi

Interessuiący się. Poczekać decyzyi Seymu y Determinacyi a tym czasem niechay będą w possessyi JMć Panowie Donataryuszowie

Przyiaciel Zostawić JchMciow Donataryuszow przy possessyi iest to dać okazyą ustawicznym w Oyczyźnie kłotniom bo niżeliby nastąpiła Decyzya Seymu toby JMć Donataryuszowie Sandomirscy do Dobr Ostrogskich brali by się iako do Dobr Ordynackich, Umarły ieden szlachcic Ordynat iuż by nie dali Drugiemu albo by do siebie ieiko Dziedziczny przywłaszczali, y tak po Trybunałach, Ziemstwach, Grodach granicach byłyby ustawiczne zamieszania y kłotnie wygania y Zaboystwa Doyścia Seymu dopiero, wtęczas nie trzeba się spodziewać A gdy by wypadła administracya, toby się y temu wszystkiemu zabiegło y Doyścia Seymu byłaby większa nadzieia, boby ci sami JMć Donataryuszowie mocno się o doyście starali Seymu a to dla ubespieczenia praw swoich 88. &

Czas nam iuż tę przedłużoną zakończyć rozmowę a wszystkim w Oyczyźnie Sentymentom tę zostawić materyą do nastylko należeć będzie, żadną gwałtowną Oyczyznę mię szaiącą niewdawać się rady żadnych szkodliwych praw gwałcących niepodawać sposobow ile że tako we rady wielki summieniu przynoszą ciężar, a czasem nie bez doczesnego ukarania y publiczney niesławy 888.

a Dieu

Kopia Listu Jmci Pana Wdy Krakowskiego Hetmana W.K. pisanego do Xiecia Jegomosci Marszałka W. Litt. ie 9 Xbris A 1753 Zmusaich. 41.

Na dochodzące mnie pewnieysze co raz wiadomości że Wmość rozporządziwszy już podobno Zupełnie substancyą Domu swego teraz dobra Ordynacyi Dysponować zamyslasz; Sądzę się obowiązanym ex nexu Prawa y Urzędu mego wyrazić Wmości Refleksye moie, ktoreby te szkodliwo Oyczyznie oraz y własney Sławie Wmości ...eye ...gdy by były przed się wzięte wstrzymać y odmienić mogły. Chwalebny iest bardzo umysł Wmości wczesnym Fortun swoich podziałem Consulere idinam skutecznie spokoynosci w czasy przyszłe Domow skolligowanych. było by ieszcze optabile y sprawiedliwości Conveniens, a żeby tymże podziałem wszyscy do Krwi Wmci należący. równie byli ukontentowani; ale Ordynacya od Przodkow swoich za konsensem Rptey robur approbationis maiącym postanowioną przez nichże, iako y przez S.P. godnego Oyca swego y samego siebie dotąd illesi zachowaną y akceptowaną wielu konstytucyi wspomnieniem, et actibus publicis zawsze bez podania Jey. wżadną wątpliwości ratyfikowaną znosić przez podział prywatny, y tak przykładną na Obronę Oyczyzny. ustawę chcieć do upadku przyprowadzić, każdy impartyalny aby tylko apetyt prywatnego zysku nad miłość Oyczyzny y iey dobro nie brał gury przyznać musi, że był by to postępek prawu przeciwny, Oyczyznie szkodliwy y własney sławie Wmości na potomne wieki uwłaczaiącey, ktoremu ia przez wszelkie sposoby nie mogł bym tylko fortem czynić resistentiam, iak prętko o iakowey dowiedział by się Transakcyi vel in minimo Puncto. tey Ordynacy Zamiacyi. Był bym przymuszony zażyć przyzwoitych środkow ad manutentionem Oney y nie bez umartwienia mego by było widzieć Wmość do ktorego pomieszności przez wielorakie Krwi koneksya a partykularną zawsze serca mego przychilność Interessować się pragnę per hunc abusum Ordynacyi podaiącey in Discrimen własne swoie dobre, y prawo. Jeżeli po długim Życiu Wmości incerta

sors

sors teyże Ordynacyi sumitur za pretext potrzebny wczesnego jey rozporządzenia te nie prywatne ale od Stanów Rzptey na Seymie na ustąpię powinny quæ ad omnes spectant ut ab omnibus Cognoscantur et resolvantur w samey porze rzeczniego wieku Wmości ktorego przedłużenia nie tylko intime życzę ale też y spodziewać się humanitus można. Co za potrzeba przymusza Wmości do przyspieszania takowych na oczewistą szkodę Oyczyzny Dyspozycyi, obeyrzyi się y na to należy że tak wiele zacnych Familij Chleba Ordynacyi particeps Cum Publica Causa y swoy własny Chleb Intent nie mogli by zapewne otiosè spectare z zwodzenia oney z naruszeniem spokoyności Publiczney Seymow y Seymików zamieszaniem te wszystkie remonstracye uprasżałem Jmmę Pana Starostę Oswiecimskiego aby był doniost Wmości ale że podobno dotąd przytrzymany w Krolewskim pospiechu mu nieprzysłał do Kotbuszowa. Idzie obligowany odemnie Jmmę Pan Starosta Tyszowiecki Porucznik moy, który zdania y życzenia moie w tey okoliczności będzie miał honor dostatecznie wyrazić Wmości, ja tylko, amore Publicznego Dobra y własney sławy Wmści obstringendo, uprasżam iako nayusilniey ażebyś całość Ordynacyi przez godnych Przodkow swoich, a samego siebie dotąd zachowaney intaminatè utrzymuiąc ieżeli iakowe tentacye do rozporządzenia oney prowadzi Wmość mogą przynaymniey czasowi dalszemu tey konsequencyi dzieło abyś zostawił. Interim abyś Wmość uczynił mi łaskę bytności swoiey u mnie y był wyperswadowanym że w tych okolicznościach radzić y życzyć mu inaczey niechcę tylko co z ubespieczeniem Dobra y spokoyności Publiczney oraz y z własnym Wmości ukontentowaniem y pomnożeniem sławy wielkiego Domu Jego być może. In reliquis referuiąc się na wspomnionego Jmmę Pana Starostę Tyszowieckiego zostawam in desinenti teneritudine et Cultu

Respons na List Xiążęcia Jegomości Marszałka Nadwornego Littgo

Przywitawszy w Domu moim Jmmę Pana Starostę Tyszowieckiego MMMe Pana, zniałem honor odebrać z rąk jego List Jwmo Pana Dobr. 19 Abris pisany ktorego Kontenta przeczytawszy, przyzłożeniu nayniższey moiey submissyi mam honor odpisać.

Rzecz prawdziwą zaczynam o Dyspozycyi Fortuny
moiey nie z przymuszu, Lat bo te iesczcze zgrzybia- 42
łego wielkie sie sa bliskie, ale Bog sobie zostawił
wiadomości Kresu [życia] Ludzi, a Fortunę swoią niebędąc
transakcyami za Życia mego ubespieczoną mogłem
by z różnych okoliczności w Oyczyźnie do zamie-
szania dać okkazyę, zdało mi się dla spokoyności
ci moiey własney, koniec myślom moim uczynić.
Reprezentacya Jw. mć Pana Dobrodzieja z wszyst-
kim przyiętem respektem głębokie swego konsy-
deracye tu Dobru pospolitemu zawsze dążące
y w tey Listowney do mnie expressyi znaydu-
ię się, ale uniżenie upraszam abyś y moię odem-
nie łaskawie przyiął. Reflexye (pozwolenia Rzptey
czyniąc Ordynacyą Dobr swoich. Xięciu Ostrow-
skiemu zaszło z Dołożeniem Cum clausula ne quid
juri Bonorum Terrestrium); przepraszam że słowo
dla Krolewszczyzn istotnych w konstytucyi
nie każde sit Contrarium. Uczynił Xiążę Dobr
swoich Ordynacyą ale ią nigdy (Rzptta nie approbo-
wała y albo sam Xiążę Ostrowski był nieszczęśliwy tak
~~długo ze tylko~~ przy nim stanęło Seymowe iednak
czyli on z różnych potym reflexyi nie starał się
dto czyli Rzptta tego nie chciała. Że zaś Rzptta nie
chciała ią approbować miała podobno też same
racye, które y teraz. Że vigore Xięcia Ostrow-
skiego tey Dyspozycyi, powinny były te Dobra
Kawalerom Maltańskim cedere. Kawaler Mal-
tański nie przysięga Fidelitatem Rzptey, ale Ma-
gistro Ordinis zmożniony, potym obecnie pieniędz-
mi przysięgaiąc na ustawiczną woynę przeciw-
ko Turkom nie dokładaiąc się Rzptey, zażyłby
znaczney porcyi Dobr zostawionych sobie w
Polszcze przeciwko Turkom, a przeto nie tylko te
Dobra które by trzymał ale y cała Polska wu-
stawiczne woyny wprowadzał by nieszczęście. Że potym
skarży się Rzptta ustawicznie de alienatione
Dobr Stacheckich, in spiritualia jak że miała
przyzwolić na tak wielką razem stratę kontynua-
cya nawet iedna, uczy że Rzptta interessu Ordy-
nacyi Ostrowskiey do drugiego Seymu Decyzyą so-
bie zostawiła a zatym ich nie approbowała. A ponie-
waż tu że Xiążę Ostrowski Antecessor móy, dla Dob-
ra Oyczyzny szesset Ludzi na Obronę Ukrainy chciał
mieć. Że ten Punkt in rem Oyczyzny zostaie się in-

salva z wdzięczności ku tey Oyczyznie, z ktorey
przy łasce Boskiey mam wszystko. Poniewaź rezy-
gnuię Dobra moie z nalezytem Osoby Łatwe że effekt
ku Oyczyznie przyięli na siebie dulechowe ozuus
stawkiettia na Obronę Ukrainy. Ludzi y Podkommen
de wmćPanu Dobre y Sukcessorow Jego. Namieniasz
wmćPan Dobre że Rzplitta sama sobie zostawiła
decisionem o te Dobra zostaią się te Dobra w Rzplitej
tych in Maior parte złyczłosych krwią z Imć Panem
Dobre Ktorzy in paritate Juris et poena uwdzięczy
się cum sufficienti z Fortun swoich, pignore
zawsze Rzd musieli to uczynić co Rzplita, każe. A
Kawalerowie y Małżonkowie a niby chcieli czynić ani
się poddać rządom trzystey supremam potes-
tatem alibi Collentes. Że tedy podawszy reflek-
syę wmćPan Dobrze rozumiem że przyznasz
że Oyczyzna się nie traci, a w przyszłych nieszcz-
śliwościach walnie Łasce się im nie z tym oddaie
wmćPana Dobre y piszę się, distincto Cultu.

22 List Krolewski do Hetmana W. K.

Mści Panie Krakowski H. W. K. doszedł mię
list wmćPana pisany z Mościsk dnia 28 Grud-
nia donoszący mi że X. Sanguszko Marszałek W. L. wia-
kowe[?] swoie że wszedł obowiązki ciągnące do rozły-
czenia y zniszczenia Ord. Ostr. ktorey iest Possessorem
Ani on sam ani ci ktorzy tego działa chcą bydz uczest
nikami żadney mi o tym nie podali wiadomości chociaż
spodziewałbym się był że iako ta iest uczyniona fundacya
z Całey dozwoleniem Rzpltey tak iey będąc głową nay pier
wey tey zamyślonej odmiany mieć wiadomości. Reprezen-
tacye y wyrazenia ktore mi wmćPan w tey czynisz
okolicznosci są to skutkami gorliwości rozniecone
y wzbudzoney w tey okazyi Sentimentow wmćPana
ktoryches zawsze sławne dla Dobra pospolitego da
wał dowody. Ale z tey że samey przyczyny że to
iest interess żyiącey cała Rzpolita rezerwuię sobie
za powrotem moim do Krolestwa zupełne w tey
materyi naradzenie się. Tym czasem nie wątpię
o dalszey kontynuacyi usilnego wmćPana starania
w utrzymaniu miłey spokoyności w Oyczyznie.
Proszę Boga aby wmćPan dopomodz raczył. &c.

23. Rezolucya na Instrukcyą w.w. Jeh Mściom Panom
Mikołaiowi Szaszkiewiczowi Czesnikowi Wenden
skiemu y Stanisławowi Kamieńskiemu Podczaszy-
mu Mscisławskiemu Kompanii Husarskim złotey
Chorągwi Łatku Ordynackiego z Kongressu w.w. Jeh

mściom

Ichmościow Panów Officyerow y kompanij tegoż
Pułku delegowanym, dana zaś od Wielmożnego Pana Wa-
cława Rzewuskiego Woiewody Podolskiego Hetma-
na Polnego Koronnego Datta w Podhorcach 17 Feb-
ruarij A. 1754to Ao

Obowiązek Urzędu Woiewodzińskiego y Het-
mańskiego pociąga mię do usilnego starania
aby Ordynacya Ostrogska w Dziedzictwo
podzielona, przeciwko Prawom Oyczystym
z krzywdą Rzplitey y Zacnych Imion Ordyna-
cyę trzymaiących nie była obrocona
w początkach Zaraz od głosow o podziele
Ordynacyi oswiadczyłem się z tym moim zda-
niem pierwszemu Kolledze memu Jwmci Panu
Woiewodzie Krakowskiemu Hetmanowi W.
K. z którego wielkiemi Sentymentami Zawsze
zgadzaiąc się pragnę tak dla Dobra pospolitego
iakoteż y dla moiey własney satysfakcyi po-
chodzącey z miłości y przywiązania do tak
godnego Kollegi.
Wątpić bynaymniey nie mogę że za pożądanym
a daj Boże nayszczęśliwszym przybyciem
do Polski Nayiaśnieyszego Króla Jmci Pa-
na mego miłościwego y Oyczyzna y Zacne Imio-
na Ordynacyą trzymaiące w prawach swoich
uszkodzone y ukrzywdzone nie będą, do czego
że się usilnym staraniem przyłożą WW.
Ichmć Panowie Officyerowie y Kompania Pułku
Ordynackiego przy oswiadczeniu serdeczney
chęci y estymacyi moiey upewniam.

ACTUM

In Castro Inferiori Leopoliensi Feria Secunda post Festum Sanctæ Dorotheæ Virginis & Martiris proxima, Anno Dni 1754.

Ad officium & Acta Castren: Capitanealia Leopoliensia personaliter veniens Magnificus Martinus Lopuski Venator Terræ & Regens Castren: Drohicensis Obtulit Officio præsenti & ad acticandum porrexit Decretum Comitiale Regni, Respectu dispositionis Ordinationis Ostrogiensis in Comitijs Generalibus Regni prolatum, Typo Reimpressum tenoris sequentis.

JOANNES TERTIUS DEI GRATIA REX POLONIÆ. Magnus Dux Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czernichoviæq.

Significamus præsentibus literis nostris quorum interest universis & singulis contineri in Libro Decretorum Cancellariatus, & Vice-Cancellariatus Regni Decretum Comitiale infra scriptum. Cujus tenor sequitur, estq talis: JOANNES CASIMIRUS DEI Gratia REX Poloniæ &c: Significamus &c: Citatum fuisse ad nos & Conventum Regni Generalem literis citationis Nostræ Generosum ALEXANDRUM Ducem in Ostrog & Zastaw de Causa infra scripta, ad instantiam Generosi instigatoris Regni ex Delatione Magnificorum Ducum Militarium atq Thesaurarij Regni Agentium Actorem.

Jezeli ten cały Dekret non alio motivo stanął, ale szczerze prosecuta causa o Szeset Ludzi, to z tego punktu elicitur to: że Rzeczpospolita wojowała pod ten czas z mocną potencyą, y była w wielkiey potrzebie Woyska. Prawo Ordynacyi zdawało się czasze praestować vigorem suum, bo żył directus Successor Masculus Alexander Zastawski którego oprócz Ordynacyi obligowały trzy Konstitucye do dawania Ludzi, on przeciwko temu wszystkiemu zgrzeszył, a przecie ani Rzeczpospolita karała mu dobra zajeżdżać, ani Hetmani, (: choć niebyli czasze na ten czas taką iak teraz obowiązani przysięgą:) nie gwałtownie niezajęli, ale dederunt Instygatorowi Koronnemu y popierali sprawę. Teraz zaś prawo Ordynacyi y przez Recess Seymowy inwalidowane, y przez naturalną lat Osmdziesiąt Sukcessyą zerwane, y Rzeczpospolita Woyny nie ma, y sześciuset Ludzi niebroni, ale zawsze choć w pokoju na każde usługę dawali y daią y dawać obowiązali się y Hetmani aby na żadne zajazdy w żadnych pretensyach Ludzi komputowych niedawali, dostateczną obowiązani przysięgą, a przecież Dubno w jakiey si pretensyi, owszem bez pretensyi gwałtownie zajechano.

Qui ipsum cum assistentia Magnificorum Ductorum inhærendo Ordinationi olim Illustris & Magnifici Janussij Ducis in Ostrog, Comitis in Tarnow, Castellani Cracoviensis Proavi & Antecessoris ejusdem citavit pro eo. Quia ille existens Ordinatus Successor bonorum prædicti olim Magnifici Castellani Cracoviensis Conditioni in eadem Ordinatione expressæ sic sonanti: (: Tenebitur insuper futurus Hæres & Successor præsentibusq obligatur pro quolibet urgenti necessitate Reipublicæ contra Tartaros, Turcasq & alios id genus Christiani Nominis Hostes Trecentos Equites, totidemq pedites idoneos sumptibus proprijs vel ipsemet in Persona sui vel suum locum tenentem Virum strenuum idoneum & rei Militaris peritum expedire, ducere exercituiq Reipublicæ adjungere:) contravenit in eo: Quod idem Citatus, prout Anterioribus pluribus, ita & novissimæ Expeditioni nostræ contra Moschos Hostibus Christiani Nominis nimirum Astrahanensibus Casanensibus & alijs subnixos, Trecentos Equites, & totidem Pedites, cum Persona Nostra Regia non expedivit, ob idq conducendi aliam Turmam Militum in eorum locum ac exinde damni Thesauro Reipublicæ ansam & occasionem præbuit, ad videndum itaq et audiendum ipsum, ad responsionem damnorum Reipublicæ pro sexcentis Militibus erogatorum in instanti faciendam stringi, & nihilominus Milites suprascriptos contra Hostem præfatum, & ipsius subsidiarios expediri decerni, pœnam amissionis Bonorum Ordinatorum seu aliam de jure competentem interponi, idq quod juris est statui Citatione ipsa de præmissis latiore.

In modernis itaq Comitijs Regni Generalibus terminoq ex præinserta Citatione Arresto & additione Patroni Legitime ad præsens proveniente & successive continuato: Partibus supra nominatis Actorea personaliter, Citata vero per Magnificum Stanislaum Bieniewski Palatinum Generalem Czernichoviensem uti tutorem suum coram nobis & præsenti Conventu Regni Generali comparentem, eumq terminum attentantem & in Controversias suas jure mediante interse descendentem: & Actorea

quidem

Quidem parte personalem Comparationem Generosi citati uti munere nuntij Terræ Milnicensis in nuperrimis Regni comitiis functi, ideo jus plenæ ætatis consecuti, seu plenipotentiæ ipsius tanquam in causa questionis Hæreditariæ Bonorum productionem urgente Porro Magnifico Palatino. Tutoriam Personæ & bonis citati in minorennitate existentis ad annos ætatis ipsius nimirum hinc ad triennium deberi remonstrante, munus autem nuntij terrestris non ætati sed generi & Nomini ejusdem Generosi Citati Pupilli Sui a Conventu Terræ Mielnicensis favorabiliter pro Tyrocinio cognoscendarum potius quam tractandorum negotiorum Reipublicæ delatum Juri Tutoriæ & rei privatæ ejusdem pupilli minime præjudicasse deducente, Nos cum Senatoribus et Consiliarijs Regni ad præsentem Conventum congregatis lateri nostro assidentibus post partium controversias Ius Tutorium Personæ et bonis Generosi Citati Minorennis ad annos abhinc tres inclusive Tutoribus suis deberi adinvenimus: Legalitateq ejusdem tutoriæ per id tempus declarata. Præfatum Magnificum Palatinum Ciernichowiensem uti unum ex Tutoribus ad defensionem Causæ præsentis admissum et eandem partibus prosequi mandamus. In cujus prosecutione Partibus ijsdem de exceptione tenuioris Conditionis præsentis bonorum Ordinatorum in instrumento Ordinationis apposita disceptantibus. & actorea quidem meliorem ipsorum Conditionem per tantum ab expeditionibus Bellicis interstitium asserente, Citata vero ad publicam eorundem defsdationis notitiam provocante & nihilominus continuum Peditatus Præsidiarij in Fortalitio Dubnensi uti propugnaculo Reipublicæ sumptibus suis loco expeditionis conservationem deducente. Nos cum præfatis Senatoribus & Consiliarijs Regni Lateri nostro assidentibus exceptis partium controversijs allegationibusq & defensis eisdemq probe discussis, primo ea in causa deliberavimus. ac tandem expediendam præhabitam deliberationem nostram eoq attento. Quoniam præsidium Fortalitij Dubnensis Securitati Reipublicæ opportunum & necessarium est, ideo quantum attinet Peditatum in Ordinatione expressum, Generosum Citatum ab expeditione ipsius ad castra pro annis retroactis & infuturum duntaxat ad pacatiora Terrarum Ukrainensium tempora eliberandum esse duximus, prout quidem eliberamus, ita tamen et cum eadem conditione ut Generosus Citatus (: & eo in minorennitate existente:) Tutores ipsius in Fortalitio præfato Dubnensi præsidium Sufficiens & idoneum ad tempora suprascripta continuo foveant & conservent attendantq ne aliquid ex defectu præsidij ejusdem Respublica detrimenti. Quantum vero attinet trecentos Equites, respectu eorum quoq habita relatione conditionis temporum in Ordinatione ad quam agitur exceptæ, & præcustoditæ Generosum Citatum pro annis præteritis ab impetitione præsenti liberum & absolutum facimus & pronuntiamus. Nihilominus quoniam Auditio Nostro Comitiali expositum est præter Bona ad mensam ordinati Hæredis pertinentia certos milites seu famulos alia bona seorsiva & particularia per Illustrem Magnificum Ianussium Ducem in Ostrog Castellanum Cracoviensem specialibus privilegijs cum onere servitij tam ipsimet Ordinato Hæredi quam Reipublicæ præstandi tenere & possidere. Ideo decernimus quatenus idem Generosus citatus, & eo in minorennitate supra determinata existente, Tutores ipsius milites præfatos seu famulos possessione uniuscunq competenti & servitio hujusmodi idoneos pro qualibet urgente necessitate Reipublicæ contra Tartaros Turcasq & alios id genus Christiani Nominis Hostes per locum tenentem Citati, virum strenuum, idoneum & rei militaris peritum ad castra mittant, & expediant, eosdemq Exercitui Reipublicæ & Disciplinæ Militari adjungant atq ad præmissa exequenda, non obstantibus quibusvis eorundem Militum seu famulorum oppositionibus vigore Iuris Hæreditarij & Iurisdictionis Generosi Citati adigant. Porro refragarios & inobedientes si aliqui reperti fuerint juxta præscriptum Ordinationis judicent, Bonis amoveant, & in locum contumatium alios substituant ac servitium præfatum pro quantitate et qualitate Bonorum in ordinem debitum reducant, nec præsenti Decreto contraveniant Sub pœnis in eadem Ordinatione descriptis præsentibus inter

positis

positis per Generosum instigatorem Regni vindicandis.

Insuper Ordinationem recensitam in omnibus punctis & clausulis illibatam conservari & feliciori Reipublicae tempore Bonis nimirum Generosi Citati de manu Hostium recuperatis & ad primam conditionem reductis eundem Generosum Citatum ad integram Militiae tam Equestris quam pedestris expeditionem juxta praescriptum Ordinationis obligatum esse volumus & declaramus praesentis Decreti nostri Comitialis vigore. In cujus fidem praesentes Sigillo Regni communiri jussimus. Actum Varsaviae in Conventu Regni Generali Feria Quarta post Festa Solemnia Sacri Paschatis Gloriosissimae Resurrectionis Xsti Domini proxima, anno ejusdem Millesimo Sexcentesimo sexagesimo septimo. Regnorum nostrorum Poloniae & Sveciae vigesimo Anno. Relatio Reverendissimi Domini Andreae Olszowski Episcopi Culmensis & Pomesaniae Vicecancellarij Regni. Quod quidem supra scriptum Decretum Nos ex eodem libro fideliter de verbo ad verbum depromptum parti postulanti extradi permisimus. In cujus Rei fidem praesentibus sigillum Regni est appressum. Datum Varsaviae Feria Tertia post Dominicam Judica Quadragesimalem proxima, die scilicet decima Mensis Aprilis Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Nonagesimo sexto. Regni vero Nostri vigesimo secundo Anno.

Z tego Punktu y całego Dekretu przez Kombinacyją rzeczy jaśnie widzieć można wyraźną wolą Rzeczypospolitey, że tey Ordinacyi approbować niechciała y Sąd Seymowy nie approbował choć się wtenczas Opiekunowie o approbatę starali. A naypierwiey że Sąd Seymowy nie approbował tey Ordinacyi są racyje te:

Pierwsza że jako każda tak y Seymowych Sądów naywyższa Jurisdykcyja ma sobie opisane przez Prawo, jakiego rodzaju Sprawy sądzić powinna to iest: causas mere criminales, Remissy na Seym poczynione, jako uczą wyraźne Konstytucye Anno 1578. Fol: 328 tit: Co sądzić maią. 1607. Fol. 836. tit: o Sądach, y znowu Fol. 840. tit: o Remissach Trybunalskich na Seym. 1641. Fol: 7. tit: o Porządku Sądzenia Spraw Seymowych y inne tit. Referendarz tit. Sprawy Konstytucye. A zatym niemogł sobie Sąd Seymowy przywłaszczać Decyzyi tego, co, żeby decydował Prawo mu niepozwoliło.

Druga. Sprawa każda z istoty swoiey zawiera w sobie cudzą krzywdę y przestępstwo Sprawiedliwości oraz Prawa, a zatym Materyją Kary, y potrzebuie Aktora y winnego pewnego. Ordynacyja że niebyła approbowana choćby przyznać że to było krzywdą dla Alexandra Zasławskiego; ale tey krzywdzie niemogłby nikt bydź winien chyba sama Rzeczpospolita; że tey ordynacyi nie approbowała: A zatym Zasławski musiałby mieć sprawę na Sądach Seymowych z Rzecząpospolitą. A czy mogłaby Rzeczpospolita Jurium Domina podpadać pod Decyzyją jakiego sądu.

Trzecia. Sąd żaden (: a naybardziey Seymowy który zawsze wszystkie Stron Obudwóch obszernie wypisuie Kontrowersyje :) rzeczy niedecyduie tylko to: o co są termina, illacye y Kontrowersye Stron: Pozwał Instygator Koronny o niemały Excess Alexandra Zasławskiego że wtaki ciężkiey z Rossyiską potencyją Woynie niedał posiłków Oyczyznie, które dać był powinien. Pozwał o szkody które Rzeczpospolita poniosła z tey okazyi, innych Ludzi naymuiąc; ale niepozwał o approbatę Ordynacyi, bo ani był Competens Actor do pozwania, ani miał competens Forum do Sądzenia: Konkludował na Zasławskiego aby mu Sąd Seymowy kazał nadgrodzić szkody Rzeczypospolitey, aby Sześćset Ludzi wyprawować nakazał; oraz aby go oddalił za kontrowersyją Prawu od Dóbr Ordynowanych (: jako ucy wyraża Meduluta tegoż Dekretu:) ale approbacyi Ordynacyi niekonkludował, która approbacyja niemogłaby być nigdy karą na Zasławskiego, ale owszem wielką łaską assekuruiącą stateczności tak wielkiey Fortuny dla Domu Jego. Sam też Xiążę Zasławski niemogł mieć Aktoratu przeciwko Instygatorowi o Approbacyją Ordynacyi, owszem zdaie że żadnego niemiał porwy, bo się tylko na Aktorat Instygatora o Sześćset Ludzi exkuzował. Która exkuza Jego w tym że Dekrecie wyrażona; Czy możże Sąd Seymowy (: choćby co rzecz niepodobna miał władzą o tym Sądzenia :) ultra terminos, Controversias et illationes Stron obudwóch tak wielką rzecz, ale nie żadną sprawę approbacyją Ordynacyi decydować.

Czwarta. Ten sam Seym podczas którego ten dekret Seymowy stawał, nie zerwany, ale doszedł, y na nim wypadła Konstitucyja pozwalaiąca grunta na przedać dla JMci Pana Denhoffa. Tego zas kto niewidzi że mnieysza cześć bez porownania Materia upewnienie Gruntu dla Denhoffa Syna oyczyzny, jak upewnienie tak wielkiey Fortuny Ostrogskiey dla exotyczney Matty, które u

pewnienie w

upewnienie byłoby przez approbatę tey Ordynacyi. Czy mogłaż Rzeczpospolita tak
małą rzecz o grunt dla Denhoffa in omnis Ordinibus completis sama decyduią
ca, tak wielką rzecz o całe Ostrogskie Dobra dla Malty odestać na Sądy po decyzyi?
ile sama Aktualnie natenczas Seymuiąca. Zkąd niemożna tłomaczyć tego Dekre
tu za approbatę całey in genere Ordynacyi, ale tylko rozumieć należy, że ten
Dekret approbawał Punkta Ordynacyi te wszystkie, które się ściągaią do ubespie
czenia sześćset Ludzi dla Rzeczypospolitey naznaczonych, co y sam wciąż
następuiący contextus tego Dekretu mieć chce, kiedy Alexandra Zasławskiego
tylko ote sześćset Ludzi, aby ich napotym dawał upomina, a o inszych wto
rzonych na niego obowiązkach Ordynacyi, y wzmianki niczyni.

Zaczas tak Dekretu Seymowego sentencyja tak poniekąd dwoiście napisa
na, zrobiło to studium Opiekunow Xiążęcia Alexandra Zasławskiego, ktory
niemogąc pozyskać otwarcie od Stanow Rzeczypospolitey Approbaty na Or
dynacyią, jak mogli tak ią utwierdzić się starali. Sekret zaś starania tego
odkrywa Konstytucyja 1667. w tenczas kiedy y ten sam Dekret Seymowy
nastąpiona, ktorą się tu de tenore kładzie.

Pozwolenie Rezygnacyi niżey Opisaney

Za zgodą wszech Stanow pozwalamy Wielmożnym Janowi z Sobieszyna Sobieskiemu
Marszałkowi Wielkiemu y Hetmanowi Koronnemu, Stanisławowi Jabłonowskie
mu Ruskiemu, Stanisławowi Kazimierzowi Bieniewskiemu Czerniechowskiemu
Wojewodom, Wielmożnego Alexandra Janusza Xiążęcia Ostrogskiego y Zasław
skiego Hrabi na Tarnowie Opiekunom, rezygnować jure perpetuo Terrestri
Grunt pewny Ordynacyi podległy z Poddanemi tegoż Wielmożnego Xiążęcia Ostrog
skiego y Zasławskiego Dziedziczny Urodzonemu Theodorowi Denhoffowi
Podkomorzemu Koronnemu: toiest Grunt za Pałacem Naszym w Warszawie,
za słuszną za ten Grunt Rekompensę, która Rezygnacyja jak przedko będzie
uczyniona in toto onę praesenti lege approbujemy, niederoguiąc nic Kommis
syi y rozgraniczeniu miedzy Gruntami y Struktarami Pałacu Naszego
y Gruntami pomienionego Xiążęcia de Data Sabbati in Vigilia Festi Sancti
Jacobi Apostoli Anni 1661. uczynionemu, ktorą Kommissyją y rozgrani
czenie także pozwolenie przedaży consensu omnium accedente in omnibus clau
sulis et paragraphis approbuiemy.

Z Tey Konstytucyi rzecz widoczna, że Jan Sobieski Wuy Rodzony Alexandra
Zasławskiego był naturalnym y pierwszym nad inszych, Jego Opiekunem: a
zatym ex munere opieki gerebat munus et personam Alexandra Zasław
skiego, natenczas małoletniego, incumbebat tedy ażeby był ten sam Jan Sobieski
jako Opiekun wyprawił te sześćset Ludzi na Obronę Rzeczypospolitey, y owszem
prawe ich, niemogł nikogo tylko sam siebie oskarżyć, a przeciez do sprawy prze
ciwko Zasławskiemu ote sześćset Ludzi on sam był Delatorem jako Hetman
Wielki Koronny, ponieważ ten Dekret Seymowy ad Delationem Hetmanow
stawał. Zkąd wynika prawda, że ten Dekret niedlatego wyrobiony aby
ubespieczyć sześćset Ludzi; bo te dość pewne za tremą dawnieyszemi Konsty
tucyjami były, lecz żeby był w takich, jak iest obietnych terminach napisany
ktore termina ustawą możnaby pociągnąć za approbacyją Ordynacyi. Ale
niewszystko to ten sam Dekret hoc fine następował, lecz y samaż Konstitu
cyja wyżey de tenore napisana na przedaż Gruntu pozwalaiąca; albowiem
Glinski pod Warszawą, z ktorych część na Pałac (teraz Imci Pana Kuchmistrza
Koronnego dziedziczny) Imci Panu Denhoffowi przedana, nazywaiące się te
raz Alexandryja, że się przedtym nazywały Glinski, iest to wyraźnie w ni
żey wyrażoney miedzy Xiężną Radziwiłłową a Xiężną Wiśniewiecką
medyacyi: że zaś te Glinski pod Prawo Ordynacyi niepodpadały, wszystko to
Janusz Ostrogski Fundator, ktory w swoiey Ordynacyi 1618. Wyrażaiąc wszyst
kie dobra, tak te, ktore chciał mieć Ordynackiemi jako y te ktore od Ordy
nackich excypował y wolne do Działu miedzy Sukcessorow zostawił, toż
Glinski miedzy wolnemi Dobrami do Działu y przedaży położył. Zatym
Oczywiście patet, że ta Konstitucyja niebyła potrzebna favore bespieczeń
stwa Denhoffa

stwa Denhoffa, ale raczey favore Ordynacyi iak Opiekunowie mimo wolą Rzeczypospolitey chcieli, y też swoie starania przedtym Rzeczpospolita pod różnemi pretextami ukrywali. Do tey że Konstytucyi (: do ktorey Bieniewski Woiewoda Czernichowski, także Opiekun Zasławskiego, był Deputatem ex Senatu :) musiała być ieszcze iakaś prywatna tranzakcyia spolnie pozwolenia Rezygnacyi napisana, dla ktorey na końcu tego pozwolenia Seymowego przyłaczona approbata, ktora też tusie znayduie. Tym bardziey niebyła potrzebna dla Denhoffa y druga Konstytucyia Anni 1673. Approbuiąca uczyniona Denhoffowi Donacyią. Niebyła mowię potrzebna z dwoch przyczyn, raz z tey przyczyny co y pierwsza, drugi raz że pierwsza konstitucyia nietylko pozwoliła na przedaż Płacu, ale zaraz y Donacyią ktora miała nastąpić in futurum, approbowała. Z czego wszystkiego wyraznie patet że Rzeczpospolita nigdy niechciała approbować tey Ordynacyi, bo approbatę iey wyraznieyby była napisała tak, iak na Ordynacyią Zamoyską, Myszkowską y Ostrogską, ale nie pod takiemi iakiemi pretextami. Idzie zatym iezeli natenczas Jan Sobieski Hetman Wielki Koronny, tak wysokiemi w Oyczyznie zaszczycony zasługami (: ktore Rzeczpospolita, nic droższego niemaiąc, Krolewską mu nadgrodziła Koroną :) dla siestrzenca swego natenczas młodego, choć nadzieia Sukcessorow zasłaniała od boiazni, azeby sie prawo Kawalerom Maltanskim otworzyć do tych Dobr miało, a przecież niemogł wyrobić approbaty ktorey divinante mente ostrożna Rzeczpospolita niepozwoliła, ktoż sie teraz może naturalnie spodziewać, azeby rzeczpospolita widząc oczywiście, iż po skonczonym na Alexandrze Zasławskim Płci męskiey Potomstwie, samym tylko denegowaniem approbaty tey Ordynacyi, zamknięte do niey Kawalerom Maltanskim wrota, kiedyż kolwiek przy Rezolucyi Recessu swoiego otwierać ie miała.

Teraz wszystkie wiekopomney pamięci Nayiaśnieyszego JANA TRZECIEGO starania, że dobra erga Publicum intencyia, bo w nadzieie spodziewanych Sukcessorow od Siestrzenca swego czynione były, probuią to następuiące Actus Jego, ponieważ zaraz po bezpotomnym zeyściu Alexandra Zasławskiego sprawdziwszy ku Oyczyznie miłości nagradzaiąc pokarana in parte wyżey wyrażonym swoim staraniem Kawalerom Maltanskim do Dobr Ostrogskich drogę tenże Nayiaśnieyszy JAN Krol, Kommissarow wielkich ex Senatu & Equestri Ordine Ludzi, do ułatwienia Kontrowersyi między Katarzyną Sobieską naypierw Xiężną Zasławską, a w ten czas Xiężnę Radziwiłła Zoną Matką y Teofilą Zasławską natenczas Xiężnę Wiśniowiecką Corką naznaczywszy, y przez naznaczonych tychże Kommissarzow, za Srodkuiącą Kombinacyią w Warszawie Roku 1674 pod swoią powagą spisaną y w Aktach Metryki Koronney oblatowaną też dobra Ostrogskie zastąpił od Ordynackiego prawa, ktore iuż natenczas samey tylko faworyzowało Matce, y przywrocił ie do prawa naturalney Sukcessyi, oddawszy część tych Dobr pod prawo Dożywotnie Xiężnie Radziwiłłowey Matce; Dubno zaś Ostrog y inne Dobra w naturalne Dziedzictwo Xiężnie Wiśniowieckiey Corce, Lubo zaś ten y tak wielki dzielnością y roztropnością Monarcha takowo (: upewniwszy tylko in perpetuum sześćset Ludzi z tych Dobr dla Oyczyzny :) favore tey że Oyczyzny mogł ią ubespieczyć od wszelkiey kiedykolwiek Religii Maltanskiey o te Dobra pretensyi przez skassowanie tey Ordynacyi, iako zawartemu Traktatowi Kartowickiemu y w tamtemu pozwoleniu swemu przeciwney, przecież z Miłości ku Krwi swoiey, od ktorey niechciał aby te Dobra częściami odpadać mogły, samym tylko 1677. Seymowym recessem prawo natury swoiey Siestrzenicy ubespieczył.

Przysięga Hetmanow z Konstitucyi 1717. wyięta.

Ja N.N. Przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu iż Nayjaśnieyszemu Kró-
lowi JMci y Rzeczypospolitey wierny będę, y prawem Circumskrypcyi przez Trak-
tat Warszawski między J.K.M. y Stanami Rzeczypospolitey skonkludowany
postanowioney, Urzędu mego tyczącym się we wszystkich punktach y klauzulach
dosyć uczynię. Nad Woyskiem mnie powierzonym wiernie zwierzchności za-
chowam, ani go cięższemi nad słuszność niewygodami y pracami prywatne
mi pożytkowi memu służącemi nieobciążę, ani wyniszczę, ale go tylko na zno-
sie nayazdow Nieprzyiacielskich wewnętrznych y zewnętrznych zażywać będę.
Granice Koronne według możności ubespieczać, y one wszystkie pro dignitate & se-
curitate J.K.M. y Rzeczypospolitey ile zmogę bronić będę. a ieżeliby (: co niech Pan
BOG oddali :) w Koronie y W.X. Litt. rozruchy wewnętrzne wszczęły się, kiedy
do żadney strony między sobą przeciwney nieprzystanę, ale samey Rzeczypospo-
litey assystować będę, żadney Korrespondencyi z Postronnemi Panami ku Pożyt-
kowi swemu J.K.M. y Rzeczypospolitey szkodliwych trzymać ani od tych-
że Panow postronnych żadney dependencyi mieć niebędę. A pod czas Elek-
cyi Królow Woysko y mnie samego, excluso omni praetextu, przy Gra-
nicach zatrzymam; ani teyże Elekcyi żadnym sposobem przeszkadzać
y do żadnych Fakcyi mieszać się niebędę, ale samey szczegulney ziedno-
czoney Rzeczypospolitey woli wypełnię, y aby wypełnione były sta-
rać się oto będę. Elekcyi także Marszałkow y Deputatow Trybunalskich
y innych Ziemskich Urzędnikow, tudzież Seymikow po Województ-
wach, Ziemiach, y Powiatach, w Koronie y W.X. Litt: Woyskową assy-
stencyą privato studio niepsuć y onym przeszkadzać y szkod żadnych
Obywatelom Koronnym y W.X. Litt. czynić niebędę, y aby ich Woysko Rze-
czypospolitey pod władzą moią zostaiące onym że nieczyniło wszelkim
sposobem zabiegać temu będę. Od Kontrybucyi do zapłacenia na całe
Królestwo załoźonych, Dobr moich niewyłączę, okupow żadnych albo
Honoraria od nikogo brać niebędę y aby ich woysko J.K.Mci y Rze-
czypospolitey niewyciągało, starania oto dołożę. Na odbierania Dobr wszel-
kich tak Urzędowne y prawne za Dekretami iakich kolwiek Sądow albo
Kondemnatami alias na Pojazdy, jakoteż za pretensyami alias na Zajazdy
Assystencyi Woyskowey nikomu nieprzydam y Żołnierzow którzyby się w to
mieszali Kryminalnie karać będę, tym którzy są prawem przekonani
in Criminalibus & Civilibus protekcyi y Assystencyi Żołnierskiey ani żad-
ney pomocy niedam, y Żołnierzow swywolnie się w takie rzeczy bez Ordy-
nansu mego mieszaiących surowie karać będę. A Officierow Dyssy-
dentow z krzywdą Katolikow, aby tyle się w Woysku ile Katolikow
nieznaydowało, słuszne dam na to baczenie y z Królem J.Mcią o
to Conveniam.

Tak mi Panie BOŻE dopomoż.

Actum in Castro Inferiori Leopoliensi, Feria quarta ante Festum Sanctæ Pri-
schæ Virginis et Martiris proxima, Anno Dñi Millesimo Septingentesimo Quinqua-
gesimo Quarto. ad Officium, et acta præsentia Castrensia, Capitanealia Leopoliensia
veniens Personaliter Generosus Joannes Zabłocki Obtulit Officio præsenti et ad acticandum porrexit, Extractum Oblatæ Instrumenti, ab Illustrissimo Duce Sanguszko
Mareschalco Curiæ Magni Ducatus Lithvaniæ, ad Illustres et Magnificos Possessores,
Commissarios, Œconomos Ordinationis Ostrogianæ emanati, ad actaq Castrensia,
Cremenecensia per oblatum porrecti ex ijsdem Actis Authentice depromptum. Te-
noris ejusmodi. Wypis z Xiąg Grodzkich Krzemienieckich Roku Tysiąc Sied-
set pięćdziesiątego Trzeciego Miesiąca Decembris Trydziestego pierwszego=
Dnia. Przed Urzędem y Aktami niniejszemi Grodzkiemi Krzemienieckiemi
y przedemną Antonim Michałem Cecieniowskim Łowczym Ciechanowskim
Namiestnikiem Burgrabstwa Krzemienieckiego Comparens Personaliter. Wielmo-
żny Jmć Pan Michał Drwiecki ten Instrument od Jaśnie Oświeconego Xiążęcia
Jmći Janusza Alexandra Lubartowicza Sanguszka Marszałka Nadwornego W. X.
Litt. do Wielm. Ich Mćiów PP. Possessorow, Kommissarzow, Ekonomow, y Gubernato-
row in ordine reproducendorum Jurium libere admittendæ Possessionis wydanego, y
Ręką własną tegoż Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Jmći przy pieczęci onegoż na
laku czerwonym przyciśnioney, podpisanego, ad acta præsentia Castrensia
Capitanealia Cremenecensia per Oblatam podał Tenoris sequentis: Janusz Ale-
xander na Białym Kowlu, Smolanach, Kałowie, Zasławiu y Ostrogu Xiążę Lu-
bartowicz Sanguszko. Hrabia na Wiśniczu, Jarosławiu, y Tarnowie, Marsza-
łek Nadworny W. X. Litt., Orderu Białego Orła Kawaler. Wiadomo czynię
komu o tym wiedzieć będzie należało mianowicie zaś J. O. J. W. Wielmożnym
Ich Mćiów PP. Dobr niżey wyrażonych quovis juris titulo Possessorom, niemniey
Kommissarzom, Ekonomom, Gubernatorom, Administratorom, y innym tych-
że Dobr Dyspozytorom do wiadomości podaię, iż taki przez Kontrakt Resignatio-
nis de acta ejus w Kaltarzowy Dnia Siódmego Grudnia Roku Teraźnieyszego Ty-
siąc Siedemset Pięćdziesiątego Trzeciego spisany, jakoteż y przez donacyą in for-
ma Juris plenissima w Grodzie Sandomirskim Sabbatho post Festum S. Luciæ
Virginis et Martiris przezemnie zeznaną, Dobra ~~moie~~ Dziedziczne po nie-
gdyś Jaśnie Oświeconey Xiężnie Jeymći Maryi Annie z Lubomirskich, niegdy J.
O. Xiążęcia Jmći Pawła Karola Lubartowicza Sanguszka Marszałka W. X.
Litt. Oyca Mego intermedij voti Małżonce, a Matce moiey, na Mnie jure Na-
turæ spadli, toiest: Miasto Konstantynow z Przedmieściami y Wsie nazwane Sta-
ryki, Nowiki, Hrehorowka, alias Hrehorowce, Swinna, Jerzimowka, Lozowa
Bałkaie wielkie, Ihnatki, Samczynce, Nowosiołce, Niemierzynce, Pchorysta
druga, Harbuzyna, Mitkowce, alias Mikołajce, w Possessyi Jmći Pana Bresław-
skiego Papkowce, Szachowce, Krasnosiełka, Berehiele, Derbacze, Lozo-
wa Bałkaie, Samczyki w Possessyi Jmći Pana Chocickiego, Berehiele Hrycenko-
worodki, Kruhliki, Zereblii wielkie, Zereblii małe, Rudkowce, Peniki
Hryszkowce, Powierzbowce, Jachowce, Radkowszczyzna, Werbowodynce, do
tegoż Miasta należące w Województwie Wołyńskim a Powiecie Krzemie-
nieckim leżące J. O. Xiążętom Ich Mćiów Augustowi Alexandrowi na Kle-
waniu y Żukowie, y Maryi Zofij na Granowie y Szkłowie Hrabiny
z Sieniawskich Czartoryskim Wojewodom, Generałom Ziem Ruskich, y
Podolskich Kamienieckim, Latyczowskim, Kałuskim etc Starostom,
y J. O. Xiążęciu Jmći Stanisławowi Hrabi na Wiśniczu y Łańcucie Lu-
bomirskiemu Strażnikowi Wielkiemu Koronnemu cum omnibus attinen-
tijs et pertinentijs universis rezygnowawszy jako vigore pomienionego
Kontraktu Resignationis, y donacyi przezemnie uczynioney, Intromissyi
wolney we Dobra wyżey wyrażone pomienionym J. O. Xiążętom Ichmćiom
Czartoryskim Wojewodom y Generałom Ziem Ruskich, y J. O. Xiążęciu
Jmći Lubomirskiemu Strażnikowi Wielkiemu Koronnemu ex nunc do-
puszczam, tak gdy na Gruncie Officiose przez woźnego y dwoch Szlachty
affektowana będzie bronić nie będą, y owszem Ichmćiom PP. Kommissa-

rzom

riom, Gubernatorom y Innym quovis Titulo Dysporytorom Dobr tych ktore w moiey własney possessyi zostaią będącym praecommitto, y zalecam, ażeby pomienioną Intromissyą y iey w Dobrach rzeczonych obwołanie libere dopuścili, y J. O. zas. J. W. Ich Mciów PP. Possessorow Dobr rzeczonych za prawem jakim kolwiek czyli odemnie samego, czyli od Jaśnie Oświeconych Antecessorow moich danemi Zostaiących, aby pomienioney Intromissyi ullo modo niesprzeciwiali się y owszem one dobrowolnie admittant, y Prawa swoie jakie tylko do Pomienionych Dobr (: vigore ktorych Possessiom insistunt :) maią tymże J. O. Xiążętom Ich Mciom Woiewodom y Generałom Ziem Ruskich, y J. O. Xiążęciu Jmci Strażnikowi Wielkiemu Koronnemu teraznieyszym Dobr wyrażonych wyżey Dziedicom za pierwszą Requizycją onych in Originalibus reproducant, przy wyrażeniu powolnych chęci moich, y uniżenia obliguię. y Na to dla lepszey Wagi y pewności Ręką moią własną przy przyłożeniu zwykłey pieczęci podpisuię. Datt. w Sandomirzu Die Decimaquinta Decembris Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Tertio Anno. Ktorey oblaty Instrumentu podpis Ręki przypieczęci na Laku Czerwonym przyciśnioney takowy: Janusz Xiąże Sanguszko Marszałek Nadworny W. X. Litew. (: Locus Sigilli :) a tak ta oblata Instrumentu za podaniem y prozbą Jmci offerenta, a za moim Urzędowym przyięciem wszystka de Verbo ad verbum do xiąg ninieyszych Grodzkich Krzemienieckich iest ingrossowana, z ktorych y ten wypis pod pieczęcią Grodzką Krzemieniecką iest wydany, pisany w Krzemieńcu, Correxit Kanski, Locus Sigilli Castri illius. Lectum cum Actis per Wiśniowski, Reperitur in Actis, post cujus ingrossationem originale ejusdem exemplar Idem Generosus offerens rursus adse recepit, et de recepto sibiq restituto officium praesens quietavit. Ex Actt Crene Capitt Leopott Extradit. Lectt p Czaykowski

Przed Urzędem y Aktami ninieyszemi Grodzkiemi z przedemną Namiesnikiem Burgrabstwa y Xięgami ninieyszemi Grodzkiemi Comparens personaliter J.O. Xiąże Jmść Udalryk Radziwiłł Koniuszy W.W. X. Litt. Generał Lejtenant od kawaleryi Woysk W. X. Litewskieg. J. K. Mści stosuiąc się do widendy w tymże Grodzie per J. Felicianum Zychowski specialem J.O. Remanifestanta Plenipotentem D. octavâ Aprilis w Roku teraźnieyszym Tysiącznym Siedmsetnym Pięćdziesiątym czwartym Zapisaney defendendo cześć Honoru y znaczną w uszczerbku sławy J.W. Jmści Pana Jana Klemensa na Tykocinie Branickiego Woiewody Krakowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego wraz J.O. Xiążęcia Jmści Michała Radziwiłła Woiewody Wileńskiego Hetmana W.W. Xięztwa Litt. przy nich defendendo bonam famam Regimentarzow Generałow Officerow Rycerstwa Woyska utriusq. gentis et utriusq. Authoramenti, w złą sukienkę niesławy przez JWW. Manifestantow w Grodzie Łuckim D. 30 Martii ejusd. anni circumscriptivè diffamativè opisanych quam solennissimè Imieniem Wodzow Generałow, Regimentarzow officerow y całego Woyska Koronnego wraz y Littgo. Rycerstwa ia ko w aktualney służbie Rzeczypospolitey będący Generał, y iako syn Oyczyzny Remanifestatur, atq. reprotestatur, a zwłaszcza przeciwko J.W. Jmści Panu Stanisławowi Hrabi na Wyśniczu y Jarosławiu Lubomirskiemu Podstolemu Koronnemu, primum motorem laesivae circumscriptionis, wraz y przeciwko Grodowi Łuckiemu a zwłaszcza przeciwko WJmści Panu Celestynowi ze Szpanowa Czaplicowi Podczaszemu Kijowskiemu Podstarosciemu Grodzkiem u Łuckiemu oto iż contra praeceptam legem podczas swey susceptyj Roczkow Sądowych Grodzkich Łuckich ważył się laesivas circumscriptivas ad acta przyymować Manifestationes oto J.W. y J.O. Hetmani utriusq. gentis Tudzież woyska oboyga narodow Rycerstwo cum Remanifestanti deklaruią pro praemissis hanc laesionem per mandatum S. R. Mttis. in Foro Comitiali de rigore lege praescripta se jure vindicaturos fore. A zaś iterum iterumq. remanifestatur przeciwko Manifestuiącym się w Grodzie Łuckim, sub hac data Wielmożnym Jmść Panom Grodowym ad seorsivum manifestum ad manus Jmści Pana Jana Strzeluckiego Subdelegata uproszonego suscepty składaiącym zwłaszcza przeciwko Wielt. Jchmściom Panom Celestynowi Czaplicowi Podstarosciemu Łuckiemu Towarzyszowi w Woysku Koronnym Znaku Pancernego J.W. Jmści Pana Lubomirskiego Starosty Kazimierskiego Jozefowi na Rohozinie Rohozinskiemu Sędziemu Grodzkiemu Łuckiemu Pierwszemu Towarzyszowi w Woysku Koronnym Znaku Husarskiego J.O. Xcia Jmści Radziwiłła Woiewody Wileńskiego Hetmana Wielkiego Wielkieg. X. Littg. Michałowi Zdrojowi Majowskiemu Pisarzowi Grodzkiemu Łuckiemu Towarzyszowi Znaku Husarskiego J.W. Jmci Pana Woiewody Czerniechowskiego y przeciwko wyrażonemu Wielt. Jmści Panu Stanisławowi Lubomirskiemu Podstolemu Koronnemu y iego adherentow prywatne Conventicula niby do Rokoszu y spisku przeciwko Oyczyznie y woyskom Rzpltey podobne przez podpisy swego Manifesta czyniących y iakieś salwy wszelkich zdań wszelkie Sukcessa potomnie

ominiuiące

ominuiące składaiących: Zwłaszcza WWJchmościom Panow Stanisława Manieckiego Podstolego Wołyńskiego Antoniego Bożeńca Jełowickiego chorążego Nowogrodzkiego Michała Bożeńca Jełowickiego, Mikołaia Małyńskiego Starosty Krzemienieckiego Jozefa z Charleza Charlęskiego Miecznika Zytomirskiego, Jana Ochoty Perezyatkiewicza Miecznika Bracławskiego, tylesz nomine Wolskiego Mikołaia Lubienieckiego, Piotra Porzyńskiego Dominika Głoskowskiego Stanisława Jełowickiego Jozefa Sobkowskiego Stefana Wyriora Ignatowskiego Jozefa Glińskiego Wolskiego Jozefa Nowina Złotnickiego Jędrzeia Godlewskiego Adama Konopackiego Jozefa Konopackiego Benedykta Stępkowskiego Jana Mikulicza Woyciecha Jełowickiego Podkomorskiego Czarnackiego Antoniego Jaszewskiego Michała Lemnika Piotra Podgorskiego Konstantego Klimaszewskiego, Piotra Prądz Puhaszewskiego Jana Stochalskiego, Marcina Jaykowskiego BS. Mikulicza Michała Goszczyckiego Xawerego Pokoyskiego, M. Jankowskiego, Jozefa Poredowskiego Theodora Mirowskiego Piotra z Aleksantery Pokoyskiego Jozefa Rogalskiego Bartłomieia Danilewicza Czetwińskiego Marcina Narajowskiego Alexandra Smoka Szczepkowskiego Michała Złotnickiego Antoniego Rubiszewskiego, Woyciecha Olbrackiego, otoż przecipue JW. Jmć Pan Stanisław Lubomirski niedosyć naszym że bez konsensu Rzeczypospolitey smiał nabywać haereditario jure ordinacyi Ostrogskiey per Constitutionem Anno 1609 y tylo innych konstytucyi Dispositioni Rzpltey podlegaiące, ale też podczas sądow Grodzkich Łuckich d. 30 Martii w roku teraznieyszym 1754 przed Aktami Grodzkiemi Łuckiemi manifestuiąc się Titulum indebite acquisitum in competenter Dziedzica, miasta Dobr Dolna cum attinentiis sobie uzurpuie contra mentem legis per Constitutiones A. 1638 fol. 9 et anni 1673 fol. 28 ułaś y lex communis skąd pochodzi że wszystkie prawa Narodow iako flosculi legum wybierały indebiti usurpationem Tituli vetat, gdy wyraznie codex mowi lib: 7mi Titt. 32 lege 7. Jmproba sucepto firmum titulum Succedenti praestare nemo potest, unde ingredientem in vacuam possessionem alieni fundi Non consentiente actore qui Ejus rei Concedendae potestatem habuit Causam justam haereditatis adipisci non potuisse certum est ale transeat ten punkt usurpati tituli ad sessionas Woiewodztwo odsyłaiąc Manifestatione ale się przeciwko owym JO. Remanifestant Remanifestuie punktom. Ułaś y przeciwko JW. Manifestantowi y Jego w manifescie Łuckim laesive przeciwko JW. y JO. Hetmanow, Tudzież y przeciwko woysku oboyga Narodow żadnym potwarzaiącym ka lumniom ułaś y przeciwko niewinney wedze na JWW. Jchmościow Panow Regimentarza Komendanta Forteczy y całey party Wołyńskiey Woyska Koronnego w ordynacyi Ostrogskiey w Dubnie Ostrogu y koło Dubna lokowaney, że Dubno violento opanowali conatu ale naybardzey tym remanifestan

te potwarn zarzuty JW. Manifestanta, JW. refutowac niewinnosc
Wodzow, y Woysk defendowac prawnie y sprawiedliwie nie
omieszka, zwlaszcza iz z tego zarzutu przed zgromadzone
mi Stanami Wodzowie nasi sie zaspia krzywdy swoiey
y niezkazitelney o honoru lezy dochodzic ktorzy niezliczonemi
w Oyczyznie zaslugami y iako Veterani Patres Conscripti
w Senacie iak naypierwsze utrzymania praw swobod, y wol-
nosci naszey filary, iak Woyska ozdoby niezasluzyty pod
padac na tlocie zazdrosci piora, iak JW. Manifestant zarzuca
ze pretext niemiki naywyzszey prerogatywy y mniemanych praw
utrzymania uformowawszy bez koniecznosci prawney cum exti-
pensione jurisdictionum Rzeczy pospolitey. Fortece Dubno y
attynencye Manifestanta dziedziczne prawem dozywotniemu
Xsia Sanguszka rezerwowane zaiechali. Na tę pierwszą
lezyę tak odpowiadam JO. Remanifestant, że nie pretext ale od
wiekow Hetmani tę nadane maią prerogatywy ktorych
series od początku Hetmanow począwszy od pierwszego Hetma-
na Mikolaia Kamienieckiego Woiewody Krakowskiego to iest od
R. P. 1515 po dzisieyszą porę uprzywileiowaney prerogatywie pier
wszemi w Woysku Głowami iak ministros belli Rzecz pospolita
ucharakteryzowała y dotąd ich Charaktery zwie ktora Prero
gatywa iak iest w istocie konsyderacyi respektu uszanowania
godna, tak sie pretextem naywyzszosci nad rownoscią ani
rownosci z naywyzszoscią prywatnego sie sluka zamierzenie
ale equilibrium inter Majestatem et libertatem trzymaiąc
to co Charakter Hetmanski z ich władzy wymaga w swoim zay-
zeli dotąd zachowac y zachowuią obfoie. Więc nie iest Rzecz
Litosciwa Serce Panskie juz roziątrzac tę w kładaiąc inwekty
uy iz Hetmani rownosci z Panem dzieląc na rząd nowey Anarchi
zamierzaią czego nigdy Manifestant nie dowiedzie. Ani Rzecz
iest Braterska ni Chrzescianska tym nietetelnym zarzutem
podburzać niepokoy Domowy y zaciągac Fortun Slacheckich ruinę
przez wzburzenie Braci umawiaiąc swoym wybiegiem ze przez
Pretext naywyzszey Prerogatywy z rownosci Slacheckiego
klejnotu wypasc usiłuią z czego dadzą z siebie wywod. Nastę
puie punkt z Manifestu. Pretext mniemanych praw utrzy
mywania uformowawszy. Na tę drugą lezyę takowy iest
oswiadczenia podstawy Wodzow obrony tenor.
Funkcya urzędu Hetmanskiego wymaga bezpłatnie gromic
prawa do litery utrzymywac powinnosci prywatnych osob to
nieprzyganiac co trzy Stany zgodnie stanowią, to nie interpre
towac co wyraznosc y oczywistosc Praw woli, slepo podlegac kazę
Ale ze mniemany Juris-Dator Manifestanta nie mniemane ani
zmyslone konstytucyi A. 1609 Sancita sub pedibus conculcant

suis. więc tedy JW. Hetmani te wyraźne prawo utwierdzające ordyna-
cyą Ostrogską, sie zgtowy wykoncypowane utrzymuią, ale same wisto
ue in volumine Legum tylo konstytucyami inserowane iak clava
Ducalis munus deaże bronią, oraz iuż niegodziwą sprofanowa-
ne Donacyą ex palladoso wydzwignąć chcą baratro bo tak kon-
stytucya 1609 Fol. 895 sonat. Ordynacyą kasztelanowi Krako-
wskiemu, Xiązeciu Ostrogskiemu pozwalamy czynić y one do
Akt Lubelskich Trybunalskich, vel in alia quaevis iim per-
petuitatis habentia podać. Considerare trzeba ten sens iim per-
petuitatis; toć się mniemane podług zdania Manifestan-
ta utrzymuią prawo ale rzeczywiste: tak iż Epithetum
mniemane prawo bydź zarzutem y potwarzo Remanifest
uznaie. Następuie za tym punkt Manifestu: Bez
konwikcyi prawney processu zaiechali. Na ten zarzut
taka iest Remanifesta odpowiedź: Sognicya ordynacyi
iako żadney dyzkwizycyi de natura Bonorum nie podlega-
iąca tak ab omni foro excypować by się musiała, mające sy
to dla siebie Forum Sądow Seymowych, ale Trybunał ża-
dną miarą Foro adinvento circa transmutationem natury
ordinationis in bona haereditaria et circa cognitionem illam
resignationum sądzić by niemogł a to z przyczyny zaszłych
tylo konstytucyi seymowych per recessum do cognicyi Rze-
czy Pospolitey suspendowanych, co iuż Competit Publico,
a derogat iuri Civili. Gdzież tedy prawo miało bydź intento-
wane gdzie Proces miał bydź przewiedziony? Kiedy ie-
szcze Seym nie reassumowany? a zaś do konwikcyi
Xcia JMci ac si Fundatora, oraz y mniemanych Juris
kwizytorow. przelipie JW. Remanifestanta: ktoż ma swoy a-
ktorat wyprowadzać, quis Delator? niemogli partykular
nie ad instantiam sui pisać się Hetmani tylko z Rzeczą
Pospolitą od ktorey Jnstygator lub viceJnstygator którny
powinien bydź ex munere officii sui na Sądy Ceer
bitantiarum lub Seymowe wydać Mandat tak Juris
datori iako y Juriskwizytorom. Ze exuberita legum, prawo prze-
stępuią oboy Jnstigatores Regni odpowiadać powinni
że swoiey zaniedbywaią powinności, bezprawne actus processować
iako nay bardziey te co z kontemptem Praw y Jnnidy
key generalnych Stanow Rzeczy Pzltey przez dyzpen-
bracye ordynacyi Ostrogskiey zgorszenie swiatu krzy-
wdy Oyczyźnie przynosły y przynosz. Potym Respubli-
ca Mater Domina Jurium, neq ad actoratum neq ad reatum
cum suis subjectis pociągniona bydź mogąca, solo uni-
Deo tylko iest responsibilis nie komunikuiąc processem
mogła użyć swoiey władzy a to nad czym rządzić się y dyzponować
ma prawo. Z rąk marnotrawnych Jey synow odebrać quo-

cunq

any modo może a temu udzielić komu obaczy za rzecz przyzwo-
itą y sprawiedliwą, więc JW Hetmani chlubnie wiernych
sług y stróżów praw obowiązanymi się mieli potrzeby in
competenti convincere Foro bo to nie o partykularny Jch interess
chodziło ale Pani swojey restituerunt rem, a żeby przez kogo
wanie malâ fidei Possessora swoie oszczędził wyłknią pru-
denter postąpili, że ubieglі do onego y dowszelkiey przeto
obycząy zni fatalności więc z tego zarzutu ubi compe-
tiert Jusius się wywiodą JW. y JO. Hetmani. A zaś
pomieniony Remanifestant contra hunc calumnio sum
punctum dość Lute się remanifestuie. Następuie zatym
Punkt Manifestanta <u>cum vilipensione Jurisdictionum
Reip: zaiechali</u> Na tę obiekcyą oczywistey honoru lezyi
takowa Remanifestu iest defensa. Jako JW. JO. Hetma-
ni in sinu amoris Patriae wypielęgnowani nigdy y pomyślenie
tam altâ, quam subalterna Reip: et in Republica Subsellia
y Jch Juryzdykcye vilipendere nie zwykli nawet y Tribu-
nalia Custatensia tak in oppressionem wszelkich Jurisdy
kcyi, ktoby którykolwiek ważył one violare et evellere, tedy
adhibitâ militari copiâ, iako wierni straży prawach y
powadze tychże Juryzdykcyi żelani one do ostatniey
krwie kropli bronić y zastaniać od gwałtownych naiazdy
wości gotowi ale że interes ordynacyi y dobra ordynacyi
circa jus suum Principale zwłaszcza circa naturam juris
sui żadney kontrowersyi nie podpadały pod Juryzdykcyą
Terrestris Fori, zwłaszcza Trybunału Ziemstw y Grodów
podpadać niemogł Przeto JW JO. Hetmani nunc vili pendere
do Jurisdictiones Reip: zaiechali: Ale Jus distinctum
Reip: tuendo qua Custodes et Defensores Legum Prawu
y powinności swoiey zadosyć uczynili A przytym że
nie propria Authoritate JW Hetmani w Fortecy Dubnie
Woyska Koronnego lokowali Dragonią ale z kompulsu
Manifestuiących się Woiewództw y dopraszaiących się
oto uczynić musieli iak wyraźnie Woiewództwa Bracław
skiego circa finem okryslony dostatecznie Manifest zagrze-
wa Hetmanów, a żeby Dobra ordynacyi Ostrogskiey ad pristi
num raczyli reintegrare statum. przeto przeciwko Ma-
nifestanta uszczypliwemu honor szarpiącemu JW Wo-
dzów Punktowi. JO. Remanifestans prawnie się y stu-
sznie remanifestuie. Następuie zatym punkt Manife
stanta. <u>Fortecę Dubno zaiechali</u> Jako Garnizon Dubień
ski podtrzy opisaney ordynacyi J.O. Xcia S.P. Janusza
Ostrogskiego Kasztellana Krakowskiego pod kommendą

JW.

JW. Hetmanow Koronnych zawsze zostawał nawet y za possessyi mniemanego Fundatora JW. Manifestanta tak tedy Fortece Dubno nie własną Ordynata ale Rzeczypospolitey własną zaiechali. Co zaś Garnizon dawney kommendy X. JMci Sanguszka iakoby był w władzy Hetmańskiey podlegaiący, tak y teraz ten sam w teyże Fortecy się konserwuie Cum adminiculo wyższego wsparcia Woyska Koronnego. Gdyż XięJMć podług opisania ordynacyi w komplecie do nad sto ludzi nie trzymał, więc ad complementum podług woli Fundatora ordynacyi dwoma sta ludzmi z Regimentow JW. Hetman koronny do kompletował, poki tenże Garnizon nie do rekrutuie do swego kompletu y poki dyspozycya Rzeczy Pospolitey w trzech Stanach zgromadzonych nie zaydzie iak zechce temi w Garnizonie Dubieńskim teraz lokowanemi komputowemi dysponować ludzmi. Tym samym Forteca bydź dependuiąca od kommendy Hetmańskiey się wydała, kiedy a tempore instituta ordinationis sine intervallo Garnizon Dubieński chodził w komputcie Woyska Koronnego. Więc tedy Remanifest ważności zaiechania Fortecy Dubna obiaśnia. Następuie punkt Manifestu: Fortecę Dubno y attynencye Manifestanta dziedziczne zaiechali: na w JO. Remanifestans odpowiada iż iako Manifestant y inni z nim mniemani acsi Juris Successitorowie nie sprawiedliwie y nie prawnie nie czekaiąc konsensu Rzeczy Pltey oraz y Jey decyzyi Dobra Ordynackie nie dziedziczne ani pod dział podpadaiące do Dyspozycyi Rzpltey per Recessum in Constitutione Anni 1677 Fol. 40 suspendowaney u mniemanego niby Fundatora X[illegible] JMci Sanguszka Marszałka Nadwornego W. X. Littgo jure hæreditario nabyli, tak JW Hetman Koronny junctim z kolległo swoim JO. Xiem JMcią Hetmanem W. W. X. Littgo zapatruiąc się na nieczekanie konsensu do rezygnacyi donacyi od Rzpltey iako rem ipsam per abusum contrahentibus admissibilem nie mieli racyi y przyczyny czekać recessu pcyi seymu y dać się rozszerzać bezprawiu et abusui przeto z powinności officii clavæ Ducalis deoccupare Fortecę musiał y w attynencyach pobliższych Xięstwa Dubieńskiego ale nullo prætextu Juris za dziedziczne mianować się niemogących musiał JW. Hetman Koronny komputowe rozlokować szwadrony ale non involvendo się do intrat, dochodow ekonomiczneyi ani też żadney ekonomiki z rządu swego życ im ordynacsem obostrzaiąc y disciplinam militarem crabzy [illegible] zachować rozkazuiąc, a to od securitatem Dubieńskiego prawdziwie gdyż JW. Principaler manifestu Copias militares kozaków z pod [illegible] y Dobr swoich Ukraińskich Wołochow Dragonie formował swywolne kupy zaciągał odgrażał się rebelliter przeciwko Woyskom Rzpltey impugnare, Fortece attakować

krue

krew niewinną rozlewać hostiliter, uti rebelles z Rzeczą pospo
litą postępować, generalnie w Oyczyźnie zburzyć zamiesza
nie, tak dalece iż na tę impreze JW Manifestant pod
tużyn zaciągnął swe swywolnych kup zaciągi które
Mocarstwa swoie Mocarstwa swoie na Deokupacyę Konstantyno-
wa obrócił y gdyby nie większość Lit Rzpltey około Dubna y w
Dubnie lokowanych, y nie perswazya zacnych rozumnych Braci
swoich y Domu swego od tey niegodziwy nieodwiodła akcyi
to byłby zostałiną uiolencyą swoią wykonał impet. Więc złego
postępku JW. JO. Wodzowie justifikować się nie omieszkaią a zaś JO.
Remanifestans przeciwko tey dziedzictwa uzurpacyi y inwektywie
sprawiedliwie się remanifestuie. Następuie punkt czwarty Manifestu. __Atty-
nencye Manifestanta dziedziczne prawu dożywotniemu Xsiężnie Ławy ...
rezerwowane zadeklali.__ Na tę obiekcyę bezprawną taka iest Remanife-
stu explikacya. Wszystko lege publica vetitum est in jure vanare
ale prawo koronne mieć chce aby wszelkie donacye pewne uczynio
ne były bez naymnieyszey kondycyi, y bez naymnieyszy klauzuli
aktu rezerwacyi dożywocia oczywiście się bydź dowodzi kondycyą
y klauzulą, przeto y essentia sua tituli Donationis invalidat
atque annihilat. Więc słusznie uczynili JW. Hetmani że
deserta istiosis transactionibus bona ordinationis Ostrogiena
Ludźmi Rzpltey osadzili. A że się Manifestant odgraża
mem się publico ore werbalnym nadgtewszał pro reinductio
ne do Trybunału JO y JW. Wodzów pozwać do Trybunału.
Więc tedy takowy pozew ad incompetens Forum authoritatem
Ducalem parem authoritati Trybunału pociągaiące tak
iż ex vi Ducalis officii non tenentur, chyba coram plena Re-
spondere Republica. Jako byłby evocationi wydany, tak
tedy poenis pro evocatione juxta praescriptum legis irro
gandis ubi de jure venerit Manifestant. Licitum osobie
JW. JO. Wodzowie Forum Jurysdykcyi Seymowey lub esserbi
tantiarum pro praemisso przeciwko JW. Manifestantowi
reservant. Następuie Punkt Manifestu: __Że konstytu
cya woysku Litewskiemu w granice koronne wchodzić niepo
zwala lub poena criminali.__ Na tę obiekcyę takowa z Manifestu
justyfikacya. To pewna że prawo woysku Litt. w cichym
pokoiu zostaiącemu bez potrzeby wchodzić niepozwala. ale
gdyby woysko koronne przez większość Lit rebellizantów
na Oyczyznę porywaiących się, y zbuntowane woysko
koronne oppry mować chciał nie zabroniła żadnemi prawa
mi Rzplta woysku Litt woyska koronne sekundować gdyż
moderamen in culpatae tutelae iure naturae iest pozwolony
y ex debito innato służyć Rzpltey swey Pani ratować po
winni, iak iest przykład walecznych dzieł woyska Littgo
pod Cudnowem, Słobodyszczami, Beresteczkiem, Zbarażem,

Nakwaszą

Nakwaszy, Kilistowem, Zawichostem, Warszawą, w Opoykach Świę
tey Troycy Żerawnem, Korsuniu, Bukowinie, y Kowalewem, &c. Któ
kierunkiem na potwarz że JO Hetman WWXLitt. woysko pro Deoc
cupatione sprowadzał bo wtedy żadnego umyślnego ordynansu
na sprowadzenie woyska lub kommendy iakiey niebyło, tylko na
wartę, co dla powagi Hetmańskiey pro Custodia Jego bydź powinna
Impedimenti casu et necessitate do złączenia się z tą Kommendą na wartę
Kommendę u JW. Hetmana Koronnego będącą wysłano, która oby
dwoch Hetmanow na wartę destynowana Kommenda Fortecę
Dubno deoccupavit a żadnego iescze wyraźnego do kommend na
lokacyach stoiących nie wydawano na Ziazd Dubna ordynan
su przeto niesprawiedliwa na JO Hetmana WWXLitt. zarzut
dem iuramentu swego y konstytucyę same inwektywa
Znaydzie w wywiedzeniu się loco suo S. sprawiedliwości. A Zatym
następuie punkt Manifestu. Patet z Konstytucyi 1724. Prze
ciwko tak płonney Manifestu cytacyi, takowe iest Rema
nifestu objaśnienie. Coż podeyrzanego. kredytowi szczyrey par
cyalney przeciwney Oyczyźnie widzi się zarzut prawa takowego
zadawać które in rerum natura iescze się nie urodziło, ani
się we śnie myśli ludzkiey prezentować mogło. Cytacya Pra
wa wspierać się powinna in essentiali authoritate legis Scri
pta atq positivae. Przeto non ignorantiam JW. Manifestant hâc
ficta Constitutione validitatem validitatem prawa y utwierdzenia
wybiegow swoich probować poczyna, ale iezeli Manifestant pra
wdzie istotney velo zasłania oczy, tedy JO Remanifestant
tę odsłaniaiąc verum całey revelat Oyczyznie że a Consti
tutione Anni 1718 która za łaski JO Remanifestanta Ro
dzonego Dziada, Krzysztofa Zawiszy Starosty Mińskiego Kon
stytucyą A. 1717. in toto była approbowała aż do roku 1724
Konstytucyi za nieważną uznaiąc przeciwko oney Cytacyi
JO Remanifestant remanifestuie się. Następuie punkt iescze
Manifestu: Aże w gwałtownym całey Oyczyzny interessie
y za Dekretami na Kommissyę Toruńską bez pozwole
nia Seymowego woysk Hetmani ruszyć nie mogli. Na tę
potrzebną probacyę rzetelnie Remanifestu dowodzi się prawda że
do deokupacyi Fortecy Dubna tak gwałtowna y nagła była
potrzeba, iako y do ukarania zuchwałych profanującyh Religio, Torunczanow potrzebne było woysko które na
rzędow Szyigmenie y lubo generice biorąc termino urgens
na ow czas exigentia rei adaequata była iednak specifice su
mendo dat distinctio inadaequata a parte rei bo rebellio
Torunczanow potrzebowała Kommissyi a Kommissya nie mo
gła bydź tylko ~~musiała bydź~~ per resultatum Senatus Consilia

albo

ni za reskryptem Krolewskim albo przez limitę pro hac sola na ów
czas et nunquam practicanda vice ustabilitowaną; więc Termin nad
nie mogący bez Dekretu Kommissyi bydź do exekucyi przyprowa
dzony, Kommissya nie mogąca bydź bez Seymu naznaczona dla
tego za taką gwałtowną potrzebą limita nieskończonego in
Sfarragine obrad Seymu Kommissyą do Torunia naznaczyła y
na gardło Ludzi Bluźnierców Toruńskich rozkazała. Nało
ruszenie Woyska do Torunia resultato Senatus Consilii prze
commissum było. Już tedy urgencyę rei w teraźnieyszey
Konjunkturze oczywista iest disparitas bo tam de nego
tio chodziło jurisdictionis in Convictionem Perduellium a tu
de transgressione chodzi Legum nagle w swą Szlubę
wprawiona bydź powinna przez to non violant bena pure terrestria
ale satisfactione omnino cenant pro interesse Publico Rzpltey
ile że prawo nie zabrania Żołnierzom w cey Służbie Lądowey w
całości Rzpltey bronić a to że na Kommissyą Toruńską ney
per Decreta ruszyć Woyska nie mogli tylko za pozwoleniem
Seymowym w tym opaczna objekcya bo takowy Termin nad
Perduellionis na forum na Sądach Seymowych na Sądach
Perduellionis oraz y per sancita Constitutionum, toć exceptio fori
bydź nie może a judicio Comitiali et a judicio perduellionis atq
exorbitantiarum; ale sobie Rzplta in Causa Criminali Status
może obrać modum postępienia podług upodobania swego
czy przez Generalne Constitutionis sancita czy przez Dekreta
Jurysdykcyi Seymowych gdyż dość wyraźnie nam obiaśnia Kon-
stytucya A 1509 foll 529 Titt. Criminalia. te niżej co Terminady
na Seymie po propozycyi y wotach Senatorskich cały tydzień
sądzić się maią a potym przez Seym w każdą Srzodę Piątek y Sobotę.
Titt. zaś Scrutinia A Litewskie każdego Wtorku ergo wolno było
Criminalia Torunia et sine Condita lege Generalnych Stanów
solo Decreto Comitiali ferować. Co zaś z pozwolenia na ów czas na Kommissyę
Toruńską Hetmani ani prosili, ani mieli racyi prosić bo bez proszenia
limita Seymu nieskończonego y resultatum Senatus Consilii naznaczyła
Ruszenie do Torunia Woyska zaczym iest dowodny przeciwko tey dispa-
ritatis racyi Remanifestu odpor. Następuie punkt Manifestu Że bez po
zwolenia Seymowego na Kommissyą Kurlandzką woysk Hetmani
ruszyć nie mogli Na tą obiekcyę taka iest Remanifestu refutacya.
Y tu Hetmani o pozwolenie prosić nie mieli racyi bo konstytucya
za generalną zgodą trzech stanów skassowawszy Donatyą
Synowi Naturalnemu Krolewskiemu Dyploma Krola Augusta
II. na Xięstwo Kurlandzkie naznaczyła do Mitawy Kommissyą
y ex Senatu et Equestri ordine Nominowała Kommissarzow
przeto y w tym iest dispar ratio z teraźnieyszym ewentem bo tam chodzi
to de instituenda post decessum linea Ketleriana forma Regiminis czyli
to per investituram nowego Xcia Feudatarium Reipi, czyli to przez podział
Xięztwa Kurlandzkiego na Woiewodztwa, czyli to na electivum Regimen

Consti

constituendo Regencya Regencyą zupełną daiąc moc y władzą Kommissarsom
secundum necessitatem boni Publici statuendi, firmandi pactis perpetuis
subjectionis Conscribendi iure feudali Ducem atq firmam Regiminis sta
tuendi. Więc tak publicum negotium gdzie wszystko Monarchi swoie pro=
mowowały Subjekta nie mogło się obyść bez assystencyi Woysk oboy
ga Narodow naznaczonych przez konstytucyą, ale tam żadensię
gwałt prawu niedział, żeby bez konsensu Rzpltey miała przez
Hetmanow miasta stołecznego Mitawy y całego Xięztwa Kurlandzkiego
pos extinctam lineam Kietlerianam stawać okkupacya. Więc tedy
on Remanifest Legalitatem Ducalis authoritatis zawsze bronił gołow
y broni. Następuie punkt manifestu. Ruszywszy z leż naznaczonych chorągwi kilkadziesiąt. Na te władzy Hetmańskiey ma=
nifestu derogacyą takowe iest Remanifestu poparcie konstytucyą A.
1717. nie naznaczyła na Ukrainie kantony linie y obozy stanowić
nie naznaczyła z leż swich do Partyi ukrainskiey Chorągwie
y Artyleryą ściągać. A przecież dla obronienia Oyczyzny y zasło
nienia Dobr Szlacheckich Duchownych krolewskich y Ordy=
nackich całości y przezorność Wielkiego wOyczyźnie y życzliwego
prawom Oyczystym Hetmana corocznie nowe stanowi obozy
y od kilkakroć sto Dobra ochrania irrupcyi dezolacyi oraz
swywolne kupy Zapa gromi y kurze. Za cóż tedy maiąc
wolność na Ukrainie z leż swich wyprowadzać chorągwie
nie ma tey że użyć wolności bezprawnie zabiegaiąc dla tey samey
Oyczyzny sprowadzenia do Dubna Chorągwiow przyzwaiąc
Dobra iey własne podpadaiące dyspozycyi więc tedy słuszniey
przy uwłoczeniu Prerogatywy Hetmańskiey JO Remanifestant
remanifestuie. Następuie punkt manifestu. Ruszywszy części artyleryi z Kamieńca. Na te obiekcyą Remanifestu odpo=
wiedź. Forteca Kamieniec opatrzona Arsenałem dość zna=
cznym z kilka kilkadziesiąt dział y moździerzy znaczącym, wypro
wadzenie do Dubna pięciu armat nie zdaie się bydź ogołocona że zaś do Du
bna pięć armat z iednym sztukmistrzem a pięcią puszkarza=
mi naciągneli, była ta naypierwey racyą że prozne
mentonow na wale w Parapetach mieysca osadzić podług prze
zorności kommendanta należało, ażeby casu quo ochota mani=
festanta w te mieysca prozne attakować zamyślała, znalazł
iuż gotowości do defensy powtore z Dubieńskiemi Armatami wiel
kie niebezpieczeństwo to iest bronić się ile że przez gęste a niepo=
trzebne Xcia Sanguszka na wiwat wystrzelenia przestrzały
w Armatach pewnie przestrzelały się iżby kulami lub karta
czami strzelaiąc z niebezpieczeństwem strzelać by przyszło bo łyscę
rozerwawszy własnych w Fortecy Ludzi pozabiiały. Więc na te
obiekcya niepotrzebna JO. Remanifestant się remanifestuie.
Następuie Punkt Manifestu. Dobra Dezoluią. Na ten punkt taka
podściwego woyska uczyn iest Remanifestu refutacya. Powstem
konsumpcya tak wielka. Woyska nie dezoluią ale przy
czynia w Arendach in augmentum dochodow intraty.

gdyż

gdyż z pure zgrosza żyią, wiktualia y furaże pretio comparantur nie szcze extorsivo bo inaczey wielle Podstarościch y chłopow płacić muszą. gdyż y ordynanse Hetmańskie circa disciplinam militarem dość obostrzaią skromność partyi woyska w ordynacyi ostrogskiey y w Dubnie stoiących. Więc tedy złego zarzutu Wielm. Jmćpan Regimentarz y z nim Rycerstwo całe utrzyma authoramenti Woyska koronnego się wywiedzie. Następuie punkt manifestu. Wolnego każdemu na drogach przeiazdu zabraniaią. Na te manifestanta kalumnią takowa Remanifestu iest defensa: iż sto ią po szlakach rozstawione furwachty y iż by ludzi prywatnie idących wolnego zabraniali przeiazdu a żadney złey y podeyrzaney na zdradę wzięcia Dubna intencyi niemaiących, albowiem co żyw to w Dubnie y w ostrogu od podwod y pospolstwa, tudzież od Parafianow szlachty y postronnych przecisnąć się nie może. tylo na Dubno, pohorylce, Iwanie. y semiduby przeieżdża to do Lwowa to do Lublina to do Warszawy podroznych a żaden się ich niespyta towarzysz, officer, Dragon y pocztowy kto y poco iedzie, tylko też powinności swey władzy JW. Hetman kupiących się na zaciąg swawolnych kup drabow, kozakow y haydamakow gromić każe, wtym nie grzeszy wtym niegrzeszy iże Jmć P. Podczaszy subsydyut. Wjmć P. Da Oycz Regimentarza Partyi ukrainskiey na imprezy zamieszania Oyczyzny zmierzaiącą w Lisiance Dusiecie kozakow Smilańskich JW. Manifestanta Poddanych z broni dyzarmował y nazad się im do Smidy wrocić kazał, securitas interna zabiezenia tey swawoli wymagała. Więc ten zarzut partykularny anonymè in universali wyrażony. nie powinien takie zacnę okoliczność y kozackich Godnych w Woysku a wszlachcie życzliwy ziemi rodzonych Patryotow tak krytycznie censurowac na co się JW. Remanifestuie. Następuie punkt Manifestu: Poddanych przez wybieranie sian Prowiantow y podwod uciskaią y uciemiężaią. Na co na obronę uskrzywdzonego na obronę Woyska taka iest Remanifestu.

festu ochrona, że nie dowiedzie Manifestant żeby Jego własnym Rowieńskim y Alexandryiskim stała się krzywda Poddanym bo ztamtąd nie zakazywano Prowiantu, ale ktoby z ordynacyi powody przywiezły Prowianta, te wsi od dawna zaszłatone były, a dotego, ieżeli zgłodniałe Woysko przez niedostatek furażu, y wiktualiow będzieli musiało licencyować w zawartych Magazynach JW. Manifestanta szukać. Więc temu nikt nie będzie winien, tylko JW. Manifestant, co pod surową karą zakazał P. Wieciechiemu Ekonomowi Dubieńskiemu dla Uwikłania Woysko wprocess furaże y wiktualia przedawać, mówiąc niech sobie zamki odbiiaią y gwałtem one biorą przytym zakazał odchodzące furażować Woysko chociaży naymnieyszej nieuczynić krzywdy więc przeto żadnego Chłopom nie ma ucimiężenia o ktorą na woysko niewinne potwarz JO. Remanifestuie. Następuie punkt Manifestu

<u>Poczty Przeymuią y odpieczętowuią y inne attentaczynią.</u> Na te obiekcyą takowa iest Remanifestanta odpowiedź: Powinności Hetmana y Czułość Jego funkcyi obowiązuią go do tego wszystkach zabiegać Zamieszaniu y niedopuszczać na szkodę Oyczyzny y na Rewolucyą godzącym imprezom zdradliwych korrespondencyi ktore podczas owych attentatow zamierzaiących na upadek Domowey spokoyności ma prawo po sobie Hetman y Substytutowani od Niego Regimentarze. Listy szkodliwe Oyczyznie odpieczętować y notować zdradziwych Oyczyzny synow. Lubo by wolno było w tey koniunkturze fatalności Oyczyzny omiiaiącey tey użyć mocy, iednak nie czynią ani też listow nie przeymuią co inquisitionibus deducet. a że JW. Manifestant na zburzenie wnętrzney niespokoyności Szlachtę fomentował Conventiculum prywatne niby do Rokoszu zamierzaiące w Łucku przez Akt Manifestu swego d. 30 Martii złożył listami obwieszczał na przeciwne tu zamieszaniu godzące

dzieła

dzieła Sędzi na Krwie niewiennej Szlacheckiej rozlanie y na Rebellią przeciwko Woysku y Szlachcie Zaciąga, y insze Molimina czyni y czynić nie przestaie przeto przychiliaiąc się do Praw Koronnych Konstytucyi A. D. 150 Sott 6 Z Pozwy potwarne de de tenore tali pena talionis za potwarny Pozew co się ma rozumieć wszelkiey pro sc. Kuli prawney Termin Zwtanie Manifest Mandat Relacya Tamma być uznana gdzie Pozew Produkcyą Znowu Konstytucyi A. D. 1565 Sott 100 Titt. o Rzeczach które się podsuwoi dotoyc de tenore tali penam talionis sto g rzymien na tego który by kogo potwarnie pozwał czyli się manifestował y ieśli by li criminalem Causam u czynił którą in instanti od Sądu nieodchodząc, powinien położyć y szkody które Aktor poprzysięże y expensas litis zapłacić y ktemu dwanaście niedziel w wieży ziemie albo powiatu swego na Dnie in fundo siedzieć sna &c. Znowu Konstytucyi A. D. 1726 Sott 73 Titt. Komparycye. takowy iest tenor: Pozwany który by calumniose kogo o kryminał oskarży a in principali tego nie dowiodą iako Calumniatores sine ulla clementia maią być karani za przysięgą odwodzące się lub też bez przysięgi ieżeli inne Sufficientny wody y w sprawach Cywilnych za które Criminale Judicium de jure extendi niemoże nikt do personalney Komparycyi Citatum pociągać niepowinien &c. y do Statutu Herburta Sott 54 de Calumniatoria Citatione Art. si quis Calumniose Citaverit aliquem pro invasione domestica etc. &c. iterum iterumq świadczy y reprotestatur atq remanifestatur ofiaruiąc się pro illis irrealibus calumniosis atq lasivis Circumscriptionibus de Succubito atq pena talionis pro praemissis rigore lege praemissa Circumscripta per mandatum S. R. Mttis in Foro Competenti Sądow Seymowych lub exorbitantiarum hanc lasionem jure vindicaturum fore, windykuiąc naruszoną Spokoyności publiczną kosz

wsz

wdę JW. JO Wodzow y Woyska ławnie tak że JW.
Hetmani iako y oboyga narodow Woyska prawnie
querulari y dochodzić swey nie omieszka-
ią Szkody. Salva Reservanda Melioratione
ejusdem remanifestationis sic opus fuerit

Stanislaus
Lubomirski
cum
Sophia
In
Ostrog
sculp. Fr. Arh. Kra.
Leopol

59.

27

Genealogia Illmorum Ducum Ostrogskich & Zastawskich & ab iis recta Linea procedentium.

Illmus Janussius Dux in Ostrog Castellanus Cracoviensis Fundator Ordinationis Ostrogiensis a Quo

Vlodimirius	Sterilis					
	Franciscum Carolum	sterilis				
		Alexandrum Janussium	Sterilem.			
		1mo Illris Demetrij Wisniowiecki Plni Belz Supremi Exercitt Ducis cum quo.	Sterilis			
		Theophilam Ludovicam Zubam	Alexander Capitt Sandomiriens Constantia Ducis	Sterilis		
Euphrosina Illmi Alexandri Ducis in Zastaw Plni Bracklaviens cum Quo	Dominicum Vladislaum Palnum Cracoviens Qui cum Sobieska	2do Illmi Lubomirski Mareschalci Curiæ Rni cum Quo	Neyburgens Marianna Ill Ducis Sangusko Supremi M.D. Litt Mareschalci cum Quo	Janussius Mareschalcus Curiæ M D Litt		
		Anna Illris M Jablonowski Ensiferi Rni Consors a Quo	Stanislaus Castellanus Cracoviens Supremus D: Rni a quo cum Kazanowska	Joannes Plnus Russiæ a Quo	Stanislaus Plnus Ravensis Cajetanus Captt Olchinens Demetrius Capitt Kevalseens	
	Catharina Illris Mostrorog Plni Posnaniens Consors cum Quo			Alexander Vexilifer Rni a Quo	Josephus Dapifer M D Litt	
				Consors Ill Lesczynski a Quo	Serenissimus Stanislaus Rex	
				Consors Ill. Krasicki Plni	Capitt Prasnisens	Sterilis
			Sophia Ill Dzieduszycki Plni Podoliæ cum Quo	Plocensis a quo		
			Consors Ill Chodorowski cũ Quo	Georgius Stabuli Rni Præfectus	Sterilis	
		Consors Ill Sieniawski cum Quo				
			Castellanus Belzens cum Stonicka a Quo	Consor Illmi Wisniowiecki cum Quo	Janussius Castellanus Cracoviens a Quo	Proles
					Michchael Plnus Vilnensis a Quo	Proles

Constantinus Basilius Dux in Ostrog Palatinus Filius Terrar. Kijoviae cum Sophia Comitissa Tarnowska procrea

Imo cum Susanna Seredziam ka procreaverat.

- ... onoratae Ebam Qui 2do Illsmi Joannis Ducis Radziwill Castlli Troczen ...
  - Franciscus
  - Carolus
  - Constantia Jm My szkowski Susanna Virgo decortua { Steriles
- Euphrosina Illsmi Alexandri D: in Zaslaw Palatti Kijovie a Qua
  - Imo cum Ligezianka { Sterili
  - Dominicus Vladislaus Palatt Cracoviens 2bus Qua
    - Alexander Janussi ... ultimo Virore { Sterilem
    - Imo cum Illsmo Demetrio D: in Wisniowiec Theophila ... { Sterilem
  - 2do cum Catharina Sobieska
    - 2do cum Jmo Josepho Carolo Lubomirski Supmo Rni Mareschal
      - Alexandr. Capitt Sandomi { Sterilem
      - Sophiam Mariannam Jm Pauli Francisci D: Sanguszko M.D. Litt Mareschi a Quo
        - Janussius Mareschal M.D. Litt.

Janussius Castell Cracoviens ordinar. 3bus Qui

2do cum Catharina Lubomirska { Sterilem

- Hic Sobieska 2do voto nupsit Jm Michaeli Radziwill Palatt Vilnens a quo procedunt Steriles

3tio Cum Catharina Tarnowna procreaverat { Janussium Vlodimirium { Sterilem

Alexandr Palatt Volhinie Qui cum Anna Dalsztenberk Kostczanka procreavit

- Adamum
- Constantinum
- Janussium { Steriles
- Sophiam Jm Stanislai Lubomirski Palatt Cracoviens Item a qua
  - Alexander Palatt Kracovie Qui cum Helena Ossolinska procreavit
    - Josephum Carolum Supremus postea Mar. Rni
    - Imo cum Amphia Opalinska
      - Helisabeth Jm Adami Sieniawski Castl Cracovie Supmi Exercituum Rni D: ... a Qua
        - Sophia Jm Augusti D: Czartoryski Palat ... Terrar. Russie con sors. a Qua
  - Georgius Sebastianus Supmus Rni Mareschal Campe Exer. Rni D: Qui cum Constantia Ligezianka procreavit
    - Stanislaum Heraclium Supmum Rni Mareschal
    - 2do cum Elisabetta Denhoffowna procreavit
      - Theodor Palatt Cracovie
      - Josephum Palatt Czerniche a Quo
        - Antonius Palatt Lubline
        - Stanislaus Supmus Exer Rni Pfectt
        - Anna Jm Vitali Zewuski Palatt Pod... Campe Exer R: D: Consors
      - Franciscum { Sterilem
    - Hieronimum Augustinum Castell Cracovie Supmus Exer R: Qui cum Bukonowna procreaverat
      - Imo cum Ludovika Bielinska Georgii Vexilli Rni Ubid
      - 2do cum Illsmi Joanni Capitt Bolinic Qui ab Pranicka, Alexandrum Qui ab Fixdonowna
        - Theodorum Hieronimum Capitt Boguslt
        - Jm Jordan Palatt Bracl Conti
        - Proles
        - Filiam Jm Radziwill Ensifero M.D. Litt. nuptam
  - Constantinus { Sterilis
    - Alexandr Palatt Sandomi Qui cum Catharina Sapiezanka
      - Georgium Palatt Sandomi qui ab Straukazenowna
        - Stanislaum Rni Josephum M.D. Litt. Cardinal Jm Antonii Dzialtki Palatt Brest Cuiavie { Subdapiferos
      - Annam Jm Stanislai Matta Boguslti Palatt Posnan a Qua
        - Joannes Supremus Rni Cancel
- Catharina Jm Zamoyski Supmi Rni Cancelli in Aribus
- Aloisiam Jm Caroli Joannis Chotkiewicz Palatt Vilne Supmi Exercitt M.D.L. Duis Ducis { Steriles
  - Cristina Illsmi Czarnkowski Castell Posnanie
  - Constantia Jm Alberti Ducis Radziwill Supmo M.D.L. Cancell ...
    - Imo Cum Lunowna
    - Georgium Dominicum Palatt Cracovie Qui 2do cum Magna Tarnowna
      - Antonium Casminiensi { Capitaneos
      - Franciscum olstinensem
    - Cristinam Jm Felici Potocki Castlli Gracovie a Qua
      - Tres Potockiani nobis noti

Constantinum Ensifer M.D.L. Ivanicz { Sterilem

Catharinam Jm Xistophori D: Radziwill Palatt Vilne Supmi Exerc M.D.L. Dxtera a Qua

- Imo cum Sophia Ducissa Stuczensi { Sterilis
- Janussius Palatt Vilne 2bus Qui
  - Boguslaum stabuli M.D.L. Pfectt a Quo cum Anna D: Radziwillowna Janussij Czarnij dicti Fratrij Patruelis Filia
    - Imo cum Ludo D: Brandeburgens
    - Ludovica Cima 2da
    - 2do cum Carol: Neoburgens habui
      - Annam a Qua { Tres Successi ces Filii
- 2do Cum Sophia D: Brandeburgie procreaverat

Kopia Listu od J. O. Xiężney Sanguszkowey Marszałkowey WW X Litt do Xięcia Lubomirskieg Wwdy Lubelskiego ię 23 Aprilis 1754 pisanego

Dla słabości Kilku niedzielney ocźu, nie prędzey iako teraz przychodzi mi ponowić szczęśliwę zołłażyi Swięt Chwalebnych Wota W Xięcey Mći ktore zawsze nayobficiey spełnione w Osobie Jego widzieć pragnę niech że to chęc moię Tryumfuiącym z Śmierci Zbawicielem skutkiem Ztwierdzi, z tego Serca Życźe ktore mocnym do tąd obciązone zatem przez W X Mći postne Kazanie, przyznam się Mći Xiążę zem tę choć ostrę dotknięte wyczytawszy przestrogi, wzięła zaraz za przyiacielskie, bom z dawna Jego przyiaźń zasłużyć sobie była powinna; ale kiedy teraz ze wszystkich stron nadoległeyszych dochodzę mię rozrucone przez W X Mći kopię tegoż Listu y mego wpoufałości responsu, iuz inne y całe dobremu Jego dla mnie Sercu przeciwne sobie wnosze tłumacźenie y sądzę bardziey bydz wezo, a niżeli dobrotliwę przestrogo. choć by się y bez tey mogło było obeyść, bo tak rzetelnym pod bytność tu W X Mći myśli moich otwarciu wniesym dla Xięcia Jmci Marszałka nad Litt niepodeyrzanych wszakiawne światu były, y są rownie wszystkie kroki moie dla Tegoż Xięcia Jmci dążące, zawsze do Jego uszczęśliwienia a nie krzywdy, ktore y w zaszczyconey teraz przez Łaskę krola Godnosci Jego wydaią się y takież do ostatnich Dni moich upewniam będą usiłowania iako nie interessowane Serce ale tylko przywiązane wynaleść może. Za coż tedy tę ponosić mam zarzuty z tak wielko Honoru mego y Summienia krzywdo, kiedy niewdzięczną bydz nieumiem ani chwalącą niewdzięczność y owszem to śmiele powiem iż nikt rownie niebolełe nad Jego rażnieyszym upadkiem, ani odźwignienie Jego nademnie troskliwszym bydz nie może Ufam w dobroci Tegoż Xięcia Jmci że o dobrze doświadczonym Sercu moim nieinsze będzie miał zdanie, y że się nieprzyłączy do przeciwnie rozumieiących (: z krzywdą że własną :) a że do tąd na prosbe moię nieraczyłeś mi W X Mći dać iasney wiadomości ktorzy to są w domu moim źle mowiący z krzywdo interessow Xięcia Jmci, Więc muszę sama expli[kować] iż że ci wszystkie ktorzy moiey podlegaią władzy iednę [...] mno są o Dobro Jego żarliwosci. Rownym zaś sobie nieiest rzecz moia nakazać milczenie ani iest przyzwoita bo narod Polski wolnoscią zaszczycony mowi gdzie chcę y iak musię pod

Toc ią zawszystkie nie powinna bydz w odpowiedzi na te zaś pro icicta ktory ze wszęd wypadaią z uszczerbkiem Honoru Xięcia Imci; bołeć mi tylko przychodzi, y gdyby to bydz mogło wszyst kiebym piora wszystkiebym piora przystępu Chciała na obronę Xięcia y mego Serca prawdziwie macierzyńskiego dla niego kto ręmu każdy z tych Skryptow nieugonioną zadaię ranę Rozu miem ze iuż dostatecznie myśl moię rzetelną przełożyłam WXM. nad tym ię tylko ieszcze zastanawiam że ieżeli WXMc na obro nę rozrzuconych przez siebie Listow, że chcesz we mnie wmowić żeś to uczynił dla niewyperswadowania Sędziom, z tey o mnie opi nii; to przynam się mu iż przytrudniey było by mi wiarę do tego skło nic albowiem iawna z tąd krzywda a nie ochronna wzyskami zo stała co Sam WXMc wspaniałością swoią zważywszy spra wiedliwością wybaczysz będziesz znaczył moiey poufałey żalu zex plikacyi, y temu uwierzysz że y tam niemnieysza przychylności moiey dla niego zwykłey y tego uszanowania z ktorym iestem WXMci. &c &c &c.

Kopia Responsu Iego Xiężney Imci Marszałkowey WXLitt na List Xięcia Marszałka nad Litt ięaz Martijz Zastawia pisanego

Wiara WXMci ugruntowana przez dawnieysze dowody nieskompro wanego przywiązania mego dla niego, że do tąd niewznoszona zosta ię (: takie mię dochodziły ogłosy:) wielko mi przynosi konsolacyą, y da ię pochob do stwierdzenia tego skutkiem, że serce moie nay u ko chańszey Dzieci swoich Matce w rowności klasę rzetelnie ktory niemnieyszym wmocenym moim strapieniu nad nieszczęśliwym teraz stanem WXMci Dobrę ze szkodą po killka krocwłasnego me go zdrowia wydaię się w świadectwie wielu na to patrzących Wy prowadzić go z dalszey Krzywdzącey Honor y całość Iego okoliczności rowno iak do konwersacyi życia własnego mam chęć ile ze mnie sposobności to nieubliże. Choćbym tey od niego nieodebrała była pobudki samey krwi z niewygasłego żadnym wiekiem affektu dla S.P. męża y Dobrę y wdzięczności dla tak kochanego Syna pobudza powinność znaki iednak bym była pragnęła dawniey bydz informowaną od WXMci iakie sposoby użyte przed się był mi zalecił, gdyż teraz z trudnoscy rozżarzony tłumię ogień, przecież nad życia w Bogu do ktorego co dziennie wołam że za przybyciem Krola do Polski day Boże nay prędszym do przywrocenia dla WXImci pomyślności wszystkim przyłożyć się z przyiącym Iemu będzie łatwieysza sposobność do czego mię osobliwie usilną znaydziesz bom iest zawsze w rownym obo więzku.

Punkta podane Krolowi od Donataryuszow.

Przez Jmci Pana Hetmana W. K. czynione do tąd wszystkie actus et p
sus miały pro allegato że niewłasney ale Rzpltey urabat interes ile
w niebytnosci in Regno J. K. M. gdy teraz iest Pan stwo uszczęśliwione
przytomnoscią Capitis sui supremi nikt niemoże sine derogatione author
et Dignitati Regiæ assumere na siebie curam et sollicitudinem tego c
concernit całey Rzpltey et correspicit dyscernicyą iesli iest Rzplta ukrz
wdzona albo niż iest tudziesz umiarkowanie okolicznosci iakoby wszelkie
zatrudnienia w Oyczyznie uspokoione bydz mogły, a zatym Jgmci P. Hetma
nowi W. K. pro munere Ducali szczegulnie interesse może aby subsidium mi
tare z Dobr Ostrogskich y ubezpieczone

Xiąże zas Jgmc Marszałek nad: W X Litt y Jchmc Juris quasitores supplikuią
tylko J. K. Mci P. M. aby dobrotliwość y sprawiedliwość y Oycowskie piecżołow
nie Pan stwie y w tey okazyi sprawie to raczył to aby jura publica że zyi p
privatorum niedoznawały krzywdy.

Punkta podane Krolowi od Hetmana W. K.

1 Declaras że Ordynacya Ostrogska iest własność immediati et supremi D
minij Nay: Krola Jgmci y Stanow Rzpltey y że proprietas teyże Ordy
cyi nie iest żadną miarą iuris privati.

2. Z publicznemi całey polski ogłosami y prozbami ex nunc potrzebna cen
administracya practicato iuz dawniey exemplo na Osoby doteyże Ordyna
cyi nie interessowane

3. Prawa wszystkie szlachty Ordynacyi utrzymuiące salvo militari obsequi
dla Rzpltey będą in toto inviolabiliter konserwowane et in hunc finem O
dzie naznaczona z przyszłego Seymu Kommissya instar Leszczynskiey

4 Wolno będzie Rzpltey to Ordynacyę na przyszłym da Boy Seymie disponow
podług upodobania swego.

5 Mądrość y sprawiedliwość nayłaskawszego z krolow obmyslić potrafi przy
ite sposoby do ułatwienia tego publicznego interessu z ukontentowaniem R
pltey z satysfakcyą prawa y ubezpieczeniem

SENATUS CONSILIum

A 17 Maji 1721 Varsaviæ celebratum propositum

Punctum 2dum

Sprawiedliwo animadversio superattentatis circa actum Kommissyi do Do
Ordynacyi Ostrogskiey ex sensu przytomney rady naznaczoney oraz providenda
dia advertenda hæc præjudicia jurium majestatis et Reipublicæ et ad effectua
dispositionem J K Mci pro utilitate publica

Resultatum senatus concilij
ad punctum hoc 2dum

Negotiu Ordinationis ostrogiensis respectu juris petitorij ad decisione ordinu regni in Comitiis Generalibus proxime celebrandis remittit respectu vero juris possesorij et attentatoru contra commissione et administrationem et interesse et commodo Reipublicæ expeditas eventu combinationis propositu prestolari ad breve tempus constituit....

Excerpt Konstitucyi ex Volumine Legum zebranych Tyczących się
Ordynacyi Ostrogskiey za Zygmunta 3go 1609. Ano Folio 895. Parag: 16. Tit.
Ordynacija JW Janusza Xiążęcia Ostrogskiego Kasztelana Kra
kowskiego.

Dla Starożytnych y zacnych zasług JW. Janusza Xżęcia Ostrogskiego Kasztelana Krako=
za Radą W.P. Rad y pozwoleniem Postow Ziemskich tak Koronnych jako y W. Xa Litt.
y Ziem do tego należących, pozwalamy Seymu ninieyszego lege perpetua, nunquam in po=
sterum abrogando (: jako już od kilku Seymow przez wszystkie Stany pozwolono iest)
iż mu wolno będzie uczynić Ordynacyją in futurum w Dobrach swoich które teraz
ma y mieć może kto y jako miał by mu sukcedowac tak z Potomstwa Jego Masculi
ni sexus jako eo deficiente quocunq gradu Succedentium z dalszych Osob która to
Ordynacyja wiecznemi czasy ma trwać, non obstante ulla praescriptione et fatali=
bus etsi admissio possessionis non subsequeretur. Tym sposobem aby według tey Ordy
nacyi te dobra, vel in toto, vel in parte prout Ordinaverit niemogły bydz per Haere
des (: etiam de Lumbis ejus :) et Successores ejus alienowane, ita tamen ut in alijs om
nibus Conditionibus Ordynacyjata, juribus et oneribus terrestribus subjaceat. Która Ordy
nacyja aby do wszech wiadomości przyszła ma do Akt Trybunalskich w Lublinie vel
ad quevis alia perpetuitatis habentia podana bydz cum facultate immutandi, emen
dandi ipsi duntaxat durante vita ipsius reservata.

1624. Za tegoż Zygmunta 3go Fol. 8. parag: 2. Titulo Supplement Woyska Kwarcianego
Dotyczące obrony naszey maja Ludzi sześćset z Ordynacyi nieboszczyka Xżęcia
Ostrogskiego Kasztellana Krakowskiego naznaczeni wszyscy pewni jesz
teśmy że Potomek y Opiekunowie którym tego Dozor należy przestrzegać
tego będą jakoby porządnie ci Ludzie wyprawieni Służbę odprawowali.

1627. Za tegoż Zygmunta 3go Fol. 4. Parag: 2. Tit. ochrona Ukrainy od Pogan.

Iż zawsze Lubricam fidem Pogaństwo y niepewne przyiaźni poznawamy,
chcąc jako naylepiey providere bespieczeństwu Państw naszych Auctoritate
praesentis Conventus warujemy aby Kwarta zwyczayna nigdzie indziey tyl
ko na Żołnierza który Ukrainy od Pogan strzedz będzie obrocona niebyła
pod winami w starych prawach Opisanemi. Wielmożny Wojewoda San
domirski Hetman nasz Ludzi z Ordynacyi JW. Kasztellana Krakow
skiego, y Wybrance wszystkie Małopolskie tamże obrócić ma. Wię
y Starszy Woyska naszego Zaporowskiego z Liczbą Kozakow odpod dawać
będą.

1628. Za tegoż Zygmunta 3go Fol. voluminis 579. Parag: 1. Tit. Obrona
Ukrainy od Pogan.
Aby od Inkursyi Pogan których juzesmy nieraz Lubricam fidem dozna
li y tamta Państw naszych ściana obwarowana była, Auctoritate prae
sentis conventus postanowiamy, aby Kwarciany Żołnierz który na
ten czas na posłudze naszey y Rzeczypospolitey iest, z tamtąd według
dawnego Prawa nieziezdzał, do którego przy kupleminie na tym Sey
mie naznaczonym, Ldi: Wojewoda Sendomirski Hetman Polny Ludzi
z Ordynacyi JW. Kasztellana Krakowskiego y Wybrance Małopolskie
także y Starostwa Ukraińskie obrócić ma.

1667. Za Jana Kazimierza Fol. 31. Parag: 97. Tit. pozwolenie rezygnacyi
niżey opisaney.
Za zgodą wszech Stanow pozwalamy Whl. Janowi z Sobieszyna Sobieskie
mu Marszałkowi W. etta in Folio. 2do sub Nro 24. Rezygnacyja.

1673. Za Michała Fol: 31. Parag: 62. Tit: Approbacyja rezygnacyi niżey opisaney.
Ponieważ Rezygnacyia grundu pewnego Ordynacyi podległego za Pałacem Nayjaśnieyszego Króla Imći Jana Kazimierza Antecessora naszego w Warszawie będącego WW. Opiekunom Urodz Alexandra Janusza Xięcia na Ostrogu y Zasławiu natenczas in minorennitate zostaiącego Kons: Anni 1667. pozwolona in personam Urodz: Teodora Denhoffa Podkomorzego Koronnego iest uczyniona którą tamże pomieniony Xiążę Ostrogski y Zasławski do lat doskonałych doszedszy donacyią Oblatą actis nostris w Grodzie Warszawskim circumscriptione fundi utwierdził w cożę intelectowai niemaiąc płace te na których sine speciali consensu directi Domini przerzeczonego Xięcia na Ostrogu y Zasławiu przyzym że Pałacu Króla Imći przeszłego Stayńie y insze budynki są pobudowane tedy takową Urodz Xiążęcia Alexandra Janusza na Ostrogu y Zasławiu dobrowolną Dyspozycyą in facie Omnium Ordinum factam co do tey samey circumstancyi grundu Urodz: Podkomorzemu Koronnemu nadanych specialiter juxta Oloquentiam Donationis castrensis, Authoritate et Consensu Omnium Ordinum accedente approbujemy.

1677. Za Jana 3go. po śmierci Xcia Imści Alexandra Janusza extincta masculino sexu descendenz Xiążąt Dato nono Paragrapho 19no Titulo Recess ordynacyi Ostrogskiey.

Ponieważ Ordynacya Ostrogska dla nagłych spraw Rzpltey determinacyi swoiey y uspokoienia na teraźnieyszym Seymie wziąć niemogła tedy one za konsensem Rzpltey do przyszłego seymu w Recess puszczamy y uspokoić obiecuiemy.

Ordynacya Ostrogska przez Xcia Janusza Kasztellana Krakowskiego uczyniona w Lublinie a 1609.

Szlachetnie urodzony Stanisław Sobiekowski do urzędu y xiąg tuteyszych grodzkich Starościńskich miasta Warszawskiego osobiście przyszedszy osobiście podał temuż urzędowi tuteyszemu Imieniem JO. Franciszka Xcia na Ostrogu Zapis albo ordynacyą przez JO. Janusza Xcia na Ostrogu Kasztellana Krakowskiego Włodzimirsky. &c. Starostę w xięgach sądowych pewszechnych y pospolitych trybunału koronnego Lubelskiego uczynioną y zeznaną a z tychże xiąg trybunalskich Lubelskich urzędownie wyięto y pieczęcią tegoż Trybunału koronnego Lubelskiego zapieczętowaną y ręką Zacnie urodzonego Woyciecha Sieraków Skiego Pisarza Ziemskiego Lubelskiego podpisaną prosząc aby taż Ordynacya w urzędzie tuteyszego Grodu przyięta była y w xięgach tuteyszych zapisana której to prozbie iako słuszney dogadzaiąc urząd tuteyszy ten zapis przerzeczony przyiął y w xięgi tuteysze wpisać pozwolił, wedle opisania Jego niżey wyrażoney o w ten sposob:

Działo się w Lublinie w Sądach powszechnych y pospolitych Trybunału Koron-
nego w Poniedziałek nazajutrz po święcie Narodzenia Sw. Jana Chrzciciela Roku
Pańskiego 1618.

Przyszedłszy do Urzędu Sądów teraznieyszych powszechnych y Pospolitych Trybu-
nału Koronnego J. O. Janusz Xiąże na Ostrogu Kasztelan Krakowski Włodzi-
mirski, Czerkaski, Perejasławski etc. Starosta na ciele y umyśle zdrowy odstę-
puiąc od Urzędow, Grodow, Powiatow, Praw, y wszelkich zwierzchności swoich; tutey-
szemu zaś prawu y Urzędowi siebie y Następcow swoich ze wszystkiemi ogół-
nie Dobrami swojemi co do ninieyszego należy zapisu zupełnie poddaiąc y przy-
łączaiąc publicznie y wolnie zeznał y gotowym piśmie podał swoią ninieyszą wła-
śnie wyrażony sens Ordynaciji: Wiedząc zapewnie że krótkości życia y nieo-
mylności Smierci wszystkie Narodu Ludzkiego Pokolenia do wieczności prze-
nosi y pod raz skuteczności powszechney wypieraiąc wszystkim nam iedyn-
że prawem nakazuie dzieła sprawy y interessa publiczne jakoteż prywat-
ne nie tylko Xiążąt, Panow, ale y pospolitych Ludzi ku należytemu skończe-
nia y wiekopomnego Imienia zachowaniu należące słusznym y spra-
wiedliwym rozsądkiem rządzić, sprawować, y rozporządzać należy, a Ma-
iątkach w Zebranych y nabytych fortunach y dostatkach dobry przed zosta-
wić y potomstwo w nich ubespieczyć jako nayzdrowszey y nayprzezornie-
szey rady zażywać trzeba. Piękna albowiem rzecz iest bieg y schyłek ży-
cia naszego przed ostatnim zgonem tak założyć aby by żadnego Prawu
naszemu bezprawia a Zbiorom y Dobrom naszym upadku nie było, ale
wszystko wedle żądania naszego zostało się. Niedbamy albowiem o żadną
wzmiankę Sławy naszey Ileśmy żetych który nam za naymilszy za Po-
tomkow naszych Policzamy, zamyślaliśmy który nie lekkiey nam byli
przyczyną uwagi jako wzgardy godnych pominęliśmy.
Nieradzey to albowiem powadze y władzy ustąpić cóż kolwiek rozu-
miemy, iż dziedzicznego wszystkiego cobyśmy czynić oddawać, y rozdawać
mieli, po zeyściu Sukcessorow teraz naznaczamy za Żywota; ponieważ
tak wiele znayduie się Dziedzicow który dla nieuczynionego od swo-
ich Antecessorow rozporządzenia żałuią że rożnym krzywdom y praw-
nym skutkom podległemi być muszą ich Sukcessorami. Albowiem
usychaią myśli z Ustawicznego starania w Nabyciu Dóbr y Domowych
splendorow wielkiey potrzeba pracy aiesze większey pilności w kon-
serwowaniu, przymnożeniu y ubespieczeniu onych, to iest: czyiemu by-
dzierżeniu miały się dostać żeby nie zginęły ale w całości zostawały, sze-
rokiey w tym przezorności y takiego chyba Człowieka któryby rady swo-
ie doskonale pojmować a Okoliczności y czasow skutki dowcipnie
przenikać umiał koniecznie potrzeba. Gdy tedy naymilszy
że Janusz Włodzimierz z Wielmożney, a razie Urodzoney Zofiji
z Czekarzewic zrodzony Syn Dziedzic wszystkiego nam z łaski Bo-
skiey dany w krotce z tego Swiata zebrany jako się podobało Naywyższe-
mu w którego Błogosławienstwie nadzieję przyszłego potomstwa po-
kładamy; a zaś stosuiąc się do Praw y ustaw Koronnych teraz postano-
wionych które każdemu wolnego Dobr swoich rozporządzenia po-
zwala: wszystkie w powszechności y każde w szczególności dyspozycye
Ordynacye do Xiąg których kolwiek Koronnych pod jakowoż kolwiek
formą utworzeniem y stylem a to względem Dobr swoich wszystkich
ruchomych y nieruchomych czyli to w powszechności czyli w szczegól-
ności, tudzież względem postanowienia Dziedzica lub Dziedzicow dal-
szych czyteż Bliższych, ku odzierżeniu y Otrzymaniu Dziedzictwa spad-
ku y osięgnienia Dobr tychże wszystkich zapisane y zeznane, y rosz

dzoly

z tychże xiąg których kolwiek uprzednie wydane y wzięte a teraźnieyszą
Ordynacyą swoią tak z innymi wyżey wyrażonych jako względem Kon-
stytucyi nato osobliwey na samym Seymie Warszawskim Powszechnym
Koronnym Roku 1609 odprawionym nato wszystko zezwalaiącey. Z tak
słusznym tedy a wielkich przyczyn y racyi będzie z należytego a grun-
townego rozmysłu swego samo rzecz zniosł kasuie z xiąg wymazuie to
wszystko jakłosie rzekłoto za zniesione, skassowane, odmienione, y za
nic poczytane mieć chce, pragnie, czyni, y postanawia. teraz y na
potym tak sobie jako y swoim następcom Dziedzicom względem teraźniey-
szey Ordynacyi y obowiązkow lub też względem jakiego kolwiek inszego
Prawa y pretextu do tych wszystkich Dobr jego przychodzącym Possessorom
to prawo skassowanych, y za nic poczytanych zapisow przeszłych tu iest
Dyspozycyi Ordynacyi niniejszym zeznaniem stanowi. Te tedy przeszłe
zapisy zmazawszy, pominowszy, zniosszy, wyglozowawszy, Prawu Pospo-
litemu y rozporządzeniu według tyże Konstytucyi pomienioney nadey
nie powszechnym Koronnym w Warszawie uchwalonemu y z xiąg ko-
ronnych Volumen nie tylko za zezwoleniem wszystkich trzech Stanow Rze-
czypospolitey ale też za ich do Majestatu I. K. Mci usiłowaniem wpi-
sanemu, podlegaiąc y owszem to prawo y postanowienie do skutku y wy-
konania prowadząc Ordynatom naznaczonym y deklarowanym swo-
im Sukcessorom Dziedzicom teraz y na potym jako niżey dopiero napisany
porządek nauczy zostaiącym y Dobra dzierżącym sposob, porządek, Pra-
wo następstwa, y Dobr rządzenia tymi ktore następuią kondycyami
Warunkami y środkami rozporządza, wypisuie, naznacza, daie, daią-
daruie, pozwala, y ordynuie. Zaraz Ordynacya przez siebie uczynio-
na y postanowiona naprzod na większą cześć Imienia Boskiego stawy
znanie posłuszeństwa Wierze Swiętey Katolickiey, a Oyczyznie y Rzey-
pospolitey usługę powinna mieć życzy y żąda. Wiedzieć zas iż tey Ordy-
nacyi po przerzeczonym pierwszego prawa punkcie postanawia na
zawsze iednego tylko Dziedzica Dobr niżey wyrażonych rozporządze-
ney Ordynacyi podległych Possessora wiecznemi czasy a tego z Męskiey
Płci y Wiary Sw. Katolickiey Rzymskiey według porządku niżey
opisanego zachowywaiąc y mniejszego. Pierwszego albowiem y bray
bliższego Dziedzica po zeyściu zeznaiącego Syna pierworodnego ieże-
li go Boska da opatrzności postanawia. Ustali sposob że ieżeliby
iednak był żeby wszystkich a wszystkich Dobr swoich ruchomych y
nieruchomych bez excepcyi otrzymał odzierżenie, y otrzymanie
wieczyste, pod obowiązkami iednak niżey wyrażonemi y zachowa-
nemi. ieżeliby zas synow więcey od niego spłodzonych było miało
ten ktory pierworodny sam ieden Dobr do Ordynacyi należących Dzie-
dzic y Pan będzie. Inni zas co ich być może insze dobra do Ordy-
nacyi nieprzytaczone jakie się niżey pokaże rowny podział wezmą.
Teraz Dobra do Ordynacyi y dzierżawy pierwszego Dzie-
dzica y tego Sukcessorow naznacza. Zamek y Miasto Ostrog ja-
ko jemu się podziałem od J. O. niegdy Xięcia Alexandra na O-
strogu Woiewody Wołynskiego ze wszystkiemi Miasteczkami, Folwar-
kami, Wsiami, y przyległościami. Miasteczko Międzyrzyc tak
ze wszystkiemi Attynencyami, Zamek y Miasto Dubno ze wsiami
Folwarkami, y przyległościami, Zamek y Miasto Stepan, ze Wsiami
Folwarkami y przyległościami. Zamek y Miasto Konstantynow
ze Wsiami takie Folwarkami y ich przyległościami. Zamek y Mia-
sto Barysz ze Wsiami Folwarkami y Attynencyami. Zamek y Mia-
sto Sułczynce z ich wsiami Folwarkami y należytościami. Takież Zam-

Cul

ki y Miasteczka Krasiłow, Kuźmin, Czartoria, Sapohow, Mieropol, Nie
mirna, Zaborzyce, Cudnow, Piątek, Ilunaczpol, Sosnow, Detkowce, Pikow
Glinsk, Ulsk, Nowy Ostrowek, Krasnopol, Lutowisz, Hrybowica, Leszna
Smitowicze, ze wszystkiemi ich Zamkami, Fortecami, Miastami Fol
warkami, Wsiami y należytościami tak jako każde z nich Folwarki Wsie
y przyległości, czyliste Działem czyliteż jakim nabyte kupnem są Okryś
lone y opisane. Tudzież inne Dobra swoje Dziedziczne y zastawne ieżeli
by jakie w zwyż pomienionym Dobrom bliskie y przyległe w jakikolwiek spo
sob potym być mogły nabyć mogły albo jakim kolwiek od którychkolwiek Osob
do niegoby przyjść y na niego spadły. Niemniey takie Prawa Kollatorskie
wszelkich Kościołow znayduiące się, Cła, takie y myta natyskie Dobrach
wszelkich zdawna y na gruntach ich przez Panow Książąt y Nayiaśnieysz
ych Krolow Polskich pozwolone, mostowe, Grobelne, Targowe z tądże
pochodzące ze wszystkiemi naostatek tych wszystkich Dobr prawami przyt
kami y użytkami szczegulnością powszechnością y to tamtey takie się
ustanawiaiąc y Statutowi Koronnemu aodstrychnieniu powszechności
przez przydana szczegulności wyraźnie renunciando. Natych tedy
wzwyż wyrażonych wszystkich Dobrach iednego samego Pierworodka
go Syna Dziedzica, Pana, y wszystkiewał mającego Zastawia y posta
nawia. Po jego zas zeyściu samego między Synami iego pierworod
nego Syna a po pierworodnym niepłodnie z tego świata schodzą
cym drugiego brata iego potym następuiącego tak y bliższego y tam
daley etc. Potym następuiącego inne zas dobra, iakoto Zamek y Mia
sto Tarnow które wedle działu dostały mu się z Folwarkami y Wsia
mi do nich należącemi. Zamki y Miasta Wiewiorka, Opatow y Gnie
low, Grodkowice, Kraczonow, Glinka, Kobierzyn, Pleszow, Kowala Zu
bocyn, Ptołocin, Miłostajowice, Liszow, Biała, Korszowice, Swier
gna, Mietulisko, Częstocice, Sulejow, Wałejowice, Jakubowice, Rud
niczek, Swidniczek, Swidnicka wola, Długie, Nowydwor, z Folwar
kami Wsiami do nich należącemi, Arzyn, Korzow, Fetiow, Ol
sanica, Rokitna, Łobaczow, Petykowy równie ze wszystkiemi Fol
warkami Wsiami y przyległościami, przyłączaiąc do tego wszystkie
Dobra tym wzwyż opisanym bliskie siebie czyli przed tym po podzie
le jakim kolwiek Prawa sposobem nabyte, albo też się na potym
nabyć mające że nie do Ordynacyi ale do Działu należeć mają także
Dobra Peremil Oraz ze Wsiami do tych że Dobr należącemi w pewnych
Summach Prawem zastawnych odzierżone razem z Zapisami re
cznemi Oryginałem possessyą intromissyą zakładami y obowiązka
mi wszelakiemi tudzież dobra wszystkie Ruchome po zeyściu iego po
zostałe w Złocie, Srebrze, w gotowych pieniądzach, wschowaniu zo
staiących jako testamentem y Osobnym Regestrem wyraża się wzwy
ży podział wszystkim Synom iego którzyby żywi byli iść y do
stać się maią ieżeliby zas bez potomnie codo męskiey Płci z świat te
go świata tedy Syna J.O. Alexandra z Ostroga na Zastawiu Xiąże
cia Wojewody Bracławskiego, Zytomirskiego Starosty z J.O. Eufro
zyny Córki tegoż J.O. Kasztellana Krakowskiego zrodzonego pier
worodnego imieniem Franciszka szczegulnie iednego Dziedzicem
wszystkich powszechnie Dobr swoich Ruchomych y nieruchomych
tak tych które do Ordynacyi należą jakoteż y te którby w podział
iść miały Postanawia y naznacza który gdy da Bog Syna pierwo
rodnego z Własney Żony mieć będzie ten po iego zeyściu do Odzier
żenia y osiągnienia wszystkich Dobr nastąpi y następować powinien.
Jeżeliby zas pomieniony J.O. Xiąże Zastawskie Franciszek żadne
go Syna z Małżeństwa swego niezostawiwszy z świat bezpotomny.

tedy

tedy drugi Brat tego pierwszemu laty blizszy to iest: J.O. Xiąże Karol y Sy
nowie tego porządkiem y stopniem jako niżey, ponim zaś J.O. Xiąże Do
minik rownie y Synowie tego albo też ponim bezpotomnie zeszłym na
ówczas inni Potomkowie J.O. Xięcia Alexandra na Zasławiu Wojewody
Bracławskiego Zytomirskiego Starosty z J.O. Xiężniczką z Ostroga Eufro
zyną Małżonką a Corką zeznaiącego spłodzeni Synowie a Bracia zaś
tych z obydwoch stron rodzeni ieden po drugim koleją na Dziedzictwo
Panowanie y odzierżenie Dobr Ordynackich następowaci będą, jako w da
ney Rzeczy za Dziedziców y Sukcessorow do tych wszystkich Dobr są
przyięci y przywłaszczeni tą Ordynacyą. Które to Potomstwa Męskiey
Płci wyżey pomienionym sposobem na Dziedzictwo y odzierżenie Dobr
następowaci powinno tak, aieby naprzod y pierworodny syn a potym tego
Starszego także pierworodny, albo gdyby oni sami także bez potomnie
zeszli tedy Brat ich że Sukcessyą ma osiągnąc który laty im blizszy. Gdy
by zaś po zeyściu bezpotomnym J.O. Alexandra Xięcia z Ostroga na Zasła
wiu Wojewody Bracławskiego w Męskiey płci bezpotomnego pomienio
na Eufrozyna Xiężna zamęż iść y Dzieci spłodzić miała tedy to z Dru
giego tey Małżeństwa Potomstwo od wszelkiey Sukcessyi y Prawa do Dobr
Ordynackich oddalone bydź powinno; ponieważ dla ustaw y przyczyn
wyżey y niżey wyrażonych pomieniona J.O. Xiężna Corka od Sukces
syi y odzierżenia Dobr przeznaczonych odłączona y oddalona iest, ten
że zeznaiący w takich przypadkach y przyczynach po bezpotomnym
zeyściu wszelkiego Męskiey płci Potomstwa z J.O. Xięcia na Zasła
wiu Wojewody Bracławskiego z tąż J.O. Eufrozyną Xiężniczką Ostrog
ską spłodzonych, tedy powtore w drugą kolej naznacza y zapisuie
mocą y powagą tegoż Seymu y prawa sobie pozwolonego za swego
Prawdziwego y przyrodzonego Dziedzica y następcę tego samego J.O.
Alexandra Xiążęcia z Ostroga na Zasławiu Wojewodę Bracław
skiego Starostę Zytomirskiego syna iednak prawem że jezeliby
Potomstwo tego z J.O. Eufrozyny Xiężniczki z Ostroga Corki zezna
iącego spłodzonego już wcale niestało; tedy on sam na ow czas na
mieysce y zamiast swego Męskiey płci Potomstwa następowac po
winien będzie, albowiem Dzieci tego nietylko z Męskiey ale y z
Białogłowskiey Płci z powtornego Małżeństwa spłodzone od wszel
kiego prawa do ninieyszey Ordynacyi y od wszelkiego do niey za
stępowania oddalone y całe zupełnie odrzucone bydź maią. Jeże
liby zaś z Woli Boga y rozporządzenia tego wszystkiey ci rozporządze
ni y naznaczeni Dobr wyżey opisanych Dziedzice żadnego niezosta
wiwszy Męskiey Płci potomstwa z J.O. Xiążąt Zasławskich familij
zeyść mieli tedy dopiero drugim stopniem y kolleją pod obo
wiązkami w Ordynacyi wyrażonemi y obwarowaniemi od Syna
pierworodnego J.O. Xięcia na Birżach, Dubinkach y Słucku W. X. Litt.
Podczaszego a swego z J.O. niegdy Katarzyny z Ostroga Xiężniczki
Siostry swey rodzoney zrodzonego Siestrzeńca według prawa Pospo
litego y Seymowey Konstytucyi wszelkich Dobr swoich a wszystkich
wyżey opisanych dziedzictwo, Panowanie y Dzierżenie zlewaiące
maiące Postanawia, zeznaie y nakazuie y znowu kolleją na
Syna tego Starszego, a potym tymże porządkiem y sposobem jako
wyżey o J.O. Xiążąt Zasławskich Familij napisano ieden po
drugim poki Potomkowie Męskiey płci potym Syna tegoż J.O.
Xiążęcia Radziwiłła Podczaszego W. Xięstwa Litt trwali y znaydowa

liby się

ły[?] postanawiaiąc na zawsze za wieczne, prawo że tylko starszy albo pierworodny syn z Familiiowey a ten Rzymskiey katolickiey wiary po zeszłym były następować będzie, y tak wieczno pomnożony y pokoleni potomków iego męskiey płci z małżeństwa z płodzonych stawało, a to tak być ma, że w każdym plemieniu starszy syn tylko następowac y dziedziczyć będzie, gdy zaś to zeydzie plemie tedy drugie znowu y inne temu zaś bliższe iako każdego plemienia przodkowie zeszłego iuż plemienia przodkow bliższi tedy być mogą koleią y porządkiem ieden po drugim następować mają y nie wiecey tylko ieden nay bliższego y ostatniego Dziedzica pierworodnego starszy syn albo nay bliższy wnuk pomienionych Dobr niech będzie Panem posessorem y dziedzicem wszystkiego pożytku wiecznie. Inni zaś lieby ich było niżby do nich koley przyszła tey Sukcessyi żadnego prawa ani rządzenia w tych Dobrach nie maią. a ieżeliby zaś pomienieni wzwyż naznaczeni Dziedzice przeciw J. O. zeznawaiącego y dobroczyńcy swego iakie podeyscia y zawzię tości stroić, y podnosić ważyli się albo go ie któ kolwiek swey niewdzięczności znaków na siebie obwinszyli takowy samą rzeczą od wszelkiey nadziei od prawa tey Sukcessyi y przyięcia niniejszey ordynacyi oddaleni zostaią y za oddalonych poczy taią się. Naostatek gdyby y ta ostatnia zliczby y porząd ku naznaczonych Xiążąt Radziwiłłow linia y Familia z pomienionego J. O. Xcia Janusza Radziwiłła Siestrzeńca zeznaiącego Xcia na Ostrogu cale zeyść miała y nikt by się z oney męzkiey płci potomek nie został ani znaydował, iako to częstokroć albowiem co myśl, proroctwo, rozum ostrzega y czasow odmiana pokazuie, żeby tedy w takim przypadku do Białogłowskiey płci która samą rzeczą y teraznieyszey ordynacyi mocą od dziedzictwa y Sukcessyi Dobr wszystkich tey że ordynacyi podległych oddalona y odrzucona iest, y być ma na zawsze. Za sukcessya y rządzenie Dobr pomienionych nie dostałe się powagą konstytucyi namienioney y moiey ordynacyi niniejszey zobowiązku tey że konstytucyi postanawia naznacza y nadkazuie wybrać z pośrzodku Rycerstwa Maltańskich kawalera nie tylko urodzeniem znamienitego ale też cnotami y dzielnością zalecanego byle by był naszyniec to iest narodu Polskiego, Litewskiego, lub Ruskiego

Religii

Religij pręcie Rzymskiey Katolickiey. Tego zaś w odzierżeniu y objęciu nnieyszym zapisem Ordynata wiecznym a nieodwołanym prawem elekcyą Seymową Rzeczy pospolitey całego Królestwa, Xięstw, Prowincyi, Województw tak Duchownego jako y Swieckiego stanu, jakoteż Rycerskiego Osobom tym zapisem daię, zdaię, przywłaszcza, pozwala y zapisuie przy zachowaniu iednak tego porządku w takim przypadku, ażeby na wszystkich zgromadzeniach Województw, Ziem, y Powiatów całego Królestwa y Xięstw temu przyłączonych czyli to dla obrania na Trybunał tak z Wielkiey jako y z Małey Polskiey Ziem y Powiatów Deputatów czyli też na Seymikach Ziem zgromadzonych w obraniu Posłów na Seym następujący, któreby iedno z tych zgromadzenie partykularnie pierwsze nastąpić zaraz po zeyściu ostatniego y nayblizszego Dziedzica tedy za sprawą Zgodą zezwoleniem y wolnymi głosami wszystkiey Szlachty y całego Królestwa przyłączonych wczym y naymnieyszey kondycyi Szlachcicowi zupełną zdania wolność mieć chcemy liczbą tedy zezwolenia na siebie przewyższaiący którego Rodowita Szlachta z obydwuch stanów Duchownego y Swieckiego zgromadzona ku lepszemu swemu pożytkowi y dobru pospolitemu Królestwa Polskiego ze stanu Rycerskiego dobrey sławy y zalecenia u Ludzi Mężnego Kawalera y do sprawowania się w Rzeczach Osobliwie zaś do Obrony Kraju y uśmierzenia Tatarów, Turków, wielu innych Królestwa Polskiego nieprzyiaciół zdolnego a w Okazyach woiennych długo y szczęśliwie doświadczonego y zdolnego z pośrodku Kawalerów Maltańskich, wprowadzić by mogły niech obiorą, wymienią y ogłoszą. Potym zaś na Seymie Generalnym Koronnym z Regestru Kandydatów we wszystkich Xięstwach, Województwach y Ziemiach, y Powiatach całego Królestwa na partykularnych seymikach wymienionych y obranych znowu za zgodą, niem y zezwoleniem wszystkich Posłów całego Królestwa y Xięstw temu przyłączonych z Duchownego y Swieckiego Stanu, takie przez większą liczbę głosów y zezwolenia JchMciów Posłów iednego z tychże Kandydatów approbowanego wybranego y mianowanego, przed JKM. P. N. M. w zgromadzeniu prześwietnego Senatu całego Królestwa niech ogłoszą, oznaymią y donioszą. Y nabowiec publicznie od Majestatu JKMci potwierdzenie niechay otrzymaią, y oraz przywiley na tego obranego, ogłoszonego y postanowionego Ordynata a Pana y Possessora przyszłego Dobr Ordynackich. Instrument Ordynacyi niech spiszą y wszystka część JchMciów Posłów z Duchownego y Swieckiego stanu którzyby mnieyszą część onych przewyższyli pieczęciami swemi niech zapieczętuią y Ręką swoią podpiszą. Y zaś do Xiąg Grodzkich Mieyscowych podczas samego Seymu Koronnego niech podadzą, albo też żeliby tameczne Xięgi Grodzkie czyli Ziemskie zamknięte były do Xiąg których kolwiek Urzędowych Koronnych przez Ręce pewne naznaczonych do tego Posłów Ziemiańskich niech oddadzą y podadzą do wpisania. Który to tym sposobem obrany y utwierdzony Pan y Possessor mocą nnieyszey Ordynacyi ma władzą y mieć będzie y owszem to musi naznacza y pozwala jako zaprawnemu Panu że wszystkie Dobra teraznieyszey Ordynacyi podległe zajechać trzymać y dzierżeć pod kondycyami tey Ordynacyi założonemi. Wiedzieć zaś że wszyscy wspołpospolnie y szczegulnie sposobem, porządkiem y stopniem postanowieni Ordynatowie wszyscy Dziedzice Panowie y Possessorowie Dobr pomienionych wszystkich Ordynacyą teraznieyszą rozporządzonych sposobem jako wyżey naznaczonych ustawy tuczey wyrażone ponoszą wszytrzywać y też same tak w całości jakoteż y w częściach wypełniać wykonywać y zadosyć im czynić powinni y obowiązani są niniejszą Ordynacyą a naprzód Wiary Sw. Katolickiey Rzymskiey wyznanie y utrzymanie, od ktorey gdyby który z nich odpadł sekretnie sama rzeczą odprawa sukcessyi y Ordynacyi niniejszey oddalony być ma nayblizszy zaś porządkiem y stopniem jako wyżey wedle tejże Ordynacyi który iest tey samey religii Katolickiey Rzymskiey wyznawca do trzymania tych wszystkich Dobr y Panowa

nia

nia następowac będzie y za Dziedzica bydź ma. Potwórz ażeby każdy Dziedzic Pan y Possessor z jakiego kolwiek plemienia naznaczony Ordynat, albo potym następca Herb y Titul Familii prowadzącey y Ordynacya postanawiającey przyjmowat y onego zażywat, jako ninieyszym zapisem teraz przywłaszczony jest y ospem Obowiązany tak używatny jakoż w publicznych Dziełach jakoż y w napisach tak przodków swoich jako swoich pieczęciach y chorągwiach wpisać. Potrzecie sposobem wyżey wyrażonym postanowiony przywłaszczony y naznaczony Ordynat każdy y każdy Dziedzic wzwyż porzątek od pierwszego JO. Franciszka Xięcia na Zasławiu Wojewodzica Bracławskiego Pierwszego y Pryncypalnego Ordynata Dziedzica, potym zaraz jakby do Dwudziestu Czterech lat wieku swego przyszedł, y dóbr tych odziedziczyć, y każdy potym następnie następujący Dziedzic Dobr Ordynacyi pomienioney podległych na Owczas Possessor, powinien będzie wedle czasu, sposobu y Możności postępujące Zamki y Zamczyski w Dobrach y Gruntach swoich utrzymych jako na pożytek Rzeczypospolitey y Obronę Kraju albo Państwa Królestwa y Prowincyi Województwa Podolskiego gdzieby musie najlepiey y wygodniey zdawało, budować Murowany stawiać, poprawiać, y zgruntu wystawiać, jako miejsca obiecie po trzeba albo czasu przyczyna wyciągać będzie, a wystawione należytym y porządnym wystawieniem y wszystkimi do Broni y obrony należytościami ubespieczyć. Tak dać do całości Królestwa y Rzeczypospolitey y krwi toczenia Chrześciańskiey od Koralów, Tatarów, Turków, y innych Imienia Chrześcianskiego obrony Nieprzyjaciół. Po Czwarte Kościoły Klasztory przez JO. Ordynacyą te czyniącego Zabelte na których Fundamenta położone, Jeżeliby za Boską pomocą sam ich za żywota swego doskonale niezałonczył Oni zakonczyć y Konstruować maią y to wienad Kościół onego założony w Testamencie naznaczony od niego y opisany. Na Ostatek. Ponieważ wystawienia owe Kościołów Opatrzenia swego y Fundacyi potrzebują jako to rzeci który potym zaś tym Ołtarzom służyć będą, żeby z Ołtarza żyli po starania ninieyszym zapisem y naznacza, oraz Successorów do wypełnienia tego samego obowiązuje. Wszystkim Kościołom albo ich proboszczom, Plebanom Komendarzom, Wikarym na swoy czas będącym albo bydź maiącym prowizyą y roczny dochód według Fundacyi Każdemu Kościołowi zapisanych, tym czasem trwać maiących pókiby polepszenie tych fundacyi czyli przez niego czyli przez którego Dziedzica Jego wedle zdania onego z nienastąpiło. Ostrzega zaś przy tym też zeznaiący, y ninieyszym zapisem ubespiecza Summy wszystkie które potym w ostatniey Testamentem legowane będą y na pobożne jakiekolwiek uczynki y dzieła naznaczone zostaną, niegdzie indziey tylko tam gdzie y do kąd należące bydź maią rozdane, wydane, y obrócone byty. Przy tym Grób w Kościele Tarnowskim przez niego zaczęty, gdzie ciało zmarłey niegdy Matki pierwszey JO. Zuzanny Sieradzkiey złożone y pochowane iest. Gdzie y sobie potym złożyć nakazuje ażeby Koniecznie przez następców Jego wedle czasu y stanu a w przygodzie jakiegokolwiek zatrzymania Kredliwy, albo zepsowania jakiego, zawsze jako należy naprawiono y poprawiono przystoynie y załatwa. Pogrzebu zaś y ostatnich usług pochowania wedle używa ja Kościoła św. Katolickiego Rzymskiego, Ceremonij zaś sprawe y rządu prowadzenie do wykonania JO. y WW. przez osobliwe zapisy naznaczonym wyrażonym Opiekunom Jakimże zaleca, zdaie, y naich pobożności składa y zaleca. Tak jednak żeby expensa dziesiątka Tysięcy nieprzechodzita ani przewyższała. Legnie też zeznaiący zewszystkich Prowentów Tarnowskich, Wiekiorowskich y Mikołajewskich czyli też z dóbr Ordynacyi wyznaczony dla Pięćset złotych Polskich Xiężey Maryjanom przy Tynie zostaiącym, Kościele przez Dziedziców bydź Dobr corocznie, wiekuiście według uczynioney Fundacyi płacić powinnych, Ażeby to Xięża powinni będą y są obowiązani wedle tejże Fundacyi, usługi chwały Bożey do nich należące wypełniać. Powinni takież iż Dziedzice, następcy y Sukcessorowie przyszli, y zapisem ninieyszym obowiązuiąc na każdą Konieczną potrzebę Rzeczypospolitey przeciw Tatarów, Turków y Innych Imienia Chrześciańskiego Nieprzyjaciół trzysta Rycerzów Konnych zbroynych y tylko pieszych zdolnych stawić przy tym Kosztem y żeby albo sami w osobach swoich czyli też swego nazwe mieć

sce Dzielnego Męża udatnego y wrzeczach woiennych biegłego znim wystąpić, wy
prawić, y do Woyska Rzeczypospolitey przyłączyć. w Woysku zas Komendę lub urzą
d maiącemu, być posłusznym, y zwoie Zołnierskiey zawsze podległym, które
mu to Ordynatowi gdyby czego Broń Boże Dobra tey w Intratach podupadły y
przezjaki przypadek zruynowały się tedy w takim czasie za wymawnego być
ma. Postanawia y to także pomieniony zeznaiący y Sukcessorow swoich obowią
zuie, azeby wszystkich dawna sobie przyiaznia y potrzebą iako zasłużonych Sąsie
dztwa y naśladuiąc przykładem Antecessorów swoich czcił y szanował. Domowych zaś
y Nadwornych Ludzi Wiernością y gorliwością zalecanych aby w poszanowaniu
y dobrym u siebie zachowaniu miał, oraz do Spraw wrzeczach y rady ich zaży
wał; przy Dzierzawach y Possessyach onych, byleby swoie czynili powinności, y
przy urzędach niech utrzymuie y zachowuie, y nic im nie umnieyszaiąc, ale owszem
raczey przyczyniaiąc, y także gdyby im zeyście z tego swiata przyszło, albo
któremu z nich zmarłych tedy Sług czyli Dworzan Żony y Dzieci czy przy odzierze
niu swoim y swych pożytkach zasługami Oyca swego cieszać się zachowani być
maią, ale przecież te Dzierzawy ich wielmożnemu Prawa ani Dziedzictwa lecz
tylko ku doczesnemu zażywaniu Dobr rozumieć się powinny. Ani tez Dzierzawy
onych z tey przyczyny niejakiegoś Dziedzictwa Dobr, pomienionych pretendować mo
gą choćby też naydłuższego czasu zachodzącym niejako przepisem, ubezpiecza
ostrzega y postanawia. Gdzieliby kto z Słuszney przyczyny y sprawiedliwey od Dzier
żawy swoiey miał być oddalon to za radą Starszych Domu swego powinowatych uczy
nić będzie powinien, ostrożnie iednak rozporządzenie y rozrządzenie około Domo
wey Ludzi familiy y wszystkich Sług po swoim z tąd zeyściu Testamentem już
napisanym albo w przyszły czas napisanie być maiącym iakoteż o spadkach
ruchomych y Summach Dyspozycyi, Sam zeznaiący aby wswey zachowa
ne y przez tego Sukcessora wypełnione y utrzymane były mieć chce y postana
wia. Na Ostatek stanowi też y tak koniecznie mieć usilnie y nakazuie temu
Sukcessorowi swemu, azeby wszyscy powszechnie Poddani Tego po tego zeyściu
od płacenia Czynszow, Danin do trzech lat wolne były, ale po tych trzech le
ciech wprzyszłe lata y dalsze wszystkie Czynsze, Daniny należące płacić maią.
Wiedzieć zas ze J.O. Teofile z Czebarzewic, Dziedzice naznaczeni, y Ordynato
wie, Dobr Possessorowie, w Zażywaniu y Dzierżawie Dobr, Prawu y dożywo
ciu tey podległych, iako od zeznaiącego sobie pozwolonym nienaruszenie y
zupełnie zachowywać y utrzymywać będą powinni, które y teraz Sam J.O.
zeznaiący, zachowaną y utrzymaną mieć chce, tak też oni spokoynie kon
serwować, zastępować y obraniać powinni będą y obligowani. Zadnym Prawa
pretextem albo sposobem gwałtownym, czyli też iakim innym wynalazkiem
aby tey nieszkodzili, nietrudnili, ani naymnieyszą krzywdę, y owszem aby iey radę
niey y pomoc dawali, iako też aby tey zewszech stron y okazyi wszelką cześć
y uczciwości Stanowi tey Xiązęcemu przyzwoitą przynależytą czynili y odda
wali, a to pod zakładem. Dwudziestu tysięcy Złłch Poll. w przypadku iakiey, za
wołane osobie w ktorymkolwiek sądzie y urzędzie prawem Windykaciją, z tym
iednak dołożeniem że jezeliby powtore za Mąż poszła, tedy tym samym od
Dzierżawy Dobr y od dożywocia na nich oddaloną y odrzucona być powinna.
Azeby zaś ta ordynacyja y Dobr dyspozycyja Prawem publicznym pozwolona,
y tożsamym tym zapisem przyprowadzona wiekopomną moc y wagę miała.
To J.O. zeznaiący na Osobę przyszłego Ordynata a potym y na innych wszyst
kich porządkiem wyzwyż wyrażonym sposobem y stopniem. Na Dobra
po zeyściu zostawione wstępuiących Sukcessorow, wiecznymi czasy składa
y zdaie, y że nigdy nikomu z tych wszystkich wyrażonemu z nich y z tego lub
owego Ich Plemienia y Pokolenia Sukcessorom y Dobr teraznieyszych podleg
łych Ordynacyi postanowionym Ordynatom Naznaczonym Dziedzicom Pa
nom y Onych Possessorom nie będzie się godziło nic z tych Dobr czyli w części ich
czyli w Całości bądz to Duchownym, bądz też swieckim Osobom, zbywać dawać
darować, przedawać, zapisywać, ani zastawiać, y zadłużać, ani też innym
iakimkolwiek sposobem y wynalazkiem pod podobieństwem zbycia, uszu
czenia tych Dobr, ani żadnym przedajem, lub przez prawa iakoby przez
granicę plemienia następuiącemu ubliżyć ich, ani ich umnieyszyć a to pod

nieinaczey

nieważnością wszystkiego tak w tey mierze prawa; albowiem ktoryby się ina-
czey a nietak uczynić poważył, od wszelkiego Dobrodzieystwa swey prerogatywy
od wszelkiego prawa y mocy a wolność przystąpienia y postanowienia do-
bre Dziedica, niniejszey Ordynacyi mocą y prawem odpada, y odpaść po-
winien, a poblizszy na Mieysce iego, jako zlesie y przeciwnie sprawującego
y czyniącego następować, y Dobr odzierzenie, Panowanie, wszystkich onych
y Dziedictwo otrzymać ma; z ktorych pierwszy temu następującemu ustą-
pić y one zastawić mu powinien, Podobnym sposobem gdyby ze stanu Świec-
kiego do Duchownego (: nad Stan Kawalerow Maltanskich:) ktoryby kolwiek y kie-
dy chocby tey dobr dzierżawą y iednym Panowaniem y Dziedictwem zaszczycony
y dobra istnie dzierżący z tych Ordynatow Dziedicow y ktoregoż kolwiek plemienia y
Pokolenia na owczas zostaiący, miałby się zabrać, y w inszy stan odmienić, tedy tow
nie y podobnie od używania, Panowania, Dziedictwa, y Dzierżenia Dobr, prawem
niniejszey Ordynacyi sobie przynależących zaraz odpadać powinien, y też Dobra
następującemu Dziedicowi, Poblizszemu y Sukcessorowi Ordynatowi według
tey że Ordynacyi zdać, oddać, y wolne zostawić powinien, Ani zas ten ktoryby
kolwiek na owczas mocą Ordynacyi teraznieyszey Dziedic, Pan, y Dobr tych Dzier-
żawca zostaiący z pod prawa iest wybiły ma się rozumieć y w zględem tego zato-
żenia czyliteż kondycyi, o nieobywanie ani też zastawienie Dobr y pod tym
pretextem, wszelkie akcyie krzywda Sąsiadow, Oraz Szlacheckiego czyli
Rycerskiego, czyliteż jakiego kolwiek Stanu Ludzi, szkody czynić y wienią-
żenia zadawać bezkarnie to sobie rozumiał y ważył się, bo w tym razie gdy-
by jaką krzywdę, szkodę, lub uraze tak osoba jako też rzeczą, lub dobra czyjm-
by kolwiek zrobił, uczynił y wyrządził prawu pospolitemu vlegać y spra-
wi, y wszystkim siebie obwiniającym nie jakoby z pod prawa wybiły, ale
jako obywatel Krolestwa według zdania prawa onich odpowiadać, a
zas prawem przekonany za prawego sądu sentencyią w niey osądzo-
ney odpowiedzieć y zawszystką zadosyć uczynić powinien albo z doch-
odow przychodzących zkądinąd na kiego Dobr, albo w niemaiętku onych
tedy, z pożytku dochodow y Intrat Ordynackich Dobr do niego y Sukces-
sorow przychodzących, ktoreby on na prywatne wydatki y stołowe wyjęte
obracać miał aż do zupełney Satisfakcyi Stronie ukrzywdzoney według
przepisu prawa pospolitego. Zostawił zaś w wszystkim iednak y
rezerwuie sobie tenże zeznaiący, stosuiąc się do pomienionego temu
pozwolenia na Seymie Koronnym powszechnym Warszawskim y
według danej sobie zupełney mocy y wolney władzy na całey części tego
Skrzypcy. Naprzod Dobra iakiekolwiek Ordynowane do upodobania
swego w ktorym kolwiek Urzędzie y Dzięsiach rozporządzić, poczym
terazniejsza Ordynacyia ieżeli potrzeba się zdawać będzie czy to w niektor-
ych częściach czyliteż cała zgruntu poprawić, odmienić, umniey-
szyć, albo przyczynić, y co by tylko przyczyna jaka albo czasu potrze-
ba podać mogła a jemu by się zdawało uczynić. Jesli zas tey Ordyna-
cyi niniejszey nieodmieni nie poprawi, ale y owszem smiercią za-
Stwierdzona approbowana będzie tedy dana teraz terazniejsza tey
forma y utworzenie iest y być ma na kiedy nieodwołane, zatym tego
Osobistym zeznaniem y Seymu powszechnego Warszawskiego zezwo-
leniem y powagą Ordynacyi ktora od wszystkich y każdego z tych Suk-
cessorow swoich ktorzy by kolwiek Linii będących zupełnie y nienaru-
szenie we wszystkim takco do całości, jakoteż y w szczegołach onej we wszyst-
kich rozdziałach, punktach y kawałkach zachowaną y utrzymaną mieć
chce, takteż ich według mocy y władzy od Maiestatu I. K. Mci y wszystkich
Stanow Rzeczypospolitey na pomienionym Seymie Koronnym Warsz: sobie pozwo-
loney do tego wszystkiego obowiązuje y toż samo do Xiąg Ktorych po
wszechnych Trybunału Koron: podać y wpisać przykazano ...
Woyciech Skrzatkowski Pisarz Ziemski Lubelski, poprawił Borkowski y
zapłacono, Działo się w Xięgi Nowego Miasta Korczyna we Czwart: na zajutrz
po Święcie Ś: Szymona y Judy Apostoł: Roku Pańskiego 1620.

Manifest Jmći Pana Tanskiego Instigatora Koronnego w Aktach Metryki Koronney uczyniony Dnia 19. Junij 1673. Roku.

Augustus 3tius Dei gratia Rex Poloniæ etc. etc.

Significamus præsentibus literis Nostris quorum interest Universis et singulis reperiri in Actis Metricæ Regni Cancellariæ Nostræ manifestationem sub actu Die 19 Junij Aō 1673. In Conventu Generali Graudentinensi de tenore tali Veniens personaliter ad Officium et acta præsentia Castrensia Capitanealia Varsaviensia Generosus Joannes Tanski Instygator Regni quam pri mum Certam et indubitatam de Morte et Obitu Olim illustris Alexandri Ducis in Ostrog Comitis in Tarnow accepit notitiam exture Officium suum Publicum ad Ordinationem Olim illustris et Magnifi ci Janussyi Ducis in Ostrog Castellani Cracoviensis Comitis in Tarnow et ad Bona Ordinata Morte supra memorati Ducis Alexandri dere= licta explicuit atq inhærendo Ordinationi eidem Lege publica Anni Millesimi Sexcentesimi noni concessæ et usu continuo et observatio ne inviolabili hactenus approbatæ et Ratificatæ Solemnem Nomini Totius Reipublicæ et Thesauri Regni de possessione Bonorum præfa torum Ordinatorum coram eodem officio præsenti facit manifestationem idq in eo quod supramemoratus Olim illustris et Magnificus Dux in Ostrog Castellanus Cracoviensis in casu Defectus Successorum descen sionis suo procedentium in instrumento Ordinationis præfatæ expres sorum Bona sua omnia Ordinata supra scripta jurisdictioni et potestati Reipublicæ ac deinceps Auratæ Militiæ Viro de Me dio Ordinis Militum Melitensium assumendo prout Origi ne claro ita etiam et Virtutibus et dexteritate excellenti nationis no stræ addixit et Ordinavit. Ejus vero Viri in Omnibus Conventi bus Universi Regni et Ducatuum Regno annexorum sive pro eligendis ad judicia Ordinaria tribunalis Generalis Regni depu tatis sive Terrarum ad Comitia indicta seu indicenda nuntijs immediate celebrandum qui horum Conventuum particularis Primus et post decessum ultimi et immediati Hæredis inci de rit electionem Reipublicæ Universi Regni Ducatuum et Satra prarum, Palatinatuum Terrarum, districtuum status tam Spiritu alis quam Secularis et Equestris Ordinis personis dedit attribuit inscripsit et Ordinavit prout instrumentum memorationis memo ratæ ad judicium Ordinarium generale Tribunalis Regni Lu bline et acta judicij ejusdem Feria 2da in Crastina festi Nati vitatis Sancti Joannis Babtistæ Aō Dñi 1618. Oblatum latius præmissa omnia disponit et Obloquitur. Porro cum ante Elec tionem eandem et certi ac indubitati Hæredis in Comitijs Regni Generalibus coram Sacra Regia Majestate et amplo Senatu Regni denuntiationem Nominationem atq a Sacra Regia Majestate approbaōnem ac instrumenti pro eorem electo No minato et Constituto Domino ac Bonorum possessore futuro Con fectionem nemo Hominum nisi Sola Respublica et Thesaurus Regni Dominium et possessionem eorundem Bonorum Ordi natorum apprehendere et usurpare ac usum fructum ex ijs prætendere possit aut debeat. Id circo prænominatus Genero sus Instigator Regni pro debito Officij sui Autoritate Constitu

tionis

tionis Regni supra Nominata & Virtute Ordinationis suprascriptæ coram eodem officio præsenti Manifestatur et declarat præsentibus. Quod siqui dam Hominum præter Thesaurum Regni et ejus Notarios ante expeditas omnes electionis et futuri bonorum hæredis ac Dni Circumstantias suprascriptas possessionem bonorum dictorum Ordinatorum in toto aut minima parte apprehenderit et usum fructum perceperit extunc eundem et eosdem ad Comitia Regni Generalia proxime Ventura ex Officio publico propœna convulsæ legis et Ordinationis memoratæ perceptis ex bonis Spfatis proventibus cum triplici pensione sub pœna peculatus Thesauri Regni in instanti ressitiendis citare et Causas hujusmodi proseqvi ac decreta in executionem deducere debebit et tenetur. Proinde nequisqum jurisdictionem et Dominium Reipublicæ et Jus Thesauri Regni in præmissis convellere ac Dominium dictorum bonorum apprehendere et proventus percipere præsumat, iterum atq iterum de succubitione præmissorum protestatur et Manifestatur. Joannes Krasinski Referendarius Regni Capitaneus Varsav. mpp. L.S. Loci Illius. post cujus Manifestationis in acta præsentia ingrossationem Originale ejdem prædicto Offerenti per officium præsens extraditum. quam ejusmodi Manifestationem prout in Actis Metrices Regni Continetur Nos ex ijsdem fideliter describi et parti postulanti Authentice extradi præmisimus in quorum fidem Sigillum Regni est appressum. Actum Varsaviæ Feria Tertia post Dcam Septuagesimæ proxima Die Scilicet 12 Mensis Februarij. Ao Dni 1754. Regni vero Nostri **XXI.** Anno

Relatio Illustrissimi et Excellentissimi Dni Joannis Comitis in Końskie et Bataczow a Małachowice Małachowski Supremi Regni Cancellarij Opoczn. et Ostrołęcen. Capitanei.

Cedulja JMci Pana Kawalera Lubomirskiego na Ordynacyą Ostrog ską w Proszowicach na Seymiku

JMy Rady Dygnitarze Urzędnicy y Rycerstwo Województwa Krakowskiego na Seymik Electionis Deputatow w Poniedziałek bliszy po Swięcie Narodzenia Nayswiętszey Panny MARYI w Proszowicach zgromadzeni do Wiadomości Całey Rzeczypospolitey y Powszechnie wiedziec Należy podaiemy iż stosuiącsie do Ordynacyi Swiętey Pamięci Xięcia JMci Janusza Ostrogskiego Kasztellana Krakowskiego Prawem Pospolitym ordynowaney a za zeyściem z tego Swiata Xięcia JMci Alexandra na Ostrogu y Zasławiu Ostatniego tey Ordynacyi Dobr y Majętności Ostrogskiey Dziedzica zaraz natym pierwszym Seymiku po Zasłużonym tego z Xięcia JMci z tego Swiata zeyściu wespoł z Ich Mciami od przeswietney Kapituły Krakowskiey do tego Actu zesłanemi Deputatami Et Cum Omni Clero Nobilium Personarum Ktory się od tunc Actu z Pachalisie jako to Ich Mcipaść jure znami należy przystępujący do Cedulcy Kawalera Aurata Militiæ Melitensis Ktoryby według Ordynacyi wzmiankowaney (: exquo ab omni successione jure ejusdem Ordinationis Feminens sexus arcetur) Panem

y Posseso

y Possessorem wszystkich tych Dobr stać się nayprzod tedy uważywszy wszystkie
Ordinationis kontenta y że Ordinatæ ad Successionem Familiæ dalej z tego
Swiata decesserunt a już tali casu od Rzeczypospolitey Dyspozycya pomie
nionych Dobr należy y one per electionem exp pluralitate vocum na Sey
mikach Kawalerowi Maltanskiemu ktory by był Narodu Polskiego albo Li
tewskiego y Ruskiego strenuus Vir Origine clarus virtutibus et dexteritate
excellens bonæ famæ et existimationis ad res gerendas potissimum
vero ad tuendos fines et propulsandos Scithas. Turcasq. perpetuos Re
gni Hostes habilis ac re Militari versatus tribui maią. uczyniliśmy
Maturam deliberationem super Persona tantis dotibus do Otrzy
mania Ordynacyi Habilitata. Wszym gdy przez list swoy y swoię
Przyiaciel swoię uniosł do Nas prozby Wielmożny Jmć Pan Hiero
nim Augustyn Hrabia na Wiśnicu y Starorostawiu Lubomierski
Kawaler Maltanski Opactwa Tynieckiego Administrator ktory
Ordine meretur de Republica żadney od lat piąciu nieopuszczaiąc ex
pedycyi Chorągiew Pancerną w Woysku Koronnym trzyma y Dra
gonij Chorągiew swym kosztem lutapnym na każdą stawia Kom
panią trudy y interessy Woienne tanquam Gregarius Milles ponosi
si y zdrowia za Oyczyznę y Kości A Bory ochotnie przeciwko Po
ganom nieżałuie. Uznaliśmy mimo wszystkich inszych Narodu Naszego
Kawalerow Maltanskich Jmć do Otrzymania takowych dobr et Virtute
et Merito habiliorem et innumerosissimo presenti nostro Congressu po
wego teyże Ordynacyi Prawa Rzeczypospolitey należącego per Singula
suffragia każdego z Nas nemine reclamante et contradicente obrali
smy za Sukcessora y Pana wszystkich tych Dobr ktore w Ordynacyi
Ostrogskiey Opisane są tegoż Jmći Pana Kawalera Lubomirskiego
o ktorym ysto dowodnie deductum nam iest że iest Legitime Ordinatus
et professus Milles Auratæ Militiæ Meltensis. takowey tedy
elekcyi naszey świadectwo ad Rempublicam na blisko przypadaiący
ny Seym dwaniedzielny lub sześć niedzielny Jmći Panu Lubo
mirskiemu Kawalerowi Maltanskiemu dajemy aby tam
approbationem tey Otrzymawszy ad possessionem Jurium Titulo
rum bonorum ac prerogativarum in Instrumento electionis Con
sentarum realiter przyszedłszy y oney ad sera fata pacifice zaży
wał Działosie w Proszowicach na Seymiku Deputackim w Po
niedziałek blizszy po Swięcie Narodzenia Nayświętszey Panny
Maryi Roku 1643.

Michał Misiewski z Smiżowey Woli Marszałek
Seymiku Proszowskiego

Augustus 3tius DEI Gratia Rex Poloniæ etc.

Significamus presentibus literis nostris quorum interest universis
et Singulis reperiri in Actis Metrices Regni in Metricula expeditionum ex
Cancellaria Majori Regni Regnante Serenissimo olim Augusto 2do Rege
Poloniæ Parente Antecessore Nostro Charissimo Cancellariatu Illustrissi
mi Olim in Slupow Joannis Szembek Lomiensis Graudentinensis Ca
pinoscensis etc. Capitanei emanatarum et Sigillatarum termina
tionem infra Scriptam tenoris sequentis Administracya Ordyna
cyi Ostrogskiey WW. Woiewodzie Lubelskiemu Marszałkowi Nad
wornemu Litewskiemu y Urodzonemu Poniatowskiemu Generałowi

Sub data

Sub data Varsaviæ Die 16. Mensis Decembris A[o] D[n]i 1720. Quam ejus modi terminationem prout in præfata Metricula continetur Nos ex ea dem fideliter describi et parti postulanti Authentice extradi permisimus. In quorum fidem Sigillum Regni est appensum Actum et Datum Varsaviæ.

Ex Metricula Anni 1720.

Administratija Ordynacyi Ostrogskiey

Dobra do Ordynacyi należące.

Międzyrzecz z Przyległościami	Cudnow z Przyległościami
Dubno z Przyległościami	Ostrog Miasto
Stepan z Przyległościami	Konstantynow z Przyległościami
Baraliia z Przyległościami	Satyjowce z Przyległościami
Krasiłow z Przyległościami	Kulmin z Przyległościami
Czartoria z Przyległościami	Saprołow z Przyległościami
Miropol z Przyległościami	Niemirowka z Przyległościami
Zaborzyce z Przyległościami	Piątek z Przyległościami
Januszpol z Przyległościami	Lownow z Przyległościami
Dethowce z Przyległościami	Pilow z Przyległościami
Glinsk z Przyległościami	Ubilik z Przyległościami
Nowy Ostrowek z Przyległościami	Krasnopol z Przyległościami
Latowicz z Przyległościami	Chryborwicza z Przyległościami
Leszna z Przyległościami	Smitowce z Przyległościami

Dobra Dziedziczne Xiąząt Ostrogskich nie pod padaiące Ordynacyi ale na Podział Sukcessorom zostawione y naznaczone.

Tarnow z przyległościami	Wiewiorka z Przyległościami
Opatow z Przyległościami	Czmielow z Przyległościami
Gorlice z Przyległościami	Krzesnow z Przyległościami
Glinka z Przyległościami	Subierzyn z Przyległościami
Plesnow z Przyległościami	Kowala z Przyległościami
Zembocyn z Przyległościami	Ptolecin z Przyległościami
Miłosłojowice z Przyległościami	Cisow z Przyległościami
Biała z Przyległościami	Korsnowice z Przyległościami
Sucierna z Przyległościami	Michalisko z Przyległościami
Częstocice z Przyległościami	Sulejow z Przyległościami
Watowice z Przyległościami	Jakubowice z Przyległościami
Rudniczek z Przyległościami	Swidniczek z Przyległościami
Swidnicka Wola z Przyległościami	Długie z Przyległościami
Nowydwor z Przyległościami	Krzyn z Przyległościami
Jaskow z Przyległościami	Fetiow z Przyległościami
Olszamca z Przyległościami	Rokitna z Przyległościami
Lebaczow z Przyległościami	Petyhory z Przyległościami
Perenyl z Przyległościami	

Kopia Skryptu wyrażaiącego Dożywocie na Rezygnowanych Dobrach Ordynackich Xiążęciu Marszałkowi Nadw[o] Litew[o] od Każdego Donataryi dła wzobności danego.

Ja N. znam ta Assekuracyą moią w Ręce J.O. Xiążęcia Mci Janusza Alexandra Lubartowicza Sanguszka Marszałka Nadw[o] W[o] X[a] Lit. daną, ktorą cum authentici Documenti mieć powinna et sub Actu roborationis contraktu resignationis między tymże J.O. Xiążęciem Mcią a Mną Dnia

dzisiey

Dziesięczego spisanym ściągać się ma iż teraz JO. Xiążę Jmć Marszałek Nadw. W. X. Litt. sobie obwarował y całe zupełnie ostrzegł. Więc stosując się do Woli y zdania J.O. Xięcia Marszałka Nadw. W. X. Litt. Dobra wyżey wyrażone na Osobę moią rezygnowane, y Ja szczegulnieyszą Obserwacyą moią przyrzekam upewniam, y zapisuię się że do żadnych Dyspozycyi ani Kontrakt Dobr pomienionych y Poddanych Lasowetts ullo praetextu et colore durante vita JO. Xięcia Jmci Marszałka Nadw. W. X. Litt. ani Ja ani Moi Sukcessorowie Interessować się quo ad superuixerit JO. Xiążę Jmć Marszałek Nadw. W. X. Litt. nie mam y nie powinien będę y owszem saluam, integram et illesam possessionem Bonorum supra Scriptorum temuż JO. Xięciu Jmci Marszałkowi Nadw. W. X. Litt. meis cum Successoribus quoad Superuixerit ostrzegam y waruię, oprocz gdyby iaka wieś post extinctionem iurium Lehtowych WWu Possessorow zawdziewała, taiąż wieś skład dispositionem JO. Xięcia Jmci Marszałka Nadw. W. X. Litt. ale do Moiey devolvi powinna Dziedziczney possessyi Salvo iednak Militari Obsequio praestando prezent żadnych ad Beneficia utriusq. Ritus bez wyraźney Woli Xięcia Jmci nie podpiszę et insuper in casu Rexcindek przyczyny pozeznawanych na Osobę moią na Dobra pomienione tam zakresi wszelkiey y odtąd impetycyi y inkwietowania tam in publico quam in quovis subsellio, a przeto w Possessyi uchoway Boże przeszkody tedy ewikcyią generalną na Dobrach y moiey własney Substancyi temuż J.O. Xięciu Jmci Sanguszkowi Marszałkowi Nadw. W. X. Litt. Skutkiem praemissorum zapisuię y ubespieczam. A in Casu sprzeciwiania się wszystkich których tey tranzakcyi pod nieważnością uczynioney mi Dobr pomienionych Rezygnacyi Obowiązuię się y przyrzekam y Na to się Ręką moią własną przy zwykłey pieczęci y Podpisach przy iacot Podpisuię Datt. w Wolbuszowey d. 10 xbris 1753 Anno.

Excerpt Kontraktu Resignationis między JO. Xięciem Jmcią Sanguszkiem a JO. Xiężną Czartoryską y JO. Xięciem Lubomirskim

A to za Summę pro pretio pomienionych Dobr zgodnie między sobą umowioną y postanowioną, którą JO. XX. Ichmć Czartoryscy Wojewodowie Ruscy y JO. XX. Lubomirscy Strażnicy W. Koronny daleczym wypłacaią sposobem naypierw Summy Ichmć WWu Possessorów w tych Dobrach znayduiących się tak przez JO. Antecessorow jako y przez samego JO. Xięcia Jmci Marszałka Nadw. W. X. Litt. na wsiach przeszłych Contraktu rezygnowanych, zapisanych, więc we których Possessioni Dobr insistent in pretio bonorum potrąca się które JO. moderni Juris Haereditarii quaesitores na siebie addependendum przyimuią y one nie reserwuią się do żadnych innych Dobr gdyby etiam specifice ewikcyią munerowane były emundando sui Haereditariam possesionem deportować y wypłacić nie mniey Prawa y dożywocia Possessorow actualiter w Possessyi zostaiących ieżeli podległe nie będą et juri non repugnabunt y pozwolić Lubo circa iura eorum konserwować się cum Successoribus utentur; restans zaś pretium ponieważ JO. Xięto Ichmć na Dniu Dzisieyszym rzetelnie Moneta Currenti do Rąk JO. Xięcia Marszałka wyliczaią tedy JO. Xiąże Marszałek ad praestitam sibi realium totaliter sobie pro iisdem bonis constituti Satisfactionem. J.O. XX.

Ulidow

WWdów Ruskich y JO. Xięcia Strażnika praesenti Contractu Swiekie Pos
sessyi wolney exnunc dopuszcza ettc. ettc.

1. Konstantynow
2. Starykie
3. Nowiki
4. Hrehorowka
5. Swicona
6. Karaimowka
7. Lozawa
8. Bathaie Wielkie
9. Ikutki
10. Samoiyńce
11. Nowosielica
12. Niemierzynie
13. Pohoryła
14. Pohoryła druga
15. Harbuzyna
16. Mytyńce w Poss: J.W. Cieszko:
17. Posłkowce
18. Szachtowce
19. Krasnosiołka
20. Borekiele
21. Derhacze
22. Korowo
23. Bathaje
24. Samoryki w Poss: J.P. Chojeckiego
25. Berelusilenie
26. Skowoniki
27. Jrasziki
28. Zerebki Wielkie
29. Radkowce
30. Pheniki
31. Hryszkowce
32. Powierzbowce
33. Jackowce
34. Rabkowszyzna
35. Werboredynce

Instrument do Dobr Ordynackich Ostrogskich

Janusz Alexander na Białym Kozulu Smolanach Rakowie Za
sławiu y Ostrogu Xiąże Lubartowicz Sanguszko Hrabia na Wiśnicz
Jarosławiu y Tarnowi Marszałek Nadw. W. X. Litt. Orderu Białego
Orła Kawaler

Wiadomo czynię komu o tym wiedzieć będzie należało mianowicie zaś JOO. WW
Ichmściom Panom Dobr niżey wyrażonych Zawris Juris Titulo Possessorom niemniey
Kommissarzom Ekonomom Gubernatorom Administratorom y Jnnym tych
że Dobr Dyspozytorom do Wiadomości podaię iż tak przez kontrakt Re
zygnationis de Actu ejus w Poluszowy Dnia Siodmego Grudnia Roku teraz
nieyszego 1753. spisany jako tez y przez Donaciją in forma Iuris plenissima
w Grodzie Sandomirskim Sabbatho post Festum Sctae Luciae Virg. et Mart.
prezeznie zeznaną Dobra moje Dziedziczne po Niegdy JO. Xiężnie
JeyMci Maryi Annie z Lubomirskich niegdy J.O. Xięcia JMci Pawła
Karola Lubartowicza Sanguszka Marszałka Nadw. W. X. Litt Oyca
mego intermedijs[?] ofti Małżence a Matce moiey na Mnie jure nat[urae]
spadłe to iest Miasto Konstantynow z Przedmieściami y Wsiami nazwa
ne Starykie, Nowiki, Hrehorowka, alias Hrehorowce, Swinne, Karaj
mowka, Lozawa, Bathaje Wielkie, Jmatki, Samoyńce, Nowosielce
Niemierzyńce, Pohoryła, Pohoryła druga, Harbuzyna, Milkowce, alias
Mitynce w Possessyi JMci Pana Cieszkowskiego, Poskowce, Szachtowce,
Krasnosiołka, Berekiele, Derhacze, Lozawa, Bathaje, Sam
oryki, w possessyi JMci Pana Chojeckiego, Berekielince, Skoworodki
Kraśkiki, Zerebki wielkie, Zerebki mało, Radkowce, Feniki
Hryszkowce, Powierzbowce, Jackowce, Radkowszczyzna, Werborodynce
do tegoż Miasta należące w Woiewodztwie Wołyńskim w Powiecie Krzemie
nieckim leżące JOO. XX. Ichmciom Augustowi, Alexandrowi na Kle
waniu y Żukowie y Maryi Zofij na Granowie y Szelitowie Hrabinie
z Sieniawskich Czartoryskim Wwdom y Generałom Ziem Rus
kich y Podolskich, Kamienieckim, Latyczewskim, Kaluskim ettc.
Starostom y JO. Xięciu JMci Stanisławowi Hrabi na Wiśniczu
y Łańcucie Lubomirskiemu Strażnikowi W. Koronnemu, cum
Omnibus Attinentijs universis rezygnowawszy jako rigore pomie
nionego Kontraktu Resignationis y donacyi prezeznie uczynio
ney Intromissyi, wolny ute Dobra wyżey wyrażone pomienio
nym JOO. XX. Ichmciom Czartoryskim Wwdom y Generałom Ziem

Ruskich

Ruskich y Podolskich JO. Xięciu Jmci Lubomirskiemu Strażnikowi W.
Koronnemu exnunc dopuszcza tak gdy na Gruncie Officiose przez Woźnego
y Dwoch Szlachty affektowano będzie broni nie będą y owszem Jchmścom
Pom Kommissarzom, Gubernatorom y Innym quovis Titulo Dzierża-
wcom Dobr tych ktore w Mojey y własney possessyi zostaią będą-
cym praecommitto y zalecam Aby pomieniona Intromissya y
w Dobrach często rzeczonych Obwołanie libere dopuścili JOO. zaś Ich
JchMciów Pów Possessorow Dobr rzeczonych ze Prawem jaki kolwiek
czyli odemnie samego czyli od JOO. Antecessorow moich danem
zostaiących aby pomienioney Intromissyi ullo modo nie sprze-
ciwiali się y owszem one dobrowolnie admittant y Prawa swoie ja-
ko tylko tego pomienionych Dobr (rigore ktorych Possessioni in-
sistunt) maią aby tymże JOO. XX. JchMciom WWdom y Generałom
Ziem Ruskich y JO. Xięciu Jmci Strażnikowi Wielkiemu Koro-
nnemu teraznieyszym Dobr wyżey wyrażonych Dziedzicom za
pierwszą remissyą onych in Originalibus reproducant przyzwa-
lenia podwojnych chęci moich uniżenie upraszam y Obliguię
y na to się dla lepszey wagi y pewności Ręką moią własną przy przy-
ciśnieniu zwykłey pieczęci podpisuię się. Datum w Sandomierzu
Die Decima quinta Xbris 1753. Anno cujus oblata in Castro Cremenecensi
Die 31 Xbris Anno eodem.

Manifest przeciwko Dyspozycyi Ordynacyi Ostrogskiey Uczynio-
ny we Lwowie Die 18 Januarij 1754. Anno.

My Senatorowie, Ministrowie, Dygnitarze, Urzędnicy, y Szlachta Korony Polskiey y
W. X. Litt. niżey na podpisach wyrażeni wszystkim tym ktorym wiadomości należy
ta Ku Naj: Krol: P. N. Mści miłości prawdziwa dla Oyczyzny y nieinteresso-
wania ku Dobru publicznemu, Żarliwości obowiązywać rowniesz powin-
na do wiadomości podaiemy, niespodziewaiąc się nigdy aby podtak szczę-
śliwym y łaskawym J. K. Mci P. N. Mści Panowaniem miał ktokolwiek
o Naymnieyszym Praw Oyczystych pomyślić naruszeniu ile w tym Kro-
lestwie ktore szczegulnie wolności y szczęśliwości swoie na zachowa-
niu ustanowionego przez trzy Stany Rzeczypospolitey Prawa utrzy-
muie dotychczas y staraiącsię zawsze oto ażeby co z Kluby swoiey ma-
lignitate temporum wypadło zaraz przez utwierdzenie dawnie-
szych Konstitucyi wprowadzone było, kiedy zaś Świętey pamięci Xiąże Jmść Ja-
nusz Alexander Sanguszko Marszałek Nadworny W. X. Litt. przeciw-
ko wyrażonemu Prawu y Konstitucyi Anni 1609. titulo Ordyna-
cja Folio 895. Parag. 16. S. P. Xięciu Jmci Januszowi Ostrogskiemu Kasz-
tellanowi Krakowskiemu uczynić Ordynaciją z Dobr swoich pozwa-
laiącey tudzież w Prawie wielu innych Konstitucyi mianowicie Anno-
rum 1624, 1627, 1628, 1667, 1673, et 1677. też ordynaciją ratyfiku-
iących a przez sławnych Przodkow swoich od lat 140. z okładem
nienaruszenie, y przez samego nawet siebie dotąd zachowaną usta-
nowi Titulo Ordinationis dyspozycijami przyięto y żadną nigdy
ani od Rzeczypospolitey ani od nikogo wątpliwości niepodaną teraz
privata et arbitraria potestate dobra teyże Ordynacyi Ostrogskiey
adjus et Dominium Samey tylko Rzeczypospolitey należące dyspono-
wać praesumpsit Donacią w Grodzie Sandomirskim circa festum

S. Luciae

75.

Sanctæ Luciæ Virginis et Martiris w Rokiu immediate poprzeszł na Różnych Posesorów Dobra na których ostatnia część Sił Rzeczypospolitey na Obronę Kraju Postanowiona zawisła bez praw niemi tranzakcyami Multifarye podzielił nadto uzurpując sobie absolutną w Wolnym narodzie nadrowną władzę zapomniawszy że jurysdykcye Grodzkie Ziemskie y Trybunalskie Rzeczypospolitey maią moc y zachowanie Universały do JJ. WW. Ich Mciów PP. Possessorów w Dobrach Ordynacyi Ostrogskiey ex re Służby Rzeczypospolitey wielce rzeczyszcze aby ich Possessorowie teraznieyszym Donatariuszom reprodukowali Iura sua y Mieynie aby do żadnych Dóbr dopuszczali powydawał, jako oblata takowego Universału w Aktach Grodu Kamienieckiego zezna na świadczy zdałoście nam niżey na podpisach wyrażonym z obowiązku Prawa Sumnienia y Miłości Oyczyzny zabiegając przez też prywatne iednego Dyspozycye y prawa kszarde wolności y praw Oyczystych evertenda per tempora mogli do Akt tuteyszych Grodzkich zaniesc Manifest pozwoliła Rzeczpospolita wyraznego Konstitucyą S. Pam: Xięciu JMci Ostrogskiemu Ordynacyą z Dóbr swoich uczynić y też same pozwalaiące prawo pro lege perpetua nunquam in posterum Abroganda mieć chcąc potwierdziła razem et irrevocabiliter postanowiła aby taz Ordynacyia ani per Hæredem etiam de Lumbis ordinatis ani per quemvis Successorem nec in toto, nec in parte była alienowana y naruszona. Które JMć Nadworny WoXc Litt ex capite femello idący y tylko dissimulante Republica dla ważnieyszych protunc Spraw Rzeczypospolitey wteyże Ordynacyi mimo prawo oney takowe nieoglądaiąc się nadalsze samey Rzeczypospolitey należące Dyspozycye oney sam ieden przeciwko prawu przywłaszczył sobie moc dobra teyże Ordynacyi dysponowania recessem Anno 1677. względem tey Ordynacyi niebiorąc się in ordine approbandæ eiusdem Ordinationis ale tylko decidendæ komuby wspadku przypaść należała possessionis, y tym że samym recessem niebędzie Rzeczpospolita dysponować Ordynacyi dla Kawalerów Maltańskich, zostawiła samey sobie władzę y moc rozporządzenia oney ale nie tylko dla konserwacyi Domu pierwszego Ordynata dla wsparcia familiy szlacheckich y dla nadgrody zasłużonych tak wspomniona Ordynacyia jako Contextus iey wniosek, iest uczyniona, ale też wzięła obowiązek na siebie wystawienia sześciuset Ludzi na Obronę Kraiu Rzeczypospolitey którzy pod Komendą Hetmanów zostawać y ich ordynans odbierać powinni y lubo zaś przy teraznieyszey bezprawnym Dóbr Ordynacyi podziele przez tranzakcyę d. 7. Xbris 1753. Anni wkolbuszowey Między Xięciem Jmci Marszałkiem y Iuris quæsitorami sześćset Ludzi należytą Rzeczypospolitey do wystawienia Rożnym possessorom dysparcymentowani, ale że przez takowy prywatny skrypt znosi się Ordynacya znosi się prawo approbujące one et lædit powagę Rzeczypospolitey oraz y Iawne iest niebespieczeństwo y niepewności konserwacyi tak potrzebnego y potrzebnego Kraju Rzeczypospolitey Subsidium iakkie ostatniemu Oyczyzny naszey vergendo upadkowi kiedy zamiast pożądanego coto publico zmocnienia sił Rzeczypospolitey na zapęd y obronę praw swobod y granic Oyczystych

przytakow

przy tak szczupłym Woyska Kompucie potrzebnego tak chwalebne wspomnio
ney Ordynacyi institutum znosic się zda, maiąc rady przedocżyna wzgardę
prawa że unici Arbitrio leges contemnantur, a nadto ztak ztych y szko
dliwych przykładow simili insżych wolnych przed tym Panstw fato Rzeczpo
spolita nasza Monarchicam non induat formam przeciwko powinno
ney dyspozycyi Dobr Ordynacyi Ostrogskiey jako prawo gwałcącego dla
chite Brać nam rownych Uprzedzących powadze Nayiasn. Jeda Szi
ustanawiaiącey Dobru y pożytkowi Rzeczypospolitey szkodliwey kiedy
contra alios omnes quoscunq actus całosc y prawo wspomnioney
Ordynacyi Ostrogskiey laedentes denuo de abusu Xiążęcia Jmci Marszał
ka Nadw. W. X. Litt iterum et iterato manifestujemy się zapraszamy
oraz JO. Jmci Pana Hetmana W. Koronnego rownie znanie każ
lesionem Reipublicae czyniącego y ten Manifest czyniącego ażeby ex
nexu Ministerialij do utrzymania praw Ordynackich y Milicyi
Rzeczypospolitey wziął przed się srodki y sposoby przyzwoite, nie
wątpiąc bynaymniey że wspoł Bracia nasi z urodzoney dla Public
nego dobra zarliwosci Interes ten Rzeczypospolitey na przyszłych dalszych
przedseymowych seymikach, a potym przez Posłow na seymie rownie
znanie popierać y utrzymywać zechce działosie we Lwowie d. 18. Styc
znia Roku Panskiego 1754.
Mikołay Wyżycki Arcybiskup Metropolitalny Lwowski, Jan Bra
nicki Wojewoda Krakowski Hetman Wielki Koronny. Michał
Kazimierz Radziwiłł Xiąże Na Ołyce y Nieswiżu Hetman Wiel
ki W. X. Litt. Antoni Michał Potocki Wojewoda Bełski M. P.
Jmci J. M. Rzewuski Wojewoda Podlaski, A. Swidzinski Wojewoda
Bracławski L. L. S. Ożdzinski Kasztelan Sandomirski mp Michał
Los Kasztelan Kamieniecki Podolski mp P. F. Branicki Kaszte
lan Bracławski J. B. L. mp A. Rozwadowski Kasztelan Halicki
Stanisław Kossakowski mp Ludwik Cieszkowski K. K. Kasztelan
Sochaczewski. G. M. W. X. J. A. Czarnecki Kasztelan Wiski mp
Paweł Benoe Kasztelan Warszawski. Woyciech Sieminski Sta
rosta Dembowiecki mp J. K. M. C. Ostror. Jabłonowski Sta Czehr.
Dymitr Xiąże z Prusow Jabłonowski Starosta Kowelski. Joachim
Potocki K. P. mp Antoni Potocki Sta Błonski. Tomasz F. Konarski
K. B. mp F. X. Branicki Kasztelanic Bracławski. Jozef Zodria Po
nski M. P. R. Jan Potocki Sta Guzowski, Maciey Skrzynski Sta
Branski. Jozef Sieminski Podkomorzy Ziemi Lwowskiey y Powia
tu Żydaczewskiego. S. Kalinowski mp. Jan Potocki Sta Nowo
sielski mp Fr. Rozwadowski S. K. mp Sta Lanckoronski. Ludwik
Wład. Brydar Podhorodenski Pisarz Ziemi Włodzimierskiey Mo
drzelowski, Stadnicki, A. Jabłonowski M. W. mpr L. Cieszkowski
Decetner S. S. A. Wyżga Stolnik Grabowiecki mpr M. Szuman
czewski. F. S. J. Podhorodynski P. Wielhor Chorąży Pancer. mp G. Waryst.
Jędrzey Kuropatnicki. Stanisław Zetowski Koronny Wojewodztwa
Bełskiego. Antoni z Ossy Ręga S. B. Jan Lubek mp. Rafał Ma
cowski Czesnik Ziemi Lwowskiey mp. Stanisław Kamienski mp
Mateusz Kardwanowski S. L. mp M. Dabrowski J. Mocmilsky
Jgnacy Albinowski mp Thomasz Wyżycki. Stanisław Rabski
Woyciech Żulikowski. Franciszek de Potula Bolestha Kozibrocki
Jgnacy Antoni Lubawski Pisarz Grodzki Lwowski mp Tadeusz
Dziedoszycki Chorąży Trembowelski. Adam Sta Kostkowski Put.
Jan Szeniawski Chorąży Halicki. J. U. Chołecki Woyski J. K. P. W. B.
mp
Stanisław Gu

Stanisław Gumowski Łowczy Ziemi Lwowskiey Komisarz Trybunału Radomskiego Chorąży Ziemi Sanockiey mp Michał Rudzienski Stolnik Chełmski mp Jozef Jabłonowski mp B. Turkur Porucznik JW. Wojewody Mścisławskiego mp Ignacy Turzynski I. Nahojewski Chorąży Znaku Pancernego JW. Wdy Mściesławskiego Antoni Jozef Obrowski C. B. Puth De Bibersztayn Zawadzki Chor. Owrucki G. M. W. L. mp Jędrzey Piekranowski mp Konstanty Stanisławski. Alexander Beliński. Rafał Sterbek Chor. Kołomyjski Starosta Sołotwinski mp Roman Sumlanski. Antoni z Łomzyna Łodzynski Cześnik Bracławski Chor. Znaku Pancernego J. O. Xcia Czartoryskiego Łowczego Koronnego. Jan Rokosowski Porucznik Znak: Franciszek Montwit Szyliewicz C. H. Z. P. Antoni Podsędkowski Cześnik Czerniechowski mp Franciszek Nielepiecki Tomasz Kozłowski mp Antoni Niebor Marian Zembowski C. D. mp Michał Miaskowski. Florian Mirkiewicz mp Ignacy Łaszczynski Bajski Popiel. Jan z Chmielska Chmielicki mp P. S. W. Jozef Niezabitowski Komornik Ziemski Podolski mp Zygmund Kola Janicki mp Marcin Wielicko Jelalicewicz Kazimierz na Rudnikach Rudnicki. Jozef z Skorzewa Skorzewski. Jan Krzysztof na Skarzynie Skarzynski mp Kajetan Poletyłowski Jozef z Jurek Siwowicz Jurkowski P. L. Stefan z Hordynii Hordynski Miecznik Kijowski Vice Regent Grodzki Lwowski Michał Thadeusz z Hordynii Hordynski Subdelegat Grodzki Lwowski mp Antoni Borzęcki L. B. Rafał Swiąchowski B. P. W. X. Litt. Jan Młodecki R. A. K. W. K. Bernard Oberdynski Stolnik S. Joachim Rzuttowski P. W. N. Jozef Lanborunski Paszkowski G. B. W. X. Litt. Jan Morzyko L. W. Z. Piotr Jomar N. M. P. O. S. L. Rafał Hordynski S. P. Franciszek Chonski W. S. Michał Prandota Trzcinski. J. Paweł Czerniecki. Jozef z Kurwnat Kurnacki Komornik Graniczny Ziemi Chełmskiey mp Antoni Chołecki mp Tomasz Grabowski Skarbnik Lubaczewski mp Thomasz Rzechowski Stolnik Parnawski P. N. Jozef Rodazynski mp Walenty Rychtowski mp Dimitr Sumlanski mp Antoni Monczynski mp Michał Czarnotulski mp Jozef Swiecki mp Florian de Wistobok Wistobocki mp Stefan do bestyanowicz Cześnik Zytomirski mp

Manifest JW. Imci Pana Swidzinskiego Woiewody Bracławskiego w Grodzie Sandomirskim Uczyniony Roku Pańskiego 1754

Lubo dotąd widząc tak wielkie w Rzeczypospolitey zewsząd wywrócone go ex Cardinibus przez zagubione Senatorow u Boku JKMci dla wspolney y potrzebney Rady regolnie prawem opisaney Rządu a teraz ex praepotentia rownych Rad rownemi w Wolnym Narodzie usurpata wynikające abusus potyku y na Seymach przez Senatorskie y Poselskie y na Senatus Konsyliach przez same Senatorskie głosy ile wniesły tak poczeście y ieunieczne w lubie wyprawiony bydź powinien remonstrowiałem, crebatem dantisper Supressio supervenuturae

dykolwiek

dykolwiek fata Oyczyzny dolere a zali po niedoszłych ośmiu Seymach przyszły nawet
puiący zjazd który Oycowskim staraniem swoy skutek weźmie y te wszy-
stkie uspokoi diffidencye ale kiedy dała mi wiadomość że ordynacya
Ostrogska do ustanowienia Jey godney pamięci Wo. Xcia Janusza Ostrog
skiego Kasztelana Krakow. lege perpetua na Seymie 1609 pozwo
lona a przez niego na samych Sukcessorów sexus masculini dys-
ponowana y żeby per haeredes etiam de lumbis ejus et Successores nec
in toto nec in parte była alienowana ostrzeżona a in casum decessus
Successorum w niey expressorum ad dispositionem Rzpltey oddana teraz
w zamieszanych Rzpltey jurisdykcyach y wywróconey Rządu
publicznego formie wynoszących się nad równość chcą nie-
którzy profitować privata authoritate na różnych w Grodzie
Sandomirskim przez donacye poczynione iest podzielona
przymuszony iestem tectos aperire dolores y ten ad acta publica
zanieść Manifest, nie pobudza mię zaś do tego żadna pry
watnego interessu ratio ani alicujus lucri cupiditas bo lubo
wiele że ordynacyi trzymam wioskę mało y importanncyi ale
y gdyby oddawano nienarzekałbym chyba per contemptum per
omnes gradus iako się teraz dzieie iuset lacerates leges ale
że przez takową pomienioney ordynacyi uymuią authoritas
suprema JKci JW. Lit. W. Xiąż. dzieie się krzywda summo
et immediato Rzpltey Dominio minuunt dla Oyczyzny subsidia y
władza Hetmańska contemnitur abrogat prawa y kon
stytucye bierze góre per absolutam propria voluntate dis
positionem Osoba w wolnym Państwie prae potentia dla
tego zabiegaiąc wcześnie tym inkonweniencyom musia
łem się publice uskarżyć y z pomienionych okoliczności
nosić te krótko zebrać racyje.

1mo Lege publica przez Konstytucyą wyrażoną 1609
ostrzeżono aby ordynacya Ostrogska ani per haere
des etiam de lumbis ani per successores nec in toto
nec in parte była alienowana które prawo zupełnie
teraz iest zniszczone per successorem faemelli sexus
kiedy arbitrari voluntati unius iest disponowana
y na takową Konstytucyą powtórney nie potrzeba
in ordine approbanda ordinationis tak iakoby
strona interessowana allegare mogła bo wspo
mniana często Osobie wyraża że ta mającą będąc
na ten czas uczynioną ordynacyą takie approba
cyi iż to pro lege perpetua et nunquam abro-
ganda mieć chce.

2do Mens ordinationis była aby in casu extincta
linea masculea była obrócona na kawalerów
maltańskich fawore prawie na ten czas Xiąża

bemir

bomirskiego Kolligata Xięcia Ostrogskiego juxta dyspositionem tamen Rze
czypospolitey. Przez teraz alienacyą teraznieysza Supremum Dominium Rze
czypltey y dyspozycyia Jey wzięta.

3tio Ma w Sobie Ordynacyia aby in Subsidium Rzpltey 600 Ludzi pod komendę Hetman
ską zawsze było gotowych na obronę y zasłonę Ukrainy y na to są Konstitucye
Annoru 1624. 1627. 1628. 1635. kiedy zas teraz iest in multos disparsita
y ex ordinatione Statysie Bona successiva, iuz zapewne eo pretextu subsi
dium Rzpltey upadnie y chocby quo casu jakie partykularne względem
tey Milicyi wypadły scripta, te tym ią dla Rzpltey szkodliwsze im bar
dziey Jey powagę y dyspozycyią gwałcą.

4ta Wszak S. P. JO. Xiążę Jmć Sanguszko Marszałek natenczas Nadw
W. X. Litt pretendował na Syna swego teraznieyszego JO. Xięcia Jmć
jus Successibus in Anno 1724. O czym cała Polska wie przez rozmaite
ne publiczne Projecta sprzeciwnim. Lubo indebite bo in Successore
ex Femello Capite procedente dissimulante natenczas dla wolni
szych Interessow Rzpltey kłocował Ordynacyią y zostawił to decisio
ni Rzpltey.

5to Przyszedszy ad possessionem JO. Xiążę Marszałek Nadworny W. X. Litt
teraznieyszy zażywał zawsze et jura et Titulum et Arma Ordi
nationis dotychczas konserwując Milicyą rozdaiąc przywileje
konsensa Szlachcie y Zołnierzom y insze munia Ordynackie
exequendo tak jako Jego Antecessorowie Ordinaci czynili zacząc
raz usurpavit sibi libertatem tanquam bonis Hereditatis disponowa
y prawo oczywiste swoim predecessorom których iest Auctor służące ta
mai. Ztych tedy racyi niemogły ani mogą żadną miarą poczynio
ne stać tranzakcye a naybardziey iż są cum eversione Praw Oyczy
stych z Ukrzywdzeniem władzy Rzpltey y z Utym Jey Subsidio
rum et aliar utilitatum a naybardziey zniebespieczeństwem niedocho
dzeniem Seymow tak bardzo Oyczyznie potrzebnych. Jezeli dochodziło
o konserwacyią tey substancyi Ordynackiey w swoiey Familij jako
w Ludziach godnych y ad usus Reipublicae potrzebnych to przyzwo
ita rzecz była czekać w tym decisionem Seymu jako w materyi
wszystkim trzem stanom do rezolwowania należącey. a zatym
uważaiąc sumiennie przysięgą obowiązana quidquid grodivi
Scivero dotrzymuiąc wierności Panu y Oyczyznie nequid detrimen
ti patiantur, ten Manifest ad Acta publica deferre uzna
y takowe krzywdę prawa oyczyste uczynioną in Publicum do
niosę. Spodziewam się po sercach gorliwych zacnych Oyczy
znych Patriotow że każdy swoy sprawiedliwy w tey okoliczności
resentiment pokaże y rownym przykładem fidem Regem. et Le
ges tuebitur.

Ordynans do Garnizonu Dubinskiego

Jan Pemewetti

Ponieważ Militia Ordinacyi Ostrogskiey na obronę kraju Rzpltey
postanowiona z wyrażonego tejże Ordynacyi prawa y wielu kon
stitucyiami potwierdzonego do komendy Hetmanskiey należy więc
z obowiązku Urzędu mego przestrzegaiąc konserwacyi tak potrzebney
Rzpltey posiłku oraz chcąc być informowanym de statu tejże Mi
licyi w Garnizonie Dubienskim będącey daię ten moy Ordynans Jmć
Panu Komendantowi wspomnionego Garnizonu Dubinskiego ażeby

Ey

Za odebraniem onego niezodwłocznie de statu praesenti tey Garnizonu przy stałmi Rapportt, komplet, y Porządek należyty, Disciplinam Militarem et securitatem Forteçy Dubienskiey utrzymywać, żadnych innych procz moich Hetmanskich niesłuchaiąc Ordynansow u dalszym czasie co rozprzyzwoite y punktualne co miesiąc aby mi odsyłał Raporta serio zalecam pod Rigorem Sądu Woyskowego Datt*m* we Lwowie D 19 Januarij 1754 A*o*.

Jan Branicki W. H. H. W. Koronny.

Ordynans do Pułku Ordynackiego.

Jan Clemens. etc. etc.

Ponieważ ex nexu Dyspozycyi pierwszego Ordynata y Fundatora Ordynacyi Ostrogskiey wyrażoną Rzpltey konstytucyą pozwoloney y potwierdzoney postanowiona z tey że Ordynacyi Milicya na obronę Kraju Rzpltey do Komendy Hetmanskiey zawsze dotąd na lerata y należeć powinna teraz zaś Xiąże JMć Sanguszko Marszałek Nadw. W. X. Litt. privata et arbitraria dispositione dobra tey że Ordynacyi Służbie woienney podległe contra supremam JKMci y Rzpltey ejusq Dominij Auctoritatem et potestatem bezprawnie podzieliwszy nadto ieszcze y Uniwersałami swemi do wszystkich JchMciów Dobr Ordynacyi ex re Służby Woienney Rzpltey possessorow wydanemi ad reproducenda jura przed Kommissarzami nowych swich Donatariuszow cum summa derogatione equalitatis Stanu Szlacheckiego et jurisdictionum Regni pociągnąć usiłuie. Więc na Fundamencie Praw Rzpltey, któremi pomienionie Milicya Ordynacyi Ostrogskiey do Komendy Hetmanow W. K. na Obronę Kraju Rzpltey iest applikowana daię ten moy Ordynans JchMciom PP. Officyerom y Kompanij Chorągwi Złotey Huzarskiey Białey Pancerney y lekkim do Pułku Ordynacyi należącym, także JMci Panu Kommendantowi y Całemu Garnizonowi Dubinskiemu ażeby porządek należyty Woienny podług powinności każdego Stanu by komplet zupełny et disciplinam Militarem ściśle zachowuiąc y utrzymuiąc nikogo odtąd inney procz moiey Hetmanskiey nie słuchali Komendy, owszem we wszelkiey na usługę Rzpltey zadaiącymi Ordynansami y Dyspozycyami moiemi byli gotowi serio zalecam. Dattm w Lwowie D 19 Januarij 1754. A*o*.

Jan Branicki W. K. H. W. Korony.

Manifest JO. Xięcia JMći Janusza Sanguszka Marszałka Nadw. W. X. Litt.

Ja Xiąże Janusz Alexander Na Białym Kowlu Smolanach Rakowie Zasławiu y Ostrogu Lubartowicz Sanguszko Hrabia na Wiśniczu Tarłowie y Jarosławiu Marszałek Nadw. W. X. Litt Stanowszy przed Aktami Grodzkiemi Warszawskiemi dla Publiczney wszystkich Informacyi ten z moiey strony zanoszę Manifest. Jako przedko przeciwko mnie uczyniony do Akt Grodzkich Lwowskich Roku Teraznieyszego Feria Tertia in crastino Festi Sanctae Agnetis Virginis et Martiris do moiey przychodzi wiadomości, a naypierwiey wiadoma Całemu Światu wierność Ich Krolow a Panom swoim y Oyczyznie w Antecessorach Moich słynąca z Naturalną wszystkich

Dobr

Dobr Sukcessyia niewdzięcznie w Osobę moią udana, nigdy się nieodmieniła y nieod
mieni. Teraz znowego przeciwko Mnie odgłosu jakobym przeciwko Nayiaśniey
szemu Panu dla mnie zawsze Dobrotliwemu a dla cały Oyczyzny zawsze ła
skawemu miał zgrzeszyć, z tym się protestuię że w całych życia mego postę
pkach wierność Iego Nayiaśnieyszemu Panu Moiemu Miłościwemu za
chowałem tak do ostatniego życia mego kresu dochowam nieprzestanę.
w Dyspozycyi zaś Dobr moich teraznieyszey czyli to prawnie czyli nieprawnie
nie uczynioney zawsze iednak według słów z prawa wszelkich Dobr Ziem
skich żadnego nieuczyniłem ani uczynić niemogłem przeciwnego Maie
statowi Królu w zmiankowana Konstytucija 1609 y jakobym miał ią
łamać per resignationes Dobr moich których teraz uczynił, ta Konsty
tucija pozwala czynić Ordynaciją Dobr swoich Xięciu Ianussowi Ostrogskie
mu favore conservationis Nominis et Domus Xięcia Ostrogskiego tak
słowy: iż mu wolna będzie uczynić Ordynaciją in futurum w Dobrach
swych nieruchomych y ruchomych gdziekolwiek leżących, które te
raz ma kto y jako miałby mu sukcedować tak z Potomstwa tego Mascu
lini sexus jako eo deficiente quocunq gradu succedentium z dalszych
Osob dalej potym też sama świeża Konstitucija ita tamen ut salvis
omnibus Conditionibus Ordynacija ta Iuribus et oneribus terrestribus
subjaceat. Xiąże Ianusz Ostrogski wypisawszy inparte possessionis
w Ordynacyi Dobr swoich modum zamiast wezwania in casu defectus
successionis dalszych Osob quocunq gradu succedentes oddaie te Dobra
Kawalerom Maltańskim czyniąc z tak Ordynacija stare które za
pugnat prawa pozwolenia teyże Ordynacyi napisanemu y czy może
pozwolić kto sobie więcey niż Konstitucija daie mocy. Że zaś zadosyć
iest na tym mieć pozwolenie od Rzeczypospolitey czynienia Ordyna
cyi Dobr wtapszych ale trzeba ieszcze Drugiey Konstitucyi approbatio
nis Ratija status exigit że gdy kogo Rptta excipit od prawa pospo
litego y komu pozwala insze u siebie stanowić aby wiedziały Stany
Rpttey że te prawa niesą dla Oyczyzny ciężkie dla tego wszystkie in
ne Ordynacije maią iedne prawo, pozwolenia, czynienia Ordynacyi a
drugie approbationis Stanow Rpttey które te prawo po pozwoleniu
czynienia Ordynacyi Dobr Xięciu Ianussowi Ostrogskiemu nigdzie się
nieznaydaie. Aże Rptta nieapprobowała miała racija ex Contextu
Konstitucyi że Xiąże Ianusz Ostrogski zamiast zawołania ad Succes
sionem quocunq gradu succedentes z dalszych Osob oddaie Dobra swo
ie Kawalerom Maltańskim przez co wszystko mutat natura Bo
norum terrestrium et Convertunt in Spiritualia contra mentem tey
że samey Konstitucyi ale ciż Kawalerowie Maltańscy choćby in
aequalitate Urodzenia per jus Religionis które na siebie biorą wycho
dzą ex jure Regni wychodzą ex supremo Rpttey Dominio depen
dentiam a Magistrum ordinis non a Republica maiąc a zostać
ku cokolwiek mocy przeciwko Konstitucyi 1677. która zostawiła sobie fa
cultatem decisionis na przyszłym Seymie o Ordynacyi Ostrogskiey
a tym samym nieapprobowała toby była nieumiała ocym mówić
na przyszłym Seymie. Pytam się teraz gdyby oddalaiąc się fama świata
tego według Manifestu w Grodzie Lwowskim teraz świeżo przeciwko
Mnie uczynionego który utrzymuie że Ordinatio non eget approbatio
ne Stanow Rpttey y że ta Ordynacya stat pro perpetua lege, gdybyśmy
nie maiąc Ordynaciją za Ordynaciją oddał ią Kawalerom Maltan

skim

Kim czyby nie popełnił był Crimen status używam teraz zdania kochaiące
go Oyczyznę Syna. W Rękach Boskich życia każdego termin gdybym i był
naznaczył w przedkim czasie śmiertelnie zawrzeć Oczy moie, zostawiłbym
był Kawalerom Maltańskim bity gościniec do Dóbr moich a Successo
ribus Sanguinis czyli między sobą summum Chaos czyli z Kawalerami
Maltańskiemi Domową woynę uczyniłem. Uczyniłbym tedy per resignati-
nes Dóbr moich dyspozycyą nie zostawuiąc szkodliwey dla Oyczyzny Kawale
rom Maltańskim do nich ścieszki który przez Woynę ustawiczną z Ter-
czynem czyli exemplo krwawey z krzyżakami woyny mogliby bydź same
Oyczyźnie cięższy. Dóbr zaś moich Dyspozycyą favore tych uczyniona kto-
ry subsunt Iuri et poena Reipublicae tak jako chce nici konstitucya y
nusze słuchaić co każe Rzptta. Wspomniono w tym Manifeście że Dobra
Ostrogskie są to Rzpltey dobra, przyznaię, przyznaię y więcey że wszyst
kie Dobra w Okręgu Państw Rzpltey zamknięte są te Dobra Rzpltey ale
to przyznaię że gdyby Ordinatio miała stare niebyłyby już Rzpltey Dobrami
tando naturam supremi Dominii w Rękach Kawalerów Maltańskich
jeżeli zaś kto sekretnie myśli przez Nomenclaturę Dóbr Rzpltey że ad Phis
cum należą jako z tego prawem mogłaby przyść ta imaginacya komu
że te Dobra z których miłości godnych nigdy Oyczyzny Synów tak piękna
na Obronę Jey ustawiła Milicyą teraz świeżo przezemnie ztwierdzona tran
zakcyami miały podpadać temu nieszczęściu którema subsunt per duel
lionis crimina. Rzptta Łaskawa Pani żywi mnie y żywić będzie wiernie Jey
służyć nieprzestane. Dała chleba ale nikomu ani biorę, ani brać nie
pozwala, y owszem wszystkich moich obrotów zalitałam istności. wspomi
na w Manifeście przeciwko mnie konstitucyą 1624. 1627. 1628. jakobym
był ich przestępca. Te konstitucyie obracaią Milicyą z Dóbr Ostrogskich na obro
nę Kraju od Pogan którą ja ostatniemi tranzakcyami utwierdziłem pingvi
ori iuri bo nie tylko przeciwko samym Poganom jako chcą mieć te konstitu
cye ale na każdą Rzeczypospolitey potrzebę pod komendą JW Hetmana W.
Koronnego y Forum Trybunału Radomskiego w niedosyć czynieniu na
znaczyłem. Obracam się teraz do Ichmciów PP. Donataryuszów y Possessorów
Dóbr Ostrogskich. wszyscy siedzący w Dobrach albo od Antecessorów moich z tytułu
to odemnie prawo maią nieodbieram com raz dał, owszem utwierdziłem
Prawo ich kiedy in pretium bonorum w kontraktach resignationis prawa ich we
szły a zatym Securitatem Praw swoich ubezpieczać powinni, ja tylko wzaiem od Ich
Mciów wspołbraci moich używam serca ku mnie wdzięczności. W tymże Ma
nifeście wyrzucone mi Uniwersały aequalitatem wzruszaiące, przeciwne mnie
serce moie dać Cirkularnemu Listowi uniwersału Imię, który to list nie dla
tego dany aby w Grodzkich Urzędów Ziemskich y Trybunałów Niezna Iuris
dicty tylko aby do wiadomości dla wszystkich przyszła dyspozycya moja, y
ażeby każdy odemnie jurisquaesitor wiedział co komu dotrzymać należy, jeżeli
zaś kto amicabiliter niezwoczy nie mas dam w tym wzmiankowanym Uniwer
sale dołożonego Rygoru który z Dekretu ustanowionych Sądów przez Rzey
pospolitą tylko naznaczony bydź może niebarzy tłtenilut na mnie żeby
kogo równie Urodzonego miał przeraczać okiem, miałem dotąd coddawać
rozdawałam, dopiero teraz wspieraią we mnie wyniosłości umysł nigdy
w osobie moiey niepraktykowany. Wspomina w tymże Manifeście Kon
stitucya 1664. która Rzptta pozwala Opiekunom Xiężia Alexandra
z Zasławskich Ostrogskiego Grunt Ordynacki w Warszawie leżący favore
JMci Pana Denhoffa alienować. Druga konstitucya 1673 Haec aliena
tionem approbuie coż może bydź większym dowodem że Rzptta nigdy plene
de iure et forma Ordinationis niebyła informowana kiedy sub Nomen
claturam Ordynacyi Żadne Grunta w Warszawie ani Pałace niewchodzą,
jako świadczy podana do Aktów Lubelskich primi fundatoris Ordynacya

Co tylko

Cotylko przypisać potrzeba Scrupulosae sollicitudini JMći Pana Denhoffa natykaiącego tego gruntu y niewiadomości. Tytuł Ordynata w żadnym prawie prerogatiwy niemaią, y ieżeli by był przeciwnie brany niemógł mieć cnoty z Partykularnych moich tranzakcyi, boby to było contra aequalitatem gdyby Partykularnych Osob tranzakcye u nim tegis traty. Nakształt wydane do Milicyi z Dobr Ostrogskich Ordynarie surowy na Misericordia dekret z którego zaś sądu przez Stany Rzpltey ustanowionego niedocyta się. Po publiczney explikacyi moiey zupełnie przekonał o nieprzychylności Nayiaśnieyszemu Panu Naszemu Miłościwemu wierności takowy który oyczyźnie wszystkie życia mego momenta obracać zawsze będę w równości z wszystkiemi urodzony szczęśliwy wolności przy taskawym Króla y Pana Miłgo Panowaniu y sam równo ze wszystkiemi zażywać żądam.

List JO. Xcia JMći Marszałka Nadw. WoXa Litt. do wszystkich Senatorow rozpisany z Warszawy die 16 Februarij 1754. Anno

Publiczney krzywdy moiey lubo sam teraz obiectum iestem, zieednak pierwszy czasy pozwieyszym nie wiernie, jako zły przykład dochowywać zwykły, dlatego tę krzywdę zaniosę do wszystkich sądze zkąd in Senatoria Authoritte JW. WMci Pana Dobrodzieja, niezawodna mi ulgi nadzieja rośnie jeżeli uproszę że JW WMćPan Dobr. pozwolisz uszu y serca aby ią diserty dolor mógł tu dostatecznie wyrazić, a nayprzod pochwalić się z tym nie mogę abym niebył wiele Bogu mojemu winien jako Człowiek ale też zaraz nadstawiam bezpiecznie głowę moią, niech rzucą ręce kamieniem kto się sprawiedliwie być niewinnym czuie w tey iednak dolioności z której teraz y na Honorze y na fortunie moiey że niewinnie wielko ponoszę krzywdę cały postępek moy z okolicznościami jego, y następuiącą za nim oppressyą moie JW. WMć Panu Dobr. odkrywam.

Wiadomo przeciw ani wątpię każdemu że żadna u nas wpolszcze Ordynacya nienastąpiła favore Rzpltey, bo ta sama wszystkich, we wszystkim u wszystkim aequalitas, ale raczey favore iednego Domu który pozyska sobie tak wielki w Oyczyźnie Respekt, że mimo naturalne wszystkim u nas pospolite Sukcessyi Prawo pozwolono mu wziętego z zagranicy ex absolutissimo modelu, iż tylko primogenitus całą ogarnia fortunę inni zaś Bracia ieżeli procz Ordynowaney inszey niezastaią Substancyi, obmyślać sposoby do życia muszą. Tym samym y tak wielkim faworem dystyngwowała teraz Rzplta zasługi Janusza Xiażęcia Ostrogskiego Antecessora mego dawszy mu zupełną [illegible] Jak JWW Zamoyskiemu y Myszkowskiemu z Opisem iednak władzą iż mogł formować Ordynacyą na Potomstwo swoie Płci męskiey, a gdyby tego niestało na następuiące stopniem którymkolwiek dalsze Osoby. Ukrywanie naydłuższe w Domu moim wielkiey y nadlichdosyć przykładem do Majestatu y Rzpltey dla mojego Antecessora pozwoloney łaski, nikogo bardziey interessować niemogło jak mnie samego aby Osoby Domu mojego tym osobliwszym prawem wyięte od Pospolitych straty fortuny przypadłków stałym nazawsze szczęściem przytak obszerney Dobr possessyi dystyngwować się mogły, jakoż miałbym też niezawodną lubo w dalszey obscuritatem meam potomności moiey ukontentowanie, gdyby się absolutnym Boskim inaczey niezdało dyspozycyom, który karać podobno długim czasem wciągnione niecheci wspomnionego Fundatora przeciwko Alexandrowi Ostrogskiemu Wdzie Wołyńskiemu Bratu swemu Rodzonemu y pozostałym dwom Synom jego dopuścił, że tenże Janusz Xiążę Ostrogski w pierwszey Ordynacyi swoiey Anni Millesimi Sexcentesimi Decimi quinti y drugiey 1616. lubo z wielkiemi pogrozkami przeciez Synowcow swoich do Sukcessyi przypuścił, w trzeciey iednak y ostatniey Ani 1678. Ordinacyi wyraziwszy Domowe nieukontentowanie swoie y dawnieysze po Taszowawszy Dyspozycyie exkludował zupełnie Synowcow y ich Sukcessorow a miasto naznaczonych przez prawo zstępuiących Osob mimo toż prawo y porzadek iego Religio Kawalerow Maltańskich Sukcessorami postanowił.

Wiadomo

Wiadomo pro 2do że Ordynacija Zamoyska y Myszkowska maiąc takież samo fun-
lege perpetua et nunquam in posterum abroganda pozwolenie, że przecież zachowywa
łysie w Opisaniu Sukcessorow wedtug pozwolenia pozyskały Approbacija. Ordynacija Ostro-
ska od Roku 1609 w ktorym pozwolona do Roku 1677. ktorym w Recessie pisko-
na na Odprawionych 48. Seymach nieznalazła approbaty, owszem po Smierci Xię-
cia Alexandra Ostrogskiego Ostatniego z Męszczyzn Dobr Ostrogskich Dziedzica, ta Ordyna-
cija zostawszy się przy samey Nomenklaturze trzeba sama zapętnie zniesiona, bo ponieważ
pierwszy Fundator Janusz Xiążę Ostrogski exkludowawszy wszystkie Białogłowy
od Sukcessyi Dobr Ostrogskich po wymarłych Męszczyznach naznaczył Kawale-
row Maltanskich, zaczym należało aby po śmierci ostatniego Męszczyzny brali
się do tey Ordynacyi iż Kawalerowie ktorym niemogłaby niegować Rzeczpospolita
possessyi, gdyby ież same utrzymywać chciała Ordynacija a przecież o possessyą tey
kwestyia była między Białogłowami, Katarzyna z Sobieskich natenczas Xiężna
Radziwiłłowa Matka podprawa do żywocia od Xiążęcia na Ostrogu zostawszego Mę-
za tey pierwszego Dobr Ostrogskich pretenduiąca a Xiężna Teofila na Ostrogu Za-
sławska Dziedziczka tychże Dobr natenczas Wiszniowiecka do ktorey kwestyi
y poczynionych przy Zajazdach Widencyi uspokojenia Nayjaśn: JKM Ministrow Kom-
missarzow ex Senatu et Equestri Ordine wielkich sub tenczas w Oyczyźnie Ludzi
naznaczył, a naznaczeni przez Medyacyą w Warszawie w Roku 1674. spisana z
Dobr Ordynowanych Ukrzywszy pod Dożywocie Matce Dubno Ostrog y inne Xię-
żnie Wiszniowieckiey dziedziczne oddali, z ktąd wypływa wiadomość z Upewnieniem.

Pro Tertio. że Konstitucija 1677. zaraz w lat trzy zatego Nayjaśn. Krola Jana Trze-
ciego nastąpiona nie rezolucija kto ma bydź Ordynatem (jako teraz tłumaczy) ale de-
terminacija Ordynacyi, jak słowa wyrażone w niey pusciła w recess. Pozwolisz mi w tym
miejscu JWWMMPan Dobrodziey odpowiedzieć na trzy konstytucije Annos 1624
1627. y 1628. względem 600 Ludzi z Dobr ostrogskich dla Rzpltey naznaczonych
Tudzież y na Czwartą Anni 1627. pozwalaiącą na rezygnacije gruntu Warszawskiego
ktorego Fundator in Corpore Dobr Ordynowanych niewspomniawszy, wolnym
do przedania zostawił, ktore to konstitucije tłumaczy przeciwna dla mnie strona
za prawo approbuiące tę Ordynacija a mnie Contemptorem tych Praw złośliwie
głosi. Widoczna z tych samych Konstitucyi że potrzebną natenczas Rzpltey obronę in-
teress JW: Pana Denhoffa pro obiecto miała ale nieapprobate Ordynacyi ktorey gdy-
by umyśli miała Rzplta approbować umiałaby zapewnie napisać wyrazną appro-
bate, tak jak naisamą Ordynacije napisała, iezeli zaś niechciała przypuścić Kawa-
lerow Maltanskich za Sukcessorow według opisow fundatora, jako y sam świad-
czy Lwowski Manifest, toć niechciała przypuścić całey Ordynacyi, bo istota Całey
Ordynacyi iest naznaczenie Sukcessorow do woli danego Fundatora, mimo
Prawo natury, inne zaś wszystkie Ordynacyi Punkta są obowiązki ktore Suk-
cessor każdy wykonywać powinien. Jezeli tedy Rzplta niechciała Sukcessora
toć niechciała y wszystkich obowiązkow Ordynacyi, boć ktoż by ie wypełniał, a czym
cożby miała approbować oprocz Sześćset Ludzi, ktorych Allocatur iure tych Dobr
possessor dawać obligowany, y tantum Rzpltey w poznieyszym czasie jaśniey
się odkryło, bo te wszystkie Konstitucije stawały wtenczas kiedy żyli directi
Xiążęcia Ostrogskiego Successores Masculi z Corki Jego spłodzeni y natenczas nul-
lum adhuc imminens było periculum aby tak Ordynacija mimo pozwolenie
Rzpltey iure fundatoris do Kawalerow Maltanskich przychodzić miała, jak po-
tem zaś umarł ostatni Masculus Xiążę Alexander Zasławski zaraz jak na
mieniłem, Krol zmysłowną zawsze dobre rada dysponować oddać tey Ordyna-
cyją Dziedziczce y Sukcessorce Xiężnie Teofili Wiszniowieckiey. Delegowani
Urzędnicy y Senatorowie bez naymnieyszey od kogożkolwiek oppozycyi od-
dali, y zaraz w lat trzy potym cała Rzplta Contra mentem Ordinantis zabezpieczy-
ła tey possessyą Recessem determinacyi tey samey Ordinacyi.

Wiadomo pro 4to że te Dobra od śmierci Fundatora do śmierci Ostatniego
Męszczyzny Alexandra Zasławskiego trzymane były spesie juris Ordinationis
przez lat piędziesiąt, jak zaś wszystky prawem naturalney Sukcessyi przez wyraz

wspomniona

wspomniona Anno 1674. Konwencija do Possessyi Xiężny Teofili z Zasławskich Wiś-
niowieckiey trwaią dotychczas trzymane tymże naturalney Sukcessyi prawem przez lat
80. albo po Xiężnie Teofili Wiśniowieckiey 2do voto Jozefa Lubomirskiego Żonie do
stałysię Alexandrowi Jeyseyowi Staroście Sandomirskiemu Wujowi memu a po
nim Matce moiey Xiężnie Sanguszkowey Alexandra Lubomirskiego Siestrze, a po
tym pa Mnie Jedyna Spadły, y bez żadney od kogożkolwiek przeszkody trzymane były
skąd widzieć można od jak dawnego czasu te Dobra wyszłysię z Ordynackiego Prawa
a zatym y Natury Ordynacyi która po smierci Alexandra Zasławskiego inaczey
niemogła była być salwowana, tylko przez oddanie Dobr Kawalerom Maltańskim
a ten nexus Ordynackiego Prawa non prohibente primo przez wspomnioną Media-
cyą y recess volente Rege et permittente Republica zupełnie zerwany a zatym
wróciłysię tez Dobra do swoiey Natury y rowności z Niemi, że prawem naturalney
sukcessyi spadać, być dzielone y dysponowane mogły. Lubo zaś tak Antecesso-
rowie moi, jako y Ja sam Dobra bez Istoty Ordynacyi trzymaiący zażywałem formam
Regiminis arystokrat et titulum Ordynata czyniłem to przez naturalną każde-
mu Domu swojego miłość na ucalenie Dobr tych biorąc ten titul Ordynacyi a
żeby po części z Domu mojego niewyszły były jakoż utrzymałem ten sam tytuł,
poki mnie pewnieysza zostawienia Sukcessora karmić mogła nadzieja, kiedy
zaś coraz słaby poznałem pewność sterilitatis meae przeniknąłem doskonale jak
wielkie ile między licznemi y możnemi po śmierci moiey do tych Dobr Sukcesso-
rami zachodzićby mogły trudności które internam tranquillitatem zachwiać
potrafiły. temu wszystkiemu zapobiegaiąc z żywa oraz na miłość Oyczyzny
moiey Pamięcią poczyniłem in forma Legis wiadome JWWW. Panu Dobr
w Sendomirsku (: reservato sobie ad vitalitio jure :) Donacyję, y ubezpieczyłem we
zawodnie 600. Ludzi już nieprzeciwko, tylko Nieprzyiaciołom Krzyża św. ale
na każdą Rzpltey potrzebę, do uczynienia tych donacyi, nietylko mnie dyspe-
sowało prawo naturalnego tych Dobr dziedzictwa, nietylko prowadziła mi-
łość Oyczyzny aby wnieyszkodliwe przyszłe trudności ułowić 600. Ludzi (: które po
zawartych z Nieprzyiacielem Krzyża św. paktach y po rozwiązaney przez Natu-
ralną Dobr Sukcessyą Ordynacyi zdałysię zupełnego niemieć fundamentu :)
Oyczyźnie na usługę upewnić, Religii Kawalerow Maltańskich że extra Legem
tym samym extra corpus Rzpltey będącey imaynowaną do tych Dobr wyperswa-
dować pretensyą a podległym Legi et penae oddać w Dziedzictwo Oyczyzny dyspono-
ale też byłem y prowadzeń miłości Prac Szlachty za przywilejami Antecessorow
moich y swojemi znaczną część Dobr w tey Fortunie Ostrogskiey trzymaiących
między któremi że iest wiele dożywotnie prawa na siebie Żony y Dzieci swo-
ię mających ubezpieczyć mi się należało. Jakoż przez poczynione cum om-
ni securitate stobitem tranzakcyę, czego gdybym był nieuczynił czyli to:
quo casu Kawaler Maltański jure pretensa Ordynacyi, czyli naturalni Suk-
cessorowie po mnie te Dobra indisposita zostawszy utentur jure suo a ci do
cierpienia tak długich do żywocia obligowani by byli swoich raczey przyiacioł
a nie moich przeze mnie zostawionych possessyą tych Dobr kontentuiąc. Jakże
tak dobra intencyja skutkowi korrespondująca uczyniona Akcyja sprawiła w
prawdzie zaraz diversos w wielu osobach sensus ale te indulsi novitati która
nigdy bez przeciwnego niebywa zdania, maiąc z tylu prawdy kowanych kolwiek
nosci nadzieję że każdego jako do wiadomości Interessu fortuny moiey
nieobligowanego Rzecz samą jak iest w sobie otworzywszy ad unanimi-
tatem pociągnę kiedy podtym przywieziona mi z Grodu Lwowskiego za-
niesiony manifest Feria Tertia in Crastino Festi Sanctae Agnetis w Roku
teraznieyszym, w nim zadano sobie przecyytatera wzgardę praw Koron-
nych których przez insynuacyją samego Najjaś: P. Miłości M. stróżem y Exeku-
torem przy laske Marszałkowskiey przed lat dwoma byłem wyrazić nie spodra-
że JWWMWY Panu jak mnie własna moja natenczas adresyta niewin-

nośc

y krwie moiey w tey Oyczyznie zasługi które przydawały ciężkości zarzutowi temu
a tym samym zmnieyszały sił przyzwoitych do zniesienia tego przecież doznan
szy na sobie jak mocno dyka za ostrzowe niestępnie pioro proprio periculo sauby
wey która bydź może nayusilnieysza modestyi zaniosłem remanifest w Grodzie Warszaw
skim explikuiąc legale titulum y pożyteczne Oyczyznie factum moje y powinność
niemniey był naturalnie spodziewać że cały wypisany w Lwowskim Manifeście
przeciwko mnie zawzięty zelus natym remanifeście moim sprawiedliwie
utłumię, lubo zaś miałem wiadomości że są wydane do Milicyi Ostrogskiey
Ordynackie ale sądziłem tylko utwierdziłem władzy Hetmańskiey która
w obrębie praw Oyczystych dotychczas zostaiącą jak reverenter zawsze mia
łem, tak sprzeciwiać się temu (: lubo opis pretendowaney ordynacyi inaczey dys
ponuie:) myśli moiey niebyło. Tandem nad moią a wątpię nisię niegodzi że
y nad wszystkich bene sentientium opinię odebrałem z Dubna niezawodną
wiadomość iż przez Ordynowanych Rzpltey Żołnierzy & 5. Clientis tey samey Du
bno principalne Domicilium moje y wszystkich rzeczy moich które się tam znay
duią depozyt nawet Armata zaiechano, Garnizon tamteczny do poprzysię
żenia fidelitatis JW. JmP. Panu Hetmanowi W. K. przymuszony z Forteczku
gowany inny osadzono, y iescze nadto codziennie mię dochodzą wieści jak
na zagarnienie wszystkich Dobr moich Chorągwie Rzpltey naszemi Ordy
nansami ściągaią wiosny rozpłasz niegodziwości skaczpowaną Racyą
Rzpltey a zatym y niemnie y że ich na Rzpltą odbieraią, ta wiadomość lubo
z tak wielką fortuny moiey krzywdą y mocnym uszczerbieniem Honoru
przecież więcey mi zadziwienia niż alteracyi przyniosła albowiem jakowe
ley jak wielkich przyczyn spodziewać mi się wielkiey, niepraktykowanego
dotychczas in Equalitate et libertate przykładu, każdemu w tey Oyczyz
nie wychowanemu teyne bydź niemogą który bowiem niewie tego że Rzplita
przez swoy zespł nieprzyznała żetosz iey dobra, ale rezolucyą swich zosta
wiła który niewie y tegoć co y sam dotknąłem w Remanifeście moim że ja
ko wszystkie Dobra znayduiące się w Granicach Polskich, tak y ta Fortuna
moja względem supremi Dominij iest Rzpltey, ale to uniwersalne Prawo
nie przeszkadza privato & immediato każdego Szlachcica nad swoim Dziedzi
stwem Dominia Moy Antecessor oprócz 600. Ludzi nieustąpił prawa Dzie
dzictwa Rzpltey ale raczey od niey uprosił na te Dobra nowey Ordynacyi Prawo
ultimus tego Sukcessor Masculus Alexander Zasławski nieumarł do swe
go Pokolenia, tedy Sukcessorów aby jure caduco do dyspozycyi Rzpltey te Do
bra przychodzić miały, ale zostawił Teofilę siostrę rodzoną która wie
ta permittente Republica jak namieniłem po Bracie Sukcessyą nie uwidzę za
tym zkądby do tych Dobr więcey niż do wszystkich przystać miało prawa Rze
czypltey a którym jako zawsze przeszkoda y niedra wiedziałaby była, po śmier
ci Alexandra Zasławskiego oprócz jako sprawiedliwa ystała zajeż
dzać tych Dobr y od Sukcessorki odbierać niekazała, ale niechayby nakonie
te Dobra per rationem recessus lubo tak długo silentio praetermissi a racze
przeczasama choć niesłowy przez niebronienie tak długiey y naturalney tylko
Dobr possessyi resoluti niechby munie nateiaty ad revolutionem Rzpltey
alboż to ja postronney jakiey potencyey poczyniłem donacye, któraby vias
morum impedire mogła Rzpltey dyspozycyą uczyniłem równym Braci
moim którzy wszyscy razem nic więcey niemaią in libertate vetandi jak
ja sam ieden y z nas każdy. A nadewszystko niechby Rzplita nietylko te Ostrog
ska ale y inne moią odebrała mi fortunę pocałowałbym karzącą mię Rękę
powszechney Matki cederem justitiae lub fortunae nadgrodę straty moiey zna
lazłbym w słodkim takiey rozmyślaniu, że y dawnieyszych przodkowstwo
ich w krwi Jagiellońskiey tak wysoce kochała y poźnieyszych na łonie

wolności

wolności zemną dotychczas przytulała, ale że mi te krzywdę zrobiła z Ucławatości iednego aequalis z nami Civis mimo wszelką całości passyą. Sam rozum przyuczony do równości takiey personą we Mnie rozdraźnia ranę bo nacóżby przykładne Konstitucye Koronne, ubespieczaiące każdego w swoiey własności? nato tak świątobliwe Prawa które nietylko Wsi, tym bardziey znaczney fortuny zabierać, ale nawet we Wsi y w Fortunie żadney krzywdy czynić Surowie zakazuią, et omnimodam immunitatem dla Dobr szlacheckich obostrzaią? Naco tak jasna Konstitucya Anni 1717. która etiam jure caesita bona Wayskiem koronnym zajeżdżać zakazuie? Naco formalitates juris pozwalaiące prawnie Dobrami szlacheckiemi dysponować, kiedy każdego czasu bez prawa! bez sądu, bez dołożenia się Rzpltey ieden pomiędzy nas odebrać fortunę pod pretextem na Rzpltą może! wiem ja o tym że y Dobra Dziedziczne in certis casibus przychodzą ad dispositionem Reipublicae, ale całą oyczyznę moią a lekkiey propriniepali Samego JW. WMPana Dobrodzieja na świadectwo biorę że żaden z tych przypadków we mnie się nie znayduie przeciwko tak dobrotliwemu Panu, który mię in ministerio postanowił y przy Starostwach zachował, myślą nie tylko przestępcą Rzpltey nie zdradzitem. Ale gdy bym się postawił w postawie nayzwyczaynieyszego kryminalisty toć przecie ante judicium sappliciam niepowinienem, w sprawie y przeciwko kryminalistom opisany prawny postępek gdzie się nikt niedoczyta tego aby przed zaczęciem procesu naypierwiey Dobra zaieżdżać rozkazano, ieżeli tedy Rzplta Iurium ale nie jurarum absoluta Pani te wielowładności swoią przywodem. Okryślita prawami jakiensię wystąpić dziewać, że którzy więcey sobie uzurpować będzie nad Panią y mimo prawa wszystkie tak narbytnie świato skarżyć. A nadto samże Grodu Lwowskiego choć tak przeciwny dla Mnie Manifest ubespieczat mi iednak tych Dobr possessyą w nim albowiem wyrażono dissimulante Republica że te Ordynacyi mimo prawa oney tollatur wsrakże lubo przez Donacyę wyzutem się z Dziedzictwa tych Dobr alem sobie dożywotnią zostawił possessyą, ieżeli tedy dissimulante Republica byłem nierozwodnie tak długim tych Dobr possessorem toćiem wygnany być niepowinien przeciwko tak wielu wyraźnym Konstitucyom o expulsyach napisanym. Nie exagieruię Ja u tey okrutnie krzywdzie tak widocznego wystąpku mego. Jasny iest wszystkim aże wiem że by y naybardziey przeciwnym interessowaniem zaprasowanie oczy, choć przez wszystkie potaliwania koniecznego niemiały widzieć, przeraży niewątpie pierwszy w Polszcze ten na Mnie przykład nieiednego, stanie w myśli ona reflexya quod tibi Hodie mihi cras, ieżeli albowiem za tak mocną zasłoną nayzwyższey Pana M. Miłł Głowy in altissimo polożysz silentio gdzie prawem koronnym Polska zamknięta szabla, siły Rzpltey na nayszych ufundowanych fortunach na Grattowne naszystkie Dobr zajazdy zażywać wolno, y kiedyż już nieporęczliwszey situacyi spodziewać byśmy się mogli. W tey tedy tak ciężkiey dla mnie z kary dla wszystkich z pogróżką krzywdzie moiey udaiemsię do łaski JWWMPana Dobr. abys pro in nato in Publicam vero bo zawsze przy sprawiedliwości zelo pro Senatoriali Sollicitudine, a wyraźniey mówiąc pro tenerrimitudine sumienia którym advertenda nociva obowiązany iesteś do oddalenia tego ho civium który rzeczywiście (y nietak jak mnie zadano) wszystkie aequalitatis et securitatis cardinalne prawa uchwalone wywraca y depce, powagą swoią concurrere raczył y niedopuścił aby na swoich swobodach y pewności szwankować miała, te Consule Roma oco jorąca uprasaiąc z Oczekiwaniem tak sławego Respektu na Porte Warszawską wnieśmiertelnym wdzięczności długu zostaię z głębokim uszanowaniem JWWMMPana Dobr. etc.

Respons JW. Imci Pana Hetmana Polnego Koron. na List Xięcia Imci Marszałka W. Koron. Dany w Podhorcach 26. Martii 1754 Ao

"Tym sercem które ścisła od Młodości naszey przyiaźń y bliskie z Żoną moią pokrewieństwo obowiązanym czynią JO. W. X. Mci ubolewałem na pierwszy odgłos podiętu Ordynacyi Ostrogskiey stroskane bojazniąc. Zatem myśli moie między Oyczyzną a W. X. Mcią Dzieląc smutne zadatki przeczuwanych odemnie skutków dla tego nigdy w Rzpltey niesłychanego zatworzyły iuż teraz całą Polskę a W. X. Mci Wielce potrzebne Iradności wprowadziły kiedy zas W. X. Mc raczyłeś mię uczcić Listowną odezwą swoią d 12 Februarii 1754 Ao z Warszawy uczynioną kierone z Uszanowaniem podziękowanie czynię W. X. Mci zate Jego łaskę, analist Jego dowcipnie

ciśnie y prawowicie mniemana podziała Ordynacyi sprawiedliwości wywodzący odpi-
sać. Opływałbym w Ukontentowaniu y radości gdyby sumnienie moje Sędzia wewnę-
trzny, uczyniony od Boga własnego światłem objaśniony, uznał ważności przyczyn
W. X. Mci, ale z żalem y umartwieniem doznawać mi przychodzi że ten Sędzia zgni-
nem Praw Korony y świadectwem wiekopomney godnych Sławy Przodków W. X. Mci
przekonany niemoże powątpiwać o Niedzielności Ordynacyi, którey treść y istnie-
nie tego zawisła, aby cała y nieumnieyszona wiednym nie w Wielu Rękach była
tak, jako Zamoyska y Myszkowska, y wszystkie Ordynacye, pozwolić mi raczy
W. X. Mć ażebym krótko y zwięzło wyraził zdanie moie około przyczyn w liście
X. Mci położonych. Niewiem czy rzecz podobna, y choć iednym od początku Rzpltey
przykładem, rachuiąc od Roku 1609. aż do Roku 1753 mogłsię ważnie oderwać
y wziąć, pozoru nawet y cienia upatrzyć sprawiedliwości w tym niepodobna, aby
Konstytucya o Ordynacyi Ostrogskiey napisana, od W. X. Mci nie sto razy w Księgach
Trybunalskich Ziemskich y Grodzkich Ordynatem piszącego się akceptowana
tymże samym sposobem od W. X. Mci Oyca, Dziada, Pradziada, Naddziada, y wyżey
aż do Xięcia Janusza Fundatora postępuiąc przyięta, y Tytułem Ordynatów przy-
znana, teraz tak pozno od W. X. Mci naganiona bydź mogła, niewidzę jak może
bydź w wątpliwość przywiedziona Konstytucya R. P. 1609. Ordynacyi Ostrogskiey u-
chwalona, kiedy w kilkudziesiąt Seymach, od R. pomienionego aż do R. P. 1736.
znayduiąsię te słowa: Ordynacya Ostrogska, Ordynat Ostrogski, toć juz kilka
dziesiąt Seymow Dobra Ostrogskie zowią Ordynacyą, toć już Konstytucyą R. P. 1609.
utwierdzaią, toć już niedzielności z natury Dobr Ordynacyi płynącą y pochodzącą
przyznawaią y wspominaią. Zrozumieć niemogę jakim sposobem Ordynacya O-
strogska możebydź Dziedzicznemi Dzielnemi Dobrami, kiedy do niey Kommissye
y Administracye wychodziły, kiedy na Seymach z Opiekunami Ordynackiemi y z
Ordynatami Dekreta stawały, kiedy Dekreta Seymowe Ordynacyą Ostrogską w ka-
żdym nienaruszoną wyrokiem trzech Stanów Rzpltey przyznali y obwarowali
przewyższa to poięcie moje jakim sposobem mogłosię w czym kolwiek niepodobać
Rzpltey opisanie Ordynacyi Xięcia Janusza Fundatora, kiedy na kilkudziesiąt
Seymach dosyć tego opisania niezganiła, owszem na wielu Seymach Dobra Ostrog-
skie Ordynacyą nazwawszy Dzieło Xięcia Janusza Fundatora Ordynacyi pochwali-
ły zdała, wiele to Ludzi nieśmiertelney godnych Sławy od R. 1609. do tego cza-
su Rzplta zdobili, y teraz jak wiele zacnych Imion y Domów Luster przynoszą
Oyczyznie, ci wielcy Ludzie uskarżaliby się przeciwko Ordynacyi Xięcia Janusza
gdyby w niey co szkodliwego Rzpltey postrzegli, zdamisię że swieży powinni były
przed Stanom Rzpltey, a Konstytucya R. 1609. pro lege perpetua nunquam
in posterum abroganda od Rzpltey poczytana, żadnego inszego wsparcia nie
potrzebowała. Recess R. 1677. nietylko nic przeciwnego Ordynacyi Ostrogskiey
w sobie niezawiera, ale owszem Dobra Ostrogskie zowie Ordynacyą, toć nie Dzie-
dzicznemi te Dobra ocenia, dotego ieden extra prawnych Ludzi iest na to zgoda że
Recess Seymowy nihil ponit inne y iest tylko odłożenie interessu do przyszłego
Seymu, a odłożyć interes iest rzecz całe insze niżeli konstituere interes toć
Recess lub odłożenie nietylko nie iest Konstytucyą ale rzecz całe daleka, y ied-
nie nieprzeciwna Konstytucyi bo rzecz jako Constituere, a rzecz jako odłożyć
do dalszego czasu zdadząsię dwie przeciwne roboty. Niedoczytałemsię zaś w
żadney Konstytucyi ażeby Rzplta Maltańczykow Ordynatami mieć niechciała, którzy żeby Ziemskim ani inszym prawem sądzilisię ostrzegł to Xiążę
Janusz Fundator w Opisaniu swoim, a Oyciec S. y Wielki Mistrz Maltań-
ski bardzo łatwo y bardzo gruntownie warowali było Rzpltey aby Maltań-
czykowie Ordynacyi prawem Ziemskim trzymali Ordynacyą, do tego rozu-
miem że częścią pomienioney Ordynacyi kontentowaćbysię mogli, Ordynat
Maltańczyk że Nas wciągnąć niemoże w Woynę z Turkami nikt tego
lepiey niewie jak W. X. Mć znaiący jako niepośledni Ordynackich zciepła
tak wielkiey potęgi procz tego nietylko prawa kurawne ale y sama Ordy-
nacya podlegać prawom y Sądom każdego Ordynata, na ostatek chciałby
by koło Ordynacyi Ostrogskiey y jakie kolwiek znaydowałysię trudno-
ści. Racz W. X. Mć wielkim zdaniem swoim uważyć ieżeli ten wzgląd

Jak dawno

tak dawno y tak mocno związany nieodzowney Rzptey rozwiązany bydź powinien
ieżeli tak wielka robota bez wiadomości naywyższego Stanu Rzptey bez dołożenia
się naylepszego z Królów Stwórcy dwudziesto letnego pokoju z zazdrością całego
prawie Rodzaju Ludzkiego nas iednych pod Słońcem Nayszczęśliwszych naznaczaiące
go powinna była bydź zaczęta y zakończona, ile że Konstytucya R. 1609 te do
wa wsobie zamyka aby te Dobra vel in toto v in parte niemogły bydź alieno
wane, jak szkodny Rzptey iest pomieniony podział przed oczy stawiam pre
kłada nietylko głośne y publiczne praw Oyczystych wzruszenie, nietylko
wyięcie 600 Ludzi, R. P. w Ordynacyi Xięcia Janusza upewnionych, nietysz
ko krzywda Oyczyzny w Odstrychnieniu tey Załogi z Zamków na Podolu dla obro
ny od Pogan przez Xięcia Janusza Fundatora Ordynacyi opisanych, nie:
tylko upadek wielu Zacnych Szlacheckich Familij które chlebem Ordyna
cyi żyły, nietylko przykład innym Ordynatom do podobnego Obrócenia Ordyna
cyi w Dziedzictwo, nietylko nowa sposobność do zepsowania wielu seymów
ale, bardziey jawne niebezpieczeństwo wzruszenia pokoju wewnętrznego y zaię
gnienia dla Oyczyzny Domowey Woyny takich jakich wiele z mnieyszych
przyczyn w Dziejach Polskich czytamy, a niektóre oczyma naszemi widzieli
śmy, niechay dobroć Boska te klęski od nas odwróci a sprawiedliwa bojaźń
nasze uspokoi, tym zaś niech łaskawie odpuści który nam tak wiele do
myślenia zadali, y tę robotę wystawili. Cożsię zaś tycze wprowadzonych do
Dubna Komputowych Ludzi lubo przed objęciem Dubna niemiałem od ni
kogo żadney wzmianki, o tym proiekcie y utworzeniu aż dopiero po objęciu
Dubna dowiedziałem się od dawniey uczynionych do tego Dyspozycyjach, iednak
że Żołnierz Komputowy nie w prywatnym ale w publicznym Rzptey Interes
sie do Dubna wprowadzony, że praw żadnych niemamy któreby zabra
niały całości Rzptey Żołnierzom będącym w tey służbie bronić y zasępo
kać, że wszystkie Konstytucye dicto niestawienia woyska Komputowego
w Dobrach czysto Ziemskich uchwalone, nieściągaią się żadną miarą do pu
blicznego Rzptey interessu, tylko do prywatnych Maiętności że Hetmańskiey
Straż Kraju y dobr Rzptey maiącemu nieprzystoi, y podobno niegodziło się
by Rzptey blisko tysiąca WW. do tey dyspozycyi należących odbierano, że
Żołnierz do Dubna wprowadzony, w karności trzymany, swoim grosz
żyiący nietylko nieiest szkodny Dubnowi, ale go lepiey przez Konsump
cyą zbogaca, że inaczey niemożna zabieżeć umnieyszeniu się Konfederacyom
Woiewództw przeciwko podziałowi Ordynacyi przy Oyczyźnie stawaiących
tylko przez wprowadzenie do Dubna Ludzi Komputowych, przeto ieżeli
by należało skarżyć się na wprowadzenie Komputowego Żołnierza do
Dubna będą nietak wiele innego żaliłby się potrzeba, tylko na Donacye prze
ciwko wyraźnym prawom uczynione, które dali pochop y przyczy
nę nieprzewidzianych, y prawie nieuchybnych Konsekwencyi, wszystko zaś
było zaś że bardzo znakomite zasługi y Urzędu mego pierwszego Kolle
gi godne są większey ostrożności w terminach onym wzmiankujących
które radbym był umiarkowańsze y należytsze czytać. Jeżdanie
swoje w publicznym Interesie z Obowiązków Sumnienia y Urzędowi mo
ich wyraziwszy iestem z Uszanowaniem y zprzywiązaniem.

J. O. W. X. Mci etc.

List JW. Jeymci Paniey Hetmanowey Polney Koronney
do Xięcia Jmci Strażnika Koronnego pisany.

Przepraszam W. X. Mci żem dotychczas niepisała, słabość duża y dosyć długa
niepozwalała mi zwykłey miewać korespondencyi. Wymawiasz mi W.
X. Mć że głośno gadam przeciwko ich interessom, prawda, z tym się nietaię

że mocno

że mocno gadam ale przeciwko bezprawnym tranzakcyjom Xięcia Imci Marszałka y otrzcepsacyjom które nastąpiły, gdybym mogła nato milczeć chętnie bym to uczyniła ale mnie sumnienie y miłość Domu mego do tego pociąga ponieważ mię to mocno boli że Xiąże Jmć Marszałek nietylko Ordynacyą ale y niesprawiedliwość między Domy podzielił. Godziło by się nam przypomnieć godnych y wielkich Ludzi wszczycznie Antecessorow naszych, ktory nietylko fortuny własne Honor, ale y życie exponowali na Obronę praw y wolności, dlatego dotychczas słodka pamiątka cnotliwych Dzieł trwa y trwać będzie wsercach Oyczystych wpotomne wieki.

Cóż wspomnieć Antecessorowie nietylko z Miłości Oyczyzny wszystko dobre czynili ale też naprzykład Potomkom dzieła swoie wyrażali, które tak przez Prawa Natury jako y przez oczywistość Chwalebnych uczynkow należało nam naśladować, zamilknę na tym bowiem że samo sumnienie y Honor w każdym znas we wnętrznie mowi y opponuie się wszelkiey niesprawiedliwości. Interes Dobra publicznego mocniey mię dotyka niżeli moy własny, temu się zaś bardzo dziwuię że W. X. Mć Charakter moy rzetelny et non Zele sprawiedliwy dla dobra Oyczystego inaczey tłumaczysz, y obracasz w partykularny interes przymawiaiąc mi że podobno z tey racyi głośno gadam przeciwko Interessom Domu mego żem sama nic niewzięła uniżenie upraszam W. X. Mći abyś podobnowe zdania szkodzące Honorowi memu niepodpadała, bo się ten defekt interessow we mnie nieznaydzie. Wiesz W. X. Mć żem Go o żadną fortunę ani promocyą do Xięcia Marszałka nigdy nieprosiła bo anim wmyśliła nie miała, ciebyć kto się ważył odbierać to Księstwo co iest Jey właznego, tylko Konstytucyjami y Dekretem Króla JANA Trzeciego na dostąpionym Seymie utwierdzonego, jeżeli ukrzywdzone w Dziedziczney fortunie Xcia Naszego sprawiedliwości droga nie iest dla Mnie zamknięta y żadne prawo odsądzić mię nie może od tego co mi według Prawa Natury należy. Za łaskę y pamięć W. X. Mći uniżenie dziękuię wdzięczna iestem affektu tego y starania w Kołłacyowey dla Mnie Xięcia Jmci Marszałkowi mam wielką obligacyą że mię zapomnieniem swoim exkludować od tak wielkiey niesprawiedliwości, przez co mi dowod większego affektu pokazał. Coś czas przyjaźni powinney naszey tyka, spodziewała bym się że ią ani publiczny ani Domowy interes naruszyć niepowinien zaco z Moiey strony upewniam będąc całym sercem na zawsze.

List powtorny JW. Jeymći Paniey Hetmanowey Polney Koronney do Xięcia Strażnika Koronnego pisany.

Niewiem przyczym W. X. Mć poznajesz w liście moim cudzy styl ponieważ niepierwszy list odemnie maiąc y w rożnych materyjach mogłeś się doskonale już nauczyć y wyrozumieć tak w Charakter, jako też y w sentymenta moje na wszelkie niegdyś materyi wyrażone. Czynisz mi W. X. Mć Honor niepoznaiąc stylu mego bo jako uważam że chcesz mi to powiedzieć że to nazbyt są mocne sentymenta dla Białogłowy które bardziey do penetracyi y praktyki męskiey płci należą y im przystoią. ale mi W. X. Mć powolisz że odpowiem na tegoby wątpliwości, że dotychczas nigdy inszych słow na odpowiedź ani konceptu cudzego niezażywałam, ani zażywam w korrespondencyjach swoich, ale w teraźnieyszey okoliczności ktorey interes znienacka doskonale y niezawodnie mnie napamięć że nietylko mowić, nietylko pisać ale y poradzić potrafię gdyby tego wyciągała potrzeba, toć iuż z pierwszego punktu daiam Tobie explikacyą. drugi zaś punkt wyrażony w Liście W. X. Mći iest ten że piszę do niego nieukontentowaney: zdaie mi się żem dosyć iasną powolnością w predtym liście moim wyraziwszy to co mię naymocniey dolegało y dolega, że zaś W. X. Mć opacznie to dla siebie obracasz jatemu niewinna, ponieważ naturalnie się ten defekt we mnie znaydzie że co myślę to mowię y piszę y żadney w sobie niemam dyssymulacyi ani polityki bo widzę że nic się na mi nieprzyda, ile bawiąc się na wsi nieumiem tych wszystkich Regut ktore są uformowane dla wszystkich między wielkimi Ludźmi się znay

dujących.

dniacych. Wyexplikowawszy się we wszystkim to mi tylko zostaie abym W. K. Mci upewnił o Nieodmienney Moiey przyiaźni ktorą nieroskerwaną z moiey strony rzecze zachowai na całe Zycie.

List JW Wwody Wctynskiego do Dworu.

Widok W. K. Mci ad Regiam to iest przybycie iest dla nas iako Słońce oświaniaiące kiedy Pana widziemy na Tronie mozemy mu wszystko opowiedzieć y na wszystko się uskarżyć. Ordynacyia Dubienska Nullo merito od Xcia Marszałka Wgo W. X. Litt. rozdana bez approbacyi W. K. Mci y Rzpltey bo to są jura Majestatis. Supplikuie tedy W. K. Mci abyś hunc ausum illicitum dla Oyczyzny powagą swoią chciał abrogare a nam pozwolić żebyśmy o to nietylko mowili ale się żalili abyśmy się upomnieli circa Majestatem et jura Reipublicae.

Kopia Listu JW. Wwdy Mazowieckiego do JW Mci Pana Marszałka Nadw. Koron. pisanego d. 4 Martij 1754 Ao.

Oycowska JKMci na Panstwo swoie a Oyczyznę naszą pamięć tym oczywiściey się pokazuie im niezwyklej udzielać nam tey raczy.
Daie świadectwo y w teraznieyszych Cyrkularzych listach czułości Jego Dobru pospolitemu y miłości Jego Synom in dolendo Rozności serc ktora im bardziey się krzewi tym bardziey dzieli szczęśliwości Oyczyzny jako Dusze od Ciała bo w Wolnym narodzie gdzie rogandi Cives ut sua bona comprehendere velint, rozdzielenie umysłow wewnętrznych prawie schodę ktora (niedaj Boże:) zwnętrznym częstokroć bywa porożnieniem.
Y taż to iest Unieszczęśliwiaiąca Stan Rzpltey choroba do tyle dolendo fato zerwanych Seymow ktorych acz mowić y czego się spodziewać, gdy ich coraz więcey y maioris considerationis przybywa Ostabiona Rzpta jako ciało przez ktorych wpoł zmartwiona patrząc na rożności Synow swoich a między sobą Braci, y wpołnieczywey zostaiby przyszło w kłopotaney serca Nieprzyiacielskiego inklinacyi gdyby tey przezorny Ociec JKMć takiemu nieodiął okiem, jako y teraz przez przyłożoną w Cyrkularnych listach Jego wiey miłości.
Niemała dolnowych a tym więcych rożności zapta Materyia z Dyspozycyi Arbitrarie uczynioney przez Księcia Sanguszka w Ordynacyi Ostrogskiey ktora nie tylko w Panstwach Absoluti Dominij ale tym bardziey w dobrym narodzie pro crimine censeri powinna, bo prawa in Ordinationibus praeteritis Rzpltey ustawione evertere usiłuiąca. przewracać prawa czyż nieiest crimen Majestatis jako contra primum Ordinem ktorym iest JKMć P. N. Mił. uzurpowai sobie moc y absolutną in aequali Republica, czyż nieiest Crimen status Uważaiący każdego z osobności Oyczyzny Syna pro veritate dicendi et obtundi, każdego obowiązanego przysięgą. ktorą wiet posteritati JW Hetmana W. Koron. zelus w W. rzecznym zabieżeniu illicito actui y obwarowaniu go ad resolutionem Majestatu y Rzpltey.

Wiem niezawodnie że jeżeli per innatam amorem in Patriam targitta łowa illicitas Oyczyzne Synow angit y JW. WMć Pana ex munere ministeriali rownie y niewątpię że sentis ea quae sunt opere virtutis honestatis et humanitatis vinculo jurate fidei obligaiącą. w Podufałości tedy serca do J. K. Mci List P. N. Mił. in manus JW WMć Pana oddaię, tey będąc ufności że kiedy o szczęśliwości upewniaiąca JW WMć Pana o powinny od wszystkich dla oyczyzny kiłości cześć od Jego przyięta. Proszę zatym z Mieysca mego o złączenie reprezentacyi do iak nayprędszego w Granice Panstwa swego a Oyczyzny naszey J. K. Mci P. N. Mił. przybycia ktorego potrzebę doskonała niech wie się JW. WMć Pan, ja tylko in daminatam erga Regem et Patriam propagę dopełnić y zachować fidem y zostawać nieprzestaię etc. d. 4 Martij 1754. Ao z Lwowa

Respons na deliberatoria Krolowi JMci od JW Wwdy Mazowieckiego

Wielbię ożywiaiącą moc wyrokow że do Mego Senyiglia decades wieku mego przedłużaiąc powołała siły na dopełnienie nieposzlakowaney Jego Majestatowi Wierności y Oyczyźnie Miłości. Całuię z rewerencyią Oycowską W. K. Mci Rękę rozciągaiącą

w

rozciągaiąsię w Utrzymaniu Całości Praw Oyczyzny, wyznaię Pańskie usiłowanie Iey Rzeczy Pospolitemu y dzielniey razem z Miejsca mego za opatrzną czułości Iey Rzpltey naszey a Pańskim swemu które przytomności Pana ex Majestate jak potrzebne produkuię conscientiae wyrażam. Wolności narodu naszego chyba nas zawsze świadectwem przytomności Pana na Tronie skromnemi y tak przyjacielsko przy Monarsze swoim każdy zaraz śmielszy y skromnieyszy. Przecięto stetili fato tak wiele Seymow przez zażyczono umysłow rożności, ale rosną bez Pana y im dłużęy maią czasu sposobności tym się bardziey krzewią, korzenią y rozrastaią. Niechay Boże zastępowa aby teraźnieysze dość liczne inkonweniencje w zbawiennych światłach, nadchodzącego nuż powszechnego Nieprzyiaciy eventu, przybyła nowa y niemała Materia świeżo zaszłych Ordynacyi Ostrogskiey dyspozycyi arbitralnie przez Xięcia Marszałka Nadwornego Litt poczynionych uwłaczaiących powagę Majestatu Świętego prawo, przestępuiących ustawy Ordynacyi y zwieraiących siły y moc dostatecznie Ostatnią Rzpltej. Dyspozycja Ordynacyi Dekretem Anni 1696. potym recessem Seymowemi dowodi Rzpltey y władzy W. K. Mći oddaną, a Xiążę Marszałek Contra Legem uzurpat sey sobie toć samo iest crimen Majestatis. Fundacja Ordynacyi Ostrogskiey, stawre ustawy pierwszego jey Fundatora pro grato przyiętey Rzpltey tyle konstytucjami zachować nienaruszenie jako y tym samym dekretem Anni 1696. chciała a X. M. N. Litt evertere ją usiłuie y toć iest crimen status.

Wateri nam zatym rzeczy wierney in Patriam miłości avertendo mala Oyczyzny supplikować W. K. Mći P. M. Miłł. o tak najwierniejsze w Granicach Polskie przybylic dla tym zapełnieyszey y wcześnych zbawiennych środkow kommunikacyi, gdzie y ia z Obligacyi jurata fidei trzecie pragnę schyłek dni moich na utrzymaniu praw, swobod, y jedności, bo tak iest szczegulniey przy uszczęśliwieniem Państwa y Królestwa w którym każde velut navis integra natat divisa perit, tęsa zatem te myśli y te pragnienia moie, jako W. K. Mći etc.

D. 4. Martij 1754 Anno z Lwowa.

Copia Responsu JW. Woiewody Mazowieckiego na List JO. Xięcia Marszałka Nadw. W. X. Litt.

Odebrałem list JO. W. X. Mći w niemałych zalach rozciągniony na który dla niezdolności czasu krotko odpisuię, przyznaię mi nieznany W. X. Mć że szczerego Przyiaciela każdego ten powinien być charakter y cnota aby prawdę mowił sine adulatione, a dowody przyiaźni prezentował in vera contentatione. Gdy tedy y ja w tym stodlim dla mnie zaszczycie non titulum sed rem optimam fero, iestem pewien że mi W. X. Mć wybaczysz recepis gdy mu tak pozosta tych jako y szczerych moich udaylę reflexyi. Mam serce pełne estimacyi dla wielkiego imienia y pełne affektu dla Osoby W. X. Mći tak przywiązane y szczere jakim że mnie wiele chyba emulari nor superare potrafi, ale y dla Oyczyzny gdybym był bez niego y sumnienia poprzysiężonego nietylko nie Senator ale krzywo honoro estem.

Ini Zycia mego już prawie iedną w Grobie stoiąc nogą niemam racyi kocać ullam partialitatem, ale się gotuię abym przed Tron y Majestat sprawiedliwości Boskiey poprzysiężoney Obligacyi intaminatam fidem Oyczyźnie fidelitatem tudzież recte factorum datam przyniosł conscientiam czego nie tylko dziś dowody przy wierniey trzymanych tylu laskach Marszałkowskich ale y wznacznych Iey W. X. Mći y Sw. P. Oyca Jego przy Okkurencjach. Mniąiąc tedy obszerną wielu racyi W. X. Mći względem Ordynacyi Ostrogskiey reputacyą, bo te wnoszę W. X. Mć in plenis ordinibus Rzpltey będzie miał, upewniam przeciwną mocną, y na prawie Oyczystym fundującą się dyspozycyą nie approbacyą, na niektore zpozwoleniem W. X. Mći odpisuię.

Wyznaię Ja że W. X. Mć byłes przychylny Oyczyźnie wiem oraz że iestes wiktym y stodlym

y Kochanym Matki tey Oyczyzny synem ale się temu bardzo dziwuię y nadtym
ubolewam addictissimo dolore non cole res się W. X. Mś tey że Kochaney Oyczyźnie
swoich wprzod niezwierzył intencyi y Dyspozycyi do ktorey przez siebie y swey Godnych
Przodkow swoich zasługi zupełną mieć powinieneś jako do Matki Konfidencyą
ktoż dobrym sumnieniem może radzić W. X. Mści ażebyś mimo wiadomości Rzpltey
tym miał dyspenowac wczym się koniecznie per multas rationes do niey referowac
należało, bo ieżeli kto, pewnie że Rzplta per expressum przez Konstytucyą nie dy
spenowała tę ordynacyą ale każdy statysta przyznać mi musi żebyście
Rzplta nie miała racyi wypuszczać tego ex suo Dominio co Jey kto do
browolnie oddaie. Przez recess tedy zaczęła się ona rządzić y nazna
czeni 600 Ludzi na obronę swoią że się stawiła sua deliberationi mediis
tius Fundatoris dispositioni musiał ten ktory radził W. X. Mści konsytiess
zupełnie y odebrać za aktu Jana Kazimirsa anni 1696 wypadzyna
w Grodzie Lwowskim w roku teraźnieyszym oblatowanym w ktorym oczy
wista zuchwałości wydaie się Rzpltey nad tę ordynacyą interessowanie
y Jurysdykcya. Ale darymy to, żeby Rzplta pretekst tylko na rzecz
Sprawiedliwą do tey Matki ordynacyi czyliż nie godna tey lub podo
bney przynaymniey od W. X. Mści ktorą ia odebrałem remonstracyi y expli
kacyi.

Postaw proszę W. X. Mś. w wysokich y mądrych imaginacyach two
ich też Oyczyznę choć też iak nie matkę swoię w postrzeżeniu niesprawiedliwego pretendenta tey ordynacyi czyliż nie będzie y wtenczas
godna przynaymniey ieżeli nie serca W. X. Mści, pożałować Jey y na
ówczas powinieneś W. X. Mś. choćby też y nayprawiedliwszych allega
cyi y swego prawa daymy to choćby y nayszczerszego expressyi y remonstracyi.
Kiedy zaś według praw Oycowskich nikt własney sprawy sędzią być
niemoże toć y W. X. Mś. aktorem między sobą y Rzpltą każać się raczys
per innatum Eiusdem amorem na sprawiedliwszych Sędziow senten
cyę niż tych na ktorych eś polegał zdaniu, y ktorzyby pro gra
vamine iuż subsecuti et executi na Oyczyznę swoią dekretem
plenos ordines pozwani być powinni. Życzyłabym mutare
consilium in melius kużym intensius et fortius im W. X. Mś.
profundius et iucundius uważać raczysz wszystkie dla Imie
nia y Domu swego od teyże Matki zawody y zaszyty.

Podoba mi w sprawiedliwey serca W. X. Mści wdzięczno
ści piękną tuszę Rzpltey dla Przodkow Jego świadczonych
rekognicya y onych niż każdemu w wysokiey stow ener
gii konstrucya ale ani mnie ani komu (: chyba lucro interes
sowanemu :) podobać się żadną miarą nie powinna y nie może
za przedczasem od prawa Kochaney Matki w własnym
tylko W. X. Mś. zdaniu abjudikacya. Oświadczyłem
W. X. Mś. iuż wprzod że mam dla przyiaciół y dla siebie
samego veram sinceritatem dla Oyczyzny fidelitatem
dla Boga y siebie sumnienie a dla wszystkich
w ponowieniu prawdy realitatem co y tu poswiadczam mnie
muszę w doskonałey konfidencyi żeś to W. X. Mś. na słusz
nych bardzo uczynił fundamentach bo według prawa etiam
proprium mantilium vere petere non licet, a cóż rem cuiusque non

decisam

delisam y od Rzpltey non resolutam sud W.X.M. przytaperai umysłitis Authoritati et potestati. niepotrzebaby tedy podobno mieć za złe JW. Hetmanowi W. Koron. że pra wa gwałtu czynić niepozwala bo in absentia Regie Majestatis iest Jego prawo y Officij iże kiedy to czyni przy wiernych dla Oyczyzny Sentymentach sine fidelis favore Mztulentionis Rzpltey non aliculus oppressionis zaco wraz W.X.M. że nienazany ale po chwaty prodigowności odbierze sdatia, bo se sarią oppozycyją uczynił podobno Consultani wielu Wojewodztw contra actus W.X.Mci Manifestu Kiedyś W.X.M. wybiór ni: W.X.M. gdy rekne res sam temu winien y że jesteś causa causæ, zatuię tego bardzo że tony leo chan Lit. X.Mci iż kto progresu wszytko Rzplta będzie urażona, y żal sprawiedliwy wiele musi, ale y J.K.M. P.N. Miłty jako primus ordo jaki widziemy wszyscy Oczywiście na sukcessa Oyczyzny naszey, zawsze mile patrzący, y na te dzisiejsze rany Oycowskim bez wątpie nia bolec będzie sercem, jako już y w Cyrkularnych do Nas listach zaliczać raczy na wyprzaiąc dobrotliwie że wszystkie serca Jego Pańskiego actus są summo naszęto ne dolore et anxietate nad rozrożnieniem serc y Sentymentow wielu Oyczyz ny synow.

Proszę niemiec mi za złe że to wyraziam, co mi wrodzona dyktuie realitas, ypo przysięgła Oyczyznie moiey y Majestatowi fidelitas przy którey wyznaie zem iest etc. 24 Martij 1754 Ao z Lwowa.

Kopia Responsu Xięcia Jmci Wdy Rawskiego do Xcia Jmci Marszałka Nad. Litt.o

Niemały żal y wemnie ta rewolucyja W.X.Mci sprawiła, którey chyba Bog albo X.Mci in sza wola in melius wyprowadzić potrafi, nie exasperuie nasz zgodności, bo rozumiem że y Serce W.X.Mci, doi abdite to wszyk quidest tibi oriebaris et cecidisti ut Lucifer. ako uigłosa że W.X.M. urażiwszy Rzpltey fundum y to co Godny Oyciec W.X.Mci tanto sudore otrzymał, y pani sobie otrzymał. sam dla inszych przysługi in Caput um przewróciłes, raz jak W.X.M. swoię Imie razie publicum a naostatek y same Hetmana, którego intencyje całe niesą te co W.X.Mu urazliwie dokytusz. Co mamy przyiaciele albo krewni związanistey okazyi radzić, żyłko od amorem Oyczyzny y mnienia W.o W.X.Mci żałdować abys ad naturam pierwszey Ordynacyi się wrodził, atak bez których y dalszych konsequentyi które y samiechiel W.X.Mci tangent ac urzebnit uspokoić te nawałności, a w porcie Pokoju prywatnego y pu blicznego zamknież te Akwilony fawonijusem słodkiey spokoynosci, woyny zna wdzięczna y chiwa swobody, zrobi ci tropheum że nihil libertas ultra kto rem nic tale ultra libertatem będzie, czego z serca życzę y iestem etc.

Kopia Responsu JW. Jmci Pana Rozwadowskiego Kasztellana Halickiego do JO. Xcia Jmci Sanguszka Marszałka Nad. Litt. danego z Ho wosielek d. 18. Martij 1754 Ao

Obszernie W.X.Mci Jża względem Ordynacyi Ostrogskiey remonstracyę znaleczna odebrawszy dzierżawnaią dziękuię pokornie żeś mię taskawa swoią literą in ter Patres Patriæ którym przywoita doskonale, nosse misteria rerum, pierwszy raz w życiu moim uszczesliwić raczył ale że usenaie Nowicjusz nie potrafię równie y tak doskonale moie wyrazić zdanie, referuię się do głębokich wyż szych Senatorow responsow jako JW. Hetmana Polnego Koron. Wielkiego iednozdanie maiącego. Belskiego, Mazowieckiego Dziada Mego Wojewodow y innych szczerem tchnących ku Oyczyznie sentymentami, et hac in Arte Majstrow. Jednież do Manifestowszey tyczących się Materyi poważnych Urzędach y Ziemiach ache pocznnicych, które słuszniey misterium W.X.Mci Jża y Jego Kancellaryja informowaią mogą, bo Manum quidem Esau vocem autem Jacob upatruiemy. Ubolewam tylko partykularnie:/: jako po mniejszy wielkich taskey respektow nieodżałowanego wiekami S.P. godnego Oyca W. X.Mci Jża:/: na niedyskretne Kancellaryi Jego pioro, w którym malitiose zao strzony styl w niegodziwych terminach więtał predko ugojono:/: jak sam in teres zadat ranę dotknęło to pioro nieoszacowany Honor Wielkiego wszyty

metach dobre Oyczyznie sprzyiaiących Senatora, którému zamiast Buławy sceptra
tenera manu moderari senibus Orbem swiat Polski przyznaie. W Woysku Dysczy
pilnowanego w Miłości y Rzędzeniu Wodza y Oyca naszego. dotknęło wszystkich kocha
iących Praw Oyczyzny Synow, dotknęło takze Woysko tym naybardziey terminem
(: Zuchwałości :) niegodziwa energia która iniusto uwiedziona zelo w tym żalować
utulonym być umie. Bo ta zuchwałością sądzi co wszystkich dobrze rozumieiąc
tych i daniem za wierney miłości dowod tym Oyczystym Prawom y onych obserwan
tyi iest uznano. Niebezpodziwienia każdy rostrząsać musi y oczym to Rzeczpospo
litey ta że tak chwalebne dawnieysze JW. Wodzowi naszemu znaiącemu się
dobrze być in equalitate Urodzonym Dzieła, y teraznieysze niebezpieczeństwu y przy
znaczney transakcyie, staie się publiczna dla Oyczyzny Matki naszey krzywda.
ale też w tym punkcie niemnieysza doznaią blisko krwi konnexyą złączeni
z W. X. Mcią a nawet y rodzeni Bracia, których od tey szczodrobliwości oddaliwszy
wyświadczyłeś ie hoyna y nieskarcona ręka innym dalszym y nie wcale do
szczęścia Imienia swego nienależącym. Niewspominam tak wielu Konstitucy
decreta Seymowego y innych dowodow w niewątpliwym prawie Rzpltey do tey
Ordynacyi regalium w kt całey Polszcze są wiadome. tylko iako prawdziwy
Sługa W. X. Mci życzę mutare Consilium in melius gdy iest powinność każdego
wiernego. Zatrzymy wszyscy sterilitatem W. X. Mci która w osobie swoiey po
znałeś, a zamiast ułatwienia narodzi to się więcey zamieszania, gotowości in
omnem casum et animositatem po Woiewodztwach y pamiątki Steriliter de
scendentis longaevos per annos z tey Xiążęcey przeszłey Liny. Zaco aby Oy
czyzna nie chowała iako Matka zabiegać temu potrzeba do czego ia szczera
moią oświadczam applikacyą ieżeli powtóry odbiorę rozkaz przyimnie
Mci Xiążę te tylko reflexyą iako od tego który w wierney życzliwości po
ciwnym być pragnie respektem.

JO. W. X. Mci Dobr: etc.

Kopia Responsu JO. Xięcia Jmci Prymasa na list publiczny JW.
Jmci Pana Hetmana W. Koron: pisany do JWW. Senatorow y Ministrow
względem Ordynacyi Ostrogskiey. Do wysokiey y nieśmiertelney
Sławy W. Imienia JW. WMci Pana należy y to że o publice myśli y usiłowa
nie tego są obrócone tak commoda publica mocno przestrzegaiąc ne quid
detrimenti capiat Respublica w Prawach y postanowieniach swoich, iesto
nie oczyszcza ii Ordynacya Ostrogska lege expressa pozwolona utożyć y usta
nowić, iawna y to iż lubo do approbacyi oneyże nieprzyszło iest interea ca
le razy w Recessach Seymowych wspomniono niedostatecznie się iednak iako
tey Ordynacyi iest utrzenie a primo tey fundatore, alias ieżeli się że
znayduie słuszna zachodzi animadwersya aby w tak wielkich potrzebach sw
ich et praecipue mogąc mieć proxima do zasłonienia Ukrainy subsi
dia. Rzplita interim kiedy Xiążę Jmć Marszałek Nadw: W. X. Litt:
przerzeczoną Ordynacyą intendit pro libitu et arbitrio suo disponere y
przez rożne tranzakcye dismembrare niewiem prawdziwie quo facto
opus sit w tym czasie ile pod nieprzytomność in Regno Majestatis gdy
wszyscy należący ad Consilium iesteśmy mieyscami rozdzieleni bez wspol
nego albowiem zniesienia się y rozmówienia niepodobna quid statuere
et concludere w takiey okoliczności litera. Ad decisionem universorum
należy uwiadomienie Dworu de his actibus pisaniem JW. WMci Pana stało
się wielce przezornie y niewątpię że mogą tam znaleźć efficacia media
y do utrzymania sprawiedliwego prawa congrua. Ja upewniam iż a
sensu communi nieodpiszę się venerando. Oraz wielkie sentymenta
JW. WMci Pana y to wyrażaiąc żem iest z powinnym Respektem d. 1. Janu
1754 anno z Skierniewic

Kopia

Kopia Responsu JW. Xcia Jmci Biskupa Krakowskiego na List Publiczny JW. Jmci Pana Hetmana Wielkiego Koronnego

Odbieram z uwykłym Respektem List JWWMc Pana cum votis za które uniżenie się dziękuię parę q refundo niemniey oraz za poufałości które mi JWMc Pan komunikuiesz sensum suum w interessie Ordynacyi Ostrogskiey, dziwuię się bardzo tey nowey Dyspozycyi która miała subsequi przez Xcia Jmci Marszałka Nadw. Litt. y niewierzę aby miał aperte in contemptum legis procedere przeciwko otwarney Konstytucyi, supponuię że niemiał bydź informowany dobrze gdy takową tranzakcyę czynił, cum summo praejudicio Rzpltey wyrażnego tey prawa zdałoby mi się tedy ante omnia traktować z Xciem Marszałkiem Nadw. Littu. y remonstrować mu że to co uczynił repugnat juri, y mogłby seriam Rzpltey zaciągnąć animadversionem gdyby chciał persistere w tey swoiey dyspozycyi. Dwór niewiem jakiego iest zdania który także informare należy, co y Ja z obowiązku poprzysiężonego ex parte mea uczynię, te y podobne abusa enascuntur (: zgłaska to boleśnie że niewielkie :) Xi Pana przytomnego nie mamy że non Regimur antiquo more gdy Seymy nie staią y Rzpltey naszey stato pessimo stat się teraz in Actu tantum signato non exercito gdy bez Promotorów invalida sunt legum auxilia, y że pod niebytności Pańskiey nie mamy ultimum Regimen przynaymniey repraesentativum ażeby podobnym zabiegać można inkonwenientiom odsyłam przystoyny mi excerpt Konstytucyi przeciwko którey co może allegari in contrarium bo te constytatem że approbacyi niebyło na Seymie tey Ordynacyi niemoże bydź słuszna racya ani praetextem ad infringendas tot Constitutiones dość wyrażnie circumscriptas chyba żeby ią inaczey tłumaczyć chciano jako pozwala które często tego y w Trybunałach na złe tłumaczy się hoc depravato saeculo. Upraszam JWWMc Pana ażebyś mi w dalszym czasie cokolwiek miał w tey Materyi y od Dworu y od Xięcia Jmci Marszałka Nadw. Littu. raczył komunikować co y ia z moiey strony nie zaniedbam uczynić Patriotica sentimenta JWWMc Pana naśladuiąc które ażeby Oyczyznę podźwignąć y skutek swoy mieć mogły Pana Boga prosić nieprzestanę zostaiąc się cum Veteri cultu et Veneratione z Radłowa 5. Jan. 1754 Ano.

Kopia Responsu od Jmci Xiędza Biskupa Kijowskiego do JW. Jmci Pana Hetmana W. Koron. Die 2. Januarij 1754 Ao. z Łakodowa

Któż niewidzi wielkiego starania JWWMc Pana Dobry wielki Senator wielki Wódz utrzymuiesz tranquilitatem Oyczyzny naszey pilnuiesz securitatem tam internam quam externam głęboką przezornością swoią y w teraznieyszym czasie zabiegasz y nas informuiesz o tak niegodziwey tranzakcyi Dyspozycyi Ordynacyi Dubienskiey na którą cała Rzplta stękać powinna y będzie. dość iuż było y iest dyssydencyi inter cives, nowa się urodziła Materia invidiae złe których dzieiinsza konsequencya tylko ta Omne Regnum in se divisum desolabitur. Dziękuię ja zmnieyszamego pro tanta cura et Solicitudine in rebus gerendis servent te Dii Columnen diu Xiąże Marszałek Nadw. W. X. Litt. Minister Status który ex munere Officij sui naysilniey utrzymywać powinien prawo Oyczyste sam ie depcze niegodziwie przeciwko powadze Królew. J. Mści bo iakoż zamieszać Państwo tego y nam wprowadza Domową Woynę a nieiest że to crimen laesae Majestatis! Nieiest że to crimen status! czemu jako nayprędzey zabiegać trzeba do mora wielkiego zdania JWWMc Pana daiąc przykład mego przyłożam wystanały Polsk. Lub ten interess należy ordines do Seymu ale Seymy ieżeli przedtym iniquo fato zrywały się tym bardziey teraz spodziewać się ich trzeba kiedy w te intrygę tak

siła

sita wschodzi zacnych Domow. Bo, vili sensu meo zdami się że toby była nayskut-
tecznieysza aby Krol Pan nasz Mściw in tam periculosi negotio (: bo res non pa-
titur moram :) złożył Senatus Consilium, tamby stanęła Decyzija ktoremi
stopniami zniszczyć tę niesłuszna plante. A ponieważ to iest crimen Laesae
Majestatis et status wydać pozwy Xięciu Marszałkowi Nadw. Litt. do Sądow
exorbitantiarum ktory y serce Krola Pana rani (: ktore powinniśmy wszyscy
Pday delikatnie w Sercach naszych piastować :) tak dobrego Pana y nam tak
szczęśliwie panuiącego konstitucyje dne, wszystko pod wielką władzą JWWMci
Pana Dobr. bez Batalij pod iarzem znosi. Co moy wystarały dyktuie rozum
wyrażam y to by mi się zdało żeby była zawieszona Manifestacyja JWWMci Pa-
na Dobr. Cko niesprawiedliwey Akcyi iako mediatora inter Majestatem
et libertatem y od JMci Pana Marszałka W. Koron. iako pierwszego Mini-
nistra etc.

Kopia Responsu JMci Xiędza Biskupa Przemyslkiego na List pu-
bliczny JWMci Pana Hetmana W. Koron. danego z Brzozowa d. 22 Janu.
1754 Anno.

List JWWMc Pana Dobr. ktory 21. d. Decembris raczyłeś do mnie pisać w o-
kolicznosci Dobr Ordynacyi Ostrogskiey przez Xcia JMci Marszałka W. Litt. Here-
ditarie dysponowanych niedoszedł mię aż po nowym Roku ktory oddali temsię był z
Domu Sluzące Xcia JMci Krolewskiemu w Radomie na Sw. Bożego Narodzenia y
w drodze zostaiąc, przeto że tak nierychło na tak wielkiey importancyi interes mam
Honor JWWMc Panu Dbu. odpisać praesentibus iak nayuniżeniey przepraszam. A nay
pierwiey niemaiąc tylko pochwalić wielką wspaniałą y wielce przykładną JWWMci
Pana Dobr. ku Oyczyznie miłość, o całość praw Iey pieczołowite staranie, y baczność
ne quid novi integritati Praw y powagi Rzpltey eveniat, a jeżeliby malignitate fatorum
coby miało ex orbita wypaść ut emendetur. Beneficio tedy Oyczyzny naszey stało się
że z Opatrzności Boskiey tak godne fasces tak Godnym Rekom Oyczyzny przy-
jaiącym dostatecznie Urzędy y dozor ktore z iedney strony avertenda nociwa
z drugiey ad procuranda pro futura unice zmierzaią zaco ia Panu Bogu po-
korne dziękuie że nam w osobie JWWMc Pana Dga Wodza dał taczych y
Hetmana ku Pospolitemu napewno Dobru tak y samemu JWWMc Panu
Dobrodzieiowi przyzwoite czynię dzięki że ad eundem effectum et finem
wszystkie swoie sollicitudines et curas obtaniesz z ktorych szczere y gorące do Ma-
jestatu Boskiego prozby, aby n iak nayporzniesze lata konserwować raczył
Oyczyznie tak godnego Senatora y Wodza, co zaś do dyspozycyi przez Xcia Mar-
szałka W. Litt. z Ordynacyją Ostrogską poczynionych nie mogę inaczey dzier-
dzić y sądzić tylko że iako iest directe contra auctoritatem Reipublicae etu
usurpativa mediatio, in jus iey absolutum tak to wszystko vitio nullitatis podle-
ga et sine poenis wyyść nie powinno y lubo Akcyioma ubi multi peccant
nemo punitur zdaiesie wielce niegodziwey sprawie pomagać, iednak ieżeli
ten boni publici zelus ktory serce JWWMc Pana napełnił y innych takiego po-
trzebować potrzeba, accedent. nic niewątpię że za pomocą Łaski Boskiey ab-
rupta contra legem entumacija non praevalebit JWWMc Pana Dga tylko ja-
kos chwalebnie zaczoł nienustaway, wiem że dwor zelum Jego wspierać będzie
y Kochaiących Oyczyzny Synow znaydziesz socios et emulos virtutis z ktore
nieponiną sławą y chwałą swoią co szczerze wyrażiwszy piszę się z powin-
ną weneracyją etc.

Kopia Listu JO. X. JMci Prymasa do JWMci Pana Wardy Krak.
Hetmana W. Koron. z Skierniewic d. 25. Febru. 1754 Anno.

Odbieram powinnym Respektem list JWWMc Pana z przyłaczonym extrak-
tem Ordynacyi Ostrogskiey ad acta terrestria Lublinensia przez Xcia
Mci

JMci Janusza Ostrogskiego Kasztellana Krakowskiego podany ten sam drukowany znalazłem w papierach moich niemniey dzielnie za przystanie extraktu dekretu Seymowego za Króla Jana Kazimierza ferowanego który in contextu suo zdaie quasi firmare też same Ordynacją in Ordine rzeczy set wyprawy pro necessitate urgente Reipublicae contra Inimicos Christiani Nominis żeby zaś podobne Dekreta Seymowe niiaty nie vim et robur Constitutionum Ordinationum niemogą w tym particie upatrzie konwinkowac się czytaiąc uprawie koronnym aliam formam et Methodum w Ustawieniu Ordynacyi Zamoyskiey y Myszkowskiey na których uczynione praecesserunt wprzód konstytucye przywalaiące uczynienia Ordynacyi y opisania gradum Succedendi a potym dokładnie owszystkim informowana Rzptta ad instantiam Posłow Ziemskich ex universali consensu powtorzonemi Konstitucyami: też same Ordynacyą approbowała consequenter subrentum w Ordynacyi Ostrogskiey. Dekret wprawdzie Seymowy za Króla Jana Kazimierza in solo negotio wyprawy zdaie się approbowac Ordynacyą, ale posteriores actus za Króla Jana Trzeciego tak w recessie Seymowym oraz Ordynacyą jako y w dwuch Dekretach za tegoż Króla Jana Trzeciego między Xiężną Katarzyną Radziwiłłową pozostałą wdową a Teofilą na Ostrogu Wiśniowiecką córką, całe totum oppositum pokazuią ale niewchodząc zdaniem moim iedynym in Controversiam validitatis aut invaliditatis tey mniemaney Ordynacyi (z której dla Rzpltey nullum maius aut utilius emolumentum było Ludzi 600 y to in extrema necessitate contra Turcas, Tartaros, et alios Nominis Christiani Hostes:) gdy ztego decyzya ad plenos ordines Rzpltey należy która jako Dna jedyna nam wszystkim co rozkaże wszyscy iey obedire powinnismy, ani tey władzy etiam constituti Kredei przez tranzakcyę Grodzkie Sandomirskie przywłaszczyć rebelli obstaculo niemogą jako Equites urodzeniem, y podrzędnym prawem żyiący słuchai tych, et adorare effata Communis Matris powinni a za tym co ex Communi sensu decisum decidetur temu cedere muszą et parere etiam cum eventualibus Haereditatibus które quasi pro nunquam existentibus reputabuntur. Żeby zaś tranquilitas pożądana tam interna quam externa sub vigili custodia Ducalis Ministerij JWWMcPana przykładnie piastowana integraliter w tym Królestwie zachowana została in proximo adventu Nayiaś. Pana N. Miłł z dało by się widzieć po tak znakomitych manifestacyach Oświadczeniach przeciwko Xiążęciu Kolbuszowskiemu utrzymać się od dysponowania Woyskiem Rzpltey Fortecy Dubieńskiey osobliwie też kiedy Dubno zostaiące sub antiqua nec interturbata possessione Xcia JMci Marszałka Nadw. WXLitt. Milicyą dostateczną Ziemiańską z tychże Dobr osadzone zostawało nec cogitari mogło dla Rzpltey periculum in possessione tych które Legibus Reipublicae subsunt. Assekuracya zaś tey Fortecy przez praesidium Rzpltey sine expresso consensu Stanow tey induceret gravamen Equilitati Nobilitari która in suis possessionibus pacificis przez nikogo incommodari nie powinna, dopieroż per potentiam militatem Kraju własnego która dziat[?] więc ad repellendas ingruentias Hostiles od Granic swoich. Ja w tym interessie niemam ullum motivum któreby mnie albo magis pro albo contra interessowała, Samey Sprawiedliwości pro lumine meo et Pana Boga concessa non partialiter adhaerere intendo. Ex munere zaś Primatiali pragnąc wraz z JWWMPanem concurrere ad manu tenendam tranquillitatem w Panstwie tym naszym gradze y respektem per amorem Patriae upraszam JWWMcPana żebyś post contestatam vigilantiam ducalem raczył kazać wymaszerowac Ludziom Rzpltey z Dubna y Garnizon dawnieyszy Dubieński ponieważ przysięgł Fidelitatem Majestati et Reipublicae pod iey obedientiam Hetmańskiey władzy JWWMcPana niechay na powrót wmaszeruie do godzi się przez to et vigilanti cautele ministerij Ducalis ustaną ploratus et querulatus publici quasi laesi in suis juribus Equalitatis Xcia Marszałka Nadw. Litt. ante judicium Stanow Rzpltey bez którey wyraznego

pozwolenia

pozwolenia y decyzyi nikt niema bydz turbowany w possessyi swoiey zasiadłey. achociay by et malæ fidei possessor exturbari zniey nisi per legem plenarie convictus permittitur. Gdy zatym nullum periculum in mora et lenitate jakom się w pierwszym explikował Liście, y owszem z umnieyszeniu nieukontentowania przez wyprowadzenie Wayskowych śmiarkuię jako sercem przywiązany w Senacie Kollega y kochający Przyiaciel by Mnga Radze y upraszam abyś Ceptem raczył mitigare rigorem, żaby ta iskierka Wielkszego dla Oyczyzny niebezpieczeństwa nie zapalita Ognia z Żalem publicznym pod tak łaskawie panuiącym Panem którego zebyśmy mieli przedszego w granicach Królestwa nalezy go cum dejs społecznosci y nieponichaney Harmonij przyimowai, osobliwie quem benevolentia paterni donas perduxit amoris aby zatym groźi fluctus in Inequalitate non ponant obicem Mci Panu do predszego Prospiechu. Servum meum względem evacuatij Dubna pro sincentitate Cordis wyrażam. Oraz z należytym Respektem y weneraciją zostawam etc.

Kopia responsu JO. Xcia Jmci Prymasa do JWWMci Pa Kancl. W. Koronne na List Jego w Interessie Ordynacyi Ostrogskiey pisany.

Powtorzone łaskawym Responsem JWWMcPana dla mnie cała naroli Jerainie, tey nietylko głęboko przyimnie y weneracyie Respektem ale tey za obszernie wyrażone emulacyie interessow podziatu bonorum nuncupatæ Ordinationis Ostrogiana particularnie dzięki kotorenu aktowi JWWMc Pan gnaruście yem Patriarum Civis et Minister status assistuiąc, niemogłbys być assentinkiem cożadkiey któreby bycie Prawom Rzpltey przeciwić się gnidia. Wszystkie zatym rationes solidissima od JWWMc Pana Obszernie wywiedzione et ratiocinia cum indubitatis Consequentijs niemaią odpowiedzi będą rzetelne, sprawiedliwe, y pozyteczne. ktore jako y dla Rzpltey usługi firmant et solidant. zwykle Dobr wyprawe Ludzi 600 ad Computum Woyska korowmego, przez to samo et vigilantię przezornosci Ducalis Ministerij dzieje się zadość y obligaciji Senatorskiey avertendi nocua nic bynaymniey nie ubliza się kiedy ad Statum Equestrem jure terrestri transeunt bona z ktorego Rzplta nay więcey umocnionego nayuięcey teź niewata ymieć może obrony jako od tych, ktory w osobach swoich utasmeni piersiami zastawiać się obligowani są in omni in gruentia nato Krolestwo. Tezatym wszystkie racyie y lubo tanta mente u siebie dawniey revolwebant, kiedym tylko trochę zaszkat die hac provida in omnem eventum Xcia Marszałka W. Litt bonorum Dispositione tegdy y sam JWWMc Pan wielkim swoim zdaniem confirmes y ia temu wszystkiemu non differmi adhæreo sensa oraz zdaniu JWWMc Pana Ani mnie kiedykolwiek Kawaleryi Maltanskiey ratijo persuvebit ad possessionem kiedykolwiek tantæ amplitudinis bonorum ex maxima partis dictionum Woiewodstwa Wołynskiego, Kijowskiego, y Bracławskiego. a dotego w tamtym mieyscu tego Pobożnego instytutum plantaija contrariaretur rationibus Status Krolestwa Naszego. A zatym plena conlitione ad Magnum sensum JWWMc Pana szczerym y rzetelnym przywiązaniem circa debitum cultum et venerationem zostawać nieprzestanę etc.

Oblata Dekretu Saymowego z Metryki Kancellaryi Koronney Ruskiey między Jmcią Xiędzem Puzyna Władyką Łuckim y JO. Xięciem Stanisławem Dominikiem na Ostrogu y Zasławiu Koniuszym Koron. Starostą Łuckim Stanowanego podana do Grodu Łuckiego 1671. Ao. Feryi Niemasz

Widenda Manifestacyi JO. Xcia na Wisniczu Jarosławiu Podstolego Koron. Dobr Miasta Dubna cum attinentijs Dziedzica rigore juvium sibi deservientium Ctko tak JW. Mci Panu Branickiemu Wdzie Krakow Het. W. Kor. y J.O. Xiu

JO. Xiu Radziwiłłowi Wojewodzie Wileńskiemu Hetmanowi W^u W^o X^a Litt. Tu-
dzież W Jmć Panu Makranowskiemu Jeneratowi Majorowi y innym w kopij
Specyfikowac się mającym, idq ratione zajachania Dobr, Miasta Dubna y Zam
ku Dubieńskiego cum attinentiis jure Hereditario JO. Xcia Jmci Manifestanta
podległych, niesłuszna jakowymi pretextie y fundamencie przejachania Ludzi
Ich Jmć obwinionych, tez Dobra dezolacja Poddanych ad summam egestatem przez
wybieranie sian y prowiantow przyprowadzaja, y wprzedzić in toto usiłuie, trakto
znaidemu do Dubna Miasta wolnego wiedzai bronią jako y samego JO. Ma
nifestanta causa negotiorum suorum do swoiey własności jadącego puścić zabrani
ki asserendo se cz Zołnierze na Warcie stoiące że takowy rozkaz od W. Ko
mendanta maja y inne wiolencyje Latius in copia specyfikowac się mające, JO.
Protestantowi czynią. S. Lubomirski

Manifest Xcia Podstolego Koron 1754. 30 martii

Przyszedszy do Akt niniejszych Grodzkich Łuckich JO. Xiąże Stanisław Hrabia na
Wiśniczu Lubomirski Podstoli Koron. Sandecki, Stadelski etc. etc. Sta Dobr Mia
sta Dubna cum attinentiis vigore jurium suorum Dziedzic stosuiąc się do viden
di Manifestu przez siebie die 12. Februarii Roku Teraźnieyszego w Xięgach Grod
skich Krzemienieckich zapisaney tudziez do wyraznego Prawa toiest Konsty
tucyi Anni 1717. Solennie na przeciwko JW. Jmć Panu Janowi Klemen
towi Branickiemu Woie Krakow. Hetman W. Koronnemu, Jakoteż JO.
Xięciu Jmci Michałowi Radziwiłłowi Wojewodzie Wileńskiemu Het
manowi W^o X^a Littsmu, tudziez, Jmci Panu Makranowskiemu Jeneratowi Ma
jorowi y Jmci Panu Kostkowskiemu Starście Tyszowieckiemu Regimenta
rzowi y innym Utriusq gentis et Authoramenti Officierom y Żołnierzom
Sasiadczyt y Manifestowac się protestował oto iż pomienieni Jaśnie PP. Hetma
ni W. K. y W. W. X^a Litt uformowawszy sobie jakis pretext nayzwyższey niejako
prerogatywy y protekcyi Wzmiankowanych Praw mimo naydystyngwowańsza Pana
JK Mci Krola Jmci P. N. Miłł. y innych sobie rownych jako wspolney y rowney
Oyczyznie, będących bez nayzupełnieyszey Konwikcyi Procesu y Prawa cum vili
pensione jurisdictionum Rzpltey, dawszy komende Woyska Komputowego w Rece
Jmci Pana Makranowskiego y Kostkowskiego Miasto Dubno y swoim Forteca
będące y wszystkie Attinencyje JO. Manifestanta Dziedziczne, oraz Prawo
dożywotniemu JO. Xcia Janusza Sanguszka Marszałka W. W^o X. Litt zezwo
lane y służące jako wyzey wyrażonemu Prawu toiest Konstit: 1717. Artic.
4. Folio 69. zaczynaiącą się. A poniewaz stany Rzpltey y to w sobie wyra
znie mającey sub Folio 30 dlatego dotego odtąd Hetmanom abym bardziey
Cenie Jakiey Dywizye osobliwe formowac Regimentarzow z niemi posyłać
niebędzie wolno cum poddanami tam wyrazonymi. w Drugim punkcie tejze
Konstytucyi a bardziey wprzyszłe wpisaney folio 32. tenorem sequentem
w sobie zawierającey na odebranie Dobr wszelkich tak urzędowe jako y praw
ne zadekretami jakich kolwiek sądow albo kondemnatami, alias na pod
jazdy jakoteż za pretensyjami alias zajazdy assystencyi woyskowey niegdy
dani y Żołnierzow ktorzy by się w ta wdali wszystkimi karać bedę.
Insuper w innym punkcie przeciwko tejze samey 1717. Konstytucyi sub
titulo WXL y Koronnie do Woyska W^o X^a Litt takie w sobie mające lubo dalwie
ku Konstytucyjami warowano iest zeby Woysko Litewskie w granice Woiewodztw
Koronnych et econtra nie wchodziło iednakże Woyska W^o X^a Litt contra praesen
ptam Legem w granice Koronne wchodzić zwykły wielkie czynic zwyczaje tedy ze
assumendo wszystkie Konstytucyje de disciplina Militari in antecessum
ad praesens podpisane. Postanawiamy ze Woysko W. X. Litt w Granice Koro

quovis modo niew

w

quovis modo nieuchodziło, a iezeliby ktory Officyer Polski y Cudzoziemskiego
Zaciągu z Chorągwią w Granice stronne wszedł y krzywdę iaką uczynił tunc ipso
facto pełnić Criminaliby Lubesze sna y za pozwaniem do Grodu tamtesżego miey-
sca pod ktorego jurisdykcyą krzywdy uczynił, iako ex loco delicti respon-
dere powinien. Do ktorego dekretu in contumaciam sive per Controversias
WW. H. W. X. L. officyera lub chorągiew adigere do Satysfakcyi powinien, sub
selectione de promio sub rependiatne ktore zwyz wyrażone punkta zeszpełta
że nieodabiliter pro securitate wolnosci y rownosci zachowac pragnęte, patet
z konstytut. 1724 1726 że wzwaniałowney całey Oyczyzny y za Desre-
tami sie ukomisyę Koronne y Kurlandz. bez pozwolenia Seymowego o ktorych
Hetmani nasze niemogli przeciwko tym wszystkim punktom zwyz wyrażoney
konstytucyi 1717 zaciągali, naszywszy naznaczonych dziewiędziesiąt Chorą-
gwi y częsc artylleryi z Kamienca dobra dezolują wolnego każdemu nadnuzach
przeiazdu zabraniaią, poddanych przez wybieranie sum prowiantow
y podwod uciskaią y niemieszkaią listy pocztyz przeymuią y odpiecze-
towywaią y inne attenta czynią co poniewaz JW. Jo. Hetman
Koronny y W. X. L. Itt. tanytor in eversionem litowanego prawu czyni-
niąc JO. manifestant de subcubito, de praemisis rigere lege praemissas lichy
uciszeyą przyzwoitey sprawa Jurisdykcyi Jerog Competenti JW. y JO.
Hett. y od nich kommenderowanim uindikuiąc lezyą prawę y spokoynosć
publiczną y zersgwdz swoią prawnie uczynic niemieszka prosząc o przy-
ięcie ninieyszey protestacyi salva Ejus melioratione si opus fuerit. Co-
czynam

S. Lubomirski

Manifest niektorych obywatelow Wdztwa
Wołyńskiego. 1754 d 30 ę Martii

Comparentes P. W. niżey na podpisie wyrażeni przeswiett. WW.
Wdztwa Wołyńskiego obywatele ducti zelo praw Oyczystych ac
amore Wdztwa swego nieuinny cierpiącego impostury sadoby pod
szczesliwym N. K. Jmsi. Panowaniu wmiłym teskniło pokoiu y ciadem
zamyslało zamieszania solemnie się przeciwko tak niesłusznym
opisaniom manifestowali y owszem zapatrywszy się na zim
woyska Koronnego uprzysz authoramenti w Dubnie y Jęgatti
nowszych consystencyą tudzież na przeciwne prawom y rownosci
wydane przez Wiell. Jmt. Chrzciciego Pisarza Grod. Kijows. do
wspołbraci ordynanse aby pod karą Kryminiczą personaliter się
stawili. Zdaniem onym przyszło do dwoch kiedzeli y z krzywdzą
cą wolnosci y prostey przyszłego ktory znami niebył przeciwko nam
sądzie, tudziez że postow z instrukcyami do rożnych osob prze-
ciwko wyrażonemu de Conivento Contis prawu wyszła. Tak de inno-
centi Wdztwa Wołyns. impostura pokoy zachowuiącego powagą
praw y Rzy. K. Jmsi. Condescenti zelo stoiaiącego iako też de
manutenendis legibus omnibus iterum atq. iterum protestowa-
li się salva ejus manifestationis si opus fuerit melioratione
qm cutis Cenhotani prosili y otrzymowali. Stanisław Ganiecki mpr.
Podolski Wołyński Celestyn z Czyrnowa Czapski Podstl. Łucz. Postero
sci Grodzki Łucki mpr. Stanisław Lubomirski P. K. Sar. Stanisła

Josef Marcin

Józef Marcin na Rokorżnie Rokorzinski P. M. St. Grod. Lucl. tantum modo circa Majesta
tem et Legem publicam. Antoni Borynice Jatowicki G. N. Michał Borynice Jatowicki
Michał Józef Kajetan z Majow Majewski C. N. Pisarz Grod. Lucl. circa Majestatem et Legem
publicam podpisuie się. Mikołay Matyński Stta Krzemie circa Majestatem et Legem
publicam podpisuie się. Józef z Charlenza Chorlenski M. Z. Stta Zydz. mp Jan z Łecichosa
Peretyatkowicz M. K. B. Wayna Cerański Pac Nal. J. A. Wolski mp salva securitate in
terna et externa legeq publica J. N. Labięcki mp referuiąc się iednak do zdan
y sentimentow Prezydent. Wwdztwa Wotyn. Obywatelow na Seymik Antecomitionali
zy zielhate Piotr Parczynski P. W. B. Dominik Głoskowski. Stan. Borynice Ja
towicki P. S. K. Ce. Z. M. C. Lucki Michał Józef Bendkowski. A. Boreyko Igna
cy Szczeniowiecki. Stefan Wyżwor Ihnatowski mp Józef Glinka Wolski. Nowina
Złotnicki. Andrzey Gozdawa Godlewski. Adam D. Konopacki. Józef Konopac
ki. Benedykt Antoni Stepkowski Obywatel Wdztwa Kijowskiego y Mielnicki mp
W. Borynice Jatowicki. Antoni z Wyszka Kosowski. Michał Ciecierski. B. Podgur
ski. Gosperyc. K. Teod. Ulimaszewski. Piotr Rudak Rehaczewski. J. Stochal
ski. M. Jaskowski Burgr. D. Mikulicz Lad. Wez. Michał Gosparyński. Xawe
ry M. z Pohaska Pohayski. M. Jankowski G. P. Józef Poradowski. Teodor Kerwer
ski P. Z. Alkantary Pokoyski. J. W. Rożalski C. R. B. Danilewicz Czelumski mp
M. z Narcyzowa Narajowski M. M. Odor P. Łenek Szczepkowski. Michał Zło
ticki. Antoni Kubiszewski. Woyciech Olbracki S. C. J.

Kopia Listu do pewnego Przyiaciela wzgledem Podziału Ordyn. Ostrog.
ad sens uczynionego pisanego w Domu Szczyrze Lochajojow. Oszczyzne.

List JW. JMPana Hetmana Wo. koronnego do Xcia JMci Sanguszka Marszałka
W. Litt. pisany jako iest głębokich sprawiedliwych y na samym prawie zasadzaiących
się Sentymentow Potem tak tego kopia przy wydaniu Moiey Demisyi konie
cznie lecz WMć Pana iednak żeby WMć Pan był obszernie informowany de Stho
Ordynacyi Ostrogskiey dla tego wiadomości tak namieniam w Roku 1609.
nastąpiła Konstit. pozwalaiąca Januszowi Xciu Ostrogskiemu Kasztel. Krak.
lege perpetua (słowa są Konstitucyi:) et nunquam imposterum abroganda) jako
już od kilku seymow przez wszystkie stany potwierdzona iest). fundować Ordynacyą
która według pomienioney Konstitucyi wiecznemi czasy ma trwać cum facultate
immutandi, emendandi, ipsi duntaxat durante vita ipsius servata tandem
że ninieysza Konstitucyja zakazała aby Ordynacyja do Akt Trybunalskich Lu
blinie, więc ią podał w Roku 1618. Feria Iuda in Crasti
dana była w Lublinie
na Nativitatis S. Joannis Babtistae Xiąże Janusz Kasztelan Krakow do
pomienionych Akt wyraźnie dysponuiąc aby na Dobra Ordynacyi podległe
nikt inszy dziedzicznym prawem nastepowac tylko mężczyzna y to Katolik
Potym ieżeliby Synow miał zostawić żeby tendo Ordynacyi należał ktoryby z
nich był naystarszy drugim zas na rowny podział inne dobra Ordynacyi nie
podpadaiące, Miast y Wsi trydzieści y pięć ze wszystkiemi przyległościami
Gdyby zas żadnego nie zostawił syna Ordynacyja spadać miała na Synow
Alexandra Xiecia Zasławskiego na ten czas Wdy Bracławskiego z Corki
iego Eufrozyny spłodzonych, gdyby zas Dom Xiążąt Zasławskich miał
zniść w ten czas miała się przenieść Ordynacyja do Xiecia Janusza Ra
dziwiłła na ten czas Podczaszego Litt. z Siostry iego spłodzonego et in succes
res de Lumbis procedendis gdyby y ta linia Xiążąt Radziwiłłow zgasła chciał
żeby Kawaler Maltański rodem Polak na Seymie obrany ktoryby miał nie
cey od Portow naydłużej kreski do Ordynacyi należał, obliguiąc każdego suk
cessora Ordynata, aby żadek Dyspozycyi w Ordynacyi wyrażonych nie
odmieniał sensu falente praesumens (słowa są Ordynacyi:) atomni benefi
tio et prerogativa praesentis ordinationis cadet, et cadere debet. na funda
mencie tey Ordynacyi Ostrogskiey wypadło 5. Konstitucyi 3. Annorum 1624. 1627.
1628. ściągaiące się do obrony Ukrainy aby 600. Ludzi od Ordynata ostrog.
utrzymanych pod komendą JMci Pana Hetmana Granic Ukrainskich
pilnowali

pisowali w czas Konstytucye to iest Anno 1667. et 1673. pozwalaiące trzeciu Xiąż. Alexandrowi Janussowi Ordynatowi aby w Warszawie za Pałacem Krolewskim będący Plac do Ordynacyi Ostrogskiey należący mogł bydź rezygnowany. tandem extincto Sexu Masculino po śmierci Xięcia Alexandra Janusza Succedentes de foemineo Sexu uprasali Rzpltey aby ich do consensum et favorem Sey mogł Naystarszy nate succedere Ordynacyi. Rzplta dla wielu innych Materyi na Seymie ztrak- towanych resolwować niemogła ale rezolucyą przyszłemu Seymowi zostawiła. Że dnia się trzeba spodziewać tego zawsze że Rzplta zapatrywaiąc się na swoie Prawo y Konstitucyą Anni 1669 gdzie Ordynacyą według tey Konstitucyi do Ale Lubel- podana ad mentem tey samey Ordynacyi negative resolwować się będzie pro Sexu foemineo teraz kiedy po tylu Konstytucyach Samego Ukrzywa (?) explorosem et Judicium, quo jure Xiąże JmćSanguszko Marszałek W. Lit. juxta velle et Arbitrium privatum tę Ordynacyą naywalowey podziały rzucaiący podawać może, który dawno dzisiey jest indubitatum eidem za to powinien czekać rezolucyi Rzpltey. jako Dominium jurium apotym ieżeli particula fundi w Warszawie od Xiąż. Ostrogskiego Alexandra vero et indubitato Ordinatu ac Herede sine consensu Rzpltey bliski dysponowana bydź niemogła tym samym sposobem Xiąże Jmć Sanguszko Marszałek W. Lit. Maiąc pewnie tylko jest administrowana cała Ordynacya prywatnie dysponować może. Konstytucya 1669. Samemu tylko pozwoliła Dziedzicowi Xięciu Janussowi ipsi duntaxat mutare et emendare, ciadrarum (?) dalszego zapisu nawet de Sexu Masculino procedenti; się, Xiąże JmćSanguszko tedy quo pryncypalniey colorato praetextu Justitia jako swemu prywatnemu Dobru przy Dziedzicznemu Mutato Statu Ordinationis dzielić y jakowe dyspartymenta na Osob czy 9. stowarzyszyć może. Ta mowię Ordynacyą która za wyraznym Konsensem całey Rzpltey robur approbationis maiąca y samym więcey niż li wielkim bo ab Anno 1618. usq ad anu ipse przy tylu Konstytucyach wyżey wy- razonych iest utwierdzona y umocniona. y dlatego carcy stepne y sprawiedli- we zdanie Xiąż. Pana Hetmana W. Litt. Kommunikowanym wyrażone że przy tę dyspozycyą obawdziey abusum administracyi Ordyn. y teraznieysze tenże posesorze Xiąże Jmć Marszałek przeda et evidens discrimen ile że takowe abusus dla przykładu innych Ordynacyi niepowinni bydź znoszone tylko per amissionem Juris (:) jako punkt samey Ordynacyi opiewa wyraźnie czynić każe) bo ieżeliby bowiem interessa wielkich z Ordynacyi Dóbr gwałtem wyraznego Prawa ale perpo- stantiam et activitatem wielu pieniędzy swoich umiemy bezpiecznie pogodzić, to wielu Ordynacye inne napodobne dyspartymenta przyidą, ale się trzeba obawiać żeby y Starostwa bene consensa Rzpltey in premium zasłużonych uchwało- ne napodobne niegrzeczy Działy, a czego nowie y czego się spodziewam o 600 la Działek in subsidium Oyczyzny od Xcia Janussa będzie Krolu zmownione y od tylu Seymu akceptowanych. Tego się trzeba nieomylnie spodziewać obawdziey obawiac że ieżeli Ordynacya przyidzie na prywatne podziały, to zapewne y to Subsidium odpadnie od Rzpltey, bo daymy to że lubo teraz niey Concurrentes do podziałow Ordinacyi dbają bić et munie u całego świata Polskiego sprawiedliwe czuiące Censury y krytyki oświadczaią się z ta submissyą że dadzą tyle Ludzi Rzpltey wiele przepisał y naznaczył Xiąże pierwszy Ordynat, ale te oswiadczenie czyli submissya trwać tylko do czasu może, bo przyszedłszy potym Concurrentes od possessionem bydź Dobr do tych Reniteutes, y nigdy niedadzą in subsidium Oyczyzny Ludzi mo- wiąc iż Ordynacya Ostrogska już mutavit statum kiedy tako Dobra Dziedzi- czne poszły na dział a od Dobr Ziemskich Dziedzicznych niemamy oyczyzna wać Żołnierzow in subsidia y napisywanie prawie y dobrze lubo dzieje dla Oyczyzny mowić będą, bo sublato fundamento tollitur superficies. Że zaś fundament tey Ordynacyi przez prywatne Działy upada, a toż y su- perficies żadną miarą utrzymana bydź niemoże. A potym ieżeli Rzplta otrze na te podziały patrzyć będzie y swego Prawa wyraznego zamilczy to tym samym zdarzy dyspensować y nie protegować wyprawy 600. Ludzi przez pierwszego Xięcia Ordynata naznaczonych ale bez ustąpienia nie za- milczy y rzecz swego Prawa podobno wytrzyma zyta ieżeli tym podziałem

przero

prywatnym desuper niezabiegaiąc y JW Jmć Pan Hetman W. K. prawdziwy Żarliw
ści o dobro pospolite owego Sławnego Hetmana Czarneckiego Krwią y dziedzictwem Suk
cessor przy obronie tey Ordynacyi niezastanie, trzeba się mocno obawiać wielkich roz
ruchów y zamieszania w kochaney Oyczyźnie naszey dosyć teraz Domowemi
Dyssydiami skołatanej. Teraz to teraz w chwilce kary y decyzyi Omnium Ordi
num pro abusu administracyi pod inszemi prawda praetextami Seymy rwane będą
Seymiki przed Seymowe Osobliwie Ruskie, Wołyńskie, Podolskie, y inne dochodzić
nie będą. Żeby punktów względem podziałów Ordynacyi do instrukcyi nadeym
Posłom niepodawać. teraz się trzeba spodziewać Ludzi tylko wybranych na
Deputacyą Trybunalską, bo tych którzy są albo pensyonarzy od Xiążąt dzielą
cych Ordynacyą albo participes tych niegodziwych Dyspartymentów Dobra
Spolitego, toiest Ordynacyi Ostrogskiey Żaden dobrze y obojętny tym bardziey ko
chaiący Syn Oyczyzny nie ten się niespodziewa być Deputatem na Trybunał
y Posłem na Seym bo takowemu niesprawiedliwości mocno przeszkadzać będzie.
trzeba się tylko przypatrywać y uważać jakowe tera przed się drogę tak wielcza
cnych Familij Alleba Ordynacyi participes bo dawny to że ich spocząłku in
ca jura aviticitatis konserwować będą, ale potym już Ordo Equestris więcy
się niebędzie, y zażywać tych Dóbr które się zowią Słupne y których a condito
Ordinacyi Szlachta tak salvo servitio bellico zażywali ledwie Stołowe tylko Dobra
przyznane były przez Xiążąt Samych Ordynatów. Juży tedy upewnić każde
go mogę że potych Dyspartymentach Mnieysza Szlachta Ordynacyi, naobie
tnicy dalszey u Dworu Promocyi lub wzięcia innego lub tey jakowego ~~Latku~~
datku nolentes volentes wieczności y pokoju z Dóbr Ordynackich ustąpić muszą
a Stabsi zajednym samym postrachem tak wiele wszystkich kmiony niejako
ustąpić ale y uciekać będą musieli, bodayby nie za granice Moskiewskie gmi
nie wiele lich trzeba rachować wspólnie Ordynackim którzy przez swoie pra
ce y Antenatow swoich Heroicznie dzieła z krwie własney Antenatów swo
ich szafunkiem, życia stratą, hunc unicum panem benemerentium sobie
de Condigno zasłużyli, Cóż że tedy należeć Jmć Pan delikatnym y nie
interessowanym Sędziom będą moie remonstracyą, jeżeli przedziena
gane procedens wyżey wyrażone niedzieje się oczewisty gwałt, a gwałt
prawa własnemu Oyczyzny. Jeżeli nie - - krzywda cięszka Ordinem
Equestrem primum Antemurale Rzpltey, jeżeli niejawne nastąpi za
mieszanie pożądanego Oyczyźnie pokoju, jeżeli nie jest Rzecz słuszna
y sprawiedliwa. każdemu Kochającemu Dobra powszechnego Sarmacie
upomnieć się na fundamencie Prawa Koronnego: bo cóż nam po Prawach
Konstitucyach, kiedy ich zachowywać nie będziemy:) jeżeli na ostatek nie
przyzwolite iest Mayi: N. P. pochwaliwszy tak Sprawiedliwą żarliwość JW
Jmć Pana Hetmana W. Koron: Duo Regio oprzec bracho y zaleci
ćmi aby skutecznie tym zabiegł ukonwenienciam y podziałom ile w ta
kowych Koniunkturach gdyż lepiey początkom zabiegać aby się na potym
wielki niezajął ogień którego by in subsequens niepodobna ugasić przy
tak wielu Umysłach mocna y podobna wielkiey potrzeby interessowa
nych dotey Ordynacyi która w sobie oprócz wielu kondycyi wsiadtych sa
mych Miast y Miasteczek Lub rachuie Congratulatiwszy etti etti.

DENUNTIATIO.

A Venerabili Capitulo Cathe: Cracovien: celebratae ad Nomi-
nationem et Comendationem Regiam electionis Celsissimi Principis
Cajetani Sołtyk ex Episcopo Kijoviensi, nominati Episcopi Cracovi-
ensis Ducis Severiae, per Illustrissimum et Reverend: Dnum-
Martinum Załuski Episco: Dresden: Suffraganeum Plocensem
ejusdem Cathedrae Cantorem, et a Dicto Urbi Capitulo Delegatu.

Anno

Anno Dñi 1759. d. 8. Febr. Varsaviæ facta.

Summus Tibi, Celsissime Princeps, uti dignissimo capiti suo, a Capitulo Suo Cracoviensi, jure merito debet honor, quem cum debita erga Antistitem suum, tum et ea, quæ filios decet erga Patrem Patriæ, â nobis exigit reverentia: ad quem et Divini oraculi, nos obstringit Authoritas cum se: honorandum eẽ, quem Rex voluit honorari. Serenissimus quidem Augustus 3tius Dñus noster Clementissimus, cum Te primum in Ecclesia Polona Episcopum, cōmendavit, ac proposuit Supremo Ecclesiæ Moderatori, Christiq in terris Vicario, Tertium vero Te, inter primores Regni Senatorem jussit, magnum suæ erga te benevolentiæ præbuit Documentum, longe tamen majus, et amplissime Diœcesi Cracovienſ et Capitulo nostro præstitit beneficium, quod in Te tam Dignum delegerit Præsulem, quem indefessus pro Ecclesia zelus, Sūmo Pontifici, quem intaminata fides Principi, quem continua de bono Publico solicitudo Reipublicæ, quem eximiæ animi dotes, et doctrina, toti jam pridem cōmendaverat Regno, cujus Ingenij, virtutis, ac meritorum fama, præcipuam jam Europæ pervagata ẽ partem. Talem profecto decebat esse Pontificem Nostrum, ut cum D. Paulo gloriari, nobis liceat, qualem in Te nobis contigisse, et magnopere gratulamur, et Te majorem in modum veneramur. Tam omnium jam, quam et Sacrorum apud nos fascium, et honorum distributionem, jure Majestatis Regibus competere nemo dubitat. Nos tamen in Tua Nominatione, nedum justitiam sed sapientiam Principis perlibenter agnoscimus; proinde æquissimæ voluntati Regiæ nostra conformando suffragia, unanimi voto, et concordibus vocibus, eo libentius in Tuam subscripsimus electionem, quo vehementius Te nostrum Pastorem exoptavimus, quem adhuc unum è fratribus, jam omni amore ac veneratione, ob singularem probitatem, prosequi amabamus. Ita enim sapienter totius Vitæ Tuæ cursum instituisti, ut reverâ facta Tua, ad maximas in Republica Christiana res agendas, ad Summa quævis Ecclesiæ, et Patriæ, Te natum eẽ probarent. Suspexerat id in Te adhuc Adolescente, Ætna dignus memoria Antistes ille, ac Cardinalis Lipscius, cognitaq indole tua, ad quidq maximum est, quæ idonea jam tum præsago animo, Te suum palam prædixerat fore Successorem. Impletum jam in parte hoc vaticinij cujusdam genus, in reliquo complendum, et speramus, et auguramur, et optamus, ut in Collegio Purpuratorum Patrum brevi eidem succedas. Vota hæc nostra, et auguria, grato suscipe animo Amplissime Antistes noster, Capitulum nostrum Paterno amore, nos vero Delegatos, veteri Tua digneris prosequi benevolentia. Munere Delegati Capitularis cum Tui ad Cathedram nostram postulatione jam perfuncto, liceat mihi adhuc pro Domo mea, agere Oratorem. Cecidit corona capitis nostri, in demortuo capite piè defuncti Fratris mei, Tui vero in Episcopatu Prædecessoris; Tibi Celsissime Princeps derelicti sumus Orphani, sine Patrefamiliæ successores, sine Pastore jam percusso dispersæ oves, Tu nobis esto Adjutor, Tu Pastorem gregis, Tu Patrem

familiæ

familiæ nostræ agas, Tu nobis Consule cunctis, moveat Te innata Tua magnanimitas, ac Heroica ad compatiendum afflictis propensio, ut Domum nostram antiquitus quidem promeritis, de Regibus et Patria, plurimis exornatam honoribus, ac sub sceptro gloriosæ memoriæ Augusti Secundi florentem, benigno nunc quoq sublevare patrocinio, potentiq præsidio, et tutelæ Clementissimi Augusti 3tij me, meosq digneris instanter comendare.

GRATULATIO.

Eidem Celsissimo Principi, Nominato Epis. Cracov: per Illustrem et Reverendissimum Franciscum de Schwartzemberg Comitem Corey Canonicum Cathedralem Cracoviensem, à Venerabili Capitulo Cracoviense Delegatum cum Celsissimo Nominato Episcopo, ejus electionis instrumentum redderet, facta.

Voluntatem Serenissimi ac Potentissimi Regis, Dominiq Nostri Clementissimi, testamur publicè, non magis in Te æquissimam, quam Nobis fuisse propitiam. qui Te Celsissime Princeps Nostrum Nominavit Antistitem, quem nos enixè præstolabamur, qui Te solicitè comendavit, quem nos vehementer optabamus, qui deniq Te Sapientissime degit, quem nos jam pridem ardentissimè amabamus. Quamvis igitur mandata Regia nemo ad Nos fortasse pertulisset, quamvis optimi desideria Principis nemo nobis aperuisset, nec ullus pro Te orasset Legatus, desiderijs tamen nostris Tu solus scopus et meta omnino fuisses. Persvasibilibus quippe humanæ Sapientiæ verbis, nequaqm indiget, quem eligentium mentibus Deus ipse inspirat, comendatione opus non habet cui virtus suffragatur, quem amor præficit. Proinde et Rex Noster Augustus, eo ipso justus evidenter ac pius Sanctiora ac jucundiora nobis imperia mandare non potuit, quam cum Te Præsulem, a se Deo inspirante, delectum, nobis eligendum designavit. Obsecundante ita Religiosissimo Rege Nostro, Cœli nutibus, et publica simul, et nostra impleta est expectatio, adeo, ut cor Regis in manu Dei esse, inficiari ∪ hoc præclaro exemplo nemo possit. Hinc est, quod nunquam libentius Cracoviense Capitulum, Nominationem Regiam, suis cumulavit suffragijs, quam Te desideratissimum eligendo Episcopum. Nihil quoq et Nos nobis majori unquam solatio, honori, et gloriæ duximus, quam ad hanc electionem Tibi solemni legatione deferendam perhonorifice deputari. Te itaq electum esse summopere gratulamur, quem Vox publica, Divinæ plerumq mentis, et fati, præsaga ∪ interpres, et diu et pridem huic Cathedræ admovebat. Te majorem in modum lætamur electum esse, qui præstantissimis virtutibus tuis, vix dum juvenis, jam judicio Principis primi, Regniq hujus Primatis, magni olim Potoccij,

Canonicq

Canonicus Gnesnensis factus, ibi ponebas Sacræ Fortunæ Tuæ initia, ubi finire multis, satis amplum videtur. Te ingm gaudemus electum esse, quem in Urbe Orbis Roma, vero illo literarum, scientiarumq domicilio, adhuc Studijs vacantem, me etiam teste, purpurati Viri, illi primi Christianæ Reipublicæ Cardines, magnum Ecclesiæ Dei fundamentum fore divinitus prædicabant. Quem noster ille immortalis memoriæ Cardinalis Lipsius, Cracoviensis Præsul, singularius adamavit, suumq tam probo, docto, omnibusque præclaris dotibus, commendatissimo Canonico, exornavit, illustravitq Capitulum. quem in innumeris, maximisq semper, et Ecclesiæ Poloniæ et Reipublicæ negotijs, egregie, continuoq exercuit, ac ad summa formavit, quem deniq etiam ultimæ voluntatis suæ interpretem, et executorem peramantèr constituit, et jam tunc sua amplissima Cracoviensi Sede Dignissimum nedum judicavit, sed et palam clareq prædixit. nec vana fuere auguria. Eodem quippe tempore, justissimo Regis tempore, post peractum summo cum plausu in Supremo tribunali Regni Vicepræsidentis munus, primus post Episcopos, hoc in Regno Prælatus, Prepositus nempe Gnesnensis, Creatus, brevi ad Episcopatum Kijoviensem, Senatoriamque Regni curulim pervenisti; ut merito dici possit, celeriorem esse Virtutis Tuæ, et meritorum cursum, quam ætatis, fructum autem omnem, majori debere esse in pretio, qui potius alijs matureseit. Episcopus jam Kijoviensis factus, gregis exemplar ex animo, quanta solicitudine, labore, studio, Tuam perlustrando Diœcesim, Divino cultui Religioniq promovendæ, mentibus hominum, Sapientia Christiana, et virtute imbuendis, Clero ad Doctrinam, Sanctosq mores formando, Templis et Sacris locis instaurandis, è fundamentis tuo sumptu, et cura ædificandis, bonis Ecclesiasticis, tum vindicandis, tum in meliorem statum reducendis, totus omnino incubuisti. Ipsam quendam Antecessorum tuorum Sedem, multis inaccessam Kijoviam, visitasti, Orthodoxos in fide firmanda, errantes ad fidem revocando, Teq verum Pastorem omnium exhibendo. Itaq nedum tuis dilectis ovibus, verum etiam et ijs, qui à Romanis Sacris, ritibusque discrepant, populis, amori et venerationi fuisti; et Catholicæ rei majestatem, in illis oris venerabiliorem reddidisti. Tu itaq cujus tantus pro Religione zelus, et ardor, tantus Patriæ amor, in Principem fides, in senatu Authoritas, tantus in negotijs labor, in periculis fortitudo, in agendo industria, in conficiendo celeritas, in providendo consilium, spectata et probata, universæ Reipublicæ fuerunt; veni jam à Deo O. M. à Rege pijssimo, ab amantissimo Tui Capitulo electus, et quod felix faustumq quantocius, ut speramus sit, à Supremo Ecclesiæ Capite, Christiq Vicario, confirmandus, et sacris inaugurandus auspicijs veni ad destinatum tibi Altare Pontifex, ad Cathedram Doctor, ad Templum Episcopus, ad Populum Pastor, ad Thronum Princeps. Ascende consecratum tot Pontificibus Sanctis, Vavelum; et cujus Tutelaris Patroni

Poloniæ

Poloniæ Stanislai corpus congregatæ olim miraculosè custodiebant Aquilæ, Tuam illis adjunge Gentilitiam, ac sicut Aquila provocans ad volandum pullos suos, et super eos volitans, alas tuas expande; nec gaudia nostra moreris. Rumpe Sponsæ Tuæ tædia, Cathedræ desideria imple, Diœcesis expectationem, quantotius corona, tandem in seros annos renovetur ut Aquilæ juventus Tua. Et ut hæc pro Te ad superos vota, non mea tantum sed totius Capituli Cracoviensis esse Tibi palam sit, hujus unanimis electionis, et enixæ postulationis instrumentum ut Tibi legam permitte Præsul, et Pastor omnibus optatissime.

RESPONSUM

Celsissimi Principis, Episcopi Nominati Cracoviensis.

Satis mihi perspectum est, cum per literas superioribus diebus acceperam, à Venerabili Vestro Capitulo, de optima Omnium Vestrum erga me voluntate, tum de eadem in præsentiarum confirmata per vosmet ipsos Viros mihi quidem gratissimos ac Illustres. quorum unius, et characterem Sacerdotio eminentiorem, meoq æqualem, et clarum nunquam satis laudandi, Prædecessoris mei Nomen, sanguinemq revereor; alterius vetus qua semper fruebar amicitia, recentibusq probata argumentis, quanti mihi sit, oportet, abunde intelligo. Ut vero utriusq Vestrum æquè insigne genus, Virtutes, eximias dotes, et merita magni facio, ita Vos ex inclyto Canonicorum Collegio Delectos Delegatosq humanissimè, atq ea omnia qua par est ratione Salutatos, à me haberi volo. Per Vos itaq de unanimi Omnium Vestrum voto, quo supremæ Dei O. M. de me dispositioni, ac incomparabili Serenissimi Regis Domini mei benevolentiæ, Vestra suffragia perlibenter conjunxistis, et meo Nomini deesse noluistis; maxima cum animi voluptate edoceor. Atque hoc est primum, quo in me gratum, memoremq animum semper erga omnes, et singulos excitari, grave Pastoris onus alleviari, curas circa gregem Domini, mihi dulces effici, mutuumq Patris ad filios, filiorum ad Patrem animum foveri, majorem in modum sentio. Alterum, quod æquè partium mearum esse putem, est ut pro gratulatione novæ Dignitatis, laudibusq amplissimis, quibus me cumulare non dubitastis, mea Vobis vicissim offeram studia, et officia, justasq referam gratias, et orem Divinam bonitatem, ut me pro sua gloria, honore, et utilitate Ecclesiæ, emolumento Patriæ, et Vestris usibus, una Vobiscum, ac Integra Venerabili Capitulo fortunare velit.

Actum Lublini in Judicijs ordinarijs Gnralibus Tribunalis Regni circa agitationem Causæ ministerij Regni 1759 ão

Munera quæ tribuit Mareschalcus Curiæ Regni
Hæc benedixit Pastor in Urbe sua
Ktore dary Nadworna łaska rozrzuciła
Wszystkie łaska Pasterska wprzod Błogosławiła.
Ex his oblatis co się komu dostało według tradicyi distribuentium rzetelnie opisane.

1mo JW. Prezydent od JW. Marszałka Nadwornego Korny wyrobiono Biskupstwo Kamienieckie. To prawda że ten godni Prałat długo się pasował, kom się determinowac zswoią sentencyą czy lasce czy Pieczęci ale na ostatek Xże Jmć Biskup Krakowski supremus resolutor casuum insua Diaecesi szczęściem ziechawszy na wyzyte do Lublina wypersuadował że lepiey dać Laskę niżeli Biskupstwo utracić.

2do JW. Marszałek Trybunał: od JW. Marszałka nad Starostwo Dźwinogrodzkie. Ten między racyami tę miał największą przyięc ten wakans żeby go po Funkcyi nierwano Kapitanem tylko Starostą.

3tio JW. Wolynski od JW. Marszałka Nadw. # 2000 boni et justi ponderis co teraz bardzo rzadko powiadaią że te były z tych pieniędzy od Kasztelana Łęczynskiego za Starostwo Lubaczewskie wziętych, bo on całe życie takie zbierał, na ostatek razem ich udał Dożywocie na wieś y Starostwo Oraszewskie od JW. Woiewody Kiiowskiego te dwa Partykularze nie mato byc rzecz wielka, ale tym czasem wygodna. Tenze od JW Kanclerza Korony miał wziąć # 3000 ale te oddał bo niebyty ważne.

4to JW. Bielski Starszy od JW. Marszałka Nadworne # 3000 Jego Kolega od tegoż # 1500 co za niesprawiedliwosc Jego Pana rowna przysługa a nierowna zapłata.

5to JW. Łęczycki Starszy od JW. Marszałka Nadw. 2000 z iedney Kassy iako y JW. Wolynski obrączkowych a in supplementum Xże Biskup. Krakowski Officiat Tabakierkę valoris # 3000 ale że to przyczyniało ludzie musiałoby byc iak warą na osob, wątpiec zas należy żeby była kameryzowana, bo Xże Biskup potrzebuie dużo brylantnych na ordery, ktore przyszywa do sukni, czego y dawni Primas y teraznieyszy nieczyni, ani żaden Biskup circa partum samemu zas a fulgure et tempestate.

6to Kapitulacyi od JW. Marszałka Nadw. corocznie złot Pol. 4000 day Boże żeby ta punktualnie dochodziła, bo to Panowie często obiecuią, ale nie zawsze dotrzymaią, a certo modo lepsze było niż wioska. w Łęczyckim Pas Szarabela złota od JW. Woiewody Kiiowskiego. to są bagatele nie podobne na Pańskich usługach swego zawsze szarzac, Dodał tez nie co z fantow JW. Podkomorzy Litt. to iest zegarek złoty y Tabakierkie ale że de valore non constat, ktowie czyli to niebyło Tumbakowe. Na ostatek Xże Woiewoda Lubelski miał deklarowac Rodzonemu iego in sociam vitae JMć Pannę Nowomieyską, ale to rzecz prawie nie podobna, by taka Panna na ktorą Krolewicz dosc pięknie pogladał, miała się Łęczycanowi dostac. Weszła tez tam y sztuka

Materyi iak powiadaią od JW. Kanclerza dla samey Jmci ale że niemiała być modna czyli gustowna nazad wrócona.

7mo JW. Łęczycki młodszy od JW. Marszałka Nadw. #2000 niech tu każdy zważy co za krzywda respektem kollegi iednemu tantum temu certum quantum miano dał y od JW. Kanclerza 1000 ale że lepsze dwa niż ieden redijt, unde venit.

8vo JW Wieluński od JW. Marszałka Nadwo. #1000 na tego kawalera iak to było dosyć, ale on ieszcze y Brzeźnikowstwa chciał od JW. Karczewskiego iakosz było by dość gdyby był wrękowiesc niewszedł. Na co maiąc revers długo się nieborak opierał, niechcąc go ~~nie~~ oddać, aż ta rzecz motu Stubie uspokoiona zego musiał wrócić, y owszem iuż był abjudicatus à functione, alias podobno wyperswadowali ci ktorzy go sądzić mieli, et ipsi coinquinati, à tych była pluralitas, nadgrodził iednak to umartwienie JW Marszałek Nadwor wyrobiwszy Chorąstwo Pancerne pod znakiem Panskiem temu godnemu kawalerowi in recompensam wielkich zasług.

Dosyc tedy przykładnie expediowawszy wszytk kollegiaty Lubel: JO Xże Jmc Biskup krakowski dawszy generalem benedictionem Tribunałowi Pax vobis z wielkiem ukontentowaniem wyiechał z Lublina po ktorego wyieździe taki wypadł apolog

Vetitum est pridem miscere sacra profanis
Jamq. profugum desinit cum sacer solvat nefas
Zakaz był w swięta swiecką niemieszac robotę
Dzys w modzie u Biskupow płacić za niecnotę.

X

Epistola Personæ Catholicæ benè notæ, quæ familiaris est Judæis noviter baptizatis, eorumq. sensa dextrè explicatur; Scripta Varsaviæ 1760 28. Januarij manu propria, et cum nominis proprij subscriptione, in originali cujus tenor talis:

Quandoquidem animadversiones Leopoli Reverendissimo Administratori Archydiœceseos, & hic Varsaviæ Celsissimo Primati Regni, a me factæ, ipso effectu ab ipsmet noviter conversis sunt confirmatæ, quas ego tacitè nec vanè super ipsis feci ab initio, cum voluntatem suam ad Sanctum Baptismia accedendi manifestassent, latuit solùm internus hic anguis in herba, ex multiplici

mea

mea, actuum eorum observatione detectus, prædictusq. Nihil ergo jam restat, quam ut hic impostor Frenk, non tantum ab omni plebis suæ consortio amoveatur, verum etiam ut immani huic adversitæ bestiæ lumen Cœli interdicedur.

Quam hic Frenk astutus perstrictæq frontis sit, perspectum est, ex modo, quô Ecclesiam Dei in Personis Illustrissimi Dni Auditoris Celsissimi Primatis Reverendissimi Dni Sliwicki Congregationis Missionis Visitatoris Generalis, ac V. P. Rauch S. J. a confessionibus S. R. M. cum suis assecliis elusit, eâ astutiâ eminet Neophita Krysinski qui est, ceu eorum Procurator, apud eos omnes homo famosus in Scripturis & libris eorum traditionibus versatissimus, mihi quidem arcana eorum penetrari volenti ad hoc interni secreti eorum conclave non alia via eundum erat, nisi viâ & ratione ipsis placendi ac affirmandi eorum dicta, aliter enim nequaquam ego quidquam nossem, cum & Ecclesia Dei ab illis hucusq vel eluderet, vel ignoraret hactenus, quo tendit deceptoris istorum hominum iniqua S. Scripturæ explicatio.

Ut ad rem accedam Krysinscij & omnium /: nam omnes unum dogma ut patebit :/ hic cum venisset ad oppium Skierniewice ad Celsissimum Primatem 5mo hujus anni die cum alio neophita de Podhayce ut hunc introduceret in Ecclesiam, nactus occasionem ibidem secreto loquendi, lætus hæc mihi narravit: quod Leopoli rumor a plebe eorum excitatus percrebuerit, & ad Archydiœceseos Administratorem pervenerit de Frenco ac si ipse esset Messias, quod Administrator id Celsissimo Primati detulerit, quod Celsissimus Primas ad id inquirendum Commissionem Varsaviam expedient, quod deniq nostri respondentes cum restrictionibus eluserint inquisitores, utpote ignaros misteriorum Scripturæ, quorum cognitio ijs solis manifesta sit.

Ibidem idem Krysinscius mihi asseruit: Deum natum esse iterum & hunc esse Frenk. Ad absurdam hanc rem probandam allegavit mihi textum ex Psalmo 86. Sion dicet homo & homo natus est in ea et ipse fundabit eam Altissimus. In quo textu observavit hominem non frustra bis esse positum homo & homo natus, id est idem Deus, qui primum natus erat homo, hic homo iterum natus est, & fundavit Ecclesiam Deus altissimus ex Psalmo etiam 71 quærendo ex me quando erat hoc tempus ut coram Messia in terris Reges procederent, eum adorarent, & Ei servirent. Deinde affirmavit: ecce modo tempus adfuit, quando iterum natus est Deus. Et ex Ezechiele locum adduxit cujus sum oblitus, & ex Isaia 53 ver. 10. Si posuerit pro peccato animam suam videbit semen longævum. Hæc ego Skierniewicii a Krysinscio audita mox Illustrissimo Auditori Celsissimi Primatis detuli: hinc deinde Varsaviam a Celsissimo Primate in certo negotio missus aliquoties quæsitus fui a Krysinscio, & habita commoditate temporis adivi Frenk, postea

Krysciniscium, qui me cum evocasset in propinquum hospicium, dixit mihi: jam rumorem, qui sparsus erat Leopoli, pervenisse ad aures Rmi Mirocki & Rgsi L. Rauch. Ego re exaudita vaticinatus sum Krysciniscio malum eventum, & simulando metum, insurrexi contra intempestivam eorum agendi rationem, Krysciniscius inperterritus mihi respondit: ut non timerem, nemo eis resistere potest, quia jam venit tempus judicij &c.

Hodie quaesitus a me Krysciniscius mane pervenit ad Palatium Celsissimi Primatis, ubi moror, ac adjuratum mihi ut secretum servarem, confirmavit 1mo. Hic est Frenk Messias Deus incarnatus, ut supra. 2do Habet donum Prophetiae, nam ante duas hebdomadas quando cantabant simul Psalmos, Frenk interrupit cantum, & exclamavit: Post duas, et interrogatus a circumstantibus quid sibi vellit post duas, respondit: ipsemet nonnovi, quid locutus sim, circumstantes rem notarunt, & ecce post duas hebdomadas missus est in sequestrum. 3tio. Krysciniscij Leopolim advenisse hac & hac die praedixit hic Varsaviae, quod postea patuit, nam ex Hungaria ejus filius pervenit.

Idem Krysciniscius mihi dixit: semel inquit natus est Deus de Virgine, quod erat miraculum, per Prophetam praedictum, sed modo voluit suam occultare Nativitatem, ut non miraculo Nativitatis, sed doctrina traheret gentes, ideo natus est, sicut caeteri.

Idem Krysciniscius cum esset Skierniviciis mihi dixit: nescis quid mihi Frenk Skierniviciis discedenti commiserit, nempe ut dicerem Celsissimo Primati poenitebit Primatem, si nos non adjuvabit, sed tu per Deum tace.

Recordor ego secrete dicta mihi verba eodem collimantia a Iudaeo sene Basciensi, qui modo est baptisatus: si sciret Poloni, quis est hic homo /: loquebatur de Frenko :/ quilibet ei medium bonorum suorum tribueret, tu felix es, eris enim primus apud eum, sed tace. Quod ego Illustrissimo Kuiaviensi Varsaviae tunc praesenti detuli. Videamus nunc nomen & annos Frenk, & in his fraus est aliqua, nam cum baptisaretur noluit mutare Nomen vocat autem Joseph. Hebraice Jechoschuach id est Jesus Salvator enim noster Hebraice vocatur. Jechoschuach id est Joseph. Salvator noster habuit annos 30 cum praedicare coepit, et hic anno 30. suae aetatis pervenit in Poloniam cum praedicatione. Idem Krysciniscius confirmavit luminibus circumfusum Frenkum visum fuisse a pluribus. Item cum Elia locutum fuisse ejusq mandato pervenisse cum praedicatione in Poloniam. Item allegavit mihi Psalmum 79. Fiat manus tua super virum dexterae tuae, & super Filium hominis, quem confirmasti tibi. qui versus

mo

loquitur de Messia, mihiq explicavit eum hoc modo: Super Virum dexteræ, quando scilicet mortuus Messias resurrexit, et sedit ad dexteram Dei, super Filium hominis, quando iterum ille jam humano modo natus est uti modo vides.

Idem Krysinsius narravit mihi; quando illi discedebant Leopoli Varsaviam, loquebantur de felici votorum suorum eventu, quod nempe Serenissimus Rex iis concessurus esset Præfecturam aliquam /: Starostiam :/ ubi ædificarent: audierunt a Frenko; nolo ego hoc, plus ego cogito, vel aliud ego cogito

Negat Frenk se Turcam fuisse, portavit tamen pileum Turcicum viridem /: turbam :/ quod est crimen capitale apud Turcas, non solum Judæis, verum etiam Christianis, si non profitendo Machometanam Religionem talem pileum portent, forsitan & modo hic pileus, in quo Varsaviam ex Turcia venit apud ipsum est, quem ego plurimum observavi. Jactat Krysinsius nihil contra Frenkum propè non tantum hunc Clerum, verum etiam totum mundum, & finem suarum rerum optimum sperat, sibi et suis dicendo, quid isti Frenko facturi sint? Hi sunt sermones mei hodierni cum illo, qui me conjuravit ut tacerem, et ut ex Rndssimo Sliwicki expiscarer, quid nam de iis agat in examine, cui appromisi, dum mihi tempus supererit.

Videat nunc Ecclesia Dei hos seductos & pertinaces, ne in minima parte eis credat, quia omnes sperant in hunc Frenkum ceu in Deum, quem ut Deum faciant, exquirunt ex utraq Scriptura locis, ut mihi narravit Krysinsius, adjunxitq: utiq quando & primo natus est Messias, non se vocavit Deum, sed homines adinventi de illo testimoniis Deum illum vocarunt, eiq adhæserunt, hæc ita et modo necesse est fieri.

Quod autem pertinet ad externum cultum, quem miseri isti seducti Frenko exhibent, est sufficiens quid de ipso putent documentum alunt eum exquisitis obsoniis, saccaro, dulciariis &c asserendo, eum non assvevisse esse Polonorum, putet me enarrare quoddam et nisi periculi necessitas svaderet silentio absurda transmitterem, nimirum cum naturam exonerant, isti illi assistunt, humeros tenent, vestes sublevant &c. est et præsto testis Palatij Episcopi Kujaviensis Burgrabius Vir honestus, qui suismet oculis vidit Frenkum exonerantem vesicam & duos ex ejus hominibus fimbrias vestimentorum sublevantes.

Hæc obiter et currenti calamo visum est mihi deferre utpote internarum rerum apud eosdem gnaro, Spiritus autem dirigat excellentias Vestras, qui claves et Scripturarum & regiminis desuper datas habetis.

Varsavia 28 Januarij 1760 in Palatio Cellmi Primatis. Lucas Molissda mpp

Rozmowa Generała Pruskiego z pewnym Polakiem.

Generał Jak się masz przyiacielu często dla mnie miły
W ktorym Nieba łaskawe znowu nas złączyły
Po długim niewidzeniu iak się powodziło
Lat temu, pono, cztery czy więcey schodziło
Jakośmy się witali. Polak Z kontentem z tey chwilki
W ktorey zawsze powitać możemy się miłe
O moim powodzeniu pytasz przyiacielu
W cale źle odpowiadam że mną innych wielu
Na okrutne wyroki uskarżać się muszą
Gdy nas zewsząd uciski zewsząd trapią z duszą
Generał. Zkąd na nędze Polaku narzekasz w tey dobie
Zkąd humoru odmianę taką widzę w tobie
Niedziś cie znam zawsześ był swobodnieyszey miny
Polak Zaprawdę bo narzekać nie miałem przyczyny
Puki wolność wolnością Polska Polską była
Generał Alboż Polska nie Polską wolności pozbyła?
Polak To mnie boli że ginie, ginie oczywiście
Więc że o tym myślemy Prusacy winniście
Krol wasz Pan niespokoyny, ktory stoiąc w woynie
Biedy w Polszcze narobił żyiąc niespokoynie
Generał A coż moy Krol ma z Polską co ma z Krolem Polska?
Czy nie wiedzą Granice, czy zprowadza Woyska?
Czy pali, czy rabuie, czy co bierze gwałtem?
Pod iakim że to sądzisz te być winę kształtem
Polak Ktoż winien kiedy nie on że spokoyne Państwo
Rossyiskiego Żołnierza ponosi tyraństwo
Niszczy kray liczne woysko osobnie stanuie
Senator w rowni z chłopem paragon wstępuie
Krutko mowiąc: y biią y płakać nie daią
Jednym wszystkich nazwiskiem durak nazywaią
Ten iest stan naszey Polski czegoby nie było
Gdyby was do tey woyny złe nie powodziło
Generał Wybaczam twey prostocie bo Cie kocham szczerze
Że co mowisz y myślisz ani temu wierzę
Słusznie byś na duraka zarobił przezwisko
Gdybyś rozumu szalę położył tak nisko
Winszuiesz Krola mego że zaczyna woynę
Prostak kto kłutni szuka mogąc żyć spokoynie

Teny zyia

Ten y życia nie godzien, kto będąc wtey toni
Nieszczęściu nie zabiega honoru nie broni
Mało wiesz przyiacielu co się dzieie wświecie
Czyiecie burze wszelkie Polacy zgd, kto, co nie wiecie
Moska rzeczesz lecz kto ią sprowadził do Polski
Wasz Krol, lecz nie bez woli sie dzieie się Boskiey
Polak Nasz Krol, prawda, bo czynić to był przymuszony
Z Państw swych przez Was wyzuty z Woysk ogołocony
Generat Y to niedziw, lecz prawda tak to zawsze bywa
Że wdoł wpada ten, kto go na innych dobywa
To iest Sprawiedliwosci Boskiey dzieło przednie
Zdornych myśl wam mieysca nie daie poślednie
Tak y Krol Wasz kiedy chiał poniżyć naszego
Sobie licha narobił, Polszcze wiele złego
Polak Albo Nasz Krol nieszczerze obchodził się z wami
Generat Pokazała się zdrada z Archiwum z skryptami
Y Toc było przyczyną, że ie otworzono
Żeby Swiatu obiawić, co wskrycie robiono
Polak Cożescie tam znaleźli przyznam ci się szczerze
Nie wiem Generat Znaleźliśmy w nich, cudowne przymierze
Od wiekow niesłychane dwoch przeciwna liga
Wideńskiego z Wersalskim Dworow, ktora ściga
Drezdenski ze wszystkich stron do tego zmierzano
By Krola Pana mego Monarchą nie zwano
Tak iak Piłat z Herodem zgodne mieli myśli
Przelewać krew niewinną Polak wszak w pole nie wyszli
Generat. Nie wyszli bo Monarchy przezornego piecza
Zabroniła, gdy wszystkich poprzedził do miecza
Polak Ten to winien kto pierwszy porwał się do broni
Generat Nie Polska to komenda, gdy biią do koni
Nie rychło wten czas szukać u boku pałasza
Gdy Nieprzyiaciel w Pole wygania z szałasza
Polak Gdyście mieli wiadomość o przyściu tych gosci
Było czekać w granicach na nich w gotowości
Generat. Przezorność tak kazała, by poprzedzić datą
Inaczey te zamachy groziły Państw stratą
Polak Y tak ie wy stracicie bo nie rowne siły
Juz się Woyska y skarby wasze wysiliły

Oboygo wpętce braknie, te są w Polszcze zdania
Generał. Opaczne wiadomości, fałszywe mniemania
Co do sił przyznać muszę że te bardzo małe
Rachuię nieprzyiaciół y woyska zuchwałe
Austrya, Moskwa, Francuz, Szwed, Sascy Xiążęta
Zkolligowani wszyscy na nas kręcą pęta
Ale Bóg Wielki ktory, widząc krzywdy nasze
Umacnia słabe siły hartuie pałasze
Jnaczey rzeczy nasze poszłyby uporem
Nie mieczem, ale by nas wycięto toporem
Co do Skarbu mylisz się sądząc niedostatek
Leżą dawnieysze zbiory służył nie ostatek
Mogę sekret wyiawić wszak nas nikt nie słyszy
Nie widzisz złota w Polszcze w naszych skarbach dyszy
A gdy tego ruszemy poprawiemy płacy
Poydzie Moskwa iak na lep, poydą Austryacy
To myśl woyny, to meta, do aukcyi woyska
To wabik na ktory się zleci cała Polska
Polak. Znałeś wczęsci honory pokiś bywał z nami
Nie sądź o nas tak lekko iesteśmy ci sami
Mamy dosyć wszystkiego iescze Was żywiemy.
Jesliscie wy bogatsi, nie ubodzy y my
Ktoż pierwszy z Nas na ~~Waszte~~ spoyrzy chciwie skarby
Temu z karku w raz z duszą dobędziemy farby
Kochany honor wolność szacuiemy wiele
Krola nie odstąpiemy poki dusza wciele
Generał. Pozwol ia ci te błonią z oczu zdyimę snadnie
Gdy przeyrzysz razem skrupuł z cholerą upadnie
Tac to u was Polakow smiechu godna wada
Resonu zawsze dosyć a w Oyczyznie biada
Sam narzekasz że wolność wasza nachilona
Ktoż ią wesprze, czy nie twe nieboże ramiona
Juz minęły te czasy gdyscie mocni byli
Juz się mocno chwieiecie, padniecie po chwili
Jeżeli Was nie wesprze Pana mego ręka
Łatwo was połechta Rossyiska ponęka

Wesele się Bog Dobry nie uda w Berlinie
Ale pogrzeb wolnosci w Warszawie nie minie
Czasby ci przeyrzyc Polsko trzymać iedno z Nami
Masz przyiazn poswierdzoną tyle dowodami
Polak Jakże Krola odstąpić Pana tak dobrego
Łamać wierność przysięgę nie będzie nic z tego
Generał Y Krol się obowiązał przysięgą przez pakta
Jakże ich dotrzymuie swiadczą wasze akta
Szarą wdomach manifestow, pełno wkażdym grodzie
Płaczecie a tzięcie w mątnią wsmętney wodzie
Dobry mowisz Pan z Niego nie każdy tak mowi
Drudzy mowią że dobry lecz tylko ~~brat~~ Ciołkowi
Y jego adherentom ktorych życie rade
Ci biorą ci posiedli mieysca Panskie zdradą
Miia nayzasłużenszych wrozdawaniu chleba
Honor, order, Brytowi zapłacić potrzeba
Głos wolny na Seymikach echo tylko daie
Bo w Warszawie funkcyi obraney dostaie
Wolność Moskwicza ruble dawno zaprzedano
Sprawiedliwość za morze czerwone wygnano
W Trybunale nie znaydziesz Sprawiedliwey roty
Bo z Warszawy Dekretow przysyłaią noty
W Takim pod waszym Krolem porządku zyiecie
Kto mocnieyszy to lepszy za łby się bierzecie
Jedney tylko wolności skarzyse ieszcze macie
Że słachcie na Seymikach mowią Panie bracie
Po Seymiku przyszedszy na obiad do Pana
Odbierze Pan brat pierscien w prezent od Dragana
Polak Co się dzieie wszystko źle dobrze o tym wiemy
Lecz z miłości pokoiu nad krzywdą milczemy
Ktorym się przez czas długi szczyci nasze Panstwo
Godzien Krol żeby za to poysć w iego poddaństwo
Generał Jezli wszystkich Polakow takie sentymenta
Nie dziw że Moskwa woli malowane pęta
Ktorych na was zażywać mysli za miast Kryca
Bys cie Syno wsadzili na Tron za miast Oyca

Moim Zdaniem Szczęśliwsza woyna dla pokoiu
Niż widoczna niewola dla boiaźni boiu
Z Mędrszemi nad WaćPana wiem że się wtym zgodzę
Bywayże zdrow ia do siech z tą radą odchodzę.

Z Warszawy dę 9 8bris 1760.

Seym teraźnieyszy przez JW JMć Pana Małachow-kiego, Kraycżego Koronnego, Posła z Ziemie Wyszogrodzkiey a Marszałka starey Laski, wprzeszły poniedziałek za-gaiony przy dniu nieszczęśliwego skutku, Prezagiach, że tego dnia samego przy samym Zamku, gdzie się Seym agituie, powstał pożar y Pałac cały pod blachą z Officyna-mi 1500 Xiążąt Lubomirskich, zniszczył; Drugie Pro-zagium że za pierwszym uderzeniem, laska Marszałkow-ska złamała się, co zobaczywszy JMć Pan Swiżynski Sędzia Grodzki Pinski, Poseł Pinski uprasżał podnieść laskę gdyż to złe prezagium, aby się tak prawa Oy-czyste niełamały; Potym za przyniesieniem inszy La-ski zagaiony seym wyborną mową, w ktorey JMć Pan Marszałek tę: Wyraził essentialia: iż Rzecz Pospo-lita Polska nayszczęśliwsza iest że zostaie w nayspo-myślnieyszey wszelkie swobodzie, nieszczęśliwa że bez woyska y ammunicyi, przez co nieprzyiaznym sąsie-dskim potencyom odporu dać nie może, że przez cu-dzyżne woyska uciemiężenie cierpi nay ~~[illegible]~~ obfitsza w pomnożeniu skarbow, nayuboższa w ich teraz do-chody, nayszacownieysza, bo naydroższym kleyno-tem wolności zaszczycona, w naymizernieyszym nież co teraz zostaie stanie, bo bez powszechney około do-bra pospolitego iedności przez ktorą uszczęśliwio-na od wszystkich zastoną bydź może zamachow od

Pożałow

Po zakonczoney mowie dał głos z Woiewodztwa Krakowskie
go Posłowi, JMć Panu Łętowskiemu, Podkomorzemu Kra
kowskiemu, ktoremu zatamował activitatem JMć Pan Bet
ski Głogowski Podstoli Lubaczewski domagaiące się inter
locutorie swoie desideria wprzod opowiedziec, zkąd wszczęty
się kontradykcye nauspokoienie tych, Cytowana była Kon
stytucya Anni 1699. aby per Turnum rozdawane były gło
sy a zatym Lex jubet, non disputat, natych kontrowersyach
dzien pierwszy, y drugi rozszedł się ktorego dnia cieka
wa wynikneła kwestya, ieżeli od starey Łaski passive
mowiącym maią bydz rozdawane głosy. Na co odpowie
dział Xiąże JMć Czartoryjski Łowczy Koronny Po
seł Braclawski, do Laski Marszałkowskiey starey szcze
gulnie należy funkcya obierać Marszałka, a że na Mar
szałka passive głosy wotowac niemogą, więc y rozdawane bydz
niepowinny: na poparcie tego Cytował JMć Pan Skrze
tuski Starosta Mogilnicki Poseł z Woiewodztwa Ru
skiego Konstytucyą Anni 1639ni. że do tych materyy
wprzod przystepowac niepowinni ale tylko do obie
rania Marszałka; W ktorey czas po zagaioney Sessyi
wyszedłszy z izby Poselskiey JMć Pan Leżeński Po
seł z Woiewodztwa Podolskiego, w grodzie tuteyszym
Warszawskim uczynił Manifest, ktorego treść tako
wa: Przezornosć Przodkow naszych kwięc ich na
bytey Wolnosci y swobody gruntuiąca tym samym Pra
wem, ktorym czas ordynaryinych Seymow, y Publicznych
Konsultacyi naznaczyła, y wolnego zaraz głosu, ex libero
veto iak z zrzenicy złotey wolnosci, bespieczeństwo ustano
wiła, daiąc bene sentientibus sposob prospiciendi Pa
triae y do zerwania nałęzonych obeyą nanito oycżytne
fidel y dlategoż Seym teraznieyszy ad mentem Prawa lub
bez ustąpienia sprawiedliwych Nayiasnieyszego Koła Jego
mosci intencyach celem uszczęsliwienia powszechnego

złożony

I tożony kiedy wołoczoney sąsiedzkiey Woyny Pożarte
y napełnioney cudzoziemskiemi Woyskami w Oyczyznie
inter Clangores et Strepitus armorum liberis ~~liberis~~
Consiliis mieysce bydź niemoże, bo inter Arma Leges Si
lent I owszem malewoli tych okoliczności pod Zła
szczykiem publicznych obrad y uszczęśliwienia Oyczyzny
ad Satysfactionem niepohamowaney Ambicyi et militer in
voluntis ukoloryzowanych na zgubę naszą projektow Zaczy
usiłuią, Ukochaną Oyczyznę wszkodliwe uwikłac y u
plątac inwolucyą a iakkolwiek ieszcze trwaiącą Pokoy
wieczyste przemienic nieszczęście, y zgwałconą Circa
Authoritatem juris Gentium Wolnego y Zachowaniu ecy
exactam neutralitatem Narodu, powszechne bespie
czeństwo, Osob, Dworow y Dobr Szlacheckich immuni
tatem powagą y mocą Seymu, na ktorym inter
arma Securitas sentiendi bydź niemoże pokryć y Za
gładzic pragną, atak iuż malevoli gdyby cudzoziem
ską mocą y mysłą wsparci, ogarnąc Rząd umysło
ną* Ambycyą wypełnic etiam per Calcata jura mogli
iakoż y teraz stante oppositione wolnego głosu, kto
ry z ostatnią oppressyą swobod y prerogatyw Szla
checkich Swawolnym nazwac Zuchwale ważyli się
nieprzystoynym podęsciem interlocutoriè mowic za
częty głos in ordine ad Turnum, zakończyć chcie
li. Więc aby z tych miał grożące ultima clade Do
bru Publicznemu y wolności usiłowania nieprzyszło
do skutku y nieprzyniosły peiorem medicinam morbo
Protestuię się et gm solennissime manifestuię prze
ciwko wszelkim Seymu teraznieyszego dalszym progressom
przed tym Bogiem ktory iest Scrutator Serc Ludz
kich y skrytości, przed Miłą Oyczyzną y Całym Swia
tem oswiadczam się że ię non alio motivo czynię
tylko zabiegaiąc szkodliwym natęż Kochany Nar

de

* wykonać Zemsty nienasyconą

-kę Oyczyznę naszę y Prawa, y Wolności łamiącym a nie-
ochronnym, gdybym sam skąd się spodziewała malorum
medelam nieznalazła fatalem periodum. Mając nadzie-
ię in virtute dextrae altissimi że nas do szczęśliwych cza-
sow zachowai raczy, et conterat arma inimicorum
et comburet ignę; Ktorą to Manifestacyą moią aby ad
universorum notitiam przyszła ręką moią podpisaną
w aktach Grodu tuteyszego zeznaię. Dt w Warszawie
Roku 1760 Dę 8 8bris.

Franciszek z Lezenic Lezenski Poseł Woie-
wodztwa Podolskiego mpp

Do funkcyi Marszałkowskiey pretendenci byli JMć Pan
Michałowski Podstoli Krakowski y Poseł JMć Pan Mokro-
nowski starosta Ciechanowski Poseł z Ziemie Bielskiey

Z Paryża Dę 29 9bris Dwor nasz rezolwował się no-
we Corpus Woyska do niższego Rhenu Wyprawić

Z Lizbony piszą iż między Dworem Portugalskim a
między S. Stolicą Apostolską do iawney przyszło Dif-
ferencyi albowiem publikowany w Lizbonie edykt
Krolewski aby się wszyscy poddani Papiescy według
~~Miey~~ mieszczan z Krolewstwa wyniesli y aby odtąd żadnych
towarow z Państw Papierskich do Portugalii nie spro-
wadzano y to wszystkim tak Portugalskim iako y ob-
cym zakazano szukać Apostolskiey Bulli odpustow
czyli Dyspensy bez konsensu Sekretarza status.

Partykularny zaś List z Rzymu donosi iż na ostatnim
Konsystorzu tameczym stanęło decisum iż pewnemu Mo-
narsze offiarowano Koronę Portugalską tak iako w Roku
1510. Papież Juliusz wtory detronizowawszy Jana alber-
ta y krolową Katarzynę z Krolewstwa Nawarskiego
takowe Krolowi Aragonskiemu Ferdynandowi konferował.

Projekt na authorow Reductionis monetæ.

Pewny Petrarcha Zadaie sobie pytanie.

Quid sint modernæ reductiones?

Na co tak odpowiada sobie.

Reductiones hujus monetæ sunt Judæorum divitiæ, senatorum Collisio, Mercatorum Lucrum, Divitum Spolium, Pauperum denudatio, Nobilium oppressio.

Drugie sobie takie formuie pytanie.

Quid fiet exinde?

Na co tak krociuteńko odpowiada sobie.

Quod fuit ante malum, hoc fiet in post pejus.

Trzecie Zadaie sobie pytanie.

Quis finis horum erit?

Na co sobie krotką taką daie replikę

Judæi ditescent, Creditores calvescent, Mercatores congregabunt, divites aliquid servabunt, Pauperes nil habebunt, Nobiles in miseria permanebunt, Verbo Polonia quæ fuit quidquam ante vertetur in nihilum.

Na ostatek taką zarzuca sobie kwestyę.

Ponieważ u Polakow złota się wolność nazywa, a zacoż Polska nie ma złota; ale tylko srebrną y to Ladaiaką zmiedzią monetę?

Na co zręczną daię replikę.

Naypierwsza złotey wolności iest cnota,
A Za coż Polska ma srebro bez złota?
Znać że krytyka unika censury
Ze złota Szwayca przebiały mury
Więc sprawiedliwość by żyła na swiecie
Bez złota wpodłey została monecie
Za złoty kruszec ma srebrny miedziany
Z ktorych żelazne mile może kaydany.

Excerptum ex particularibus exterorum notorijs.

Genuæ PP: PP: res Jesuitarum de die in diem in deterius vadunt, Senatus Genuæ intimavit expulsionem, nisi statim restituant juvenem ab ipsis furatum de Excellentissima familia Mari.

Venetæ deciderunt irritas et nullas omnes hereditates factas jam ad ipsorum domos Professas PP: PP:

Inscriptio templi in Loco Patrati Sceleris extructi.

Deo Liberatori
Optimo, Maximo, Omnipotenti.
Sub auspiciis Deiparæ sine labe originali
Totius Lusitaniæ
Tutelari & Patronæ
ob vitam
Sacrilega perduellium manu
detestabili Jesuitarum Conspiratione
hic Servatam
Josephus Img Rex in æternum felix, Pius, Pater Patriæ
Fidelissimus clemens

Perenne

Perenne et amplissimum grati Religiosiq animi monumentum
hoc à fundamento in 3 Ybris
Nefandi sceleris anniversaria
In perpetuam tanti beneficij memoriam

M. O. M.
Manifestavit, Obtulit, Mancipavit.
1760.

Jesuitarum Echo Roma Loquente & Ulyssipo respondente.

Amari debet Jesuita - - - - - - - - - - vita.
Venerari utiq merentur digne - - - - - - - - - Igne.
Ulyssipo, quid est de illis - - - - - - - - - Lis
Possidebunt Paraquai terras - - - - - - - - Erras
Studuerunt Regem privare vita - - - - - - - Ita.
Rebellionis quis fuit director? - - - - - - - - Rector.
Malacrita hoc non dissuasit? - - - - - - - - Suasit
Jam Patres audent talia? - - - - - - - - - alia.
Sic suspecta eorum vita? - - - - - - - - Ita
Quid ergo paratum est viris tam dignis? - - - Ignis
Ubi ardebunt ut stramen - - - - - - - - Amen.

Brevis Ulyssipona Epithoma

Quid de Te dixerim Orator, O Societas Jesu Religio sane religuarum insignior et præ cæteris proba, per Te Cultus Dei simul ac Ecclesiæ Reverentia propagatur per Te bona vita mores, ac ars imbibuntur, et scelerum agmina corruunt, et à Te orbis universus de laqueo ignorantiæ eruditur. Suscipitur et vitiosa natura dogmata tam studio quam exemplo eradicantur. Infelices itaq qui Tibi absunt, felices verò qui Tibi credunt, Tu Civitatum perenne virtutum exemplar, et charitatis virtus, per Te Principes inter et Magnates sedantur bella, et nunquam discordiæ prodeunt.

Dispar votorum decisio
In qua Cursor Polonus Aquilam invidit Polonam.
De se ipsa induit questiones certas
Quis, quæris? quæ sum ego? aurea libertas.
Aquila sum Genitrix et Cursoris vera
Dispar enim inter has gentes est Chymæra

Legem

Legem unam conservant et Regem adorant
Rident tamen Lithwani et Poloni plorant
Flebunt in post Proceres quos cum manus Dei
Tanget, Scient, et debent obedire legi.

Explikacya tych wierszy po Polsku.

Już rad zdrowych w Koronie upadły nad ziecie.
Gdy Pogoń Litewska, z Orła Polskiego się śmieie.
Ktorego nie rosstropność że rzecz wtym czyni
Iż przeciwną wmonecie redukcyą czyni.
Zkąd będą ustawiczne kłotnie y niesnaski
Że z Berlinskim Tynf bałwem będzie y Wrocławski
Znać że Prusak Jubiler ktory tyż bywał prosie
Bo Wrocławski tynf za dwa kształty ma w sobie
Srebra chociaż stopiony tak się może płacić
Na coż na nim w redukcie ma każdy z nas tracić
wszak to każdy bez fałszu oczywiście widzi
Że ci dziwney redukty zysk kupcy y żydzi
Maią, a to nadano rządowi Polski w moc
Ktorzy z złota y Srebra Polskę ogołocą
Kupiec weźmie za towar żyd resztę wykupi
Szlachta będzie bez miedzi będą y chłopi
Co zostanie miedź, szpiża y żelazo z stalą
Lecz te złotey wolności y praw niecałą
Sława Polska tyż umrze ktora wszędzie słynie
Kiedy złoto y srebro wraz z wolnością zginie

Preskrypcya Dekoktu nowey mody przeciwko defektom niegrzeczności na reformacyę y Melioracyę krwie grzeczney z Francuskiego języka przetłumaczona.

Wziąć kwarterkę wody Szczerości, trzy garce Sprawiedliwey Polityki, odważyć
sześć łutów cierpliwości, a trzy łuty ziołek kolor maiących prawdy y cnoty. ktore się
zażywaią filoterya, y przydać pod wagę mierney Galanterii, y warzyć to na
ogniu publicznym wondczyniu piękney układności, a dopełnić go likworem miłego
oświadczenia, potym nakryć go pokrywką nieposzlakowanego Sekretu, y te pokrywkę oblepić ciastem stateczney y piękney modestyi. Do używania zaś tego dekoktu przecedzać go często przez sitko jedwabnych słowek, y zażywać go codzień
po troszkę, a ma być ani bardzo zimno, ani bardzo gorąco, ale wolno zażywany, nie
obciążaiąc go zimnym częstego nabozenstwa. Gdyby zaś ingredyencya cierpliwości
miała być z natury przykra, wolno trzy krople kordyatu, ktory się nazywa La de bone Sperans
wpuścić na cukier, y prezerwować się, y ten kordyał zawsze sobie dla słabości nosić
życzę. A dla smaku y gustu większego zalecam posilać się biszkoktem z delikatnego
podchlebstwa, tylko ostrożnie, żeby nieprzeładować appetytu: Tego dekoktu zażywaiąc

trzeba y plastrzyki nosić na pulsach głownych z maści dobrey opinij, aby zawsze ta
maść, dobrą czyniła opinią. Dla rozrywki w tym dekokcie rekommenduie nieustanną
konwersacyą, korrespondencyą, szukanie przyiazni, znaydowanie się w nay dystyngwowa-
nieyszych kompaniach, żeby zas cyrkulacya krwi nieproznowała, co inszego myślić
co inszego mowić y czynić, a mało co prezentować, y to z wielką należy ostrożnością. Gry zas
wszystkich, ktore iaką alteracyą czynić mogą, życzę chronić się, procz gry szachow zaleconey.
Skutki tego dekoktu są takie, iż w traktowaniu wszystkich interesow, czyli flegmy czyli forsy
będzie potrzeba paciencyi, to wszystko sporządzi, oraz sprawi miłość, dystynkcyą, y estymacyą
u całego teraznieyszego swiata, y tak iednym pożyteczne y posilne sporządzi zyppy, do piękney
ekonomij da instrukcyą, nawet chleba obmyśli cudzego, ktory się nazywa Panis bene me-
rentium, y uczyni go w twardey mierze godnieyszym nad zasłuzonych niezdrowiem y azar-
dem, a za czasem na spoczynek y krzesło przystawi. Sprawić może ten dekokt procz in-
nych skutkow, wysoki w człeku umysł astronomiczny, że ludzie tacy etiam sidera tan-
gent, po gwiazdy orderowe sięgaiąc.

